

SKIEN KOMMUNE

ÅRSMELDING 2019

INNHALDSFORTEGNELSE

1	RÅDMANNENS FORORD	3
2	SAMFUNNSUTVIKLING	4
3	ØKONOMISK ANALYSE 2019	11
4	FINANSOMRÅDET.....	25
5	KLIMA OG MILJØ	31
6	LIKESTILLING	34
7	KONTROLL OG ETISK STANDARD I VIRKSOMHETEN	39
8	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	40
9	RÅDMANN	41
10	ASSISTERENDE RÅDMANN.....	45
11	HR (HUMAN RESOURCES).....	56
12	OPPVEKST	63
13	HELSE OG VELFERD	74
14	NAV SKIEN.....	88
15	BYUTVIKLING, DRIFT OG KULTUR.....	102
16	SKIEN KOMMUNE EIERSKAP	126
17	OVERSIKT OVER ÅRSVERK.....	141
18	POLITISK LEDELSE 2019	141

1 RÅDMANNENS FORORD

I skrivende stund er vi inne i et avgjørende fase i den største nasjonale hendelsen siden 2. verdenskrig, koronaepidemien. 12. mars stengte landet ned, allerede en uke før var vi i Skien kommune i gang med håndteringen av den kommende krisen. Lite visste vi da hvor inngrepene det kom til å bli på verden, på Norge som land – og oss som lokalsamfunn.

Derfor blir denne årsmeldingen laget i en situasjon hvor alle er dypt inne i å få samfunnet i gjenge igjen. Barnehager og skoler skal åpnes, de eldre og svake fortsatt gis ekstra beskyttelse, samfunnet må lære seg å holde avstand selv om mye er i gang igjen etter ukesvis med tomme gater, manglende tilbud og tjenester. Stillhet i samfunnet, travelt bak veggene, på digitale møter og i hjemmekontorene.

Skien kommune har gode tjenester og en organisasjon som vet å trå til. Det så vi i 2019, og det ser vi nå. Å takle krevende situasjoner er noe vi gjør ofte, og går inn i med kraft og kunnskap. Øver på det gjør vi også, ved å lage beredskapsplaner, ROS-analyser, øvelser og temauker. Nå får vi prøvd oss på om det virker på tvers av kommunalområdene.

Fjoråret var et travelt år. Mange store saker ble behandlet og vedtatt. Økonomien vår er god, men settes på prøve i årene som kommer. Skien er en lavinntektskommune og ofte er kravene til tjenestene større enn pengesummene som følger med. Men ambisjoner har vi, og administrasjonshovedstad for det nye fylket Vestfold og Telemark har vi blitt. At vi kunne feire en halv seier ved at et multinasjonalt selskap som Google kjøpe opp tomteområdet på Gromstul til datasenter, ga oss et håp om at ny, grønn virksomhet skal gi oss enda flere bein å stå på i framtiden.

Akkurat i fjor var det også mye som skulle feires, Skien rådhus, Skiens ballklubb/Odd og Skien kirke ble alle 125. Alle er bautaer i vår historie og vårt dagligliv.

Barn og unges interesse og aktivitet i klimaspørsmålet er et av høydepunktene i fjoråret. At det nytter å si i fra, verdifullt å følge med i og ikke minst delta i politikk, er våre sikreste kort for at demokratiet skal tåle generasjonene som kommer. At de unge er engasjert fikk vi se da det nye bystyret i Skien inntok salen i høst. Sjelden har vi sett så mange unge, ivrige representanter – fra alle partier. Det lover godt!

Lykke til med jobben videre!

*Ole Magnus Stensrud
Rådmann i Skien
Skien, april 2020*

2 SAMFUNNSUTVIKLING

2.1 UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER

Norge er blant de 30 landene i verden med høyest brutto nasjonalprodukt (BNP). Brutto Nasjonalprodukt er summen av alle varer og tjenester som produseres i et land i løpet av et år og er en viktig størrelse som sier noe om tilstanden og utviklingen i et lands økonomi. Størsteparten av dette skapes av innbyggerne og kommunene de bor i.

De fleste av oss evaluerer nok kommunen utfra kapasiteten til å levere gode kjernetjenester. Kommunen har imidlertid flere roller:

- Myndighetsutøver
- Demokratisk arena
- Samfunnsutvikler
- Tjenesteleverandør

Hvordan vi ivaretar disse rollene er viktig for utviklingen av lokalsamfunnet over tid. I tillegg har kommunen en sentral rolle i norsk økonomi. Sektoren står for mer enn 14 prosent av verdiskapningen i fastlandsøkonomien. Det kjøpes i tillegg store mengder varer og tjenester. Nær 20 prosent av alle sysselsatte jobber i kommunesektoren. Summen av kommunenes evne til å legge til rette for vekst i befolkning og næringsliv, er en viktig variabel i forhold til nasjonens konkurransekraft.

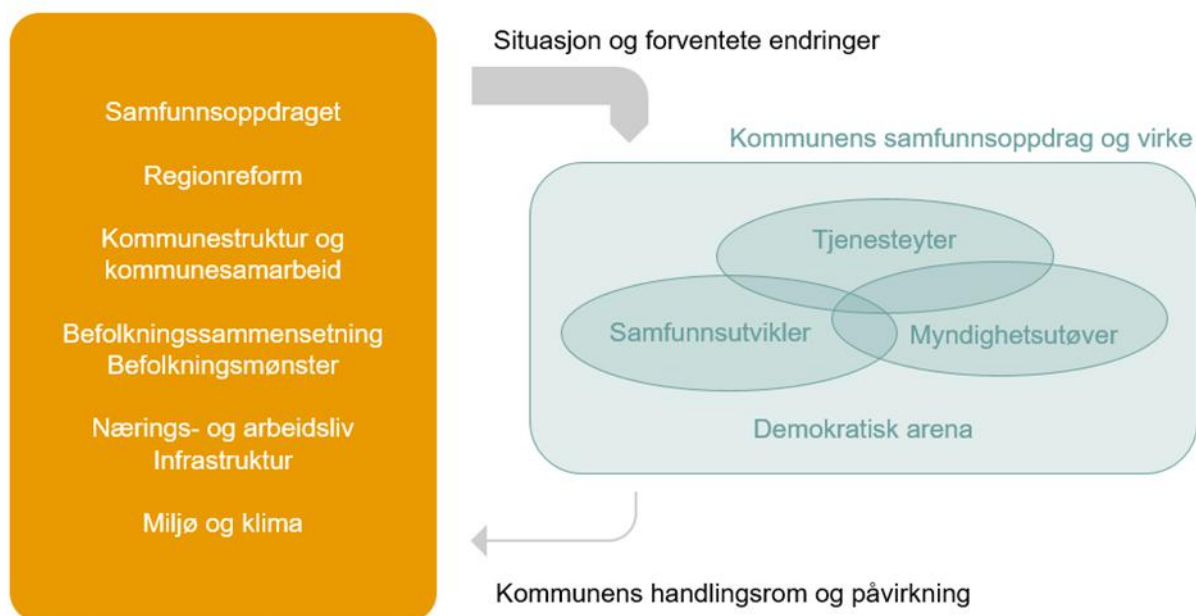
Regjeringens perspektivmelding fastslår at Norge har et godt utgangspunkt for å møte fremtidens utfordringer. Meldingen fokuserer spesielt på fire områder som vil prege utviklingen i Norge i fremtiden;

- Migrasjon
- Klima
- Demografi
- Digitalisering

I tillegg er de overordnede styringssignalene tydelige. Produktiviteten i offentlig sektor må forbedres i fremtiden. Vi må løse flere oppgaver med mindre menneskelig innsats. I en stadig mer globalisert verden blir omgivelsesfaktorene for kommunene mer komplekse. De endrer seg hurtigere og gir større innvirkning på kommunene. Dette er krevende både for folkevalgte og ansatte. Kommunen må ha riktig og tilstrekkelig kompetanse innen endring og utvikling for å lykkes med omstillingen den står overfor.

Utviklingen vil påvirke alle kommunens tjenesteområder. Skien kommune står overfor store utfordringer med økte kostnader. Lav befolkningsvekst, kombinert med en økende andel eldre, vil føre til behov for nye måter å organisere arbeidet på. Innovasjon og nytenkning, etablering av heltidskultur og tilrettelegging for samhandling og samskaping vil være vesentlige bidrag i denne sammenheng.

Omgivelsenes påvirkning av Skien, og Skien sin påvirkning av omgivelsene (se figur under):

Til tross for at vår påvirkning av omgivelsene i den store sammenheng er relativt liten, er det likevel viktig å ha med seg det overordnede utfordringsbildet i små og store tiltak i den kommunale virksomheten. Vi må som kommune være bevisst hvordan vi bruker vår innflytelse, slik at vi mest mulig effektivt kan påvirke omgivelsene. Som innkjøper og regulant har vi over tid god mulighet til å forme omgivelsene rundt oss. I tillegg må Skien som lavinntektskommune ha gode analyser og beslutningsprosesser slik at vi leverer gode tjenester til en lav kostnad.

Effekten av vår aktivitet:

I 2016 utviklet Rådmannen syv overordnede indikatorer. Meningen med disse er å måle om vår samlede kommunale aktivitet over tid har effekt på utviklingen av lokalsamfunnet.

Dette er indikatorene:

- Skatteinntang, mål 87 % av landet
- Befolkningsvekst, mål som kommunegruppe 13
- Sysselsettingsgrad, mål som landet
- Grunnskolepoeng, mål som landet
- Forventet levealder, mål som landet
- Andelen over 80 som er hjemmeboende, mål 92 %
- Andelen bilfrie personreiser, mål 35 %

Oversikt over utvikling i de overordnede indikatorene:

Indikator	Mål	Faktisk	Trend
Skatteinngang	87% landet	82%	
Befolkningsvekst	Som K grp 13 ?%	0,54%	
Sysselsettingsgrad	Som landet: 67 %	62,4%	
Grunnskolepoeng	Som landet: 41,9	39,3	
Forventet levealder	Som landet Menn:79,4 Kvinner:83,5	Menn: 79 Kvinner: 83	
Andelen over 80 som er hjemmeboende	92%	90,75%	
Andelen bilfrie personreiser	35%	27%	

Fargekodene:

Rødt viser at vi ligger under måltallet og med en negativ trend. Gult at vi ligger under måltallet, men med en positiv trend. Grønt viser om vi ligger på eller over målet.

Dette betyr indikatorene:

Indikatorer beskriver kvalitet, tilstand eller prestasjon i et område. Skiensamfunnets prestasjon, eller kvalitet, er av størst interesse, men vanskelig å måle, siden det er såpass sammensatt.

Indikatorer innebærer alltid forenkling og utvalg, men er allikevel nyttige og helt nødvendige for styring. De gir styringsinformasjon for beslutningstakere på alle nivåer i organisasjonen. Beslutninger forutsetter også kunnskap om tilstand og trender og, ikke minst, effekten av satsinger og tiltak.

Indikatorer spiller også en rolle i kommunikasjonen med omverdenen og internt i egen organisasjon. I begge tilfeller er presentasjon, formidling og tolkning vesentlig. Det målte får gjerne stor oppmerksomhet. Premisser og praksis for måling og sammenligning må alltid vurderes i bruken av indikatorer.

Gode indikatorer som uttrykker nøkkelegenskaper er viktige, men kan aldri make å måle alt.

Målt over tid gir indikatorer også en pekepinn på utvikling og trender. Målene som er angitt for disse syv overordnede indikatorene er å forstå som midlertidige, oppnåelige mål, ikke som en optimal tilstand. For indikatorene gjelder "jo høyere, jo bedre", også forbi angitte mål: Jo høyere sysselsettingsgrad, levealder, skatteinngang også videre, jo bedre.

2.2 SKATTEINNGANG

Skien har en lav skatteinngang i forhold til sammenliknbare byer. Selv om skatteveksten i 2019 ble høyere enn lagt til grunn i budsjettet, så viser Skien kommunes skatteinntekter per innbygger en nedgang sammenliknet med gjennomsnittlig skatteinngang per innbygger for landet.

2.3 BEFOLKNINGSUTVIKLING

Kommunesektoren står for en betydelig del av det offentlige tjenestetilbudet for alle aldersgrupper. De fleste av sektorens kostnader øker med antall innbyggere. Mange kommunale tjenester er knyttet til innbyggere i spesielle aldersgrupper blant annet for barnehage, skole og eldreomsorg. Endringer i befolkningens størrelse og alderssammensetning påvirker dermed isolert sett kommunesektorens utgifter.

Befolkningsveksten i Norge var i 2018 den laveste siden 2004, og endte på 0,6% vekst fra 2017. Veksten ble noe høyere i 2019 på 0,74%. Nedgangen i befolkningsveksten i landet de siste to årene skyldes både en nedgang i netto innvandring og en nedgang i fødselsoverskuddet.

Selv om vi blir flere, så er veksten lav og befolkningen blir stadig eldre. Gjennomsnittsalderen har økt for hvert år, men den årlige økningen i gjennomsnittsalder har gått raskere de siste årene. Utviklingen vil påvirke alle kommunens tjenestoområder.

Skien befolkningsvekst var 0,54% i 2019. Fordi det har vært mange kommunesammenslåinger er ikke veksten i kommunegruppe 13 fra 2018 til 2019 reell. Det sammenliknes derfor mot landsgjennomsnittet. Befolkningsveksten for landet som helhet var på 0,74% i 2019.

Antall innbyggere i Skien fordelt etter aldersgrupper har utviklet seg slik:

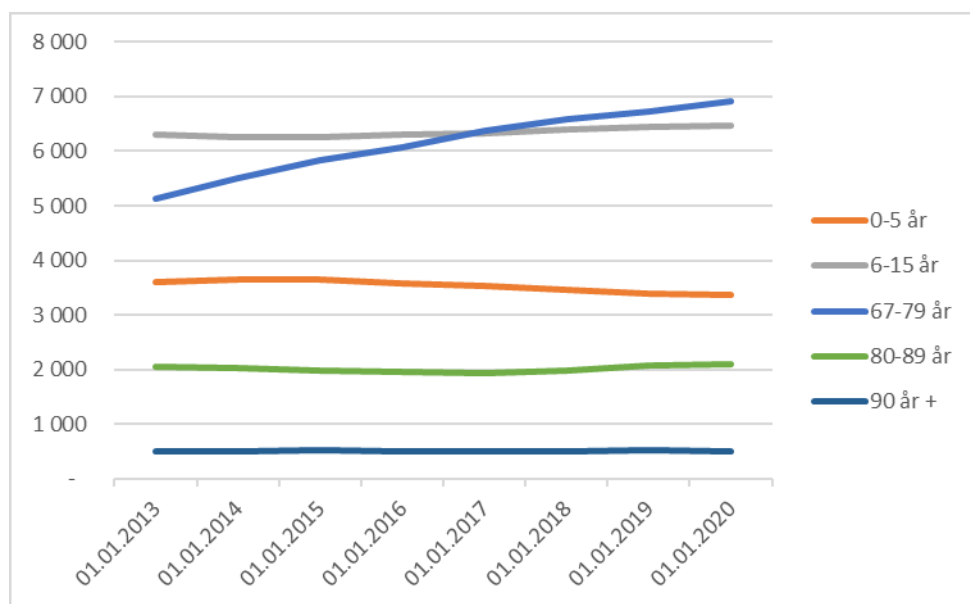
SKIEN	Innbyggere						
	Sum	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år +
endr 2019	297	- 31	3	95	197	41	- 8
01.01.2020	54 942	3 368	6 458	35 586	6 924	2 106	500
01.01.2019	54 645	3 399	6 455	35 491	6 727	2 065	508
01.01.2018	54 510	3 468	6 400	35 576	6 577	1 987	502
01.01.2017	54 316	3 527	6 328	35 654	6 368	1 939	500
01.01.2016	53 952	3 570	6 298	35 558	6 081	1 944	501
01.01.2015	53 745	3 639	6 258	35 520	5 829	1 989	510
01.01.2014	53 439	3 658	6 252	35 503	5 511	2 018	497
01.01.2013	53 015	3 612	6 301	35 417	5 134	2 060	491

Tabellen viser nedgang i aldersgruppen 0-5 år og 90+, ellers viser den en økning i de øvrige aldersgruppene.

Foto: Per Åge Eriksen

Figuren under viser endring i antall innbyggere i de gruppene som i hovedsak mottar kommunale tjenester:

Historisk sett har Skien hatt en lavere vekst i antall innbyggere enn landsgjennomsnittet, så også i 2019:

Innbyggertall 31/12	2016	2017	2018	2019	Endring 2019	
					Personer	%
0 Hele landet	5 258 317	5 295 619	5 328 212	5 367 580	39 368	0,74
08 Telemark	173 307	173 391	173 318	173 355	37	0,02
0805 Porsgrunn	36 198	36 091	36 224	36 397	173	0,48
0806 Skien	54 316	54 510	54 645	54 942	297	0,54
0807 Notodden	12 757	12 664	12 682	12 607	-75	-0,59
0811 Siljan	2 357	2 351	2 329	2 340	11	0,47
0814 Bamble	14 138	14 183	14 089	14 061	-28	-0,20
0815 Kragerø	10 586	10 506	10 406	10 380	-26	-0,25
0817 Drangedal	4 148	4 105	4 080	4 060	-20	-0,49
0819 Nome	6 585	6 609	6 538	6 515	-23	-0,35
0821 Bø (Telemark)	6 262	6 460	6 630	6 613	-17	-0,26

Telemark har en liten økning i befolkningen på 37 personer, de fleste kommunene har hatt en nedgang, mens Skien har størst vekst av kommunene i fylket.

Utviklingen i demografi bekymrer. Selv om veksten i Skien sett i lys av landsveksten har Skien en relativt lav vekst, og veksten i gruppe 16-66 år er liten. Det er denne andelen av befolkningen som skal skape grunnlaget for velferdsgodene framover.

Prognoser for befolkningsutviklinger viser også at andelen eldre over 80 år det neste tiåret vil øke betraktelig.

2.4 SYSSELSETTINGSGRAD

Arbeidsledighet innebærer utnyttede ressurser for samfunnet. For noen grupper innebærer manglende deltakelse i arbeidslivet også at en faller utenfor en viktig arena for sosialt fellesskap og integrering, og for inntektstap. Derfor er sysselsettingsgrad valgt som en indikator som har betydning for Skiens-samfunnet.

For Norge var det en topp i ledigheten på litt over 5 prosent i begynnelsen av 2016, mens man i løpet av 2019 har hatt en variasjon fra 3,3% til 4% på det høyeste.

Sysselsettingsgraden i Skien er per 4. kvartal 2019 på 62,4 %, uforandret fra 2018. For landet er graden 67 %, som er en økning fra 66,9 %, med andre ord er avstanden fra landsgjennomsnittet litt større.

De mest synlige forklaringene på at Skien (Telemark) ligger under landet er større andel arbeidssøkere under oppfølging, større andel sosialhjelpsmottakere uten rettigheter i folketrygden, større andel uførepensjonister og noe flere alderspensjonister enn landet for øvrig.

2.5 GRUNNSKOLEPOENG

Grunnskolepoeng beregnes for avgangselever i grunnskolen.

Tallet på det gjennomsnittlige grunnskolepoenget for elevene på 10.trinn er fremdeles noe lavere enn landsnittet. 2019-kullet hadde en tilbakegang på grunnskolepoeng i forhold til 2018-kullet. Skien kommune har siden 2013 hatt økende grunnskolepoeng, men hadde i 2018 og 2019 en tilbakegang.

2.6 FORVENTET LEVEALDER

Forskning viser at sosiale ulikheter i helse bygger på forhold ved samfunnet som er bestemmende for hva slags gjennomsnittlig helse vi finner. Skien har valgt levealder som måltall for levekårsutfordringer. Forventet levealder er en viktig pekepinn på hvordan det står til med folkehelsen i kommunen.

Selv om forventet levealder ved fødselen har økt for både menn og kvinner i Skien ved siste måling, har økningen ligget om lag som økningen for landet, og kommunen ligger fortsatt signifikant dårligere an enn landet som helhet.

2.7 ANDEL HJEMMEBOENDE

Andel hjemmeboende over 80 år har holdt seg ganske stabilt de siste årene og viser en liten vekst fra 2018 til 2019, men vi ligger fortsatt noe under målet på 92%.

2.8 ANDEL BILFRIE PERSONREISER

Andelen bilfrie personreiser har økt med 2 prosentpoeng siden 2013.

Foreløpige resultater fra den nasjonale reisevaneundersøkelsen for 2018 viser at 27 prosent av personreisene i Grenland er med kollektiv, gange eller sykkel.

Sammenlignet med forrige reisevaneundersøkelse fra 2013/2014 er dette en økning på 2 prosentpoeng. Fordelingen er følgende:

- Kollektivtransport: 5 % (opp 1 prosentpoeng)
- Sykkel: 6 % (opp 2 prosentpoeng)
- Gange 16 % (ned 1 prosentpoeng)

Tallene over viser at biltrafikken økt fra i fjor. Det er som forventet etter økt vegkapasitet med åpningen av Lilleelvkrysset og strekningen Skyggestein- Skjelbredstrand på rv 36.

Vi overholder fortsatt 0-vekstmålet, det vil si at personbiltrafikken ikke skal øke fra vi satt opp antennepunktene oktober 2016. (Det er 0-vekst målet staten måler oss på)

Måloppnåelse:

Ser man helhetlig på vår måloppnåelse i forhold til indikatorene, er det tydelig at det for Skien blir svært viktig å legge forholdene til rette for vekst i næringslivet. På denne måten vil vi kunne påvirke flere av indikatorene i positiv retning. Ved heving av skatteinngang vil både sysselsettingsgrad, forventet levealder, befolkningsvekst og sannsynligvis grunnskolepoeng bli løftet i riktig retning.

Fokus på bærekraftig næringsutvikling i regionhovedstaden er derfor meget viktig. Kommunen bør derfor prioritere de økonomiske framtidige disposisjoner mot tiltak som kan ha dokumentert effekt for å styrke denne posisjonen og fremme næringsutvikling.

Foto: Per-Åge Eriksen

3 ØKONOMISK ANALYSE 2019

3.1 INNLEDNING

Det økonomiske resultatet for norske kommuner er gjennomgående positive for 2019, så også for Skien kommune.

Økte faglige krav og større etterspørsel har satt tjenestene under ytterligere press, og etter en styrking av budsjettene på slutten av året har driftsområdene i sum gått med noe mindreforbruk. Det er vist god styring, og i tillegg har vi fått god hjelp av gode nasjonale konjunkturer for kommunesektoren i 2019. Begge deler har bidratt til det gode regnskapsresultatet.

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

3.2 MÅL/ØKONOMIINDIKATORER

Nøkkeltallene for sunn økonomi skal indikere hvordan kommunens økonomi utvikler seg, og si noe om kommunens økonomiske handlefrihet framover.

Bystyret i Skien har vedtatt følgende økonomimål/handlingsregler:

Indikator	Mål	Faktisk	Trend
Netto driftsresultat	2% - 3%	1,15%	
Driftsfond	5%	11,9 %	
Netto lånegjeld	60% - 65%	62,1%	
Løpende utbytter fra Skagerak settes av til fond *)	34,4 mill.	0 mill.	

*) regnskapsresultatet viser at fondsavsetning kan øke med mer enn utbytte, men vedtatt avsetning var null

Netto driftsresultat på mellom 2-3% av driftsinntekter:

Hensikten med måltallet er at kommunen skal ha handlefrihet for å takle endringer i driftsvilkår og at kommunen skal ha mulighet til å finansiere deler av investeringene med egenkapital. Et netto driftsresultat med 2-3% vil over tid gi en mer robust og bærekraftig kommuneøkonomi. Netto driftsresultat ble på 1,15% , under målet og noe lavere enn for 2018.

Driftsfond skal over tid utgjøre 5% av driftsinntektene:

Fondene viser hvor mye kommunen har avsatt til senere års drifts- og investeringsformål. Kommunen bør til enhver tid ha en «buffer» for å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter og til eventuelt å ha en egenfinansieringsdel i investeringer.

Driftsfondet er ved utgangen av 2019 på 11,9% av netto driftsinntekter – og vil øke om man setter av hele eller deler av regnskapsresultatet.

Driftsfondene har utviklet seg slik:

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1,0 %	1,2 %	1,3 %	1,5 %	3,6 %	5,8 %	8,7 %	10,2 %	11,9 %

Netto lånegjeld (minus lånegjeld til VAR¹ og formidlingslån) skal over tid utgjøre maks 60-65% av driftsinntektene:

Generasjonsprinsippet tilsier at investeringer i dag må tilpasses et nivå slik at framtidig nedbetaling ikke blir urimelig belastende for kommende generasjoner.

Brutto lånegjeld er ved utgangen av 2019 på 4,5 mrd. Trekket VAR- og formidlingslån ut er netto gjeld på 2,8 mrd. Det gir en netto lånegjeld på 62,1 % av driftsinntektene, en liten økning fra i fjor. I vår modell tar man ikke hensyn til at noen av rentekostnadene dekkes av rentetilskuddsordninger fra staten (skole og omsorgsbygg). Tas dette med i beregningen, ville tallet vært enda noe lavere og godt innenfor målet.

Kommunens løpende framtidige utbytter settes av på fond:

Målet er koplet opp mot de årlige utbyttene fra Skagerak.

For 2019 ble det ikke vedtatt satt av midler til utbyttefond. Det står ved utgangen av året 5,7 millioner på utbyttefond.

Etter flere år med et godt regnskapsmessig resultat er de økonomiske måltallene i økonomien stort sett innenfor de vedtatte handlingsreglene. I ny kommunelov ligger det inne krav til overordnede økonomisk finansielle måltall for kommunens økonomi. Vi er derfor tilfreds med at vi siden 2014 har innarbeidet denne styringskulturen i Skien kommune.

3.3 KOSTRA – OG EFFEKTIVITETSANALYSE

Telemarksforskning har utarbeidet en kostra- og effektivitetsanalyse for 2019, som presenteres her. Analysen skal illustrere hvordan kommunens ressursbruk på sentrale tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser.

Beregningene viser at Skien kommune samlet sett hadde merutgifter på om lag 30,6 mill. kr i forhold til kommunens «normerte og inntektsjusterte utgiftsnivå» i 2019.

Fordelt på tjenesteområder vises dette slik:

Oppsummering KOSTRA- og effektivitetsanalyse. Skien kommune 2019.

Kilde: KOSTRA/KMD, beregninger ved TF

Tjenesteområde	Mer-/mindreutgift 2019 (mill. kr) sammenlignet med		
	Lands- gjennom- snittet	«Normert og utgiftsnivå»	«Normert og inntektsjustert nivå»
Barnehage	-61,3	-17,1	14,6
Administrasjon	-61,0	-39,9	-24,2
Landbruk	-2,1	1,3	1,7
Grunnskole	-74,6	-43,8	5,4
Pleie og omsorg	18,6	-16,9	49,6
Kommunehelse	-33,0	-25,5	-15,7
Barnevern	3,1	-14,0	-5,6
Sosialtjeneste	30,6	-6,3	4,8
Sum	-179,7	-162,2	30,6

Dette viser tabellen:

Tabellen over viser i første kolonne at innenfor de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet hadde Skien kommune et forbruk som var 180 millioner lavere enn landsgjennomsnittet i 2019.

Fordi beregnet utgiftsbehov for Skien er lavere enn landsgjennomsnittet bør Skien kunne drive sine tjenester noe rimeligere enn landsgjennomsnittet. I andre kolonne er det hensyntatt at Skien kommune har et lavere

¹ Vann, Avløp, Renovasjon

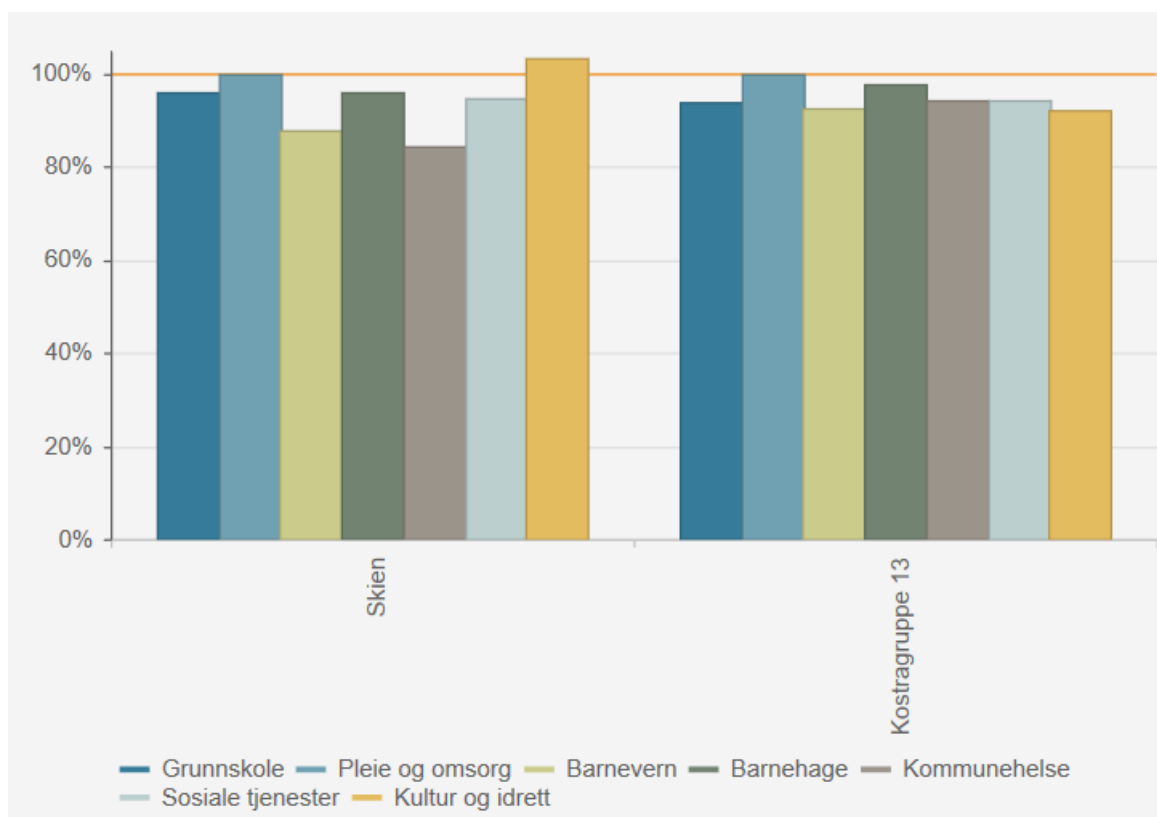
beregnet utgiftsbehov² enn landsgjennomsnittet, noe som gir et korrigert mindreforbruk i forhold til landsgjennomsnittet på 162 millioner.

Men Skien kommune har inntekter som ligger ca. 6 prosent under landsgjennomsnittet (ca. 193 mill. kr.). Tas det hensyn til at vi har mindre penger å «rutte med», så bruker Skien kommune 30,6 millioner **mer** enn kommunens «normerte og inntektsjusterte utgiftsnivå» i 2019.

Dette er en teknisk beregning som ikke gir en fasit, men det illustrerer at Skien kommune prioriterer de «tunge» tjenesteområdene som grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, og at kommunen bruker mer av sine inntekter enn det utgiftsbehovet og de reelle frie inntektene skulle tilsi på disse områdene.

I inntektene over er det ikke hensyntatt utbytteinntekter og annen finansavkastning.

En annen måte å vise ressursbruk på, er å sammenlikne egen kommune med kommunegruppe³. Landsgjennomsnittet vises som 100%. Her er ikke visningen korrigert for inntektsnivå som i tabellen over, kun utgiftsnivå.

Kilde: Framsikt, foreløpige kostratall 16.mars 2020

Ressursbruk er forholdet mellom kommunens egne utgifter på tjenesteområdet og gjennomsnittet for kommunegruppe 13 korrigert for kommunens eget utgiftsbehov. Er ressursbruk lavere enn 100%, så bruker kommunen mindre penger enn landsgjennomsnittet korrigert for kommunens utgiftsbehov. Er ressursbruk over 100%, så bruker den mer.

Figuren over viser at Skien har høyere utgifter for områdene grunnskole, kultur og idrett enn kommunegruppe 13, men mindre enn kommunegruppe 13 på de øvrige områdene. I forhold til landsgjennomsnittet (100%) ligger vi under på alle området med unntak av kultur og idrett.

Det er tidligere vist at Skien kommune har lave frie inntekter og at man dermed må forvente å holde driftsnivået nær/litt under kommunegruppe 13. Se tabell under

² Utgiftsbehov er statens beregning av kommunens utfordringer på det aktuelle tjenesteområdet i forhold til landsgjennomsnittet. Utgiftsbehov defineres i statsbudsjettet hvert år (grønt hefte)

³ Kommunegruppe. Statistisk sentralbyrå har gruppert kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser. Skien kommune er i kommunegruppe 13, totalt 49 kommuner er i denne gruppen.

Tabell som viser utviklingen over tid i frie inntekter og sammenlikning med kostragruppe 13 i 2019:

	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kostragruppe 13 i 2019
Frie inntekter i kroner per innbygger, justert for utgiftsbehov og inflasjon	53 821	54 404	54 075	54 551	56 239
Frie inntekter i kroner per innbygger, konsern, reelle tall	48 956	50 932	52 358	54 399	55 214

Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd er det som defineres som frie inntekter.

Oppsummert:

Tabellene, figurene og analysen over viser at Skien kommune har relativt sett lave frie inntekter, prioriterer de store tunge velferdsoppgavene og at kommunen driver sine tjenester med lave enhetskostnader. For ytterligere utdyping vises det for øvrig til kommunalområdenes analyser.

3.4 RESULTAT

Hovedtall fra driftsregnskapet:

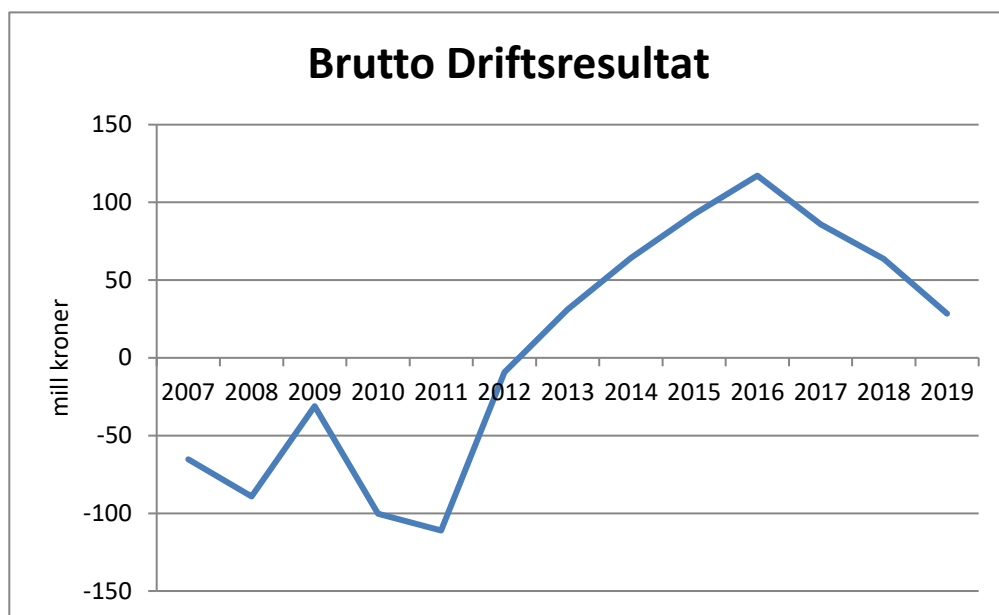
Regnskapsmessig årsresultat er på 62,8 millioner kroner. Hovedårsakene til det positive resultatet er høyere skatteinntekter, lavere renter, lavere bokførte pensjonsutgifter og driftsområder med mindreforbruk.

Hovedtall:

Driftsregnskapet <i>Tall i mill. kroner</i>	Regn						Regn	Reg	Avvik
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Budsj 2019	bud-regn
+Driftsinntekter	-3 624	-3 711	-3 790	-3 949	-4 154	-4 321	-4 447	-4 333	-114
- Driftsutgifter (inkl. kalk.avskr.)	3 593	3 647	3 697	3 832	4 068	4 258	4 419	4 344	75
=Brutto Driftsresultat	-31	-64	-93	-117	-86	-64	-29	11	-39
+ Finansinntekter	-58	-77	-58	-70	-49	-68	-81	-74	-7
- Finansutgifter	202	228	222	211	223	242	265	276	-11
+ kalkulatoriske avskrivninger	-164	-168	-176	-178	-192	-197	-206	-192	-14
= Netto Driftsresultat	-51	-82	-105	-155	-103	-86	-51	21	-72
Brukt slik:									
+Sum bruk av avsetninger	-43	-30	-110	-119	-173	-150	-149	-138	-11
- finans. av utgifter i inv.sregnsk.	60	7	5	10	9	2	13	13	0
- avsetning til fond	33	21	116	115	154	135	124	103	20
Ikke disponert oversk.(-)/undersk. (+)	-2	-84	-93	-149	-113	-99	-62,8	0	-63

Brutto driftsresultat:

Brutto driftsresultat viser resultat før dekning av kommunens rente- og avdragsutgifter, inntekter i form av utbytte og annen finansavkastning, samt eventuelle avsetninger og egenfinansiering av investeringer. Under vises figur på utviklingen i brutto driftsresultat for perioden 2007-2019:

Brutto driftsresultat for 2019 viser at de løpende driftsinntektene fortsatt har vært høyere enn de løpende driftsutgiftene, og vi får derfor fortsatt et positivt brutto driftsresultat.

Fra 2018 til 2019 har sum driftsinntekter økt med 2,9%, mens sum driftsutgifter har økt med 3,8%. Fra 2016 ser vi at driftsutgiftene har økt mer enn driftsinntektene og derigjennom lavere driftsresultater.

Tidligere år (før 2012) har det vært mulig å drive med underskudd i brutto driftsresultat fordi kommunen tidvis har mottatt store utbytter, hatt god avkastning på plasseringer og brukt fond i driften. Etter 2012 har de løpende driftsutgiftene årlig vært lavere enn de løpende driftsinntektene. En forutsetning for en bærekraftig økonomi er at de løpende inntektene er høyere enn de løpende driftsutgiftene.

Finansområdet:

Finansområdet har tidligere bidratt positivt til resultatet (se år 2007 i tabellen under). Da var de årlige utbytterne fra Skagerrak store, og vi hadde høye renteinntekter på grunn av store fond (uttak fra Skagerrak). Som tabellen under viser har den situasjonen endret seg:

(tall i hele mill., - er inntekt/overskudd)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum finansinntekter	-201	-128	-112	-63	-130	-103	-58	-77	-58	-70	-49	-68	-81
sum finanutgifter	140	210	170	185	202	196	202	228	222	211	223	242	265
Resultat finansransaksjoner	-61	81	59	122	72	93	144	151	164	141	174	174	184

Vi har nå historisk lave renter på både refinansiering og nye låneopptak, og den forsiktige forventede renteoppgangen har blitt lavere enn budsjettet. Dette, i tillegg til noe forsinkelse i budsjettet framdrift på investeringsprosjekter, har bidratt med lavere rentekostnader enn budsjettet. Se for øvrig ytterligere analyse av finansområdet i eget kapittel, side 25.

Netto driftsresultat:

Den mest brukte indikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren er netto driftsresultat. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt.

I de siste årene er det også innført en ny indikator; «korrigert netto driftsresultat». Det korrigerede netto driftsresultatet er justert for forhold man mener «forstyrrer» det økonomiske bildet, deriblant premieavvik. Fordi korrigert netto driftsresultat ikke er et innarbeidet og entydig begrep, bruker vi fortsatt netto driftsresultat som et viktig måltall, men supplerer analysen med korrigert netto driftsresultat.

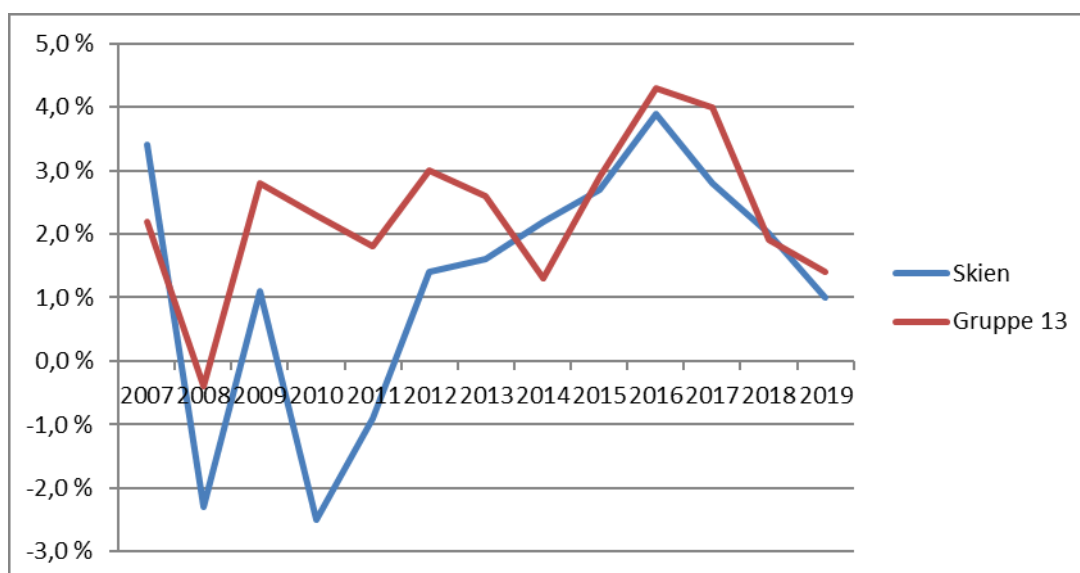
Tabell under viser utvikling av netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skien	3,4 %	-2,3 %	1,1 %	-2,5 %	-0,9 %	1,4 %	1,6 %	2,2 %	2,7 %	3,9 %	2,8 %	2,0 %	1,0 %
Gruppe 13	2,2 %	-0,4 %	2,8 %	2,3 %	1,8 %	3,0 %	2,6 %	1,3 %	2,9 %	4,3 %	4,0 %	1,9 %	1,4 %
Fylket	3,9 %	-2,4 %	3,0 %	0,9 %	0,7 %	1,9 %	1,7 %	0,6 %	2,0 %	3,8 %	2,9 %	1,2 %	1,2 %
Landet u/ Oslo	2,2 %	-0,4 %	3,0 %	2,5 %	2,1 %	2,9 %	2,7 %	1,2 %	2,9 %	4,1 %	3,7 %	2,2 %	1,2 %

Kilde: KOSTRA SSB 16/3-20, Konserntall

Tallene og figuren over, som er hentet fra KOSTRA⁴-statistikken, viser et netto driftsresultat på 1%, noe som viser at kommunen dermed vil ha muligheter for å dekke egenkapitalbehov på investeringssiden eller sette av midler til framtidig handlingsrom. Landstallene er på 1,2%.

Netto driftsresultat for Skien har variert tilsvarende kommunegruppe 13, men har i all hovedsak ligget under. Noen få år har resultatet vært høyere i Skien, blant annet 2014 og 2015. I en periode fra 2008 og 2010-2011 var netto driftsresultat negativt for Skien, se figur under:

Nedgangen i netto driftsresultat fra 2018 til 2019 skyldes at veksten i driftsutgifter har vært høyere enn inntektsveksten.

Korrigert netto driftsresultat:

Nøkkeltallet for netto driftsresultat har noen svakheter. Ved beregning av netto driftsresultat er det pensjonskostnadene, ikke de løpende pensjonspremiene, som har resultat effekt.

Nøkkeltallet inneholder avskrivninger som en utgift. Avskrivningene er høyere enn avdragsutgiften og det stilles spørsmål ved om avskrivningene gjengir det reelle utgiftsnivået. Det korrigeres derfor også for forskjellen mellom avskrivninger og avdrag.

Resultatbegrepet inneholder også inntekter fra merverdiavgiftskompensasjon knyttet til investeringer (som etter reglene ble bokført som en driftsinntekt fram til og med 2013) og i tillegg spesielle engangsutgifter/inntekter.

⁴ KOSTRA - KOmmuneSTatRApportering

For å gi et mer korrekt bilde av det økonomiske resultatet korrigeres derfor netto driftsresultat med følgende elementer:

(tall i hele mill)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Netto driftsresultat før korrigeringer (overskudd med	38	-43	-51	-82	-105	-155	-103	-86	-51
Korrigert for merverdiavgiftskompensasjon i driften	43	67	46	-	-	-	-	-	-
Korrigert for Premieavvik (inkl arb.g.avg)	-9	39	1	49	-4	61	61	80	86
Korrigert for Amortisering (inkl arb.g.avg)	-23	-22	-26	-26	-33	-32	-41	-49	-59
Korrigert for periodisering variabel lønn/husleie - engangs			-11			-6			
Korrigert for engangutgift Odd Stadion/Skien fritidspark		-26			-6	-5	-2	5	
Korrigert for engangs mindretgift premiefond	60	50	30	57	66	39	24	51	55
korrigere for forskjellen mellom avdrag og avskrivninger	52	46	61	62	67	60	52	33	34
Korrigert netto driftsresultat	161	111	51	61	-14	-38	-10	33	66

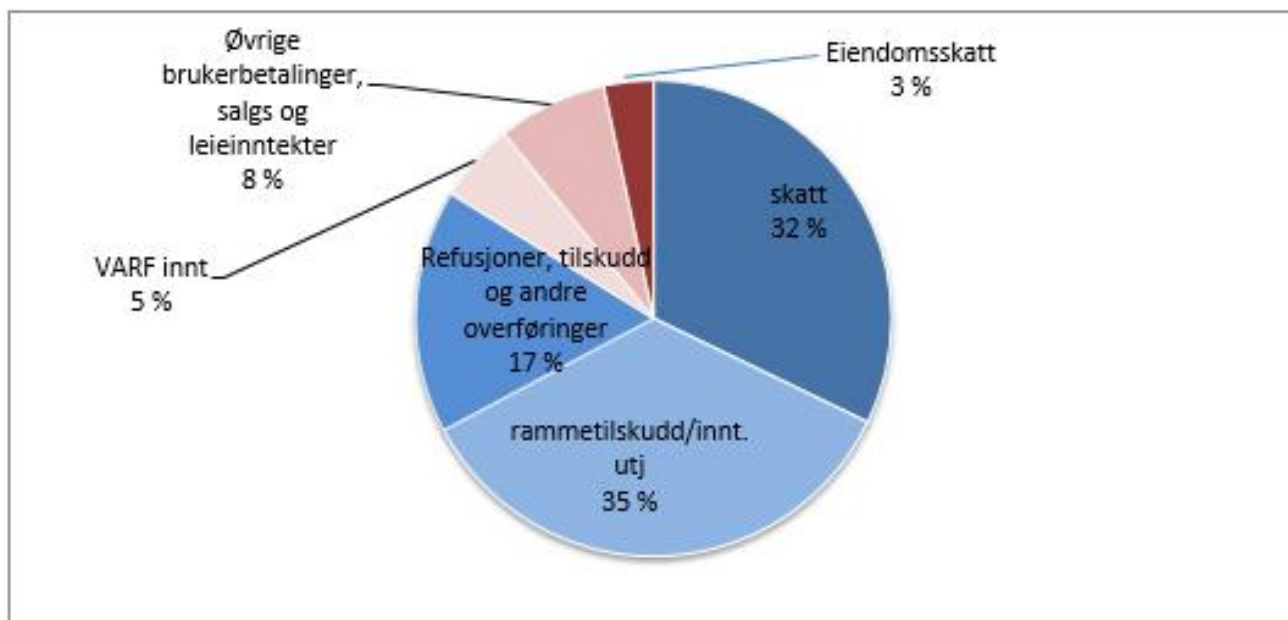
(overskudd med -)

Til tross for et regnskapsmessig overskudd og en bedring i det korrigerede resultatet de siste årene, viser tabellen over at den faktiske økonomiske situasjonen ikke er bedre enn den bør være. Det korrigerede resultatet for 2019 viser et underskudd.

3.5 NÆRMERE OM DRIFTSINNTEKTER

Veksten i kommunesektorenes inntekter har vært god de siste årene, og gjennomgående høyere enn sammenliknet med den opprinnelige utformingen av det økonomiske opplegget for kommunesektoren. Realveksten for 2019 ble også klart høyere og oppjusteringen av inntektsveksten skyldes i hovedsak høyere skatteinntekter enn opprinnelig lagt til grunn.

Skien kommunes driftsinntekter utgjorde 4,447 mrd. kroner i 2019 og fordelte seg slik:

Samlede inntekter økte med 2,9% fra 2018. Det er små endringer i den prosentvise andelen fra 2018 til 2019, men en liten dreining med noe høyere frie inntekter og noe lavere andel refusjoner/salgs/brukerbetaling.

De største inntektene er skatt/rammetilskudd og inntektsutjevning, såkalte frie inntekter. Disse utgjør totalt 67,2% av totale inntekter, eller 2,99 mrd. kroner. Tilsvarende andel i 2018 var på 66,2%

Skatt/rammetilskudd:

Skatteinntegangen i 2019 ble god for hele landet og vesentlig bedre enn anslått fra regjeringens side. Sammenliknet med 2018 har det vært en vekst i skatteinntekter på 4,7 % for kommunene samlet. Det ser ut til at skatteveksten også i 2019 har sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skatteyttere, som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen. Dette er fjerde året med slik tilpasning.

Kommunens skatteinntekter for 2019 ble anslått til 0,4% i statsbudsjettet. På grunn av høyere sysselsettingsvekst våren/høsten 2019 ble anslagene på skattevekst satt opp til 1,2% i revidert nasjonalbudsjett og deretter i forbindelse med framlegging av neste års statsbudsjett høsten 2019 til 3,8%. Skatteveksten endte til slutt på 4,7%. Fortsatt høye utbytteinntekter til personlige skatteyttere, trolig som følge av tilpasninger til økt utbyttebeskatning, har også dette året bidratt til økte skatteinntekter for kommunene.

Skiens skatteinntekter viste en vekst fra året før på 2,6%, vesentlig lavere enn gjennomsnittet for kommunesektoren. Totalt ble Skiens skatteinntekter per innbygger i prosent av landet redusert fra 83,4 % til 82 %.

Det er store forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Det er derfor laget en delvis utjevning av ulikheter ved at kommuner med inntekter vesentlig *over* landsgjennomsnittet blir trukket noe, og kommuner med inntekter *under* landsgjennomsnittet får inntektsutjevning. Med inntektsutjevningen på 215 millioner kroner økes Skiens samlede skatt/inntektsutjevning per innbygger opp til 94,4 % av landsgjennomsnittet. En utjevning opp til 100 % ville gitt ytterligere 98 millioner kroner.

Følgende tabell viser utvikling i skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd:

Tall i hele millioner

(merinnt-)	Regn 12	Regn 13	Regn 14	Regn 15	Regn 16	Regn 17	Regn 18	Regn 19	Reg. Budsj 19	Avvik regn/bud
Skatteinntekter	1041	1098	1112	1205	1298	1351	1396	1431	1434	3
Inntektsutjevning	146	154	159	139	166	176	185	215	198	-17
Rammeoverføringer	1082	1117	1175	1165	1196	1250	1278	1340	1340	0
Skatt i % av landsgj.snitt	82,70 %	82,70 %	82,50 %	84,80 %	83,70 %	83,50 %	83,40 %	82,00 %		

Tabellen under viser regnskapsført utbytte de siste årene:

Tall i mill kr	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skagerak utbytte	143,6	38,0	58,6	21,3	88,5	76,1	28,7	24,8	9,9	13,4	17,3	27,1	34,4
Kontorbygg		2,5	1,5	2,0	5,7		5,0	4,0	4,0	3,0		3,0	3,0
Kino 1/SF kino	0,3							0,3					
Bjorstadalen avf										4,3	3,4	6,5	6,5
BTV-fond/Energi og miljøkap		1,3	1,0	0,6					2,7				
Andre	0,1	0,1	-	0,5	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
sum utbytte	144,0	41,9	61,1	23,3	94,2	76,8	33,8	29,1	16,6	20,7	20,8	36,6	43,9

Skien kommune mottok 43,9 mill. kroner i utbytte i 2019. For at den kommunale driften ikke skal måtte tilpasse seg varierende årlige utbytteneivåer, har Skien bystyre vedtatt som et mål at løpende utbytter i fremtiden skal settes av til fond.

I tillegg til utbytte som er ført i driftsregnskapet, er det også inntektsført midler i investeringsregnskapet i forbindelse med kapitaluttak fra Skagerak. I 2006 ble det inntektsført 344 mill. i investeringsregnskapet, og i 2010 ble det inntektsført 152 mill. Begge deler ble satt av til investeringsfond samme år.

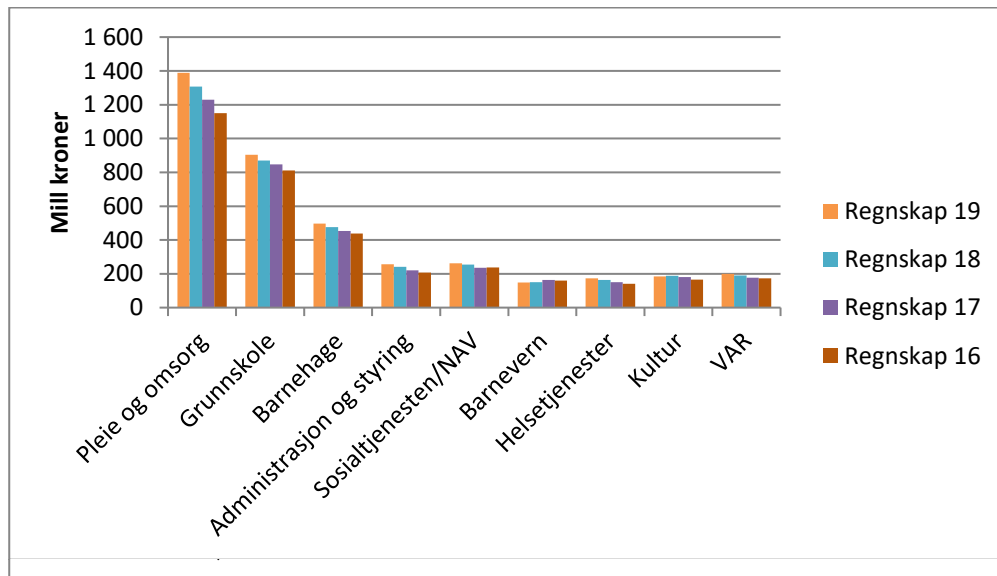
Flyktninger:

Integreringstilskudd flyktninger blir inntektsført på fellesområdet, og Skien mottok 76,4 mill. i integreringstilskudd. Det er en liten merinntekt i forhold til budsjett på fellesområdet og hovedårsaken til dette avviket er at personer med tilskudd har flyttet til Skien fra andre kommuner og familiejenforeninger.

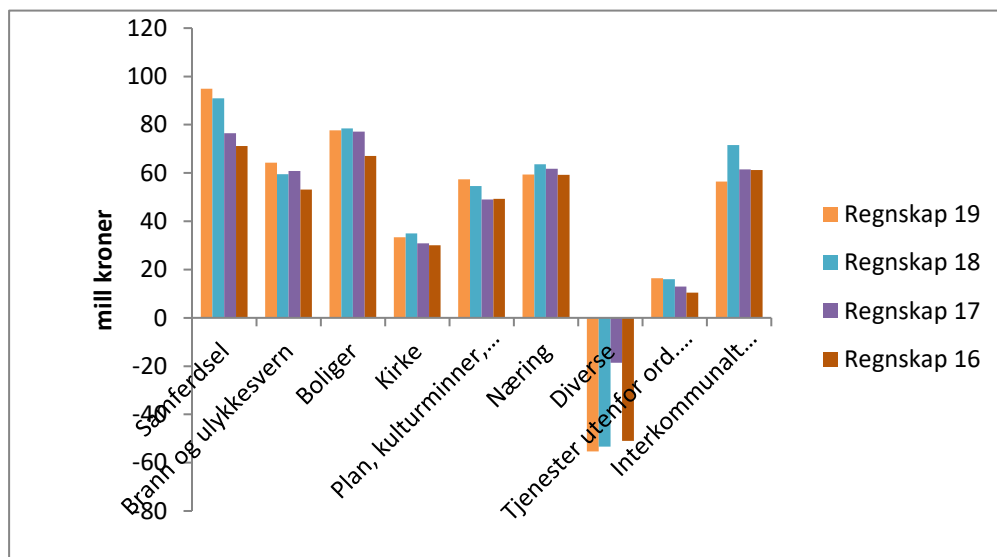
3.6 NÆRMERE OM DRIFTSUTGIFTER

Kommunes brutto driftsutgifter utgjorde 4,42 mrd. kroner. Brutto driftsutgifter økte med 3,8% fra 2018, eller 0,9% mer enn driftsinntektene.

Brutto driftsutgifter fordeler seg etter kostrafunksjoner⁵ slik, se figur 1 og 2:

Figur over viser brutto driftsutgifter i mill. kroner de ni største områdene (ca. 91% av utgiftene)

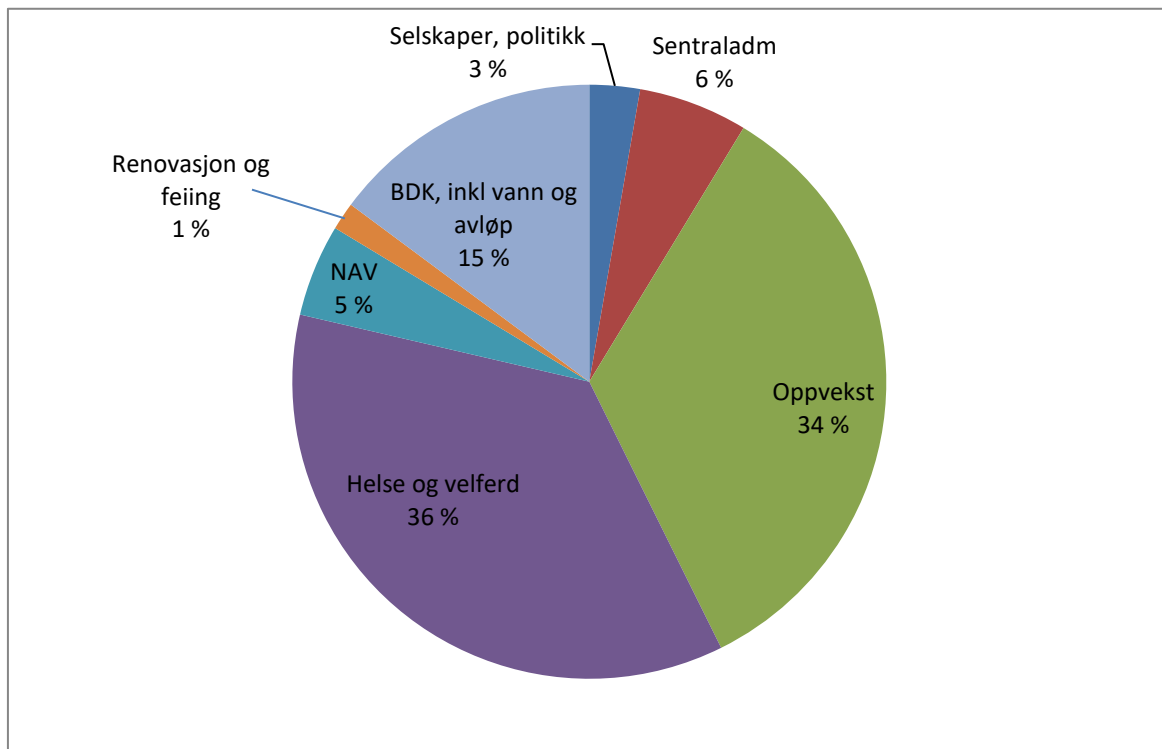

Figur over viser brutto driftsutgifter i mill. kroner for de ni minste områdene (ca. 9% av utgiftene)

Det er små endringer i forhold til andel av totalen for de ulike funksjoner fra 2018 til 2019. De tre største områdene (pleie og omsorg, grunnskole og barnehage) utgjør 62,3 % av totale brutto driftsutgifter, en økning på om lag 0,8% fra året før.

⁵ Kostrafunksjoner – bygget opp etter hvilke behov tjenestene skal dekke og hvilke grupper disse tjenestene primært henvender seg til. For nærmere informasjon, se Veileder for Regnskapsrapportering Kostra

I henhold til kommunens organisering fordelte brutto driftsutgifter seg slik (prosentandel av totalen):

De ulike kommunalområdene bruker en del funksjoner felles slik at det ikke er direkte sammenheng mellom kostrafunksjoner og kommunal organisering.

Det er kun små endringer i fordelingen av andel mellom kommunalområdene fra 2018 til 2019.

3.7 BUDSJETTAVVIK 2019

Allerede i første tertialrapport ble det meldt avvik på driftsområdene, og det prognostiserte avviket steg i andre tertialrapport. Driftsbudsjettene ble derfor vedtatt styrket på slutten av året med en overordnet budsjettendring på 49 millioner, noe som dekket opp for det samlede driftsavviket. De største utfordringene i forhold til budsjettdekning i løpet av 2019 viste seg å være innenfor:

- sosialhjelpsutgifter
- overligere og særlig ressurskrevende brukere innenfor HV
- lærernorm, voksenopplæring og spesialpedagogiske tiltak
- mindretgifter kapital
- netto merinntekt eiendomsskatt, skatt og inntektsutjevning
- mindretgifter på pensjon

Overordnet budsjettjustering var slik:

Endringer på fellesområdene	
Rammetilskudd	-4 000
Skatt	-15 000
Pensjon	-30 000
totalt	-49 000
Fordeles til kommunalområdene slik	
Oppvekst	15 000
Helse og velferd	18 000
NAV	16 000
Totalt	49 000

Fordeling av driftsavvikene:

	Res før endring	Budendring	Resultat etter budendr.
Oppvekst	2,6	15	17,6 mill
Helse og velferd	-29,9	18	-11,9 mill
NAV	-11,4	16	4,6 mill
BDK ekskl VAR	-2,1		-2,1 mill
SA/Tilskudd andre	6,9		6,9 mill
SUM	-33,9	49	15,1 mill

(minus i tabellen er merforbruk/underskudd i forhold til budsjett)

Finansområdet

Finansområdet viser samlet mindreforbruk på 19 mill. Hovedsakelig skyldes dette gode rentebetingelser på vår låneportefølje. Utbytte ble 2,4 mill. lavere fra Skagerak enn budsjettet.

Pensjon

Premieavviket (det beløpet som er utbetalt til pensjonskassene, men som ikke er utgiftsført i regnskapet) er på 86 mill kroner (inkl arb.g.avg)

Det er amortisert (avdratt) tidligere års premieavvik på nesten 59 mill.

Det betyr at det akkumulerte premieavviket også økte i 2019.

For ytterligere detaljer rundt avvik vises det til hvert kommunalområdenes egne kapitler.

Prioriteringer/dekningsgrader/nøkkeltall:

Tabellen under viser netto driftsutgifter per innbygger (Områdene under er fordelt etter tjenesteområder i KOSTRA og ikke i henhold til kommunens organisering).

Netto driftsutgifter per innbygger	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kostragruppe 13 i 2019
Pleie og omsorg	17 805	18 518	18 685	19 410	19 477
Grunnskole	14 024	14 229	14 107	14 261	13 992
Barnehage	8 336	8 386	8 613	8 730	8 868
Adm, styring og fellesutgifter	3 579	3 859	4 280	4 216	4 902
Sosiale tjenester	2 798	2 703	2 872	3 005	2 985
Kommunehelse	2 364	2 305	2 572	2 538	2 847
Barnevern	2 031	2 047	1 800	1 612	1 697
Kultursektoren	2 565	2 553	2 612	2 709	2 411
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	584	571	692	692	786
Andre (bolig, samferdsel, kirke, brann, næring)	3 263	3 081	3 379	3 492	2 520
Totalt	57 349	58 252	59 612	60 665	60 485

Foreløpig Kostra tall pr mars 2020. Alle tall er justert for utgiftsbehov⁶ og alle årene er oppjustert til 2019 priser. (Kilde Framsikt analyse)

Skien kommunes driftsutgifter per innbygger ligger i sum noe over gjennomsnittet i kommunegruppe 13⁷, og viser en liten vekst i forhold til forskjellen mellom Skien kommune og kommunegruppe 13 i 2018.

⁶ Utgiftsbehov er statens beregning av kommunens utfordringer på det aktuelle tjenesteområdet i forhold til landsgjennomsnittet. Utgiftsbehovet defineres i statsbudsjettet. Justeres det for utgiftsbehov vil tallene være bedre egnet for sammenlikning med andre kommuner.

⁷ Kostragruppe 13 Kommunene er gruppert etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser. Store kommuner utenom de fire største er i kostragruppe 13.

Tabellen over, med netto driftsutgifter per innbygger, viser ikke utgifter per brukergrupper, men siden den er korrigeret for utgiftsbehov har den noe av elementet inne likevel. For en nærmere vurdering av produktivitet/effektivitet kan utgiftene sammenstilles opp mot antall brukere/plasser og lignende.

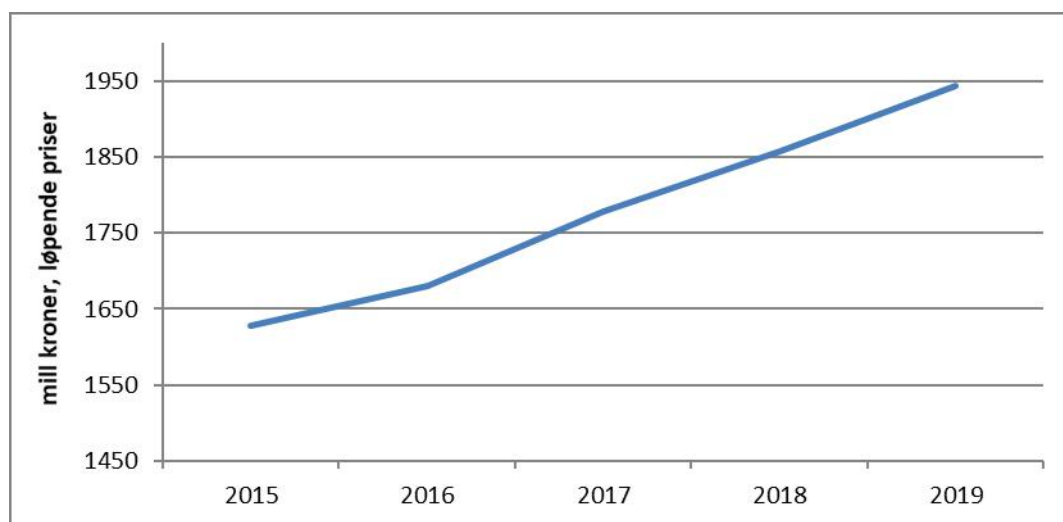
Lønnsutgifter og pensjon:

Den største delen av utgiftene er knyttet til lønn og sosiale utgifter. Disse utgiftene utgjorde 62,9 % av samlede brutto driftsutgifter i 2019.

Lønn:

Gjennomsnittlig årslønnsvekst i Norge var lav i 2016, og har gradvis tatt seg opp gjennom 2017 til 2019. 2019 endte med den høyeste lønnsveksten på flere år.

Under vises utviklingen i lønnsutgifter (uten sosiale utgifter)⁸ fratrukket sykelønnsrefusjon for perioden 2015-2019 for Skien kommune:

Lønnsutgiftene har økt med 4,6 %. Med en årslønnsvekst for kommunal sektor på 3,6 % (foreløpig anslag fra teknisk beregningsutvalg) i 2019, tilsier dette en vekst i sum utførte årsverk/timeverk.

Tabell over samlede årsverk på side 141 viser en økning på ca. 15 årsverk fra 2018-2019

Det er anslått at veksten i timeverk for kommunesektoren samlet var på 1,3% (teknisk beregningsutvalg mars 2020).

Pensjon:

Samlede pensjonsutgifter utgjorde 274 millioner kroner i 2019. Utgiftene fordelte seg slik:

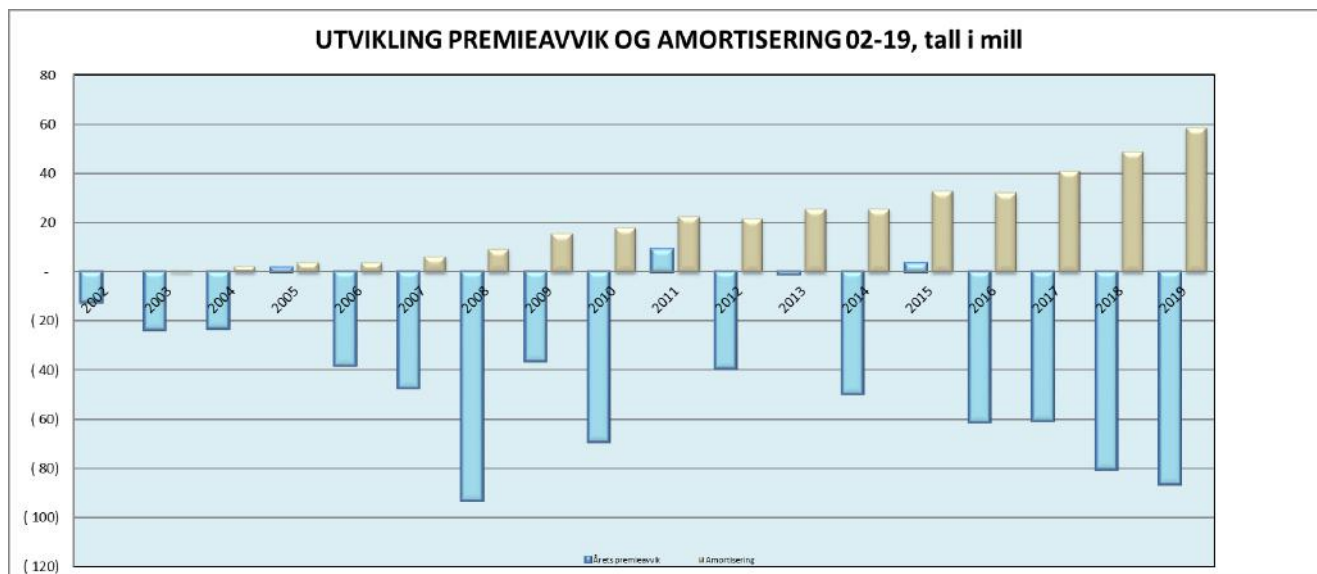
tall i hele mill, uten arbeidsgiveravgift	Regnskap 15	Regnskap 16	Regnskap 17	Regnskap 18	Regnskap 19
Innbetalt premie Skien kommunale pensjonskasse	185	219	213	248	262
Innbetalt premie Statens pensjonskasse	39	38	43	37	39
Innbetalt premie KLP	27	32	28	42	41
Gruppeliv/yrkesskade	3	4	5	3	4
Premieavvik	3	-53	-53	-70	-75
amortisering	29	28	36	43	52
bruk av premiefond i kassene	-58	-34	-21	-44	-49
sum bokførte pensjonskostnad	228	234	251	257	274

Innbetalt premie ble lavere enn budsjettert, både på grunn av bruk av premiefond i pensjonskassene og fordi reguleringspremie ble lavere enn varslet.

Både bruk av premiefond og lavere reguleringspremie påvirker størrelsen på premieavviket.

⁸ Justert for tekniske virkninger av periodisert lønn på art 108008

Akkumulert premieavvik har utviklet seg slik:

Horisontal akse, hele mill. kroner. Vertikal akse viser årene 2002-2019, inkl arbeidsgiveravgift

De blå stolpene er det som kalles premieavvik. Dette er det årlige beløpet kommunen har utbetalt til pensjonskassene, men som ikke er utgiftsført som utgift i regnskapene hvert enkelt år. De grå stolpene er det som kalles amortiseringer, og kan beskrives som avdrag på de «blå» beløpene. Summen av alle de blå fratrukket summen av alle de grå gir akkumulert premieavvik.

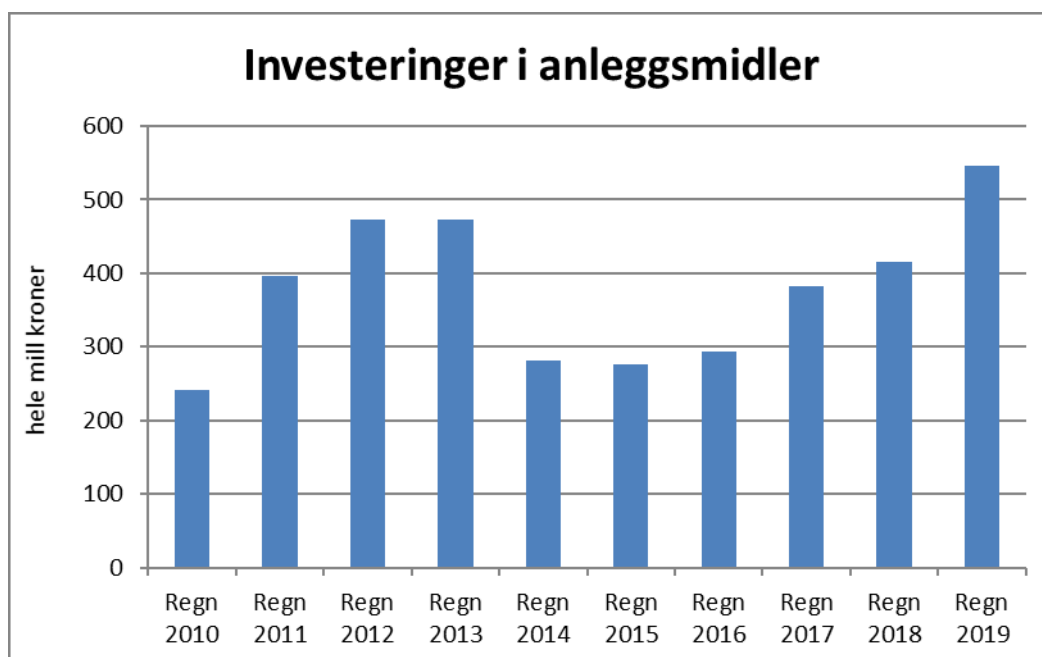
Forfalt premie er innbetalt til pensjonspremie til pensjonskassene, mens netto pensjonskostnad er den beregnede pensjonskostnad for året. Forskjellen mellom disse er premieavvik. I perioden 2002- 2019 er det til sammen utbetalt 705 millioner mer til kassene enn det som er regnskapsført (summen av de blå stolpene over). Dette er bokført som premieavvik, det vil si som en «mindreutgift».

Premieavviket avdras over 7 år og vises over i de grå stolpene (amortiseringen). Til sammen er det «betalt» tilbake 371 mill. av det «interne lånet» (summen av de grå stolpene over) og kommunens akkumulerte premieavvik er på 335 millioner kroner ved utgangen av 2019. Dette er en økning på 28 mill. fra 2018. Dette er altså utgifter som kommunen har hatt, men som ikke er vist i de årlige regnskapsmessige resultatene.

3.8 INVESTERINGSREGNSKAP

Totalt sett er det investert 574 millioner i anleggsmidler.

Tabellen under viser utviklingen 2010-2019:

I tillegg har kommunen lånt ut midler til startlån, kjøpt aksjer og andeler og betalt avdrag på startlån.

Under vises oversikt over kostrafunksjoner⁹ med de største utgiftene i investeringsregnskapet i 2019, og med de største prosjektene oppramset i kommentarfeltet :

Kostra funksjon		Regnskap 19	Prosjekter, de største beløpene pr funksjon 2019
222	SKOLELOKALER	98,7	Lunde, Moflata, Kjørbekkhøgda
345	DISTRIBUSJON AV VANN	83,9	
353	AVLØPSNETT/INNSAMLING AV AVLØPSVANN	66,1	
301	PLANSAKSBEHANDLING	45,7	Landmannstorgen, Jernbanebrygga gs Klosterøya
261	INSTITUSJONSLOKALER	44,9	Sykehjem Kverndalen, Ombygging Einaren, parkering Gulset
332	Kommunale veier	30,4	Aksjon skoleveg, belønningsmidler, Gatelys i bakken, opprustning vegnett
265	KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER	28,6	Kjøp av boliger vanskeligstilte
221	FØRSKOLELOKALER OG SKYSS	27,4	Skien barnehage
315	BOLIGBYGGING OG FYSISKE BOMILJØTILTAK	15,5	Klosterøya, Skogplassane, Jønnevald
120	ADMINISTRASJON	14,5	Digitaliseringsprosjekter
390	DEN NORSKE KIRKE	13,5	Orgel Skien kirke, brannsikring/kirkegårder
325	TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET	12,2	Larønningen næringsutbygging, Gromstul
339	BEREDSKAP MOT BRANNER OG ANDRE ULYKKER	10,1	Brannbil, Røykdykkerbil
202	GRUNNSKOLE	8,2	Den digitale skole
370	BIBLIOTEK	6,9	Ibsenbibliotek

(Beløp over i millioner kroner og fordelt per formål/tjeneste/funksjon og ikke prosjekt som vanligvis presenteres)

En del av prosjektene over har også en inntektsside. Over vises kun utgifter.

Investeringsutgiftene i Skien for 2019 er 65 mill lavere enn regulert budsjett fordi framdriften er noe forskjøvet i tid. Dette innebærer også mindre bruk av lån og fond enn budsjettet.

Prosjektene med de største beløpessmessige mindreforbruk i forhold til budsjett var følgende (inkl. mva.):

- Lunde barneskole: 33 mill.
- Kjørbekkhøgda skole 12 mill.
- Skien barnehage 9 mill
- VAR-området: 9 mill.

3.9 BALANSEN

I balanseregnskapet fremkommer verdiene av kommunens eiendeler som er bokført og hvordan disse er finansiert (gjeld og egenkapital).

Balanseregnskapet for 2019 viser sum eiendeler på 13,5 milliarder med en egenkapital på 3 mrd., og gjeld på 10,5 mrd. (inkl. pensjonsforpliktelser)

Kommunens lånegjeld økte med 233 millioner i 2019 til 4,5 mrd. Se for øvrig kapitel om finans for mer informasjon om gjeld, fond og likviditet.

3.10 UTSIKTER

Som vist i analysen over forandrer ikke det hyggelige regnskapsresultat den overordnede økonomiske situasjonen. Det gir riktignok større handlingsrom og viser at vi gjør mye riktig med hensyn til økonomistyring. Likevel skyver Skien kommune fremtidige pensjonsforpliktelser foran seg.

⁹ Kostrafunksjon– bygget opp etter hvilke behov tjenestene skal dekke og hvilke grupper disse tjenestene primært henvender seg til. For nærmere informasjon se Veileder for Regnskapsrapportering Kostra.

Regnskapsresultatet viser ikke hele det økonomiske bildet ved at det er «pyntet» på med bruk av premiefond i pensjonskassene. I tillegg betales det lite avdrag over driften.

Skien er fortsatt en kommune med lave frie inntekter. De siste årene har vi stabilisert forholdet mellom løpende driftsutgifter og driftsinntekter, men de siste årene har utgiftene igjen vokst mer enn inntektene og vi har utfordringer på utgiftssiden knyttet til levekår og folkehelse. Skien kommune har lite rom for vekst i aktiviteter som ikke er finansiert over statsbudsjettet. I tillegg vil den planlagte fremtidige investeringsaktiviteten legge press på økonomien i form av økte driftsutgifter og kapitalutgifter. Skien er med sitt gjeldsnivå relativt eksponert i forhold til renteøkning.

Endringer i demografien til nå har vært moderate, men framover vil flere eldre bidra til økt utgiftsbehov samtidig som færre barn i barnehagealder vil føre til redusert utgiftsbehov. Det må tas høyde for at de merkostnadene knyttet til den demografiske utviklingen vil øke i årene framover og at størstedelen av merkostnadene vil være knyttet til den eldre delen av befolkningen. De nylig innførte bemanningsnormene i grunnskole og barnehage kan gjøre det mer krevende å få til en omstilling i kommunene med sikte på den aldrende befolkningen. Det er også usikkerhet knyttet til hvor høyt offentlige utgifter til bli prioritert.

Oppsummert kan man si at Skien har:

- Lave frie inntekter per innbygger
- Medium høy gjeldsgrad
- Lave renter
- Noe lave avdrag i forhold til total gjeld
- Fortsatt et sunt nivå på løpende driftsutgifter i forhold til løpende driftsinntekter
- God score på økonomiforhold i kommunebarometeret, en bedring fra 211 plass i 2017 til 163 plass i 2018 kommunebarometeret for regnskap 2019 ikke publisert ennå
- God likviditet
- Fortsatt stort akkumulert premieavvik som vil gi belastning i framtidige regnskap

Det er forventet at kommunene må ta høyde for at årlige merkostnader til den demografiske utviklingen vil øke og at vi vil nå en topp på slutten av 2020 tallet. Perspektivmeldingen, som ble lagt fram for en tid tilbake, viste tydelig at det er grunn til å anta at det ikke vil være rom for å øke offentlig utgifter i samme grad som demografiendringen skulle tilsi.

4 FINANSOMRÅDET

Kommunens finansforvaltning er todelt

- Aktivasiden, forvaltning av kommunens finansaktiva
- Passivasiden, forvaltning av kommunens innlån

Formålet med forvaltningen er å maksimere avkastningen på kommunens aktiva og å minimalisere kommunens kapitalkostnader på kommunens passiva innenfor en akseptabel risiko.

Nytt finansreglement ble vedtatt i Skien bystyre 16.12.16 og trådte i kraft fra bystyrets vedtaksdato. Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet.

Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

4.1 AKTIVASIDEN (Langsiktig plassering av kommunens midler)

Midler

Kommunens finansaktiva består i hovedsak av obligasjoner, ubrukte lånemidler og driftsmidler. Disse aktiva har i 2019 vært forvaltet samlet. Hovedmålsettingen man har jobbet etter er å plassere midlene mest mulig risikofritt til en akseptabel avkastning.

Risikohåndtering

Risikoen er ivaretatt først og fremst ved valg av aktivaklasser med lav risiko: Pengemarked og Norske obligasjoner. Produkter vi har valgt innenfor disse aktivaklassene er bankinnskudd, rentefond, obligasjonsfond og anleggsobligasjoner. Vi har fordelt våre plasseringer hos Sparebank 1 Telemark, Terra Sparebank, Danske Bank, Storebrand, DNB NOR, Odin forvaltning og Fondsforvaltning. Bortsett fra bankinnskuddet er alle midlene plassert i fondsløsninger som sikrer en god spredning på mange utstedere. Samlet sett mener vi at disse tiltak sikrer en lav risiko.

Avkastning

Gjennomsnittlig beløp plassert langsiktig har i 2019 vært ca. kr. 398 millioner. Dette har gitt en avkastning på 6,9 mill. kroner, eller 1,7 %.

Utviklingen i kommunens fond

Tall i mill. kroner	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bundet investeringsfond	0,2	0,2	0,4	0,4	3,5	5,5
Ubundet investeringsfond	115,4	231,8	217,7	211,4	197	183
Bundet driftsfond	61,8	67,5	66,8	62,2	61	60,5
Disposisjonsfond	54,1	137,9	227,5	359,7	441,9	512,9
Sum fond	231,5	437,4	512,5	633,8	703,4	762,0

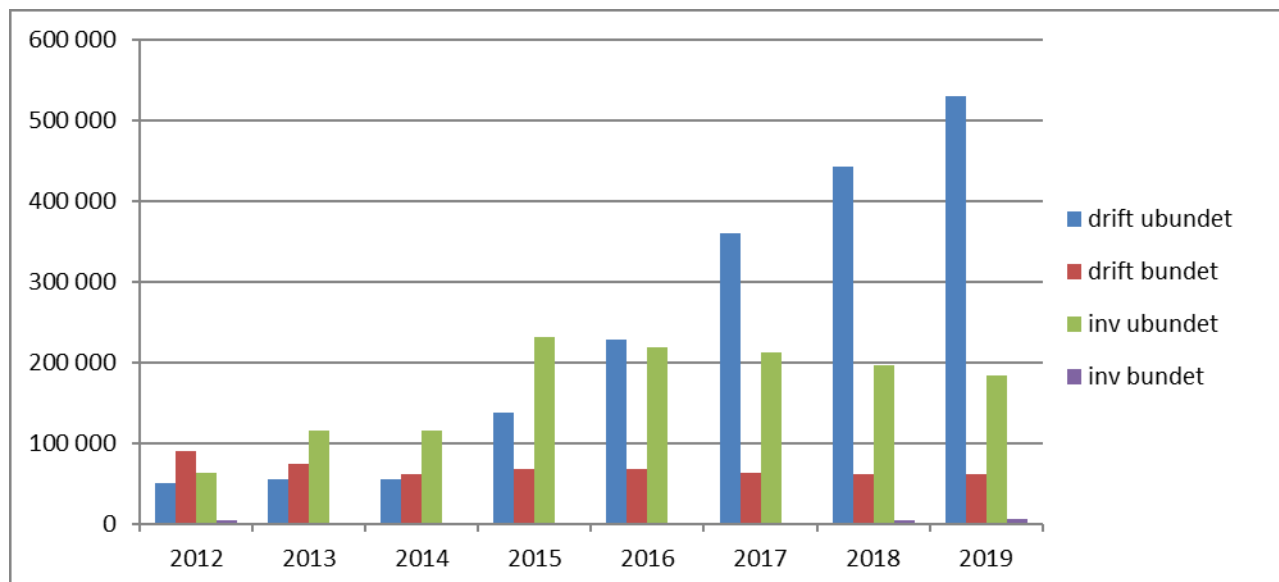
Detaljert oversikt over alle fond finnes i regnskapsdokument.

Tall i mill. kroner	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Anleggsobligasjon	154,5	154,5	164,5	166	176	180

Ingen anleggsobligasjoner i vår portefølje i DNB ble gjennom året 2019 innløst da kommunens likviditet var solid gjennom året.

Fond

Tabell frie drift- og investeringsfond pr 31/12, 2012-2019, hele mill. kr.

Figuren over viser en vesentlig økning i frie driftsfond i periodens fire siste år, hovedsakelig grunnet driftsoverskudd i siste fire årene. Ubundet driftsfond kan bli ennå høyere dersom bystyret vedtar deler av

driftsoverskuddet for 2019 til fond i 2020. Ubundet investeringsfond har holdt seg rundt 200 mill. i samme periode. For de bundne driftsfond er det relativt sett små endringer de siste 4 årene, mens det har vært en stor prosentvis økning (på 5 mill.) for bundet investeringsfond fra 2017 til 2019.

Likviditet

Gjennomsnittlig kontantbeholdning pr uke:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kontantbeh.	208 122	322 093	527 246	588 057	635 605	648 931

(snitte pr mars 2020 er på 486 mill.)

Avvik budsjett/regnskap

	Regn 2016	Regn 2017	Regn 2018	Regn 2019	Budsj 2019	Avvik 2019
Renteinntekter	30 451	24 000	26 333	30 202	25 564	4 638

Vanlige renteinntekter på vår solide likviditet gjennom året ga opp mot 5,5 millioner i pluss i forhold til budsjett. Avkastningen på noen av kommunens hovedplasseringer i Danske Capital, DNB, Odin og Storebrand gikk både litt under og litt over budsjett.

Utbytte

Kommunen hadde et budsjett på utbytte i 2019 på 46,5 mill.

Regnskapet viste en bokført inntekt på 43,9 mill. Utbytte blant annet mottatt fra Skagerak Energi på 34,3 mill.(budsjettert 37 mill.), fra Kontorbygg med 3 mill. og fra Bjorstaddalen med 6,5 mill.

4.2 PASSIVASIDEN (Kommunens innlån)

Gjelden

Kommunens låneportefølje er som de seneste årene forvaltet i samarbeid med Bergen Capital Management AS.

Bergen Capital Managements mandat er at det innenfor Skien kommunes finansreglement skal gjennomføres tiltak for å minimalisere kommunens finansutgifter.

Skien kommune sin sammensetning av gjeld er i henhold til kommunens finansreglement og innenfor definerte risikorammer som er vedtatt av bystyret. Renterisiko, refinansieringsrisiko og andre risikoelementer knyttet til lånegjelden er innenfor finansreglementets rammer og krav til risikohåndtering.

Risikohåndtering

Skien kommunes portefølje er i tråd med kommunens finansreglement og rentesikringsstrategi.

Finansreglementet angir at durasjon (uttrykk for hvor følsom markedsverdien på lånene er for en endring i markedsrentene) skal til enhver tid være mellom 1 og 4 år.

I januar var durasjon 1,34 år, og den holdt seg på i dette området ut regnskapsåret slik at durasjon for desember også endte på 1,34 år.

Kommunen hadde blant annet to store refinansieringer i 2019, en i juni måned på 300 mill. til 5 års fastrente i KLP til 2%, og en i november på 415 mill. til 6 mnd. sertifikat hos SEB Markets, også den til 2% rente i markedet.

Kommunens durasjonsoversikt i forhold til vår samlede låneportefølje viser at 62% av porteføljen har et durasjonsintervall på under 1 år, det vil si lån med 3 til 12 måneders forfall.

Lånestrategien for året er gjennomført med en god miks av kortere sertifikatlån på mellom 3 og 12 mnd., sammen med noen lengre lån opp til 5 års varighet.

For regnskapsåret 2020 er planen å fortsette denne fordelingen med kortere og lengre tidshorisont på våre refinansieringer og årets låneopptak.

Kommunen vil i samarbeid med BCM vurdere ut fra renteanalyser og signaler fra markedet når rentenivåene er attraktive for kommunen. I starten av 2020 har dette markedet vært ustabil med mange svingninger pga. handelskrig, økonomisk uro og Koronavirus.

Porteføljens forfallsstruktur, durasjon og sammensetning vurderes fortløpende og justeres i forhold til markedssyn og markedsforholdene i samarbeid med kommunens gjeldsforvalter Bergen Capital Management AS.

Rentekostnad

Gjennomsnittlig rente i porteføljen er ved utgangen av året på 2,13%, og har for året vært 1,99%. Snittrenten for 2018 var på 1,76%, så dette gir da økte rentekostnader i forhold til fjoråret da kommunen har en samlet gjeld på 4,5 mrd. Dette viser at det er viktig at vi planlegger godt når vi skal ut i markedet og hente lånetilbud, spesielt i dagens marked hvor det er usikkerhet hva Norges Bank kommer til foreta seg. Norges Bank satte for øvrig opp styringsrenta til 1,5% i september måned og utover året varslet de at renta sannsynligvis ville bli liggende på dette nivået en stund fremover.

Utvikling i kommunens gjeld

Tall i hele tusen sum gjeld, pr. 31.12	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sum gjeld	3 688 787	3 827 829	3 870 494	4 169 221	4 259 793	4 490 790
Brutto lånegjeld pr. innbygger* - kr.	68 635	70 949	71 259	76 485	77 954	81 737

* SSB/KOSTRA-tall 54.942 innbyggere.

Fordeling av gjeld etter låneformål

Tall i hele tusen, pr. 31.12	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VARF-lån	907 050	959 328	1 044 295	1 120 147	1 184 499	1 286 681
Videre utlån / Formidlingslån	294 884	330 522	344 188	366 571	406 631	450 628
Lån til investeringer	2 486 853	2 537 979	2 482 011	2 682 503	2 668 663	2 753 481
Sum gjeld	3 688 787	3 827 829	3 870 494	4 169 221	4 259 793	4 490 790

Lånene til VARF (vann, avløp, renovasjon og feiing) og formidlingslån betales direkte av brukerne gjennom gebyrer og innbetalinger direkte fra innbyggerne/låntakerne. Lån til investeringer er andel av gjeld som kommunen selv må dekke.

Renteutvikling i 2019

	01.01	30.06	31.12	Gj.snitt 2019
Styringsrente Norges Bank	0,75	1,25	1,50	1,19
3 mnd. NIBOR	1,26	1,51	1,85	1,55
Portefølje Skien kommune	1,86	1,98	2,13	1,99

Renterisiko

Rentebinding: Ved årsskiftet har 62% av lånene muligheter for renteregulering i 2020. Andelen lån med fast rente i 2020 og utover er 38%.

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	1 703 601 000	37,94 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	2 786 991 846	62,06 %
SUM	4 490 592 846	100,00 %

Tabellen over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med flytende rente er lån i Husbanken til p.t. vilkår. Lån med p.t. vilkår har 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid, dvs. en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Lån med nibortilknytning (3 eller 6 MND) er sortert som lån med rentebinding under 1 år.

Avvik budsjett/regnskap

	Regn 2016	Regn 2017	Regn 2018	Regn 2019	Budsj 2019	Avvik 2019
Renteutgifter	74 136	76 477	73 454	85 317	101 495	16 178
Avdragsutgifter	117 924	140 173	163 800	172 427	172427	0

Mindre kostnad renteutgifter skyldes gunstige rentebetingelser gjennom året, både på kortere sertifikatlån og fastrentelån. Gjennomsnittrenta for Skien kommunes gjeldsportefølje lå på 1,99 for regnskapsåret 2019, og er en økning fra fjorårets snitt på 1,76.

Totalt ser vi derfor at renteutgiftene for 2019 er økt i forhold til de tre foregående årene og skyldes at kommunens gjeld har økt i perioden og at snittrenten har beveget seg oppover da sentralbanken har hevet styringsrenta gjennom året til 1,5%. Ved utgangen av mars måned så er prognosen fra Norges Bank og markedet for både 2020 og 2021 en fortsatt meget lav rente historisk sett, og tidligere varslede rentehevelser er nå lagt til siden pga. uro i verdensøkonomien.

Avdragsutgifter er betalt etter gjeldende regelverk etter ”minste avdragsmodell”.

4.3 UTSIKTER FOR 2020

For 2020 er det i driftsbudsjettet forventet en avkastning av langsiktige plasseringer på 2,2 %.

Så lenge kommunen ikke har noen bufferfond og all avkastning fra langsiktige plasseringer benyttes som driftsinntekter, er det ikke tilrådelig å ta større risiko enn dagens plasseringer i rentefond, obligasjonsfond og anleggsobligasjoner. Likviditeten var som de seneste årene også solid gjennom regnskapsåret 2019 med en gjennomsnittlig beholdning på nærmere 650 mill. Det er planlagt store kommunale investeringer gjennom 2020, så vi regner med at snittlikviditeten vil gå noe ned fremover. I dagens meget volatile aksjemarked har vi inntil videre utsatt nye plasseringer gjennom fjoråret, men muligens dukker det opp noen interessante muligheter fremover.

Økonomiavdelingen vil fortsette jobben med å beholde og øke våre finansielle verdier på lang sikt, for dermed å bygge opp fond for å finansiere tiltak og prosjekter i drifts- og investeringsregnskapet. Vår aktiva er plassert i lavrisikosegmentet, og med dagens fortsatt lave renter og stor usikkerhet i markedet pr. mars 2020 vil nok våre plasseringer gi redusert avkastning i forhold til tidligere, men avkastningen har vært over budsjett både i 2016 og 2017 mens det for 2018 og fjoråret ble en avkastning på ca. 1 til 2 mill. lavere enn budsjett.

Pr. mars 2020 ansees det som realistisk at våre renteinntekter vil ligge på tilsvarende nivå som fjoråret, og at avkastning på fond og obligasjoner vil medføre resultat mot budsjetterte tall, men det er selvsagt usikkerhet rundt denne nå på grunn Koronaviruset som rammer hardt både i Norge og globalt. Dette fører til meget usikre tider for verdens finansmarkeder.

På innlåne er det i 2020 budsjettert med 2,3% rente på gamle lån og 2,1% på nye lån. Høy lånegjeld fører til sårbarhet ved rentendringer. Renten på låneporteføljen er ved inngangen til året på 2,1 % og reflekterer kommunens rentestrategi og evalueres fortløpende sammen med vår gjeldsforvalter.

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av februar på anslagsvis 1,80%, 1,84%, og 2,06% for 3, 5 og 10 års løpetider, men det er stor usikkerhet i markedet nå pga. Koronaviruset og dette kan endre seg gjennom våren 2020.

Styringsrenten ble satt opp tre ganger gjennom fjoråret og var på 1,50 % ved inngangen til 2020.

Norges Bank kom både 13 og 20 mars 2020 med et ikke varslet rentemøte med begrunnelse med unntakstilstand med negative innvirkninger på økonomisk aktivitet. Markert fall i oljeprisen kom på toppen av konsekvensene av koronaviruset. Det er nå ekstra viktig for Norges Bank å bidra til økonomisk stabilitet. Det ble i hovedsak gjort tre konkrete tiltak:

-
- Styringsrenten ble kuttet med 0,5%-poeng, og kort tid etterpå med ytterligere 0,75% ned til en styringsrente på 0,25%.
- F-lån: tilgangen til 3 mnd F-lån for bankene så lenge som nødvendig til en rente som tilsvarer gjeldende styringsrente.
- Motsyklisk kapitalbuffer for bankene ble satt ned fra 2,5% til 1% for å motvirke at bankene strammer inn på sin utlånspraksis.

På kort sikt vil aktiviteten i norsk økonomi reduseres betydelig som følge av virusutbruddet. Mange bedrifter er allerede negativt påvirket. Det er kommet mange varsler om permitteringer, og arbeidsledigheten ventes å øke. Et markert fall i oljeprisen bidrar også til å svekke de økonomiske utsiktene.

Det er betydelig usikkerhet om varigheten og konsekvensene av virusutbruddet, og det er en risiko for et markert tilbakeslag i økonomien. Sentralbankkomiteen følger utviklingen og er forberedt på å sette renten ytterligere ned.

En lavere rente kan ikke forhindre at koronautbruddet får store konsekvenser for norsk økonomi. Det vil likevel kunne dempe tilbakeslaget og begrense risikoen for mer langvarige konsekvenser for produksjon og sysselsetting.

Øystein Olsen har kommentert at ytterligere tiltak vil iverksettes dersom nødvendig.

Fordi Kina var først ute med epidemien og først ute med strenge tiltak, er fortsatt Norge, USA og Europa et stykke bak i forløpet av viruset. Dette betyr at ting skal bli verre før de blir bedre – særlig i økonomien men kanskje også i finansmarkedene, det er umulig å spå.

Fordi økonomien og finansmarkedene rammes av et fire-dobbelt sjokk, er det ikke utenkelig at vi er på vei inn i en økonomisk nedgangsperiode som utløser en selvforsterkende spiral til verdipapirmarkedene, og derfra igjen til økonomien. Det er derfor ekstremt viktig at myndighetene tar grep for å forhindre langvarig smittespredning, samtidig som de gjør alt som kan gjøres for å absorbere de helsemessige- og økonomiske konsekvensene for privatpersoner og bedrifter. Jo, kortere tid dette pågår, desto mindre varige skader til økonomien og desto større potensial for en kraftig rekyl både i finansmarkedene og i den økonomiske aktiviteten.

Børskursene både i Norge og globalt har stupt og rentene falt over hele verden. Heller ikke kredittmarkedene forblir uberørt av en økende frykt for at konsekvensen over tid innebærer lavere vekst. Forverrer situasjonen seg, vil det føre til konkurser og mislighold av lån i enkelte bransjer. Dette påvirker også kredittmarginene for bransjer som indirekte blir berørt, eksempelvis kommunesektoren. Det har vært en generell utgang i alle kredittmarginene i mars måned 2020. Dette har kulminert i slutten av måneden, og kredittmarginene er i ferd med å nærme seg toppnivåene fra høsten 2015. Videre utvikling er veldig usikker og avhengig av en rekke forhold. Gitt den sannsynlige varigheten av situasjonen rundt koronaviruset, både lokalt og globalt, så må det forventes høye kredittmarginer i en lengre periode framover.

Skien kommune hadde senest ved årsskiftet sett for seg et scenario på dagens rentenivå, og med en litt stigende kurve. Dette har endret seg drastisk i mars måned 2020 og rentekurvene er på vei nedover.

Heldigvis i dagens situasjon så har ikke Skien kommune noen plasseringer i aksjemarkedet som har opplevd kraftig verdifall den siste perioden. Vi har selvsagt gått glipp av noen år med oppturer, men vi slipper nå dette dramatiske fallet i budsjetterte aksjegevinster som andre kommuner vil måtte slite med fremover.

Av kommunens låneportefølje på 4,5 mrd., så er 2,8 mrd. av dette oppe til rentejustering i løpet av 2020.

Oppsummering:

Rentene er fremdeles lave både i Norge og Europa. Utsiktene fremover er også lave renter med en gradvis opptrapping i slutten av perioden 2020-2023. Det betyr at lånerenten for Skien kommunes gjeld sannsynligvis vil være litt lavere enn det som er lagt til grunn i handlingsprogramperioden 2020-2023, men pga. Koronasituasjonen så er markedet meget volatil pr mars 2020, og det er vanskelig å spå noe fremover i dagens meget ustabile marked med kraftig finansfall og stor uro på de globale børsene. Det er meget usikre tider, og Skien kommune er en del av det som skjer både i Norge og i den globale verden. Kommunen må derfor være oppmerksom på dette slik at vi ikke øker gjelden for mye. Markedet er i historisk uro og det kan være forbundet med større risiko å ta opp lån og ha stor investeringsaktivitet. For våre plasseringer og overskuddslikviditet kan vi forvente enn avkastning mot budsjett eller litt lavere.

5 KLIMA OG MILJØ

5.1 UTVIKLING AV KLIMAFOTAVTRYKKET TIL SKIEN KOMMUNE

På grunn av den spesielle situasjonen med korona smitte har utarbeidelse av klimafotavtrykket for 2019 beklageligvis blitt forsinket både fra SSB og fra konsulenten som leverer dette materialet til Skien kommune. På grunn av denne forsinkelsen har det derfor ikke vært mulig å innarbeide dataene til årsmeldingen..

5.2 Øvrig klima- og miljøarbeid i Skien kommune

FNs bærekraftsmål vil være et sentralt tema i forbindelse med revisjon av kommuneplanen som starter for fullt i 2020. Med bakgrunn i dette ble det i 2019 etablert en egen bærekraftsgruppe bestående av representanter fra alle kommunalområdene. Det er avholdt diverse møter i denne gruppen og i andre deler av organisasjonen for å implementere FNs bærekraftsmål i Skien kommune.

Kommunedelplan for klima og energi har et mål om at minimum 80 % av kommunens bilpark skal kjøre fossilfritt innen 2025. Et av tiltakene for å nå målet er åpningen av en allment tilgjengelig biogassfyllestasjon på Larønningen (ved Kjørbekk) den 6. Februar 2019. Ved utløpet av 2019 er status at kommunen, RIG og Bjorstaddalen har 11 lastebiler og 10 personbiler som fyller på stasjonen. Det har vært noen utfordringer med kapasiteten når flere større kjøretøy fyller etter hverandre, men dette er et forhold som det jobbes med å få forbedret i 2020.

Bildetekst: Ordfører Hedda Foss Five åpner biogassfyllestasjonen på Larønningen.

I en interpellasjon i mai fattet bystyret et vedtak om at Skien kommune skal jobbe for å redusere bruken av plast i kommunen. Informasjon om reduksjon av plast ligger på kommunens nettsider og intranettsider. På intranettsiden til kommunen er det også presentert en infografikk om hvordan plastbruken kan reduseres.

Videre er det sendt et brev til alle kommunens aktuelle samarbeidsparter der det informeres om vedtaket og bes om at plastbruken reduseres så langt det er mulig.

i

Varer og tjenester:
Skien kommune tilstreber å velge tilgjengelige tredjeparts miljømerkede varer i markedet, som for eksempel Svanen, EU-blomsten, Bra Miljøval, Blå Engel m.m. Se etter disse merkene:

Mat og drikke:
Skien kommune tilstreber å velge tilgjengelige økologiske og Fair Trade-merkede mat- og drikkevarer, MSC-bærekraftig sjømat og ASC-miljømerket oppdrettsfisk. Se etter disse merkene:

Tekstiler og treverk:
Skien kommune tilstreber å velge FSC-merkede trebaserte varer eller Okotex tekstiler, der det ikke finnes alternativer som Svanen og EU Ecolabel. Se etter disse merkene:

Bildetekst: Del av infografikk som ble lagt ut på intranettsiden til Skien kommune som viser miljømerking av produkter.

Gjennom et politisk vedtak er det satt av 200 000 kr i tilskudd til privatpersoner som ønsker å kjøpe elsykkel. Midlene deles fortløpende ut til kandidater som har søkt om tilskudd. Av denne summen ble 150 000 kr fordelt i 2019, og det antas at resterende midler deles ut i 2020.

Videre er det satt av 350 000 kr i tilskudd til ladestasjoner for borettslag. Midlene er fordelt til 7 borettslag som har frist til november 2020 med å ferdigstille ladestasjonene.

I 2019 er det avholdt forskjellige aksjoner med formål å rydde opp søppel i naturen. Eksempler på dette er Rusken aksjonen, Hold

Norge rent, ordførerstafetten, kyst- og kanallotteriet mm. Det ble også innledet et samarbeid med Grenland dykkerklubb for å rydde under vann ved Langbryggene. Dette arbeidet forventes videreført i 2020.

I 2019 var det kun en søknad til Grønt utviklingsfond. I den politisk behandling i HOKMNF ble imidlertid ikke søknaden innvilget. Pr. 31.12.19 stod det kr. 724 000 på fondet.

Ett av temaene i klimahandlingsprogrammet er å jobbe for å redusere matsvinn og legge til rette for bruk av mer klimavennlig mat. I samarbeid med Scheen matservice, Mersmak, Århus gård og fylkesmannens landbruksavdeling har Skien kommune ved klima- og miljøvernrådgiver og miljøvernssjef jobbet med oppstart av prosjektet «Bærekraftig måltid». Dette har som mål å innføre klimavennlige måltider og redusere matsvinnet i kommunen.

Børsesjø er et helt spesielt område for fugl som har nasjonalt fokus i ornitologiske miljøer. I den sammenhengen er det bygd et fugleamfi i området der folk kan komme og studere fuglene i dette unike området. Ordføreren åpnet fugleamfiet den 28. april, og overrakte en gave i form av et teleskop som kan fastmonteres i amfiet og som allmenheten kan benytte seg av når de besøker området.

Bildetekst: Ordfører Hedda Foss Five åpner fugleamfiet ved Børsesjø. Åpningen ble markert ved at en ringmerket fugl som ble sluppet løs av ordføreren.

En av anbefalingene fra klimagassregnskapet for 2018 var at kommunen bør fokusere mer på klima- og miljøvennlige innkjøp. Med bakgrunn i dette er det utarbeidet en rapport med anbefalinger om hvordan det kan tas hensyn til klima og miljø i kommunens innkjøp. Rapporten er oversendt alle kommunens ledere, og er også å finne på kommunens hjemmesider.

Bildetekst: Forside til rapport om økt miljøgevinst ved anskaffelser i Skien kommune.

Tilpasning til klimaendringer et viktig nasjonalt satsningsområde, og Skien er representert i det nasjonale klimatilpasningsnettverket «I front». Klimatilpasning er et fagområde som er viktig for mange av enhetene på BDK. Den 23. august ble det avholdt et seminar med klimatilpasning som tema. Deltakere var kommunalteknikk, landbruk og enhetene plan og byggesak. Konklusjonen etter seminaret er at det er svært viktig med koordinering mellom de forskjellige enhetene. Som et resultat av samlingen er det etablert en tverrsektoriell gruppe som skal koordinere klimatilpasningsarbeidet i Skien kommune.

Bildetekst: Interesserte deltakere på klimatilpasningsseminaret.

Arbeidet med klima- og miljø i 2019 var preget av at det kun var en stilling som var besatt innen miljøvern fra februar til august. Den 12. august ble det imidlertid ansatt en ny klima- og miljøvernrådgiver, Unni Husby Melby. En av de 4 anbefalingene fra klimagassregnskapet 2018 var å satse mer på klimareducerende tiltak innenfor bygg og energi. Melby har spesialkompetanse innenfor fagfeltet og vil derfor være en viktig ressurs for å svare ut denne anbefalingen.

6 LIKESTILLING

I følge Likestillingsloven § 25 skal virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsmelding redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. I tillegg skal det sies noe om iverksatte og planlagte tiltak jfr. Likestillingsloven § 23.

I Skien kommune er det over tid etablert holdninger, målsettinger og kjøreregler knyttet til arbeidet med likestilling ivaretatt i blant annet følgende dokumenter; Arbeidsgiverpolitikk, Lønnspolitikk og Etisk standard. Lønnspolitikken ble revidert i 2018 og vil revideres på nytt etter hovedtariffoppgjøret 2020.

Skien kommune har som målsetning å oppnå full likestilling for alle, uavhengig av alder, kjønn, etnisk opprinnelse, nedsatt funksjonsevne, religion eller seksuell legning. Dette fordrer at vi aksepterer forskjeller mellom individer og grupper av individer, og tar høyde for særegne behov og praksiser. Kommunens etiske retningslinjer understøtter dette perspektivet. Mangfold blant kommunens medarbeidere er en styrke når vi skal levere tjenester som gjenspeiler sammensetningen av samfunnet vi lever i.

Kommunens rekrutteringsveileder ivaretar føringene om likestilling og økt mangfold. Dette tas hensyn til ved utvelgelse til intervju av kvalifiserte kandidater med annen kulturell bakgrunn eller av det underrepresenterte kjønn. I 2019 startet HR avdelingen arbeidet med å anskaffe nytt rekrutteringssystem og i den forbindelse gjennomgås alle sider ved rekrutteringsprosessen.

Utøvelse av arbeidsgiverrollen skal være preget av et livsfaseperspektiv hvor man, så langt arbeidssituasjonen tillater det, legger forholdene til rette ut fra den livssituasjon en er i. Målsetningen er at en skal ha mulighet til å mestre jobben ved tilpassede, planmessige og forberedende tiltak i hele yrkesløpet. Vårt permisjonsreglement skal bidra til gode velferdsordninger gjennom hele livsfaseperspektivet. Kommunen har som mål å redusere omfanget av uønsket deltid.

6.1 BESKRIVELSE AV FAKTISK TILSTAND

Ansatte fordelt på kjønn

	2005	2008	2011	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ansatte – totalt	3935	4529	4412	4219	4274	4228	4279	4340	4366
Kvinner	3069	3561	3485	3365	3393	3322	3318	3398	3401
% andel kvinner	78 %	79 %	79 %	80 %	79 %	78,6 %	77,5 %	78,3 %	77,9 %
Menn	866	968	927	854	881	907	961	942	965
% andel menn	22 %	21 %	21 %	20 %	21 %	21,5 %	22,5 %	21,7 %	22,1 %
Gjennomsnittsalder kvinner	44 år	44,3 år	45,0 år	46,2 år	47,2 år	46,5 år	45,6 år	46,1	46,1
Gjennomsnittsalder menn	45 år	46,0 år	45,9 år	46,5 år	46,9 år	46 år	44,5 år	45,9	45,8
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse kvinner	73,5 %	73,5 %	71,4 %	70,5 %	71,9 %	74,7 %	73,0 %	75,4 %	76,1 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse menn	90,0 %	86,3 %	83,9%	82,1 %	83,7 %	85,6 %	82,3 %	84,9 %	85,7 %

Stillingsstørrelse for kvinner øker jevnt og har siden 2014 økt fra 70,5 % til 76,1 %. For menn har det i samme periode vært en økning fra 82,1 % til 85,7 %, mens hvis vi ser tilbake til 2005 har det samlet sett vært en nedgang. For kvinner har det siden 2005 vært en økning fra 73,5% til 76,1%.

Heltidskultur

I tabellene under vises et utdrag av tall fra sak til Partssammensatt utvalg 11.06.2019.

Andel heltidsansatte hele kommunen	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse
Kun 100% stillinger:	48,60 %
Fra 90 - 100% stilling:	53,90 %

Andel heltidsansatte fordelt per kommunalområdene:	
Oppvekst	62,50 %
BDK	68,50 %
Helse og velferd	29,60 %

Fordeling kommunalområdene	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse
Byutvikling/drift/kultur	81,70 %
Helse og velferd	68,20 %
Oppvekst	79,20 %
Sentraladministrasjon	95,40 %

Ledernivå prosentvis fordeling kjønn:

Kategori lederstilling	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Rådmannens ledergruppe	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	37 %	63 %	37 %	63 %
Fagsjefer Helse og velferd	67 %	33 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	75 %	25 %	60 %	40 %
Fagsjefer Oppvekst	0 %	100 %	0 %	100 %	0 %	100 %	0 %	100 %	0 %	100 %	0 %	100 %
Seksjonsledere	50 %	50 %	33 %	63 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	60 %	40 %
Enhetsledere: Totalt	74 %	26 %	74 %	26 %	73 %	27 %	67 %	33 %	69 %	21 %	75 %	25 %
Enhetsleder: BDK ¹⁰	53 %	47 %	53 %	47 %	67 %	33 %	47 %	53 %	44 %	56 %	36 %	64 %
Enhetsleder: Oppvekst	76 %	24 %	72 %	28 %	79 %	21 %	71 %	29 %	71 %	29 %	60 %	40 %
Enhetsleder: Helse/velferd	79 %	21 %	81 %	19 %	76 %	24 %	75 %	25 %	81 %	19 %	80 %	20 %

Sykefravær

Skien kommune hadde et sykefravær på 7,9 % i 2019. Det er en økning fra 2018 på 0,2 prosentpoeng (7,7 %). Sykefraværet i 2019 er likevel lavere enn i 2017 hvor sykefraværet var på 8,1 %. Sett over tid holder sykefraværet seg forholdsvis stabilt i Skien kommune.

Sykefraværet fordeler seg ulikt mellom kvinner og menn i kommunal sektor. Som nevnt i tidligere årsrapporter skyldes noen av disse forskjellene i sykefravær at de arbeider i ulike sektorer og i ulike stillingsgrupper (www.ks.no). Kommunal sektor har en overvekt av kvinnelige medarbeidere noe som kan gi utslag i et høyere sykefravær hos kvinner enn hos menn (KS, PROBA samfunnsanalyse, Rapport 2016-11). Ulikheter i sykefravær ser vi innenfor alle kommunalområder, inkl. Byutvikling, drift og kultur. Dette kommunalområdet har en liten overvekt av mannlige medarbeidere, likevel ser vi at sykefraværet er betydelig høyere blant de kvinnelige medarbeiderne. Noe av forklaringen kan være ulikheter i stillingsgrupper. I publikasjon Arbeid og velferd nr.1-2020 kommer det fram at kvinner er gjennomgående mindre strenge enn menn i synet på sykefravær. Det gjelder både årsaker til at man er borte fra jobb og lengden på sykefraværet.

Sykefraværet fordeler seg som følger:

Kvinner: 9,0%	Menn: 4,3 %	Totalt: 7,9 %
---------------	-------------	---------------

¹⁰ BDK: Byutvikling, drift og kultur

Lønn per stillingsbetegnelse – tall per 31.12.2019

Stillingsbetegnelse	KVINNER			MENN			TOTALT
	Antall	Gjennomsnitt årslønn	Gj. snitt stillingsstørrelse	Antall	Gjennomsnitt årslønn	Gj. snitt stillingsstørrelse	Antall ansatte
Stillinger med minstelønn etter hovedtariffavtalens kap. 4.1 (stillinger uten krav til utdanning): kr. 301 500 – 405 100							
Hjemmehjelp	15	405 100	79,30 %	0	0	0	15
Assistent	170	392 930	65,70 %	54	366 017	60,70 %	224
Renholder	57	396 104	74,50 %	7	351 043	89,00 %	64
		365 219	46,50 %	53	369 362	48,90 %	329
Stillinger med minstelønn etter hovedtariffavtalens kap. 4.1 (fagarbeider): kr. 350 800 – 450 000*							
Hjelpepleier	570	424 245	68,10 %	44	412 812	66,80 %	614
Fagarbeider	384	428 673	70,50 %	170	424 955	92,30 %	554
Stillinger med minstelønn etter hovedtariffavtalens kap. 4.1 (3-årig høyskole): Kr. 410 000 – 505 000							
Barnehagelærer	54	480 367	74,70 %	8	436 950	66,30 %	62
Pedagogisk leder	56	508 558	91,10 %	2	495 300	100,0 %	58
Miljøterapeut	67	470 785	76,70 %	27	476 207	78,90 %	94
Sosialkurator	44	495 842	88,60 %	8	518 488	75,30 %	52
Sykepleier	297	482 324	80,90 %	23	488 783	82,80 %	320
Stillinger i hovedtariffavtalens kap. 4.1 uten fastsatt minstelønn							
Saksbehandler	14	488 808	81,10 %	1	468 600	100 %	15
Konsulent	181	498 505	90,10 %	70	529 856	92,10 %	251
Arbeidsleder/formann	3	533 180	88,30 %	24	493 124	96,40 %	27
Fagleder (7453)	30	556 732	96,70%	15	556 732	98%	45
Stillinger i hovedtariffavtalens kap. 4.1 – undervisningsstillinger							
Lærer u/godkjent utdanning	7	421 471	75,70 %	6	354 000	55,60%	13
Lærer	23	480 461	78,90 %	10	505 000	91,20 %	33
Adjunkt	215	515 823	91,70 %	71	516 189	96,90 %	286
Adjunkt m/tillegg	210	566 856	90,70 %	76	563 400	95,60 %	286
Lektor m/tillegg	20	617 396	91,50 %	17	611 222	94,40 %	37
Undervisningsinspektør	20	708 823	94,00 %	10	709 442	100,0 %	30
Stillinger i hovedtariffavtalens kap.5 – lokal lønnsfastsettelse (ingen fastsatt minstelønn)							
Ingeniør	15	593 600	91,30 %	23	611 000	98,30 %	38
Rådgiver	40	627 875	94,30 %	41	662 756	95,40 %	81
Stillinger i hovedtariffavtalens kap.3 – lokal lønnsfastsettelse (ingen fastsatt minstelønn)							
Kommunalsjef	2	1 053 300	100 %	3	1010 533	100 %	5
Fagsjef	6	845 000	100 %	2	845 000	100 %	8
Enhetsleder	80	708 165	97,10 %	43	741 333	100 %	123

*Inkl. stillingskategori «Stillinger med krav om fagbrev med 1-årig fagskoleutdanning»

Oversikten i tabellen over viser at vi fra 2018 til 2019 har færre i uttrekket for stillinger uten krav til utdanning og fagarbeidergruppen. Dette henger sammen med at en økende andel av de ansatte i kommunen har høyskole utdanning fra 3 år og oppover. I 2018 hadde vi 312 sykepleiere og i 2019 er tallet 320. Blant undervisningsstillingene er trenden den samme at andelen med lavere utdanning går ned.

Mangfold og integrering

Andel innvandrere i Skien kommune har generelt flatet noe ut, men det er fortsatt litt økning fra Landgruppe 1 (EØS landene). I 2017 var antallet 129 og i 2019 er det 142. Fra Landgruppe 2 (Asia, Afrika, etc.) er antall fra 2017 til 2019 uendret. Ved utgangen av 2017 har Skien kommune en andel

innvandrere på 14,4 %¹¹. Tilsvarende tall for 2016 var 12,4% og det er dermed en økning på 2,0 prosentpoeng fra 2016-2017. Dette utgjør 669 av totalt antall ansatte per november 2017.

Ansatte og bosatte i Skien kommune 15-74 år¹².

	Ansatte		Bosatte	
		Prosent		Prosent
I alt	4745	100,0	41114	100,0
Befolkningen ekskl. innvandrere	4063	85,6	34531	84,0
Innvandrere	682	14,4	6583	16,0
Av dette:				
EØS-landene etc.	142	3,0	2205	5,4
Asia, Afrika etc.	540	11,4	4378	10,6

Blant befolkningen i Skien kommune i alderen 15-74 år er det en andel på 16,0 % innvandrere mot 15,5 % i 2017. I perioden 2015 – 2019 er det en samlet økning på 1,8 prosentpoeng, fra 14,2 % til 16,0 %.

Ansatte i Skien kommune og Norge med innvandrers bakgrunn fordeler seg som følger i forhold i perioden 2015 – 2017:

Landgruppe	Skien kommune 2015	Skien kommune 2016*	Skien kommune 2017*	Norge 2015	Norge 2016	Norge 2017**
Landgruppe 1 ¹³	2,9 % (128 ansatte)	2,7 % (122 ansatte)	2,8 % (129 ansatte)	4,1 % (21551 sysselsatte)	4,2 % (21951 sysselsatte)	4,3 % (22888 sysselsatte)
Landgruppe 2 ¹⁴	9,4 % (421 ansatte)	9,7 % (440 ansatte)	11,6 % (540 ansatte)	7,7 % (39873 sysselsatte)	8,2 % (42872 sysselsatte)	8,7 % (46466 sysselsatte)

*SSB rapport – på bestilling. Tall fra november 2017.

**Kilde: SSB «Sysselsatte etter innvandringsbakgrunn, landgruppe og sektor, 4. kvartal 2016» Offentlig sektor

Tiltak for likestilling, integrering og mangfold 2019

Skien kommune har løpende tiltak knyttet til likestilling, integrering og mangfold i gang.

Nav Skien / Flyktningeavdelingen

Flyktningeavdelingen har i 2019 hatt samarbeidstiltak der målet i all hovedsak å bidra til integrering.

- Samarbeidsavtale med Røde Kors om «Flyktningguide» til nyankomne flyktninger. Avtalen har gått ut på at Røde Kors skaffer flyktningguide for 20 nyankomne flyktninger per år. Flyktningeavdelingen bestiller flyktningguide til personer som ønsker, og vurderes å ha et behov for dette. Målet med tiltaket er at vedkommende skal få kontakt med en Skiensborger slik at de kan møtes med jevne mellomrom, bli kjent med hverandre og flyktningguiden kan introdusere vedkommende til Skien/gjøre mer kjent med byen. Røde Kors tilbyr i tillegg flere andre aktiviteter som både nyankomne flyktninger og andre kan delta i.
- Samarbeidsavtale med KIA. KIA tilbyr diverse aktiviteter som for eksempel leksehjelp, Språkkafe, «tut og kjør» og Kvinneforum. Det er ikke avtalt et spesielt antall personer KIA skal tilby sine tjenester til. Flyktningeavdelingen informerer nyankomne flyktninger om KIA og deres aktiviteter/tilbud, og anbefaler dem å delta.
- Samarbeid med «Kulturformidler» i Skien kommune for å informere og introdusere nyankomne flyktninger om ulike aktiviteter og fritidstilbud i Skien kommune. Samarbeidet med kulturformidler kan også omfatte formidling opp mot en «kulturvenn» dersom vedkommende har ønske/behov for det. «Kulturvenn» er et samarbeid mellom Enhet for Kultur og Fritid i Skien kommune og Redd Barna Skien. En kulturvenn er frivillige enkeltpersoner eller familier som drar sammen med nyankomne flyktninger på ulike kultur- og

¹² 4. kvartal 2019

¹³ EU/EFTA land, Nord Amerika, Australia og New Zealand

¹⁴ Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand

idrettsarrangementer slik at de skal få en smakebit av- og bli bedre kjent med byens kultur- og fritidstilbud.

Oppvekst / MIKS-prosjektet

Hovedmålet til MIKS-prosjektet er at barn og unge skal oppleve mestring, trygghet og trivsel gjennom kulturaktiviteter, uavhengig av foreldrenes inntekt og bakgrunn.

Målgruppe:

Tiltaket retter seg spesielt mot 150 barn på tre barneskoler, hvor to av skolene har en vesentlig andel minoritetsspråkelige elever. Målet på sikt er at det skal etableres et ukentlig treffpunkt for MIKS.

I tillegg retter det seg mot:

- Nyankomne flyktninger i alderen 16 år og oppover ved Voksenopplæringen,
- Kulturskoleelever på ulike fag
- Alle elevene på skolene som blir invitert som publikum på forestillingsdagen og blir kjent med MIKS-prosjektet via det trinnet som er involvert i prosjektet.
- Foreldre, foresatte og søsken som inviteres til kveldsforestilling.

Oppsummering av tiltaket:

Gjennom arbeid med de estetiske fagene som dans, teater, musikk og visuelle kunsthøgskole vil elevene få oppleve alternative mestringsarenaer, uavhengig av foreldrenes bakgrunn.

MIKS jobber mot en skoleforestilling og en kveldsforestilling i Ibsenhuset, Skiens kulturhus, og flere mindre arrangementer på de enkelte projektskoler. Et av målet er å bli kjent med noen som har en annen bakgrunn enn deg selv og oppleve mestring, trygghet, og trivsel.

Prosjektet skal være en døråpner til fremtidige fritidsaktiviteter og speile det flerkulturelle Skien.

7 KONTROLL OG ETISK STANDARD I VIRKSOMHETEN¹⁵

Skien kommune har siden 2003 hatt etiske retningslinjer for alle medarbeidere i virksomheten. Disse har blitt ajourført etter behov, bl.a. ble det i 2010 tatt inn et nytt punkt vedrørende kommunikasjon i sosiale medier. I 2018 ble retningslinjene oppdatert og omformulert og kalles nå for «Etisk standard».

I forbindelse med at Etisk standard ble vedtatt ble det også utarbeidet en etisk refleksjonsmal som er tilgjengelig for alle ledere og medarbeidere på ansattportalen til Skien kommune. Det ble videre arrangert flere lunsjseminarer med temaet Etikk og Varsling. Lunsjseminarene var obligatoriske for alle ledere. I januar 2018 ble det gjennomført ledersamling for alle ledere med budsjett-, personal- og økonomiansvar med temaet «Etikk - som en del av god ledelse». Temaet blir også jevnlig behandlet på personalmøter i de ulike avdelingene.

Den etiske standarden brukes aktivt, både forebyggende og ved korrigeringsbehov. I kommunens arbeidsreglementet for medarbeiderne er etikk og varsling tatt inn som egne punkt.

Arbeidsreglementet følger med alle arbeidsavtaler til nye medarbeidere. Etisk standard er også tema på kommunens introduksjonsdager for nyansatte.

I 2018 ble også kommunen varslingsrutiner gjennomgått og revidert. Informasjon knyttet til dette ble sendt ut til alle ledere og har vært tema på lunsjseminarer. Det er utarbeidet egne plakater for Varsling og Etisk standard som skal henge lett synlig på alle kommunens arbeidsplasser. I 2019 kom en lovjustering knyttet til varslingsbestemmelsene i Arbeidsmiljøloven. Denne endringen er også innarbeidet i kommunens rutiner.

Både Etisk standard og varslingsrutinene er behandlet og vedtatt i kommunens Partssammensatte utvalg.

Skien kommune har videre en digital HR-håndbok som er tilgjengelig via ansattportalen. Denne inneholder informasjon om HMS-system og personalmessige rutiner. I tillegg er det innført et elektronisk stoffkartotek for kontroll og håndtering av kjemikalier. I 2018 og 2019 har det pågått et prosjekt for å implementere et digitalt kvalitetssystem (TQM) i hele organisasjonen med spesielt fokus på HMS-kvalitet, herunder forbedringsmeldinger, observasjonsmeldinger, avviksmeldinger, skademeldinger og risikovurderinger. Implementeringen har også omfattet opplæring av ledere og superbrukere. Dette systemet er et supplement til HMS-håndboken.

I 2013-2014 ble det innført et nytt saksbehandlingssystem (Public 360) som ivaretar kommunens dokumentbehandling og arkiv. Det pågår nå et prosjekt for å oppgradere systemet.

I 2014-2015 innførte kommunen også nytt ERP-system som omfatter økonomi, regnskap, fakturering, HR og lønn. Dette er et fellessystem som gir bedre daglig og overordnet styrings- og kontrollinformasjon for ledere på alle nivå, både for økonomi og oppfølging av medarbeidere, samt elektronisk tilgang til lønsslipp, reiseregning, timelister m.m. Systemet innehar også en e-handelsløsning som er tatt i bruk for hensiktsmessige produkter.

I arbeidet med kontroll og etisk standard er vernetjenesten og tillitsvalgte viktige bidragsytere og samarbeidspartnere. Det er etablert en rekke dialog- og samarbeidsarenaer for arbeidstakerrepresentantene og arbeidsgiverrepresentantene på ulike nivåer i organisasjonen. De lokale arbeidsmiljøutvalgene og det sentrale Hovedarbeidsmiljøutvalget, samt kommunens Partssammensatte utvalg er sentrale i denne sammenheng.

---

¹⁵ jfr. kommunelovens §14-7 d)

8 SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Overordnet målsetting for Skien kommune:

Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet.

Sivilbeskyttelsesloven og Forskrift om kommunal beredskapsplikt definerer kravene til kommunens oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Arbeidet ivaretas ved systematisk arbeid i alle kommunalområder, med risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplanlegging, øvelser og evaluering etter øvelser og hendelser.

Kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap blir hvert år målt og kartlagt via nasjonalt kartleggingsskjema, i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), samt rapporteringsskjema (Sjølmelding beredskap) til Fylkesmannen.

Tilsyn:

Fylkesmannen gjennomfører tilsyn med kommunen innen dette området hvert 4. år. Dette ble gjennomført i mai 2018. Resultatet viste ingen avvik og heller ingen merknader. I tilsynsrapportens kapittel 2, Hovedinntrykk, fremkommer bl.a. følgende;

Skien kommune har gjennomført et solid løft i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap de siste årene, blant annet gjennom å tilsette beredskapskoordinator i full stilling, og gjennom aktiv deltakelse i beredskapssamarbeidet i Grenland. Deltakelsen i «fremtidens byer» har også vært verdifullt med tanke på både kompetanse og fokus. Kravene knyttet til den kommunale beredskapsplikten er godt ivaretatt, og arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap framstår som helhetlig og systematisk. Kommunen har laget et tydelig system for planstruktur videre nedover i organisasjonen, med gode maler for ROS og beredskapsplaner som både forenkler arbeidet og legger grunnlaget for ens systematikk og samarbeid horisontalt og vertikalt. I begge de to kommunalområdene som har vært en del av tilsynet er dette planverket på plass og kommunens maler er benyttet.

Vi vil trekke fram som positivt:

- Kommunen har en lav terskel for å benytte beredskapsapparatet sitt og ser øvingsverdien som ligger i dette. Det øves også aktivt, på toppen av mange hendelser de siste årene*
- Politisk og administrativ ledelse fremstår som motiverte for beredskapsarbeidet*
- Kommunen har fulgt opp hendelsene de siste årene med evalueringer og har fokus på erfaringslæring*
- Kommunen har et godt system for erfaringslæring, der hendelser evalueres og erfaringene tas inn i nye vurderinger og planverk*
- Kommunen har et godt øvd EPS-apparat med godt planverk og materiell*

9 RÅDMANN

9.1 BYSTYRESEKRETARIATET

9.1.1 Innledning - oppdraget

Hovedoppgaven er å bistå politisk ledelse med gjennomføring av politiske møter, og bistå i den daglige samhandlingen mellom den politiske ledelse og administrativ ledelse. Daglig bistand til ordfører og betjening av ekspedisjonen i rådhuset er vesentlige oppgaver. Avdelingen har hovedansvar for praktisk gjennomføring av kommunestyrevalg og stortingsvalg, samt prosessen med valg av meddommere hvert 4. år. Avdelingen bistår ved NRK's årlige TV-aksjon i oktober.

Kommunale vigsler ble en ny kommunal tjeneste fra 2018. Det er gjennomført 76 vigsler i løpet av 2019. Ordfører, varaordfører og fem ledere i kommunen har rollen som vigslere. Alle ansatte har gått på kurs og fått opplæring i ny kommunelov som trådte i kraft 17.10.2019.

9.1.2 Organisasjon og økonomi.

Utvikling i antall årsverk:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk i avdelingen	4,5	4,5	5,0	5,0	5,0	5,0

Enheten ble styrket med 0,5 årsverk i 2016 for å styrke daglig bistand til ordfører og varaordfører.

Politisk organisasjon

Bystyret er øverste politiske organ. Det er til sammen 31 utvalg som er oppnevnt av bystyret. Bystyret velger også kommunens representanter inn i styrer/representantskap i mange selskap som kommunen har eierandeler i. Det er ca 90 folkevalgte som mottar fast godtgjøring, og ca. 150 folkevalgte som i løpet av året mottar variabel godtgjøring ut fra deltakelse i utvalg.

Økonomi

Tall i hele tusen	Regn 2017	Regn 2018	Regn 2019	Budsj 2019
Brutto utgifter – avskrivninger	28.974	29.075	31.290	33.276
Brutto inntekter – avskrivninger	232	21	19	0
Netto driftsutgifter	28.742	29.054	31.271	33.276
Mer / mindreforbruk (-)	-1.401	-1.425	-2.005	

Hovedårsaken til mindreforbruket er lavt forbruk av formannskapets disposisjonskonto.

Fordelt på de ulike ansvar og gjennomføring av valg i 2019, er det slik fordeling:

13110 Bystyresekretariatet, mindreforbruk	kr 24.000.-.
13210 Folkevalgte, merforbruk	kr 2.070.000.-
13220 Formannskapets disp.konto, mindreforbruk	kr. 4.325.000.-.
prosjekt 1002, kommunestyrevalg, merforbruk	kr. 273.000.-.

Ansvar 13220, Formannskapets disposisjonskonto:

Tall i hele tusen	Regn 2017	Regn 2018	Regn 2019	Budsj 2019
Brutto utgifter	687	1.323	436	4.761
Mer / mindreforbruk (-)	-2.350	-3.459	-4.325	

9.1.3 Måloppnåelse

Bistand til gjennomføring av politiske møter er enhetens viktigste oppgave. I løpet av 2019 tok vi bruk helt ny elektronisk løsning for automatisk innkalling av vara til politiske møter. De folkevalgte har vært positive til løsningen som er enkel å bruke. Løsningen takler også varainnkalling ved inhabilitet i konkrete saker. Løsningen reduserer bruk av vår arbeidstid. Saker med vedlegg offentliggjøres på kommunens hjemmeside, og distribueres til medlemmer av utvalgene. Føring av møteprotokoll og saksprotokoller avslutter arbeidet rundt politiske møter.

Samlet sett er det gjennomført 172 møter hvor det ble behandlet 910 saker. I tabell nedenfor har vi brukt navn på utvalg slik de ble innført etter ny kommunelov som trådte i kraft 17.10.2019.

Antall møter / antall saker:	2016	2017	2018	2019	2019-2023	
					Medl	Vara
Bystyret	15/241	15/207	18/184	17/175	55	85
Kontrollutvalg *	8/78	7/66	6/71	6/73	7	12
Formannskap	13/134	10/107	14/108	12/91	13	19
Klagenemd	7/43	7/47	9/45	9/37	5	6
Valgstyret	1/2	2/6	1/2	3/6	10	0
Utvalg for klima, miljø og byutvikling	15/132	16/114	18/116	16/106	13	23
Utvalg for oppvekst	11/45	10/60	11/47	10/50	13	19
Utvalg for helse og omsorg	11/53	10/50	11/47	11/51	13	17
Utvalg for kultur, idrett, friluftsliv, frivillighet	10/38	10/41	11/51	11/51	13	18
Utvalg for landbruk				1/0	5	7
Partssammensatt utvalg	6/16	4/15	5/18	5/22	18 **	33
Eldrerådet	12/87	10/72	12/25	11/68	9	9
Rådet for pers. med funksjonsnedsettelse	11/70	11/75	11/84	12/80	9	7
15 lokalutvalg	57/131	45/136	48/151	48/99	107	41
Sum	177/1070	157/996	175/950	172/910	290	296

* Kontrollutvalget har eksternt sekretariat.

** Inkl. 5 representanter fra de ansattes organisasjoner.

Måloppnåelse i forhold til øvrig tjenesteproduksjon kan beskrives slik:

- Alle besøkende til rådhuset blir tatt imot i ekspedisjonen og får hjelp til sitt ærend.
- Brukerstøtte vedr. bruk av iPad overfor ca. 120 folkevalgte og rådmannens ledergruppe.
- Folkevalgte får nå utbetalt variabel møtegodtgjøring straks de har levert elektronisk timeliste.
- Saksbehandle saker til bystyret på vegne av ordfører. Dette gjelder bl.a saker fra selskaper hvor kommunen har eierandeler. I 2019 utgjorde dette 91 saker til bystyret.
- Daglig praktisk bistand og tilrettelegging overfor ordfører/varaordfører.
- Nett-TV løsning i bystyresalen ble oppgradert i 2019, førte til bedret bildekvalitet.

9.1.4 Utsikter for framtiden

Vi har i hele 2019 brukt «Kaukus» ved alle bystyrets møter, et system hvor folkevalgte både kan melde fra om forfall til møte og forfall grunnet inhabilitet i sak i møte, og hvor systemet deretter automatisk kaller inn vara. Systemet er enkelt å bruke for de folkevalgte, og det sparer tid for oss i administrasjonen. Nå i 2020 vil systemet bli tatt i bruk i formannskapet og øvrige utvalg. Sammen med Porsgrunn kommune har vi vært med på å utvikle systemet fra grunnen av.

«Kaukus» skal nå videreutvikles for å håndtere elektronisk registrering av stemmegivning i bystyrets møter. Dette kommer trolig til testing mot slutten av 2020. Prosjektene inngår i kommunens digitaliseringsprosjekt.

Formannskapssalen får i 2020 installert nett-tv løsning, slik at utvalgsmøter kan streames på kommunens hjemmesider. Det vil bli en enklere løsning enn i bystyresalen, og møtesekretær vil styre denne fra sin sitteplass i møtet. Dette vil gjøre det enda enklere for publikum å følge politiske møter. I tillegg er det praktisk for alle involverte i møtene å kunne se møtene i etterkant.

Stadig flere offentlige kontorer tar i bruk selvbetjeningsautomater, slik at besøkende enkelt selv kan få den hjelp de trenger. Vi vil i løpet av 2020 innhente erfaringer med bruk av dette og vurdere om dette kan være aktuelt for Skien rådhus. For vår del vil det i tillegg alltid være ansatte på jobb som kan hjelpe besøkende.

9.2 KOMMUNIKASJON

Kommunikasjonsavdelingen består av kommunikasjonssjef, en portaladministrator og en kommunikasjonsrådgiver (vikariat), samt Skien servicesenter. Vi samarbeider med kommunikasjonsrådgiver på Byutvikling, drift og kultur (BDK), og er i nettverk med alle kommunalområdene, samt andre kommuner og statlige institusjoner.

Kommunikasjonssjefen sitter i rådmannens ledergruppe og bistår i saker utad, både mot Skiens innbyggere og media. Hun er også systemeier for kommunens arbeid med framtidens innbyggerdialog, samt redaktøransvar for nettsider og sosiale medier i kommunens regi. Hun deltar også i flere kommunale prosjekter.

I 2019 ble følgende temaer prioritert:

1. Utvikling av digitale tjenester:

Min Side utvikles til å bli lokale tjenester for innbyggerne, i tillegg til de sentrale

En ny ansattportal Ansatt Skien ble lansert, men TQM innebygget for å gi våre ansatte et helhetlig tilbud og ett skrivebord for alt an trenger som ansatt i Skien kommune.

Kommunalområder og avdelinger har egne områder der man kan legge ut sine ting

Mitt Skien ble etablert, som er en reportasjeside for saker som varer lenger enn en vanlig nyhet.

Facebook-siden ble opprioritert, og det svares på tråder og messengermeldinger fra 07 til midnatt.

Welcome to Skien (nettside på engelsk) ble etablert i forbindelse med datasenterplanene på Gromstul, og Googles oppkjøp.

Seniorprosjekt: Vi satte i gang arbeidet med digital opplæring av eldre i samarbeid med Seniornett

2. Omdømmesaker

Skiens rolle som regionhovedstad. Vi laget saker som er med på å framsnakke oss som en regionhovedstad i Vestfold og Telemark

Det ble laget nye versjoner av brosjyren Forelska i Skien på norsk og engelsk, samt at vi produserte en faktafolder om Skien.

Velkomstbrev Det blir sendt ut velkomstbrev til alle nyinnflyttede innbyggere, med informasjon og velkomstilbud

Velkommen til verden Alle nyfødte får velkomstgave, som er en body med inskripsjon og et kort med hilsen når jordmor kommer på hjemmebesøk.

Welcome to Skien: I forbindelse med datasentersatsningen ble det foruten engelsk nettside også produsert film og delt egnet informasjon på Facebook. Arbeidet med å hente fagfolk til Skien ble igangsatt, og det ble deltakelse på arbeidssøkermesse i Nederland (starten på 2020)

3. Klarspråkprosjekt

Vi jobber hele tiden med språkvask og klarspråkprosjekter for å gjøre informasjonen vår mer tilgjengelig for innbyggerne

4. Beredskap og hendelser. Kommunikasjon er med på arbeidet med ny risiko- og sårbarhetsplan, samt beredskapsplan.

9.2.1 Servicesenteret

Årsverk	11
Sykefravær	2,5
Telefoner	84.877 (sentralbord og servicesenter)
Utstyrssentralen:	474 utlån til 1788 brukere
Turister:	552

Besøkende ca. 1600 pr. måned (litt feil igjen på telleapparat, derfor månedstall)

Servicesenteret har mange funksjoner:

- Vi er kommunalområdenes forlengede arm ut til publikum.
- Vi har saksbehandling på mange områder.
- Vi veileder på alle kommunens tjenester og tilbud, og gir informasjon om statlige og fylkeskommunale tjenester.
- Kommunens sentralbord betjenes av oss.
- Turistinformasjon for besøkende i Skien er her og bemannes av oss.

Ved årets kommunestyre- og fylkestingsvalg var det 2300 personer som stemte i vårt lokale. Arbeidet med prosjektet «Ibsenbiblioteket» hvor Servicesenteret skal flytte inn, fortsatte for fullt.

10 ASSISTERENDE RÅDMANN

10.1 INNLEDNING

Området ble opprettet i 2012 ved ansettelsen av assisterende rådmann. Hovedoppgavene, i tillegg til å være rådmannens stedfortreder, er strategisk planlegging og oppfølging, og å koordinere ulike stabstjenester.

10.2 ORGANISASJON OG ØKONOMI

Området, som spenner over et bredt fagspekter, består av økonomiseksjon, regnskapsseksjon, seksjon for innfordring og skatt, barnehagemyndigheten, bedriftshelsetjenesten, levekårsordinator, digitaliseringsprosjektet, beredskap, brann og seksjon for samordning og analyse. Fire interkommunale samarbeidprosjekt hører også innunder assisterende rådmann. Dette er IT-samarbeidet i Grenland (ITG), Kemneren i Grenland og Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI).

Regnskapsseksjonen:

Regnskapsseksjonen består av 9 årsverk, og har ansvar for regnskapet til Skien kommune. Seksjonen fører også regnskap for kommunale foretak, Skien kirkelige fellelsråd og interkommunale selskap. Kommunens fakturamottak ligger også her.

Brann- og feiveesenet:

De viktigste oppgavene er brannforebygging, beredskap for å redde liv, miljø og verdier ved ulykker. Vi er gjennom tilsyn i bedrifter og boliger ett viktig forebyggende tiltak for alle kommunens innbyggere. Virksomheten er i tillegg vertskap for Alarmsentralen Telemark, som leverer trykghetsteknologi til flere kommuner i både Telemark og resten av Norge. Alarmsentralen overføres til Helse og velferd fra 1.1.2020.

Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI):

GKI er en felles innkjøpsenhet for Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien kommuner. Det er også 15 kommunale og interkommunale selskaper/organisasjoner tilknyttet dette samarbeidet. GKI er organisert som et kjøpsavtalesamarbeid med Skien kommune som vertskommune. Skien kommune har dermed det juridiske ansvaret for enhetens drift, organisering og ansatte. Et overordnet mål for GKI er å bidra til at alle anskaffelser gjennomføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter og politisk vedtatte retningslinjer, samt kostnadseffektivt og med hensyn til miljø og samfunnsansvar. En av hovedoppgavene til GKI er å sørge for god dekning av felles

rammeavtaler til kommunene. I tillegg bistår GKI kommunene etter avdelingens kapasitet og kommunenes behov.

Kemneren i Grenland:

Har ansvar for tre faggrupper: Innkreving av kommunale krav, innkreving av skatt og skatteregnskap.

Barnehagemyndigheten:

Barnehagemyndigheten har 2 årsverk og jobber med opptak, kompetanseutvikling for barnehagene, statlig og kommunalt tilsyn og tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Bedriftshelsetjenesten (BHT):

Bedriftshelsetjenesten (BHT) er en lovpålagt ordning etter arbeidsmiljølovens bestemmelser og dekker Skien kommunes behov i henhold til forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste. BHT skal være en fagkyndig og rådgivende tjeneste innenfor forebyggende helse, miljø og sikkerhetsarbeid. Det mest sentrale arbeidsområdet er kartlegginger av det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet, vurdering av mulige årsaker og sammenhenger mellom arbeidsrelaterte helseplager og arbeidsmiljøet, inkludert forslag til tiltak. BHT har en fri og uavhengig stilling i sin rådgivning.

IT-samarbeidet i Grenland (ITG):

Dette er et §27-samarbeid mellom Skien, Bamble og Siljan kommuner der Skien er vertskommune. ITG har ansvar for drift og brukerstøtte for kommunenes IT- og telefonsystemer. ITG bistår også i moderniserings- og digitaliseringsarbeidet.

Beredskap:

Skien kommune har beredskapskoordinator tilsatt i 100 % stilling for å ivareta og følge opp kommunens lovpålagte oppgaver og ansvar knyttet til kommunal beredskapsplikt. Dette er i henhold til Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret.

Økonomiseksjonen:

Seksjonen jobber med koordinering av økonomifunksjoner innenfor hele økonomifeltet: Finans, budsjett, økonomirapportering/årsrapport, fagstøtte/opplæring, analyser og utredninger.

Årsverk under assisterende rådmann:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Assisterende rådmann	1,0	1,0	1	1	1	1
Telefoni						1
Digitalisering/360		1,0	1	3	3	3
Kantine rådhus	0,57	0,57	0,57	0,57	0,57	0,53
Levekårskoordinator			1	1	1	1
Regnskap	13,0	12,0	10,0	10	10	9
Kemneren i Grenland	20,3	20,3	19,8	19,9	19,9	19,9
ITG **)	22,0	24,0	25	25+5	27+4	32
Barnehagemyndighet	1,8	1,8	2,0	2	2	2
Brann/110 *)	57,8	58,8	58,8	59,8	59,8	57,8
Innkjøp (GKI)	6,0	6,0	6	6	7	7
Bedriftshelsetjenesten	3,0	3,0	4	4	4	4
Beredskap	0,5	0,5	1	1	1	1
Samordning og analyse	2,0	2,0	2	3	2,4	2,2
Økonomiseksjonen	3,0	3,0	3	3	3	3
Totalt	130,4	133,97	135,17	139,27	141,67	144,43

Ca. 53 av årsverkene er administrative årsverk.

*) Årsverk i feiervesenet er ikke med her – de hører til Vann, avløp, renovasjon og feiing (VARF), som ligger under kommunalområdet for Byutvikling, drift og kultur (BDK).

**) Fire midlertidige.

Sykefravær (i %):

	2015	2016	2017	2018	2019
Egenmelding	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	0,6	0,5	0,5	0,7	0,4
Trygdebetalt (17.d – 56 dager)	1,0	0,4	0,8	0,6	0,6
>56 dager	1,5	2,1	1,7	1,7	2,7
Totalt fravær	3,8	3,7	3,7	3,7	4,4

Avdelingen har lavt sykefravær, og det er små endringer fra 2018, men noe økning på langtidsfravær som nok skyldes tilfeldige variasjoner.

Økonomi:

<i>Tall i hele tusen</i>	Regn.2017	Regn.2018	Regn.2019	Budsj.2019
Brutto utgifter	188 338	199 093	200 432	189 509
Brutto inntekter	77 647	91 168	83 844	73 611
Netto driftsutgifter	110 690	107 925	116 588	115 899
Mer / mindreforbruk (-)	-2 550	-2 695	689	

Området har hatt god styring av økonomien.

Avvik skyldes flere forhold, i hovedsak på grunn av merutgifter på telefoni med 2,2 mill og brann med 0,5 mill og mindreforbruk på regnskap og kemner med 2 mill.

10.3 MÅLOPPNÅELSE

Hovedmålet til assisterende rådmann er å bidra til, og legge til rette for, at de administrative oppgavene i organisasjonen gjennomføres med god kvalitet og en effektivitet som gir organisasjonen muligheter for å fokusere på tjenestene til innbyggerne.

Et av målene er å legge mest mulig til rette for at kommunen skal gjenvinne en sunn driftsøkonomi for kommunen totalt, hvor løpende driftsutgifter i hovedsak dekkes av de løpende driftsinntektene. Skien kommune har fortsatt god økonomistyring, til tross for at både brutto og netto driftsresultat er noe svakere enn i fjor.

Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet.

Måloppnåelse innen de ulike fagområdene:

- God løpende rapportering om økonomisituasjonen for de fleste enheter.
- Rett regnskap til rett tid er en forutsetning for bruk av regnskapet som styringsverktøy. Nye digitale og automatiske løsninger har effektivisert tradisjonelle regnskapsoppgaver, og bidratt til at regnskapet er mer a jour til enhver tid. Effektiviseringen har frigitt mer ressurser til kontroll, som igjen sikrer god kvalitet på regnskapet og gir bedre styringssignaler. Årsregnskapet for 2019 ble levert til revisjon innen fristen 15. februar.
- ITG, IT-samarbeidet mellom Skien, Bamble og Siljan har ansvaret for drift av kommunens IT-systemer. Skien er vertskommune. Driftsstabiliteten er høy. Nye krav til personvern (GDPR) blir ivare tatt. IT- og telefonisystemene driftes på en sikker og kostnadseffektiv måte.
- Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI) prioriterer bruk av avdelingens ressurser utfra sin vedtatte virksomhetsplan. GKI har i 2019 imøtekommet alle Skien kommunes forespørsler om bistand til å gjennomføre anskaffelsesprosesser. Graden av bistand har variert fra gjennomføring av hele anskaffelsesprosessen til rådgiving på telefon og e-post.

- GKI har i 2019 bistått Skien kommune i 20 anskaffelsesprosesser, i tillegg til inngåelse av et betydelig antall felles rammeavtaler der Skien kommune deltar. Dette er en økning på nesten 20% fra 2018 og speiler kommunenes ønske om mer bistand fra GKI.
- Det ligger en betydelig økonomisk gevinst i at konkurransene gjennomføres som felles anskaffelser av GKI, i stedet for i hver enkelt kommune. Felles innkjøp sparer kommunen for store transaksjonskostnader og frigjør tid og ressurser hos virksomhetene som de kan bruke på sine primæroppgaver, i tillegg til de direkte økonomiske gevinstene i form av mer gunstige avtaler. Bedre service og leveringstid, økt produkt- og tjenestekvalitet, samt mer miljøvennlige løsninger er andre eksempler på betingelser som gir rammeavtalene økt verdi for kommunen. Vissheten om at rammeavtalene til kommunen er inngått i henhold til gjeldende regelverk, har også stor verdi med tanke på omdømmebygging.
- GKI og kommunene startet i 2019 med elektronisk signering av kontrakter. I tillegg til at denne digitaliseringen av arbeidsprosessen sparer tid, er det også et miljøvennlig tiltak.
- Det ble i 2019 vedtatt både revidert Skiensmodell og nytt anskaffelsesreglement for Skien kommune. Modellen og reglementet er gode verktøy som viser at Skien kommune tar miljø og samfunnsansvaret sitt på alvor. Skiensmodellen har allerede høstet god omtale på nasjonalt nivå.
- Vi hadde ingen omkomne i brann i år. Vi har fortsatt utviklingen med å ha et noe høyere antall branner en tidligere, det er en bekymring at antall påsatte branner fortsatt er høyt. Det er iverksatt flere tiltak mot risikogrupper og utsatte områder.
- Vi har fått to nye biler i løpet av året. En ny manskapsbil A11 som fikk navnet Sheen. Denne er utstyrt med skjærslukker og mellomtrykk som gir oss to nye verktøy å slukke branner med.

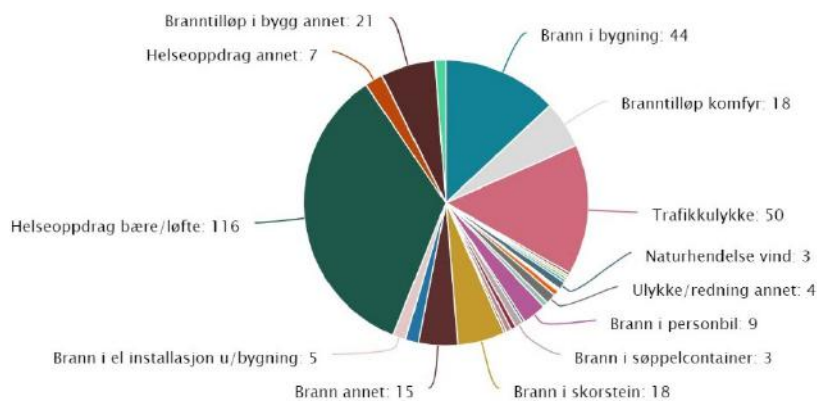
- Vi har også byttet ut den gamle røykdykkerbilen A 18 som ikke har fått noe navn. Denne er bygd opp for å ivareta kreftfare med fokus på ren og skitten sone. Den er klargjort for digitalisering og kan brukes som kommandoplass.

- Skien brannvesen har bistått helse og velferd med 116 oppdrag, under vises oppdragstyper i 2019:

Oppdragstype

- Sivilbeskyttelsesloven og Forskrift om kommunal beredskapsplikt definerer kravene til kommunens oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Arbeidet ivaretas ved systematisk arbeid i alle kommunalområder, med risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplanlegging, øvelser og evaluering etter øvelser og hendelser.
- Kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap blir hvert år målt og kartlagt via nasjonalt kartleggingsskjema, i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), samt rapporteringsskjema (Sjømelding beredskap) til Fylkesmannen.
- Kemneren i Grenland gjennomførte 229 kontroller i 2019. Dette utgjør 5,2% av totalt antall opplysningspliktige i kommunene. Kemneren har meget god måloppnåelse. For 2019 leverte Kemneren i Grenland følgende resultatrapportering til Skatteetaten:

Porsgrunn	Resultat per 31.12.2019	Resultatkrav per 31.12.2019	Differanse i forhold til krav +/-
Skatteart			
Restskatt person 2017	97,04	93,50	3,54
Arbeidsgiveravgift 2018	99,84	99,80	0,04
Forskuddstrekk 2018	99,96	99,90	0,06
Forskuddsskatt person 2018	98,54	98,50	0,04
Restskatt 2017	99,97	98,50	1,47
Forskuddsskatt 2018	100,00	99,90	0,10

Siljan	Resultat per 31.12.2019	Resultatkrav per 31.12.2019	Differanse i forhold til krav +/-
Skatteart			
Restskatt person 2017	97,35	96,00	1,35
Arbeidsgiveravgift 2018	99,74	99,85	-0,11
Forskuddstrekk 2018	99,87	99,93	-0,06
Forskuddsskatt person 2018	100	99,50	0,50
Restskatt 2017	100	98,50	1,50
Forskuddsskatt 2018	100	99,95	0,05

Skien	Resultat per 31.12.2019	Resultatkrav per 31.12.2019	Differanse i forhold til krav +/-
Skatteart			
Restskatt person 2017	95,17	94,50	0,67
Arbeidsgiveravgift 2018	99,86	99,84	0,02
Forskuddstrekk 2018	99,95	99,90	0,05
Forskuddsskatt person 2018	98,96	98,50	0,46
Restskatt 2017	98,43	98,80	-0,37
Forskuddsskatt 2018	99,91	99,90	0,01

- Levekårskoordinator har i 2019 vært involvert i sektorovergrepene funksjoner og tjenester som folkehelse, integrering, frivillighet, bydelsstrategi og fattigdom. Skien kommune har i perioden blitt deltaker i den nasjonale satsingen «Program for folkehelsearbeid i kommunene».
- Bedriftshelsetjenesten hadde i 2019 som målsetting å bli mer kjent og brukt av organisasjonen. Dette er et mål som i høy grad har blitt oppnådd ved at omfanget av tjenester som BHT har levert, både på systemnivå/grupper og individnivå har økt. Bedriftshelsetjenesten er opptatt av organisasjonens behov og har derfor hatt et spesielt fokus på fire områder: Systematisk sykefraværsarbeid, Vold og trusler, Risikovurdering og kurs og opplæring.
- Digitaliseringen av nye og eksisterende tjenester i kommunen er godt forankret i organisasjonen. Nødvendige løst av infrastruktur ved kommunens lokasjoner er prioritert, og forbedrede tjenester for innbyggere utviklet og anskaffet. Dette støtter også opp under trygghetsskapende arbeid for et stadig økende antall av eldre i samfunnet.

Lokal oppfølging av beredskapsarbeidet i Skien

Alle kommunalområder har gjennom året krav og forventninger til seg om å ha fokus på arbeid med sikkerhet og beredskap. Uke 38 er hvert år definert som kommunens beredskapsuke og enhetene bli påminnet aktiviteter, som for eksempel øvelser og ajourhold av planverk.

Kommunens sentrale beredskapsledelse (kriseledelsen) har årlige øvelser og i 2019 har det vært ekstra fokus på å øve kommunalområdenes respektive beredskapsstaber, i samspill med den sentrale beredskapsledelsen.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) hadde høsten 2019 ekstra fokus på innbyggernes evne til egenberedskap, hvis det oppstår situasjoner hvor viktige samfunnsfunksjoner blir rammet. Dette er eksempelvis bortfall av strøm over lengre tid. I Skien ble Egenberedskapskampanjen bl.a tydeliggjort ved å benytte kinoreklame med fokus på hva den enkelte borger selv kan gjøre for å sikre seg best mulig ved langvarige hendelser.

Det er besluttet at det i beredskapssammenheng skal arbeides etter proaktiv stabsmetodikk, som innebærer å være tidlig ute med å beslutte og handle forsvarlig i nåtid, basert på en kvalifisert vurdering av en situasjons fremtidige utvikling.

Erfaring med flere typer beredskapshendelser de siste årene og regelmessige øvelser har bidratt til bedre forståelse for og erkjennelse av viktigheten av tydelig fokus på arbeidet med sikkerhet og beredskap i alle kommunens enheter og virksomheter.

Framtidsperspektivet er at det er løpende behov for å opprettholde sikkerhets- og beredskapsfokus videre.

Digitaliseringsprosjektet Skien kommune 2019

Samfunnet har de siste tiårene utviklet seg mot større grad av individuell tilpasning, medvirkning og valgmuligheter. Digitalisering skjer på alle områder i samfunns- og arbeidslivet, og vi får nye arbeidsformer og teknologiske tjenester.

Digitaliseringsarbeidet i kommunen har hatt god prioritet ved alle sektorer. Koordineringsteam for IT og digitalisering (KID) ivaretar porteføljestyling av alle relevante prosjekter. KID rapporterer til styringsteam bestående av rådmannens ledergruppe og IT-sjef.

Digitalisering

Prosjekt månedlig fakturering

Kemneren i Grenland og Regnskapsseksjonen har deltatt i prosjektet «Månedlig fakturering». Prosjektet har i 2019 jobbet med utvikling og digitalisering av fakturaprosessen. Det er bl.a. innført valgmulighet for innbyggerne med månedlig fakturering av kommunale avgifter.

Flyktninger og tilskudd fra IMDi:

Mottatte flyktninger i Skien kommune de siste fire årene:

2016: 118

2017: 112

2018: 60

2019: 49

Tilskuddsordning

Tilskuddet skal bidra til raskere bosetting av flyktninger med alvorlige, kjente funksjonshemminger og/eller atferdsvansker og skal dekke ekstraordinære kommunale utgifter som følger av bosetting av flyktninger med nedsatt fysisk og/eller psykisk funksjonsevne, samt personer med voldelig atferd og rusproblemer eller alvorlige atferdsproblemer. I tillegg legger Skien kommune vekt på økt språkforståelse, større muligheter for kvalifisering til skole og arbeid, god integrering, folkehelse og livsmestring. Tilskuddsordningen kan benyttes innen 13 måneder etter bosetting. Kommunen må innenfor dette tidsrommet kartlegge og se på muligheter for ekstra bistand gjennom tilskuddsmidler fra IMDi. Med grunnlag i søknadskriteriene fra IMDi skjer ofte søknadsprosessen tilnærmet et år etter bosetting.

Utvikling tilskudd 1 og 2 fra 2016-2019:

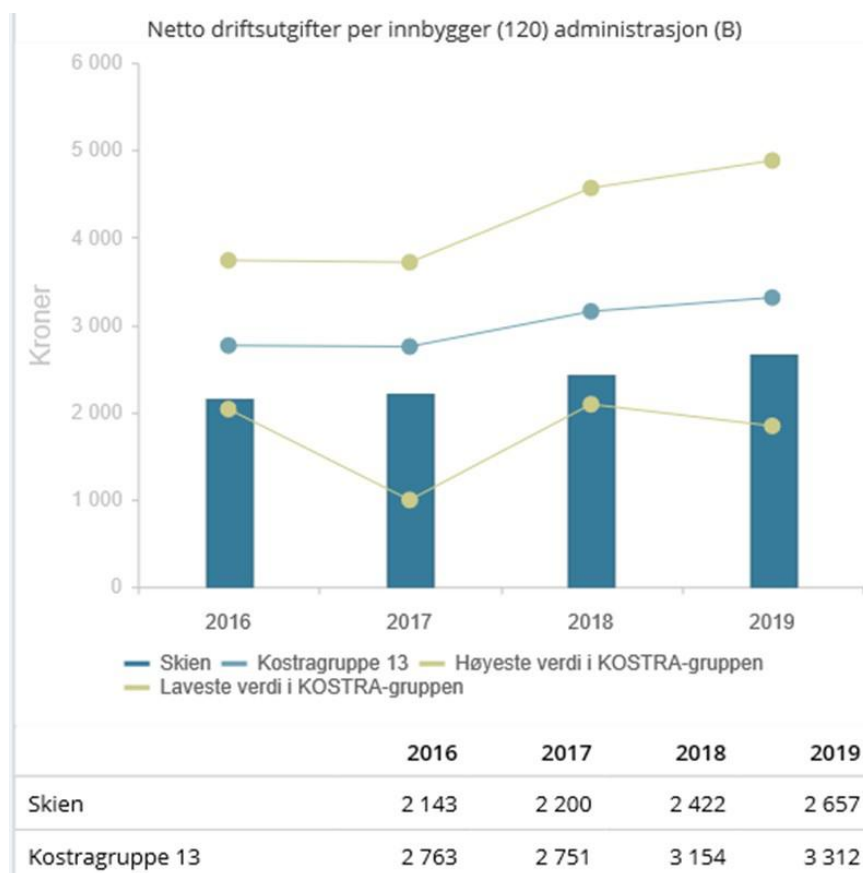
År	2016	2017	2018	2019
Antall søknader tilskudd 1 Engangstilskudd	3	20	31	16
Antall søknader tilskudd 2 Årlig, inntil fem år etter bosetn.	23	38	64	63
Antall søknader totalt	26	58	95	79
Kroner	12 700 000	26 000 000	30 750 000	30 689 060

Tilskuddene er fordelt på oppvekst og helse og velferd: Barnehager, barneskoler, ungdomskoler, voksenopplæring, PPT, Fagenheten og Forebyggende helsetjeneste.

Tilskuddene gir enhetene muligheter for å sette inn ekstra ressurser der hvor nybosatte flyktninger har behov for ekstra oppfølging av ulike årsaker. Tilbakemeldingen fra enhetene er at dette gir muligheter for å tilby et mer tilpasset tilbud til de som har behov for det.

KOSTRA-tall administrative utgifter i Skien kommune:

Under vises en kort oversikt over utviklingen i kommunens brutto driftsutgifter for administrasjon. Dette gjelder administrative tjenester i hele kommunen.

Skien kommune ligger lavere enn sammenlignbare kommuner på netto driftsutgifter til administrasjon per innbygger. Av kommunens samlede administrative utgifter ligger 62% under sentraladministrasjonen, mens resten ligger ute i de ulike kommunalområdene. Dette er et nøkkeltall som tradisjonelt har store avvik basert på ulike tolkninger på hvor utgifter hører hjemme i kommuneregnskapene, og er derfor ikke alltid direkte sammenlignbare med andre kommuner.

10.4 UTSIKTER

Avdelingens utfordringer vil være å opprettholde et solid faglig miljø innenfor alle seksjonene/områder samtidig som den skal ha fokus på kontinuerlig forbedringsarbeid. Budsjettrealisme og arbeid med å opprettholde og utvikle en sunn driftsøkonomi vil ha hovedfokus. Dette vil gi kommunen økonomisk handlingsrom til å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

Økonomistyring:

Etter vanskelige tider med lavere oljepriser og flyktningkrise går det bedre med norsk økonomi. Men med en stadig eldre befolkning vil handlingsrommet i den økonomiske politikken kunne bli langt lavere enn hva vi er vant til. Det forventes derfor strammere offentlige budsjetter framover, samtidig som det er vedtatt flere store investeringsprosjekter og at veksten i utgiftene har vært større enn veksten i inntektene. Derfor vil arbeidet med stram økonomistyring fortsatt være viktig.

Virksomhetsoverdragelse – skatteoppkreveren overføres til staten

Stortinget har i desember 2019 vedtatt at skatteoppkreverfunksjonen skal overføres til skatteetaten med virkning fra 1. juni 2020. Dette gjennomføres som en virksomhetsoverdragelse og omfatter 15

ansatte ved Kemneren i Grenland. 6 ansatte ved Kemneren i Grenland samordnes med Regnskapsseksjonen fra 1. juni 2020.

Digitalisering

I tillegg til videre tjenesteutvikling, skal arbeidet med effektivisering av arbeidsprosesser ved hjelp av digitalisering fortsette. Ny teknologi, ved robotisering skal benyttes for repetitive prosesser i saksbehandlingen. (RPA - Robotic Process Automation). Dette vil kreve noe kompetansebygging for ITG. Mange kommuner i landet har kommet godt i gang, og viser tydelig intensjon om å dele av utviklede løsninger og kompetanse på området. Dette vil selvfølgelig også fagområdet i Skien gjøre.

Antall barn i barnehagealder:

SSBs framskrivninger at antall barn i barnehagealder fra 2018 viser nedgang i barnetallene 0-5 år. Nye befolkningsprognose fra SSB kommer sommer 2020.

Søkertallet i kommunen (tabell under) viser også at vi er inne i en periode med barnetallsreduksjon. Prognosen fra SSB viser at bunnen er nådd i 2024 og at vi er tilbake på dagens barnetall i 2034.

	2020	2019	2018	2017	2016
Totalt antall søkere med rettigheter	674	675	685	772	783
Totalt antall søkere	710	719	736	815	838

Det har ikke vært lovendringer på hvilke barn som har rett på plass fra 2019 til 2020. Alle barn med rett til barnehageplass får et tilbud gjennom hovedopptaket.

Det er vedtatt ny lovendring til krav om pedagogisk bemanning i barnehagene gjeldene fra 1.8.2018, og en bemanningsnorm for grunnbemanning gjeldende fra 1.8.2019. Alle barnehagene tilfredsstiller normene, noen gjennom dispensasjon for kortere perioder. Endringen på krav til pedagogisk bemanning kan gi barnehagene noe mindre fleksibilitet ved reduserte plasser, og føre til at antall barnehageplasser i kommunen kan gå noe ned.

Barnehagemyndigheten leder et statlig kompetanseutviklingsarbeid, «Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage», i et samarbeid med 45 kommunale og ikke-kommunale barnehager i Siljan og Skien og Universitetet i Sørøst-Norge. Kompetanseutviklingsarbeidet strekker seg over perioden 2019 – 2022. Overordnet tema er Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte. Det har blitt jobbet med økonomisk tilsyn av ikke-kommunale barnehager. Dette har gått på vurdering om personalkostnad pr plass er vesentlig lavere i ikke-kommunal barnehage enn i kommunens og om alle kostnader i barnehagens regnskap går til barnehageformål.

Moderniserings- og digitaliseringsarbeid:

Det pågår et omfattende moderniserings- og digitaliseringsarbeid i kommunen. Dette innebærer både videreutvikling av eksisterende IT-systemer og innføring av nye digitale tjenester. En lang rekke prosjekter er startet opp, og flere er under planlegging. ITG bistår kommunen i dette arbeidet.

Regnskapsseksjonen vil jobbe med ytterligere effektivisering av tradisjonelle regnskapsoppgaver. Samtidig vil det være behov for kompetanseheving innenfor visse fagområder. Kommunens fokus på digitalisering og innbyggjerservice vil også fremover påvirke regnskapsseksjonens måte å jobbe på.

Bedriftshelsetjenesten:

Bistand til å forebygge og redusere sykefraværet har vært et viktig satsningsområde for BHT i 2019. Det samme har vært å utarbeide kurs og opplæring i hvordan forebygge og håndtere vold og trusler på arbeidsplassen. En forutsetning for å jobbe med disse to områdene er at enhetene foretar risikovurdering på enhetene. Organisasjonen har ikke etter Bedriftshelsetjenestens vurdering kommet ordentlig i gang med dette. Det er fortsatt mange enheter i Skien kommune som ikke har dette på plass. For 2020 ønsker bedriftshelsetjenesten i større grad å bistå enhetene i arbeidet.

GKI og Skiensmodellen:

Sammen med kommunene arbeider GKI kontinuerlig med kontraktsoppfølging av inngåtte avtaler. Det har hatt fokus i 2019, men forbedringspotensialet er fortsatt stort. Som oppfølging av Skiensmodellen gjennomførte GKI i samarbeid med kommunen i 2019 kontroll av lønns- og arbeidsvilkår på en kontrakt som av DIFI defineres som et risikoområde for brudd på bestemmelsene i modellen. Kontrollen ga gode erfaringer som tas med i utviklingsarbeidet for effektive strategier for oppfølging på dette viktige området. Ønsket er et tett samarbeid med andre offentlige instanser for å sørge for kompetanse og større muligheter for å gjennomføre flere og større kontroller.

Endringer i organisasjonen:

Skatteoppkrevingsoppgavene blir overført til staten fra 1. juni 2020 og brannvesenet blir organisatorisk flyttet fra ass rådmann til Bydrift, Drift og Kultur fra 1/1-20. Arkivet bytter navn til Dokumentsenter og flyttes fra BDK til ass rådmann fra 1.1.20.

11 HR (Human Resources)

11.1 INNLEDNING

HR står for Human Resources, dvs. menneskelige ressurser. HR-avdelingen ivaretar to hovedfunksjoner; kommunens overordnede arbeidsgiverfunksjon og HR-faglig lederstøtte for linjeledelsen.

HR-strategiens satsingsområder *Ledelse, Kompetanse, Kultur og identitet* ble vedtatt av Bystyret i mai 2012. HR-strategien er forankret i Kommuneplanens samfunnsdel og strategiens handlingsplan for perioden 2018-2022 angir konkrete tiltak som skal gjennomføres innen satsingsområdene.

Skien kommune har ca. 4.300 ansatte fordelt på ca. 3.400 årsverk. Det er ca. 130 ledere med fullstendig personal-, økonomi- og budsjettansvar, samt en del medarbeidere med noe delegert personalansvar. Ledere, medarbeidere med delegert personalansvar og medarbeidere innenfor merkantil lederstøtte er HR stab og Lønnsseksjonens største «kundegruppe». Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud er viktige samarbeidspartnere.

11.2 ORGANISASJON

HR-avdelingen er en stabsfunksjon direkte underlagt Rådmannen. HR-sjefen sitter i Rådmannens ledergruppe.

HR stab består av 11 medarbeidere (inkl. HR-sjef) som jobber med lederstøtte og arbeidsgiverfunksjonen innenfor hele HR-feltet, herunder tariff og lønnsforhandlinger, lov- og avtaleverk (arbeidsrett), HMS-system, HMS-/HR-kvalitet, IA, omstilling, leder- og organisasjonsutvikling, lærlinger, personalforsikringer, pensjon og arbeidsgiverpolitikk. Staben rapporterer direkte til HR-sjefen.

Lønnsseksjonen består av 12 medarbeidere som ivaretar utbetaling av lønn og godtgjøringer til alle ansatte, inkl. vikarer, støttekontakter, omsorgspersoner og folkevalgte, samt lønn for Skien Fritidspark. Seksjonen foretar rapporteringer til ulike instanser og offentlige myndigheter som KS (Kommunenes Sentralforbund), SSB (Statistisk Sentralbyrå), Skatteetaten og NAV, samt pensjonsrapporteringer til Skien kommunale Pensjonskasse, KLP og Statens Pensjonskasse. I tillegg håndteres også foreldrepermisjoner, sykmeldinger og sykepenginger med tilhørende refusjoner for Skien kommune og alle selskapene.

Avdelingens medarbeidere utviser stort engasjement og bidrar til kontinuerlig videreutvikling av både tjenester og organisasjon. *Service, kvalitet og utvikling* er begreper som skal kjennetegne avdelingen.

Årsverk

	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk i avdelingen	34,3	23*	23	23

* Reduksjon i antall årsverk 2017 skyldes at Servicesenteret ble overført til Kommunikasjonssjefens ansvarsområde.

Sykefravær i %

	2016	2017	2018	2019
Egenmelding	1,7	1,8	1,5	1,5
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	0,9	0,6	1,2	0,8
Trygdebetalt (17.d – 1 år)	1,8	2,5	5,1	3,1
Totalt fravær	4,4	4,9	6,7	5,4

* Tallene i 2016 er ikke sammenlignbare med påfølgende år, da Servicesenteret ikke lenger inngår i tallene.

Avdelingen har en generelt høy arbeidsbelastning. Dette har sammenheng med volum på driftsoppgaver knyttet til lønnsutbetalinger og refusjoner, rapporteringskrav til ulike offentlige instanser og nye oppgaver og endrede kompetansekrav ved innføring av nye digitale løsninger. Videre ser man at krav, forventninger, lovendringer og ny rettspraksis krever økt kompetanse innen HR-feltet for å sikre en god og forsvarlig arbeidsgiverpraksis. Dette innebærer behov for spisskompetanse hos medarbeiderne, fremfor generalistkompetansen som hadde fokus i den tidligere personalavdelingen og lønnsseksjonen.

Det er derfor fokus på å sikre en nødvendig og kontinuerlig kompetanseutvikling og en god fordeling av arbeidsoppgaver og arbeidsbelastning.

Medarbeiderundersøkelsen for HR-avdelingen i 2019 har svært positive resultater, hvor alle de ti faktorene som måles skårer fra 4,0 til 4,5 på en skala fra 1 til 5. Det var 100 % svar på undersøkelsen. Tett dialog og oppfølging av sykefravær gjør at det er åpenhet rundt fraværsårsaker og i den grad det er mulig blir det foretatt tilretteleggingstiltak.

Økonomi

Tall i hele tusen	Regn 2017	Regn 2018	Regn 2019	Budsj 2019
Brutto utgifter – avskrivninger	44 632	46 452	48 529	49 221
Brutto inntekter – avskrivninger	-5 170	-5 986	-6 796	-4 344
Netto driftsutgifter	39 462	40 467	41 733	44 877
Mer / mindreforbruk (-)	-3 619	-3 088	-3 144	

HR-områdets budsjett omhandler både drift av HR stab og Lønnsseksjonen, i tillegg til kommuneovergripende utgiftsposter som frikjøp av tillitsvalgte og kontorkostnader til disse (jfr. Hovedavtalens bestemmelser), omstillingsutvalgets lønnsmidler, lærlingeordning, lederopplæring og ledersamlinger, introduksjon av nyansatte, jubilantarrangement med gaver, felles stillingsannonser, velferdstiltak for sentraladministrasjon og annet.

Avdelingens positive resultat i 2019 skyldes mindreforbruk på kommuneovergripende utgiftsposter, høyere refusjoner på sykefravær og svangerskapspenge enn forutsatt innenfor spesielt lærlingeområdet (hvor det ikke tas inn vikarer ved fravær) samt midlertidige reduserte/vakante stillinger innenfor området.

Drift for 2020 planlegges i tråd med bevilgede budsjettrammer. Det bestrebes økt inntak av lærlinger og det planlegges økt aktivitet innenfor interne kompetanse- og lederutviklingstiltak. Kommunen går i denne perioden også inn i en omfattende omstillingsfase, hvor det er usikkert om bevilgede midler til sentralt omstillingsbudsjett vil være i samsvar med det faktiske behovet.

11.3 OVERORDNEDE MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

HR-strategiens handlingsplan 2018-2022 definerer overordnede tiltak innen kommunens HR-arbeid. I 2019 er medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR gjennomført med 78 % deltagelse. Dette er ny rekord for deltagelse på denne type undersøkelser i kommunen! Det jobbes kontinuerlig med leder- og ledelsesutvikling, blant annet med fokus på 10-FAKTOR-begrepet «Mestringsorientert ledelse». TQM er implementert i hele organisasjonen som et HMS-kvalitetssystem og det er gjennomført opplæring i risikovurdering for ledere. Det har videre vært fokus på grunnleggende digital kompetanse og økt bruk av kurs- og kompetanseportalen «KS Læring». Ansatt Skien er implementert som den foretrukne informasjonskanal for kommunens medarbeidere, noe som også er et tiltak innenfor satsningsområdet for kultur og identitet. Gjennom hele 2019 har både heltidsfokus og nærværarbeid vært sentrale tema, hvor ulike tiltak har vært til behandling i Partssammensatt utvalg.

Videre inneholder Lønnsseksjonens og HR stabs utviklingsplaner tiltak knyttet til videreutvikling av både tjenester og internt arbeidsmiljø. I korte trekk oppsummeres øvrige resultater og måloppnåelse innenfor HR-området slik for 2019:

Lønnsseksjonen:

I 5-årsplanen for 2016-2020 er hovedfokusområdene **kompetanse, digitalisering og kvalitet**. Innenfor **kompetanse** er det gjort ulike kompetansehevingstiltak internt i Lønnsseksjon og ovenfor linjeledelsen. Det er fokus på opplæring innen fag, systemer og interne arbeidsprosesser for økt forståelse av arbeidet i Lønnsseksjonen som igjen bidrar til økt selvstendighet og mestringstro i Lønnsseksjonen. I tillegg har vi bidratt til økt kompetanse i linjeledelsen via opplæring til ledere og merkantile innen system og fag. Det har blant annet vært arrangert egen opplæringsdag for konsulentene i oppvekst. HR-avdelingen har videreført lønns- og personalforum med fokus på opplæring i fag og systemer i tillegg til informasjon. Vi ser kontinuerlig på forvaltning av egen arbeidskraft for å redusere sårbarhet i Lønnsseksjonen, noe som er med på å øke selvstendighetsgrad og mestringsopplevelse for medarbeiderne. Lønnsseksjonen har videreført arbeid med elektroniske informasjonsbrev hvor vi informerer ledere, merkantile og hovedtillitsvalgte om aktuelle temaer. I 2019 hadde HR-avdelingen felles fagdag for å ivareta felles fagutvikling og videre samarbeid hvor vi inviterte inn kommunalområdene for å se på samhandling innenfor HR-området.

Vedrørende **digitalisering** har Lønnsseksjonen deltatt i prosjekt for identitetshåndtering - IAM (NetIQ) hvor vi sørger for at Visma HRM, som er «masterdata», er tilrettelagt slik at integrasjonen mot AD bl.a. kan sørge for effektivisering av innmelding/utmelding av IT-brukere. Lønnsseksjonen har fortsatt arbeidet med utrulling av web-modulen «Visma timelønn». Målet er at data registreres der de oppstår og at gjenbruk av data bidrar til færre feilkilder.

Når det gjelder **kvalitet** har vi fortløpende oppdateringer av Visma HRM med tilhørende webmoduler. Veiledninger/informasjon ligger tilgjengelig på Skien kommunes hjemmesider og i HR-håndboken. Ved å sørge for godt samspill mellom Lønnsseksjonen og enhetsleder/merkantile kan vi sammen utvikle system og fag som vil gi økt kvalitet på data som kommer inn til Lønnsseksjonen som igjen bidrar til å skape effektivitet. Lønnsseksjonen har også vært bidragsyter i et prosjekt om utvidet bruk av GAT i Skien kommune. Det er i 2019 avholdt seminarer om maksdato og sykepengerettigheter, samt oppfølging av sykmeldte i samarbeid med HR stab.

I 2019 har medarbeidere i Lønnsseksjonen vært bidragsytere innenfor Expense, Digisyfo og godkjenning av personalmeldinger i brukerforum for Agder, Buskerud og Telemark, samt vært deltakere i nettverk for store kommuner som bruker Visma.

Grunnet sykefravær og merarbeid med oppfølging av større endringer fra tidligere år (Finansdepartementet /GDPR/endringer i lov- og avtaleverk), i tillegg til ny modell for lør- og søndagstillegg fra KS, har vi ikke oppnådd alle mål hittil i utviklingsplanen for 2018-19. Både videre arbeid med f.eks. GDPR og utviklingsplan vil fortsette i 2020.

Lønnsseksjonen har i 2019 behandlet lønns- og godtgjøringsutbetalinger for ca. 8700 ulike «stillinger» (medarbeidere og oppdragstakere). Det er innhentet nærmere 12 400 personalmeldinger og 126 millioner kroner i refusjonsinntekter fra NAV på vegne av linjeledelsen. Personalmeldinger innhentes fra linjeledelsen hvor grunnlaget er den enkelte arbeidsavtale. Refusjonsinntekter innhentes hovedsakelig på bakgrunn av søknad om sykepenge, samt varsel om foreldrepermisjoner sendt inn fra linjeledelsen. I 2019 har Lønnsseksjonen saksbehandlet 340 foreldrepermisjoner (inkl. fedrekvote), 11 600 sykmeldinger, 11 200 søknader om sykepenge og 8 000 reiseregninger og utlegg i Expense.

2019	Antall	Kroner
Sykmeldinger	11 600	
Søknad sykepenger	11 200	
Foreldrepermisjoner inkl. fedrekvote	340	
Refusjonsinntekter		126 000 000
Personalmeldinger	12 400	
Reiseregninger og utlegg	8 000	
Variable transer, etterbetalinger og div. trekk	104 000	
Variabel lønn og godtgjøring fra forsystemer	150 000	

Lønnsseksjonen har oppdatert og tilrettelagt nytt kodeverk i lønssystemet og effektivt sentralt og lokalt lønnsoppgjør med tilhørende etterbetalinger. Lønnsseksjonen er brukerstøtte på Visma min side for 7.000 personer (medarbeidere og oppdragstakere). I tillegg supporteres de ulike Visma webmodulene og det tildeles ulike brukertilganger. I Visma HRM (lønssystemet) er det oppsett for organisasjonsstrukturen som styrer den elektroniske saksgangen, også ved oppfølging av elektroniske sykmeldinger og søknader om sykepenger for ledere.

I tillegg kommer manuelle bilag som f.eks. timelister for ulike oppdragstakere, diverse trekk og variable transaksjoner som importerer fra de ulike forsystemene. I 2019 ble det gjort flere omorganiseringer i Skien kommune med tilrettelegginger i oppsett og kodeverk med påfølgende endringer i organisasjonsstrukturen i Visma-systemet, både overordnet og på detaljnivå.

HR stab:

Innenfor *HMS-feltet* er det også i 2019 både utarbeidet nye og revidert flere lokale rutiner og retningslinjer slik at disse er i tråd med overordnede lover og HMS-forskrifter. Hovedarbeidsmiljøutvalget har gjennom 3 møter behandlet 33 saker knyttet til kommunens overordnede HMS-arbeid. HR stab har hatt sekretariatsfunksjonen og arbeidstakersiden lederfunksjonen for utvalget.

TQM (Total Quality Management) er innført som et digitalt ledelsessystem med fokus på HMS. Dette systemet brukes til risikovurderinger, hendelsehåndtering (avvik), vernerunder, dokumenthåndtering (rutiner), o.l., samt at det er mulig å ta ut rapporter for de ulike bruksområdene.

HR-stab har systemansvar for kommunens sykefraværsoppfølging og sammen med kommunens bedriftshelsetjeneste yter staben lederstøtte og lederopplæring innen temaet. Sykefraværsrapporten for 2019 viser en svak økning i det totale sykefraværet i kommunen sett i forhold til året før (7,9% i 2019 mot 7,7% i 2018).

Innen *organisasjons-, ledelse- og kompetanseutvikling* har det i 2019 bl.a. blitt gjennomført ulike interne og lokale kurs og seminarer. I januar 2019 ble det gjennomført ledersamling for alle ledere med budsjett-, personal- og økonomiansvar med temaet «Innovasjon og endring som en del av mestringsorientert ledelse». HR stab er arrangementsansvarlig for disse samlingene. Av andre kompetansehevede tiltak for ledere er det gjennomført kurs i systematisk HMS-arbeid, samtaleteknikk og frokostseminarer med ulike aktuelle ledelsesrelaterte temaer. I tillegg har det vært gjennomført flere kurs og frokostseminarer i forbindelse med gjennomføring av Medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR. HR-avdelingen i Grenlandskommunene samarbeider også om felles kurs, hvor det i 2019 bl.a. er gjennomført en lederdag med cirka 300 deltagere, HMS-seminar, rekrutteringskurs, HR-fagdag, fagdag i saksbehandlingssystemet Public 360 m.m.

Organisasjonen jobber svært godt med omstillingsarbeid knyttet til både organisasjonsutvikling, nedbemanning og behov for endrede oppgaver pga helsemessige begrensninger. HR stab leder

kommunens overordnede omstillingsutvalg hvor det ble behandlet 30 individuelle omstillinger i 2019 (39 i 2018). I tillegg til dette løses en rekke omstillingssaker lokalt i kommunalområdene.

I 2019 var det **mellomoppgjør** innen tariffområdet. Det ble gjennomført lokale forhandlinger i kap. 5.1 (akademikergruppene) og kap. 3.4.4 (ledere) i mars. Partene kom til enighet i forhandlingene. I tillegg til dette er det gjennomført særskilte lønnsforhandlinger etter hovedtariffavtalens øvrige forhandlingsbestemmelser. HR stab og Lønnsseksjonen samarbeider tett om oppfølging og implementering av lokale og sentrale lønnsoppgjør.

HR stab har etablert et nært og godt samarbeid med kommunalområdene, arbeidstakerorganisasjonene og hovedverneombudet. Det praktiseres høy grad av involvering når personalpolitiske dokumenter skal utarbeides og revideres, for å sikre at dokumentene er i tråd med organisasjonens behov. All HR-relatert informasjon er samlet i en egen HR-håndbok som er tilgjengelig for kommunens ledere og medarbeidere.

HR stab har også veiledet ledere i ulike utfordrende personalsaker og bistått i flere oppsigelse-/avskjedssaker. Det er gjennomført introduksjonsdager for nytilsatte, seniordag for alle som fylte 61 år og jubilentarrangement for medarbeidere med 25 og 45 års tjenestetid.

HR stab har også ansvar for kommunens lærlingebudsjett og er hovedkontakt ovenfor OKOS (Opplæringskontoret for offentlig sektor i Telemark). Kommunen har til enhver tid ca. 85 lærlingekontrakter, noe som tilsvarer ca. 1,6 lærling per 1000 innbygger.

Staben koordinerer også alle stillingsutlysninger, i 2019 hadde kommunen 317 stillingsutlysninger (faste og vikariater).

Høsten 2019 ble det også fremlagt en totaloversikt over antall brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser i kommunen. Slike brudd handler bl.a. om lovens begrensninger om timer man kan arbeide per dag, uke og år, antall søndager og helgedager man kan arbeide på rad og ukentlig arbeidsfri. Utfordring med brudd er i hovedsak knyttet til tjenester med døgntilgjengelig drift og helgearbeid, slik som helse og velferdstjenestene. Kommunalsjef for Helse og Velferd og HR-sjefen holdt i november en orientering om temaet for kontrollutvalget. Det jobbes med å redusere antall brudd, gjennom bl.a. gjennomgang av turnusplaner og lederopplæring. Totalt antall brudd registrert i arbeidstidsverktøyet GAT for 2019 er 8995, noe som utgjør 2,4% av totalt registrerte vakter (370.755). Flere brudd kan være knyttet til samme vakt. Oversikten nedenfor viser hvordan bruddene fordeler seg på ulike lovbestemmelser.

g

Bruddtype	Antall brudd
Samlet tid per dag	1453
AML timer per uke	734
AML timer per 4 uker	596
AML timer per år	156
Søndager på rad	3701
Samlet tid per uke (snitt)	252
Planlagt tid per uke	788
Ukentlig arbeidsfri	1257
Samlet tid per uke	58

Rapporten er basert på utdrag fra arbeidstidsverktøyet GAT, som inntil 2019 stort sett kun er benyttet i Helse og Velferd samt brann- og feiervesenet. Systemet blir i 2020 rullet ut i resten av organisasjonen, med unntak av undervisningsstillingene.

11.4 UTSIKTER OG FOKUS FOR 2020

Det beste grunnlaget for å rekruttere, beholde og videreutvikle ansatte er en godt drevet virksomhet. En kommune med godt omdømme i forhold til brukere, ansatte, arbeidstakerorganisasjoner samt administrativ og politisk ledelse gir attraktivitet i arbeidsmarkedet.

Organisasjonen har et stort fokus på kvalitet i tjenestene som ytes til kommunens innbyggere. Kvaliteten på HR-arbeidet er svært viktig også for tjenestekvaliteten, jfr arbeidsvilkår, HMS-system, ledelse, kompetanseutvikling, osv.

HR-strategiens handlingsplan for 2018-2022 definerer som nevnt tiltak innenfor områdene *ledelse, kompetanse, kultur og identitet*. Fokus for 2020 er bl.a. oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-Faktor, lederutviklingstiltak, rekrutterings- og introduksjonstiltak, HMS-kvalitet, lederstøtteverktøy, kompetanseutvikling, effektivisering og digitalisering.

HR stab fortsetter arbeidet med lokalt ledelses- og lederutviklingsprogram. Det er blant annet planlagt nye kurs innenfor HMS, samtaleteknikk, mestringsorientert ledelse, oppfølging av sykmeldte, lønnspolitikk og rekrutteringsprosess. Videre tilbys det 2-3 frokostseminar for ledere hvert halvår hvor det gis kort innføring i ulike aktuelle temaer med mulighet for drøfting/ erfaringsutveksling i mindre grupper. HR-avdelingen koordinerer 4 veiledningsgrupper for ledere. Dette er frivillige grupper hvor ledere kan drøfte og dele erfaringer med ulike problemstillinger. I 2020 vil det også gjennomføres en heldags ledersamling for alle ledere med personal-, budsjett- og økonomiansvar. Ledersamlingen vil ha temaet "Skien mot 2023 med FNs bærekraftsmål og hvordan Skien kan utvikle seg som regionhovedstad."

Lønnsseksjonen skal bidra med frokostseminar om foreldrepermisjoner. I tillegg vil det bli arrangert et halvdagsseminar for attestanter i Expense med bakgrunn i reglement for attestasjon og anvisning i Skien kommune og lunsjseminar om hvordan følge opp refusjonsinntekter etter NAV sin digitalisering av sykmeldingsprosessen. Det er også planlagt lunsjseminar for ledere om ferielov og hovedtariffavtale.

Innenfor arbeidsrettsfeltet ser man at det kommer stadig nye føringer, regler, domsavsigelser m.m. som krever god juridisk kompetanse i kommunens sentrale HR-funksjon. Det gjennomføres derfor kontinuerlig kompetanseutvikling innen arbeidsrett for medarbeidere i HR stab og fokus på kompetanseheving vil fortsette i 2020. Dette er viktig kompetanse for avdelingen både ved videreutvikling av arbeidsgiverfunksjonen og ved arbeidsrettslig lederstøtte.

HR stab leder på bestilling fra Partssammensatt utvalg arbeidet med «heltidskultur» (reduert bruk av deltid). Det er etablert et Heltidsforum med representanter fra Helse og Velferd, HR, Norsk Sykepleierforbund, Fagforbundet og hovedverneombudet. Heltidsforum skal utarbeide et forslag til det videre arbeidet med heltidskultur som legges frem for Partssammensatt utvalg i september 2020.

HR stab er sentral bidragsyter når nærværprosjektet i Helse og Velferd skal over i driftsfase i 2020. Erfaringer fra dette arbeidet vil også kunne overføres til de øvrige områdene i kommunen.

Våren 2020 skal det gjennomføres lokale lønnsforhandlinger etter Hovedtariffavtalens kap. 3 (ledere) og 5 (akademikere/rådgivere) og høsten 2020 skal det gjennomføres lokale forhandlinger etter Hovedtariffavtalens kap.4 (omfatter ca. 90% av medarbeiderne). Et omfattende arbeid som involverer ca. 20 arbeidstakerorganisasjoner. Hovedtariffavtalens bestemmelser og kommunens lønnspolitikk legges til grunn for forhandlingene. Kommunalområdene involveres i arbeidet med arbeidsgivers prioriteringer. I 2020 er det også hovedtariffoppgjør hvor kommunen må sørge for at beredskap er på plass i tilfelle streik. HR har ansvaret for streikeforberedelser i Skien kommune.

I 2020 fortsetter Lønnsseksjonen arbeidet med økt digitalisering, med hovedfokus på mulige robotiseringsløsninger. Dette for å kunne møte fremtiden med stadig økende kompleksitet og økte krav til effektiv oppgaveløsning. Lønnsseksjonen og HR stab har tett dialog med både leverandør av HR/lønnssystem (Visma) og KID (kommunens interne digitaliseringsprogram) om utvikling av løsninger tilpasset kommunens behov. Det vil også bli gjennomført anskaffelsesprosess for å få på plass et mer effektivt rekrutteringsverktøy i 2020.

Både Lønnsseksjonen og HR stab vil i 2020 fortsette som aktive bidragsytere i ulike fagnettverk i både Grenland og Vestfold og Telemark, samt regionalt brukerforum og storkommunenettverk for Visma. Nettverkene og brukerforum er arenaer for erfarings- og kompetansedeling, hvor vi henter inspirasjon og tips fra andre kommuner og deler egen praksis. Dette er viktige arenaer for kompetanseutvikling og lokalt faglig utviklingsarbeid. Det er etablert lokale nettverk i Grenland innenfor både HMS, kompetanseutvikling, lønn og HR. I Vestfold og Telemark er det fagnettverk innenfor både HR-området og Visma-systemet som omfatter både lønn, økonomi og HR.

HR-avdelingen har et ønske om å bidra til å utdanne kontorfaglæringer. I 2020 er det to lærlinger i Lønnsseksjonen.

12 OPPVEKST

12.1 INNLEDNING

«Alle har en oppvekst»

Slik innledet vi handlingsprogrammet for 2019. Oppvekst omfatter barnehage, grunnskole, voksenopplæring, PP-tjeneste, barnevern inkludert enslige mindreårige flyktninger, forebyggende helsetjenester og kulturskole.

Læring og mestring er hovedoppdraget for Oppvekst i Skien. Lykkes vi med dette oppdraget, mener vi det er et realistisk hovedmål at 90 % av alle ungdommer i Skien har fullført videregående opplæring innen rettighetstid i 2023 slik vår vedtatte strategiske plan sier. Ti delmål er satt for å hjelpe oss på veien mot hovedmålet. Disse delmålene er, som hovedmålet, rettet mot barn og unge og har fokus på et helhetlig opplæringsløp.

I Skien vokser drøye 17 % av barna opp i lavinntektsfamilier. Dette kan foruten å kunne medføre dårlige levekår i barndommen også øke risikoen for levekårsproblemer i voksen alder. Kunnskap om sosiale ulikheter blant barn og unge – og om reproduksjon av slike ulikheter – gjør at vi tilrettelegger for tiltak som kan styrke den aktuelle målgruppas muligheter til å få en bedre oppvekst og til å lykkes i et skoleløp også utover grunnskolen.

Enhetene i Oppvekst tilrettelegger for dette på ulike måter. Uten forkleinelse for andre, velger vi i denne innledningen å ha et spesielt fokus på Stigeråsen skole som i 2019 ble tildelt Dronning Sonjas skolepris. Elevene på Stigeråsen starter med mange ulike utgangspunkt for å mestre skolen sosialt og faglig. Skolen har mange elever som ikke har de samme språklige forutsetningene som mange andre og/eller som kommer fra familier som strever på andre måter. Barnefattigdom er en utfordring på skolen som er veldig reell. Likeverd, tilhørighet og inkludering er tema som er ekstra viktig for oss. Skolen har derfor jobbet med, og har jevnlig fokus på, elev og læringssynet. Den grunnleggende holdningen er at elever lærer best i fellesskap og at alle kan lære. Et slikt elevsyn gjennomsyrrer også de andre skolene våre: Læring og mestring er den røde tråden fra strategisk plan og ut i enhetene.

foto: Dronning Sonjas Skolepris

Kompetanseutvikling i barnehager og skoler har hatt stort fokus i 2019. I barnehagene skal en regional ordning for kompetanseutvikling (Rekomp) stimulere til godt samarbeid mellom barnehagemyndighetene, barnehageeiere, universiteter og høyskoler, fylkesmennene og andre aktører og bidra til å støtte implementering av rammeplanen. Dette skjer på følgende måte:

- Barnehagen vurderer sitt behov for kompetanseutvikling
- Samarbeidsfora utvikler en langsiktig plan for kompetanseutvikling, basert på behovene i regionen.
- Kompetanseutviklingsplanen gir en felles retning og større forutsigbarhet for barnehager, eiere, universiteter og høyskoler, og andre aktører.
- Aktørene bidrar til samskaping og gjensidig læring som endrer praksis.
- Universiteter og høyskoler får en mer praksisnær kompetanse.

I skole heter tilsvarende ordning «Dekomp» - desentralisert kompetanseutvikling.

Den desentraliserte ordningen skal bidra til at alle skoleeiere gjennomfører egne kompetanseutviklingstiltak. Fylkesmannen, skoleeiere, lokal UH (universitet eller høyskoler) og andre relevante aktører skal samarbeide for å kartlegge behov for kompetanseutvikling og planlegge utviklingsarbeidet. Staten gir økonomisk støtte til dette via fylkesmannen. En forutsetning for støtte er regionalt samarbeid og samarbeid med UH-sektoren; for oss universitetet i Sørøst – Norge; USN.

Desentralisert ordning skal bidra til å gjøre utviklingsarbeidet mer forutsigbart og langsiktig for både skoleeiere, universitet og høyskoler. Utviklingsarbeidet skal bygge på utfordringer den enkelte skole eller kommune/fylkeskommune har, og føre til bedre læring for elevene.

Etter å ha hatt fokus på analysekompetanse for skoleledere i et forprosjekt 2018, har Grenlandskommunene nå fokusert på fagfornyelsen. Ny læreplan, Kunnskapsløftet, blir innført fra august 2020, og 2019 har hatt fokus på det. Målet med den nye læreplanen er å styrke utviklingen av elevenes dybdelæring og forståelse. Verdigrunnlaget skal løftes fram i læreplanene, og elevene skal blant annet jobbe tverrfaglig med demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring.

Vi skal beholde dagens fag, men fornye innholdet. Kritisk tenkning og refleksjon vil bli en viktig del av hva elevene skal lære i skolen. I tillegg skal de praktiske og estetiske fagene styrkes. Vi ønsker også mer kreativitet i skolen og at elevene skal lære på nye måter. Dette fordrer også et kunnskapsløft for de ansatte.

De øvrige enhetene i Oppvekst, barnevern, forebyggende helse, Kulturskolen og PPT, har egne kompetanseutviklingstiltak overfor sine ansatte. PP-tjenesten og Kulturskolen har i noen grad fulgt «Dekomp».

12.2 ORGANISASJON

Kommunalsjef og assisterende kommunalsjef styrer alle enheter direkte. Oppvekst består for øvrig av to seksjonsledere for hhv. drift og kvalitet, en administrativ stab, 23 skoler (inkludert kulturskolen), 19 barnehageenheter (inkludert Fagenheten), barnevernet, PPT og forebyggende helsetjeneste. I 2019 hadde Oppvekst til sammen 44 enheter.

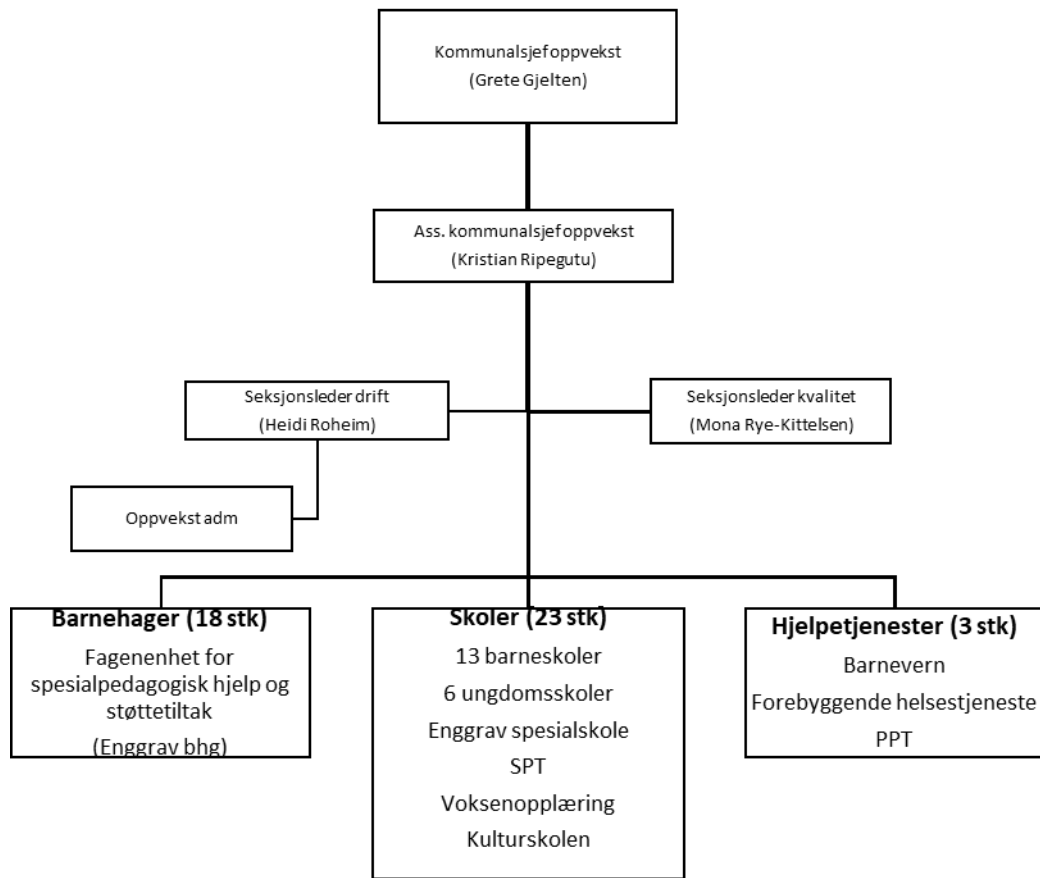

Foto: Kristine Mellefoss

12.2.1 Årsverk i Oppvekst

	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk i avdelingen	1300,3	1318,9	1320,4	1323,6
Herav administrative årsverk def. KOSTRA	5	5	5	5
Fagressurser tjeneste def. KOSTRA	1295,3	1313,9	1315,4	1318,6

Totalbildet mellom 2016 og 2019 viser en høy grad av stabilitet, men det har i perioden foregått en stor forskyvning av årsverk i retning av ordinær barnehage og skole, hvilket skyldes innføring av bemanningsnormer. Den prosentvise økningen i disse områdene i perioden er på hhv. 8,4% (grunnskole) og 9,9 % (barnehage), og økningen er i all hovedsak i form av flere lærere. Det har også vært en vekst i årsverk i hjelpetjenestene. Når årsverksveksten totalt sett ikke er på mer enn drøyt 20 årsverk totalt sett fra 2016-2019, skyldes dette en betydelig nedgang i behovet for tjenester knyttet til integreringsområdet, spesifikt nedgang i voksenopplæring og boliger for enslige mindreårige.

12.2.2 Sykefravær i %

	2016	2017	2018	2019
Egenmelding	1,1	0,9	1,0	1,0
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	0,9	0,8	0,8	0,8
Trygdebetalt (17.d – 1 år)	4,9	5,9	5,1	5,6
Totalt fravær	6,9	7,7	6,8*	7,3*

* Totalt fravær er korrekt. Tallet er 0,1 lavere enn summering av tall ovenfor fordi disse er avrundet (i disse tilfellene er avrunding på alle parameter oppover).

Fraværet i Oppvekst for 2019 er lavere enn 2017, men noe høyere enn de to øvrige årene. Økningen er primært knyttet til enheter innenfor hjelpetjenestene samt en liten, men signifikant (som følge av det store antallet ansatte) økning innenfor barneskole. Sykefraværet er fortsatt nedadgående i barnehage (7,6 %), der det nå nærmer seg gjennomsnittet i området.

12.2.3 Økonomi

	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019
Tall i hele tusen kroner				
Brutto utgifter	1 371 545	1 409 541	1 446 075	1 404 693
Brutto inntekter	-272 975	-285 150	-305 480	-246 520
Netto driftsutgifter	1 098 570	1 124 391	1 140 595	1 158 173
Mer-/mindreforbruk	9 667	-1 018	-17 578	

Resultatet for Oppvekst ble et mindreforbruk på ca 17,6 mill kr i 2019, etter at kommunalområdet i desember 2019 ble tilført kr 15 mill. Denne økningen i rammen ble gjort med utgangspunkt i avvik som ble meldt i andre tertialrapport, og ikke med utgangspunkt i en betydelig forbedret prognose de siste månedene av året, blant annet på grunn av at en fikk etterbetalt mer enn kr 6 mill for lite tilskudd vedr enslige mindreårige for de siste tre årene.

En utfordring for Oppvekst i 2019 har vært å tilpasse seg ressursmessig og økonomisk til lærernormen. Budsjettrammene til flere av skolene ga ikke rom for å oppfylle normen, noe som er en vesentlig forklaringsfaktor for merforbruk på totalt kr 8,6 mill for grunnskolene.

Heller ikke i 2019 klarte en å avsette tilstrekkelig budsjett til betaling for ordinær undervisning og spesialundervisning av fosterhjemsplasserte elever som krysser kommunegrenser og spesialundervisning i friskolene. Dette til tross for at en har økt disse budsjettpostene hvert år de siste 5-6 årene. Merforbruket her ble til sammen kr 5,8 mill.

Barnehagene har samlet sett gått tilnærmet i balanse. Her er det lagt inn betydelig med egne kommunale midler for å finansiere bemanningsnormen. Det har også vært en positiv utvikling i Fagenheten gjennom året. Et forventet merforbruk våren 2019 på kr 2,7 mill ble redusert til merforbruk kr 800 000 innen årets slutt.

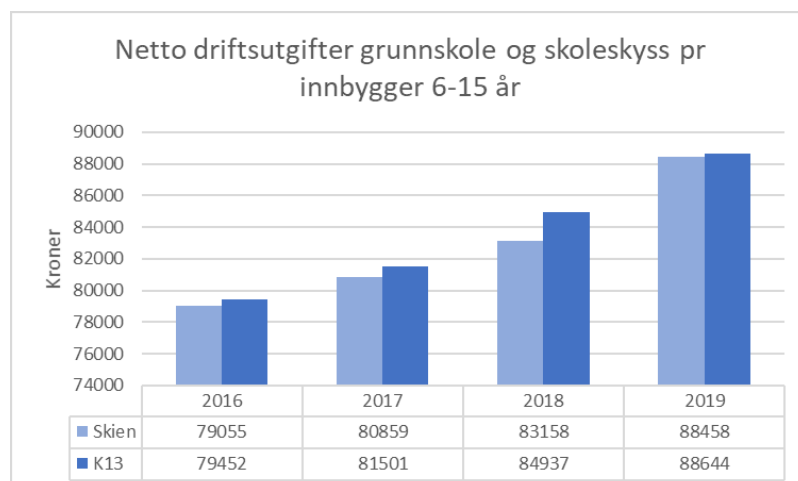
Både voksenopplæringen og barnevernstjenesten har også vist en positiv utvikling gjennom året 2019. VO hadde et netto mindreforbruk på ca kr 900 000 etter å ha vært gjennom relativt betydelige omstillinger også i 2019. I barnevernstjenesten ble det mindreforbruk kr 6,6 mill, som kan tilskrives målrettet arbeid med fokus på både kvalitet og økonomi i tiltakene samt sterkere kontroll med inntektssiden.

12.3 MÅLOPPNÅELSE

På måloppnåelse skiller vi mellom økonomi, der Skien måles mot kostragruppe 13 (K13) for noen sentrale indikatorer, og sentrale faglige målsettinger som er lagt til grunn i strategisk plan for perioden 2013-23.

12.3.1 Måloppnåelse økonomiske parameter

Driftsutgifter skole

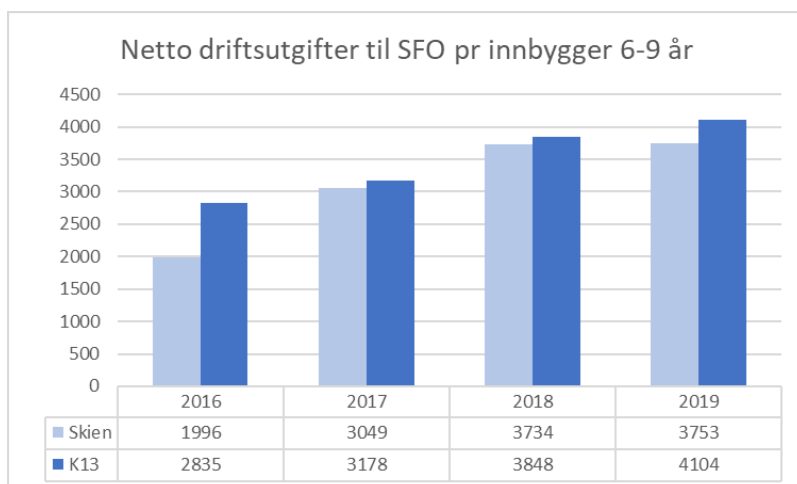

Figuren viser hvor mye hver innbygger i grunnskolealder netto belaster Skiens driftsregnskap på områdene grunnskole (eks skolebygg) og skoleskyss.

Skien bruker netto tilnærmet like mye pr innbygger i aldersgruppen som i kostragruppe 13. Forskjellen på kr 186 pr lavere netto utgift i Skien enn i K13 utgjør ca kr 1,1 mill for de ca 6000 elevene i grunnskolene i Skien.

Forskjellen i utgiftsnivå mellom Skien og K13 er mindre i 2019 enn de foregående årene, noe som kan ha sammenheng med iverksetting av lærernormen. Mange kommuner tilpasser seg tett opp til normen, og får med det mer likt utgiftsnivå. Denne antakelsen om årsak forsterkes av at forskjellen i netto utgifter er mindre i 2019 enn de foregående årene også sammenlignet med andre kommuner som Skien ofte måler seg mot (Tønsberg, Larvik, Porsgrunn, Arendal, Sarpsborg, Sandefjord). Alle disse kommunene har likevel en høyere netto driftsutgift på dette området enn både Skien og K13.

Driftsutgifter skolefritidsordningen

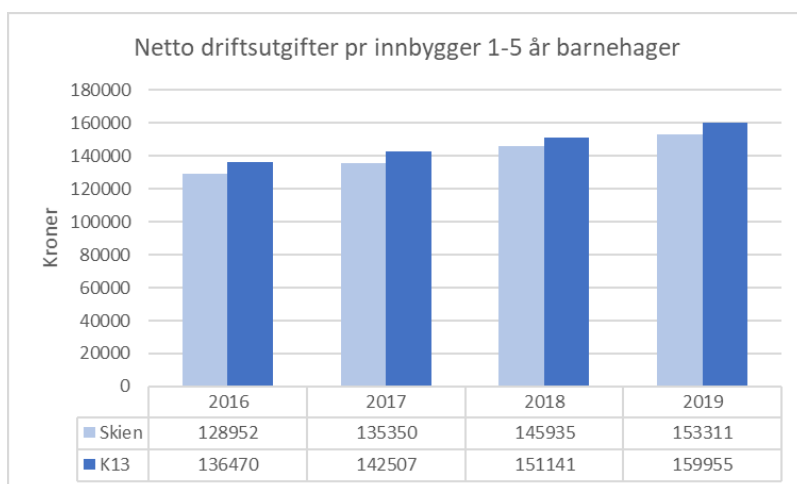

SFO har de seneste årene langt på vei blitt drevet til selvkost, dvs. at ordningen er finansiert via brukerbetaling. Kommunens økonomiske ansvar er knyttet til bygg, administrative kostnader, moderasjonsordninger og tilrettelegging for barn med særskilte behov.

Indikatoren viste stor økning fra 2016 til 2017 der årsaken var korrigering av Skiens praksis i hvilke utgifter som føres på fagområdet i Kostra, og ikke en

reell endring i utgiftsnivået for SFO. Skien har netto utgift kr 350 lavere enn K13 pr innbygger i målgruppen. For all kommunal SFO utgjør det netto utgift på ca kr 500 000 under utgiftsnivået i K13. I forhold til sammenligningskommuner, jfr avsnitt om grunnskole ovenfor, ligger Skien på lavt netto utgiftsnivå.

Driftsutgifter barnehage

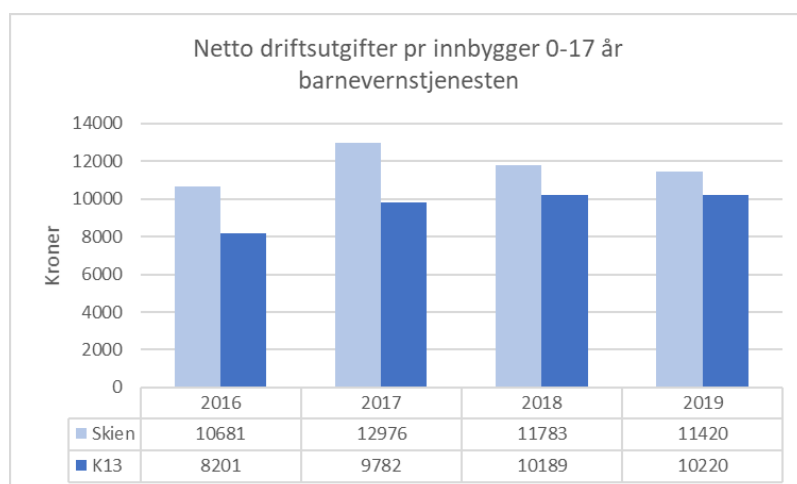

Skien har hele tiden hatt lave netto driftsutgifter til barnehage per innbygger 1-5 år. Sammenliknet med kommunegruppe 13 har denne trenden vært stabil de siste årene, og det kan isolert sett synes som om Skien driver de kommunale barnehagene sine svært rimelig. Dette er delvis riktig. Dekningsgraden i Skien er nå 89,9 % mot 92,4 % i kommunegruppe 13. I 2018 var dekningsgraden hhv 89,6 %

(Skien) og 92,2 % (K13). Med relativt lavt antall barn i barnehage i Skien er det naturlig at en indikator som deler samlede utgifter på alle innbyggere i målgruppen kommer ut med forholdsvis lave utgifter.

En indikator som sier mer om hvor kostnadseffektive barnehagene er, er driftsutgifter pr oppholdstime, korrigert for ulikt ressursbehov ved ulik alder. I Skien koster hver korrigerte oppholdstime 61,30 kr (58,20 kr i 2018). I kommunegruppe 13 er timekostnaden 60,60 kr (57,10 kr i 2018). Årsaken til at utgiften pr time har økt er innføring av bemanningsnorm i barnehage. Dette innebærer for svært mange barnehager og kommuner høyere bemanning enn tidligere. En ser den samme utviklingen i de øvrige sammenligningskommunene. Skien har et middels utgiftsnivå pr oppholdstime sammenlignet med disse andre kommunene, jfr avsnitt om grunnskole ovenfor.

Barnevern - netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år

Utgifter til barnevern pr innbygger 0-17 år er redusert med 12 % over de siste to årene. Dette er resultatet av en helhetlig og bevisst jobbing for å gi like gode eller bedre tjenester, ha bedre kontroll på inntektene og holde budsjetrammen.

I tillegg har antall barn med barnevernstiltak i løpet av året iflg Kostra vært lavere i 2019 (539 barn) enn i toppårene 2016 og 2017 (643 og 641 barn) og

også i forhold til 2018 (561 barn). I forhold til sammenligningskommunene har Skien nå et ganske middels utgiftsnivå pr innbygger 0-17 år, selv om andel barn med tiltak i aldersgruppen ligger noe over gjennomsnittet av sammenligningskommunene og K13.

12.3.2 Måloppnåelse Strategisk plan i Oppvekst 2013-2023

Oversikten under viser målsettingene i Strategisk plan med de siste tilgjengelige måltall og Skoleeier ved Oppvekstadministrasjonens vurdering av disse måltallene. Utvalgte delmål om læringsmiljø og læringsresultater er kommentert fortløpende etter tabellen.

	2017	2018	2019	Vurdering 2019		
				god	middels	lav
Hovedmålsetting: 90% av alle ungdommer i Skien har fullført videregående opplæring innen rettighetstid ¹⁶	75,3%	74,4%	76,5%		X	
Delmål:						
A: Alle barn og unge skal oppleve mestring, trygghet, trivsel og vennskap	4,05 4,16 4,36	4,02 4,18 4,30	3,99 4,19 4,29	X X X		
B¹⁷: Barn av nyankomne flyktninger får et barnehage tilbud senest innen tre måneder etter ankomst						
C: Alle barn går i barnehage minimum det siste året før skolestart	97,4%	95,9%	97,9%		X	
D²: Det samlede elevfraværet overstiger ikke 5%		2,61%	2,51%	X		
E: Snitt på nasjonale prøver er på landsnivå eller høyere	5.tr. 8.tr. 9.tr.	50,5 49,1 51,6	50,7 49,5 52,8	50,8 50,0 52,9	X X	X

¹⁶Kommunalområdet Oppvekst måler gjennomføring ved bruk av SSBs statistikk med følgende parametere:

- Eleven har folkeregistret bostedsadresse i Skien
- Eleven har fullført videregående opplæring på normert tid eller mer enn normert tid men innen fem år
- Eleven har fullført med planlagt grunnkompetanse (elever på spesielle vilkår).

¹⁷ Delmålet er nytt eller revidert fra 2018. Historiske tall finnes ikke.

F: Eksamensresultater og grunnskolepoeng er på landsnivå eller høyere ¹⁸	-0,7	-1,5	-2,7			X
G: Eksamenskaraktersnittet i matematikk er på 3,5 eller høyere	3,3	3,4	3,4		X	
H: 75% av alle barn i målgruppa deltar i SFO ¹⁹	57,9%	59,3%	60,5%		X	
I²: 11% av elevene ved Skien kulturskole har minoritetsspråklig bakgrunn		9,67%	10,4%		X	

12.3.3 MÅLOPPNÅELSE

Hovedmålsetting

Ungdomsretten for de med fag-/svenneprøven er seks år, mens nasjonale målinger er etter fem år. Disse tallene endrer seg derfor mer positivt etter som tiden går. En måling sent i kalenderåret gir bedre resultatet enn en måling tidlig i året på det samme elevutvalget. Rundt 6-7 prosentpoeng av elevene som er registrert som elever som ikke har gjennomført etter rettighetstid, vil likevel gjennomføre i løpet av ti år fra de startet på videregående opplæring. Gjennomføringstallene tar heller ikke opp i seg elevene som fullfører videregående opplæring ved private videregående skoler, men denne andelen er ikke veldig stor.

Tallene i hovedmålsettingen viser en oppgang fra 2018 som var litt lavere enn foregående år, og en oppgang fra 2017. Vi har kun statistikk fra Statistisk sentralbyrå (SSB) for de tre siste årene, og det er for tidlig å fastslå om dette er en trend i statistisk sammenheng, men det ser positivt ut.

Gjennomsnittlig resultat for gjennomføring i videregående opplæring for Skien de siste årene sett opp mot nasjonalt snitt, viser at vi har en høyere økning i gjennomføringen en gjennomsnitt i Norge. Dette er en positiv utvikling, sett med skoleeiers øyne.

Strategisk plan delmål A

Tabellen viser tall fra den nasjonale Elevundersøkelsen og er analysert i Insight. Skalaen går fra 1-5, der 5 er best. Utvalget er alle elever på 5. – 10.trinn.

	2017	2018	2019	Vurdering 2019		
				god	middels	lav
A: Alle barn og unge skal oppleve mestring,	4,05	4,02	3,99	X		
trygghet,	4,16	4,18	4,19	X		
trivsel og vennskap	4,36	4,30	4,29	X		

Resultatene for Skien 2019 er samlet sett fremdeles svært gode. Skoleeier ved Oppvekst Administrasjon er godt fornøyd med denne trenden. Elevene rapporter jevnt over at de opplever en trygg skole med voksne som de kan snakke med dersom noe plager dem, og at de har noen å være sammen med i friminuttene.

Det gode fokuset på skolemiljøarbeid fortsetter. Arbeidet med felles kommunalt fokus på nulltoleranse for mobbing er alltid like viktig og må ha full styrke. Å identifisere elever som ikke har gode opplevelser i skolehverdagen, og raskt sette inn gode tiltak som virker, er viktig. Skolene i Skien er i kontinuerlig arbeid med å opprettholde et godt skolemiljø, og har alltid ledelse og klasseledelse på agendaen.

¹⁸ Oversikten viser avviket mellom nasjonale og lokale grunnskolepoeng.

¹⁹ Indikatoren er omarbeidet ifht tidligere årsmeldinger

Strategisk plan delmål D

Tabellen viser elevfraværet for heldagsfravær for alle trinn. Fravær som kan trekkes fra, jmf Opplæringsloven §3-41, er ikke en del av tallene.

	2017	2018	2019	Vurdering 2019		
				god	middels	lav
D² : Det samlede elevfraværet overstiger ikke 5%		2,61%	2,51%	X		

Det har de siste årene vært gjort et stort holdningsarbeid i alle enheter i Oppvekst med tanke på å få ned fraværet i skole. 2018 var første året vi hadde valid digital fraværstatistikk. Ut i fra tidligere erfaringer og analyser med fraværstall trekker skoleeier ved Oppvekst Administrasjon den konklusjon at dette er et godt resultat. Skolene må fortsette å ha fokus på nærvær slik at disse resultatene forblir gode. Det viktige arbeidet videre fremover er i tillegg å identifisere og hjelpe elever med høyt fravær.

Strategisk plan delmål E

Tabellen viser er samlet gjennomsnittresultat på Nasjonale prøver

		2017	2018	2019	Vurdering 2019		
					god	middels	lav
E : Snitt på nasjonale prøver er på landsnivå eller høyere	5.tr.	50,5	50,7	50,8	X		
	8.tr.	49,1	49,5	50,0	X		
	9.tr.	51,6	52,8	52,9		X	

På 5. og 8.trinn viser samlede gjennomsnittstall at elevene scorer som gjennomsnitt på landsnivå. Det er et godt resultat når vi kjenner status i Skien på de faktorene som vi vet påvirker elevenes læring. Det er også et godt resultat opp mot hovedmålet.

For elever på 9.trinn viser den samlede gjennomsnittscoren at elevene i Skien scorer under landsgjennomsnitt. Resultatet er likevel i statistisk sammenheng å se på som naturlig variasjon. Skoleeier ved oppvekstadministrasjonen ser på resultatene som middels gode sett i forhold til målsettingen.

Strategisk plan delmål F

Tabellen viser avviket mellom nasjonale og lokale grunnskolepoeng

	2017	2018	2019	Vurdering 2019		
				god	middels	lav
F : Eksamensresultater og grunnskolepoeng er på landsnivå eller høyere ³	-0,7	-1,5	-2,7			X

Tallet på det gjennomsnittlige grunnskolepoenget for elevene på 10.trinn er lavere enn landssnittet. Utgangskullet for 2019 hadde en tilbakegang på grunnskolepoeng ifht de to foregående årene. Skien kommune har siden 2013 hatt økende grunnskolepoeng, men hadde i 2018 en tilbakegang. Dette er ikke et resultat som skoleeier ved oppvekstadministrasjon kan si seg fornøyd med. Resultatet sett opp mot målsettingen er lavt.

Strategisk plan delmål G

Tabellen viser snittet på skriftlig eksamen i matematikk for 10.trinn

	2017	2018	2019	Vurdering 2019		
				god	middels	lav
G: Eksamenskaraktersnittet i matematikk er på 3,5 eller høyere	3,3	3,4	3,4		X	

Avgangselevne i Skien kommune fikk våren 2019 karakteren 3,4 som gjennomsnittlig karakter til skriftlig eksamen i matematikk. Man kan i ulike fremstillinger også se tallet 3,3. Dette skyldes ulikt elevgrunnlag for de ulike utregningene (Voksenopplæringen og private skoler) som blir lagt til grunn, og betyr at vårt resultat ligger akkurat på vippen mellom disse to tallene. Vi ligger da 0,2 under nasjonalt snitt på 3,6. Dette eksamensresultatet er skoleeier ved oppvekstadministrasjonen delvis fornøyd med. Det viser at vi er på rett vei med en trend som er stigende, og at vi nærmer oss vår målsetning.

Strategisk plan delmål H

Tabellen viser andelen barn på 1.-4. trinn i de kommunale skolene i Skien som har plass i SFO.

	2017	2018	2019	Vurdering 2019		
				god	middels	lav
H: 75% av alle barn i målgruppa deltar i SFO	57,9%	59,3%	60,5%		X	

Tallene er hentet fra GSI-rapporteringen pr 01.10.2019.

Andelen barn i kommunal SFO har økt både i 2018 og 2019 etter noen år med nedgang i deltakelsen. Det faktiske antallet barn på SFO har gått fra 1400 pr 01.10.2017 til 1426 pr 01.10.2019. Det er mulig at noe av økningen kan tilskrives utvidede moderasjonsordninger i SFO. Likevel er ikke svingningene i deltakelse sammenfallende med endring i innretning av moderasjonsordningene. For noen årskull kan de se ut til at deltakelse i SFO følger årskullet fra 1. til 4. trinn, ved at relativt høy deltakelse på 1. trinn varer ut hele småskoletrinnet. Men heller ikke dette er en entydig sammenheng. Uavhengig av forklaringsfaktorer er det positivt at andelen barn i SFO øker og at økningen skjer på alle trinn.

12.4 HOVEDUTFORDRINGER

Hovedoppdraget i Oppvekst er å fremme læring og mestring for alle barn og unge, der hovedmålet er at 90 % av alle ungdommer i Skien har fullført videregående skole innen rettighetstid. For å oppnå dette må alle enheter i Oppvekst jobbe sammen for å hjelpe barn og unge gjennom utdanningsløpet, samt gi nødvendig bistand og støtte i oppvekstårene. Vi vil også framover jobbe for å nå målene satt i Strategisk plan. Det vil si fortsatt trykk på mestring og læring, godt psykososialt miljø i barnehager og skoler og faglig god utvikling i basisfagene. Vi imøteser også en ny læreplan med mer lek for de yngste aldersgruppene og mer praktisk tilrettelegging.

Voksenopplæringen (VO)

Som i fjorårets melding har andelen og antallet grunnskoleelever økt mens norsk/samfunnsfagelever er redusert. Det betyr reduserte inntekter. Fra 01 08 20 er kvalifiseringsenheten, KIE, en realitet. Det betyr at KIE huser flyktingetjenesten (fra NAV) og norskavdelingen (fra Voksenopplæringen), mens Voksenopplæringen består av grunnskoleavdeling for voksne og spesialpedagogisk avdeling. Svært få flyktninger er bosatt i Skien så langt i 2020, og med tanke på pandemien kan dette få konsekvenser for antall elever ved voksenopplæringen i flere år framover.

Utviklingsfattigdom

17,4 % av barn i Skien lever i lavinntektsfamilier; dvs at foreldrenes inntekt er under 60 % av medianinntekten i Norge. Dette sier noe om familiens økonomi, men ikke alt om barnas levekår og utvikling. Barns utvikling handler også om samspill i nære relasjoner, støtte i utvikling av evner og talenter og psykiske og sosiale forhold. Manglende ressurser på ett eller flere av disse områdene kan få konsekvenser for barns utvikling. De kan kort sagt ha fattige oppvekstmiljø i en vid forstand.

Sammen med Helse og Velferd, Byutvikling, Drift og Kultur og NAV har vi initiert et program som vi kaller «Utviklingsfattigdom». Programmet som skal støtte barns utvikling. Konseptet videreutvikles ut fra følgende punkter:

- Tverrfaglig arbeid for å forsøke å begrense framtidig sosial ulikhet
- Skaffe kunnskap og kompetanse om universelle og individuelle tiltak
- Samhandling mellom kommunale enheter, lokalmiljø og frivillige organisasjoner
- På kort sikt: Samordnet og ikke parallell innsats
- På lang sikt: Flere integrert i yrkeslivet og færre på sosial stønad

Bemanningsnormer

Det er innført bemanningsnorm i barnehage og pedagognorm i grunnskolen, begge med virkning fra skole-/barnehageåret 2018/2019. Begge normene innebærer økning i antall årsverk.

Bemanningsnormen i barnehage er ikke fullfinansiert fra statens side og fører til utgiftsøkning på totalt ca 20 mill kr for Oppvekst når denne får full effekt på tilskudd til private barnehager fra 2021.

Sårbare barn og unge

Vi vet at mange barn og unge sliter med mental og psykisk helse. Selv om barnehager og skoler følger godt opp og vi føler at vi har god kontroll pr i dag, er vi urolige med tanke på at flere kan ha behov for oppfølging og hjelp som følge av koronapandemien og isolasjon. Dette gjelder både psykisk, sosialt og faglig.

En økonomisk konsekvens av at mange barn sliter på ulike måter er at det brukes mye ressurser på spesialundervisning, tilrettelegging og spesialpedagogiske tiltak til barn med spesielle behov i både barnehage og skole.

13 HELSE OG VELFERD

13.1 INNLEDNING

Utviklingen i kommunehelsetjenestene og behovene til våre innbyggere har gjennom 2019 vært førende for våre tjenestetilbud, sammen med utviklingen i samhandlingsreformen, kommunalombudets tildelte økonomiske rammer og vedtatt handlingsprogram. Kommunalombud Helse og Velferd forvalter de fleste oppgavene innenfor helse og omsorgstjenestene i kommunen og fokus gjennom 2019 har fortsatt vært:

1. Brukere av Skien kommunes helse- og omsorgstjenester skal motta kvalitetsmessig stabilt gode tjenester i henhold til nasjonale lover og føringer, samt lokale politiske vedtak.
2. Et aktivt og konstruktivt samarbeid med helseforetak, fastleger og andre relaterte tjenesteytere skal gi Skiens innbyggere koordinerte og helhetlige helse- og omsorgstjenester.
3. Kontinuerlig utvikling av tjenesteinnhold, -omfang og -utførelse skal møte Skiens befolknings nåværende og framtidige behov for kommunale helse- og omsorgstjenester.
4. Tjenesteutviklingen skal baseres på kunnskap om og analyser av demografiske forhold, befolkningens helsetilstand og funksjonsnivå samt overordnede føringer for kommunens ansvar.
5. Styrket intern samhandling i kommunalombudet og øvrige kommunalombuder, herunder effektiv saksbehandling og rasjonelle administrative prosesser, skal sikre smidige brukerforløp som responderer på endrede, sammensatte og komplekse behov.

Det er jobbet med en rekke utviklingsområder og oppdrag gitt av Hovedutvalget for helse og velferd/ Utvalg for Helse og Omsorg (HOHV/UHO), slik de fremkommer i vedtatt handlingsprogram og budsjett. Følgende er verdt å trekke fram for 2019:

- Det foreligger endelig godkjenning for Kverndalen Bo og Dagsenter
- Kommunen har samlet det psykiske helsetilbudet i kommunen i en Enhet for psykisk helse og livsmestring hvor brukermidvirkning er grunnlaget for den faglige innretningen.
- Anbud ift bygging av ny interkommunal legevakt er avklart og grunnundersøkelser på tomt ved Skien helsehus ble startet på slutten av 2019.
- Brukerundersøkelsen, innbyggerundersøkelsen er gjennomført med gode resultater for kommunalombudet, hvilket tilsier at kommunalombudet gir verdsatte tjenester med høy kvalitet
- Gjennomført medarbeiderundersøkelse viser gode resultater, samt at det er iverksatt prosjekt heltidskultur i tillegg til at prosjekt sykefravær er videreført
- Innføring av elektronisk medisineringsstøtte
- Innføring av kvalitet og ressursstyringssystemet «Spider solution» på Praktisk bistand og Sentrum hjemmetjeneste
- Økt ansvar og antall tjenestemottakere innen ressurskrevende tjenester til barn og unge
- Fortsatt betydelige utfordringer med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra STHF

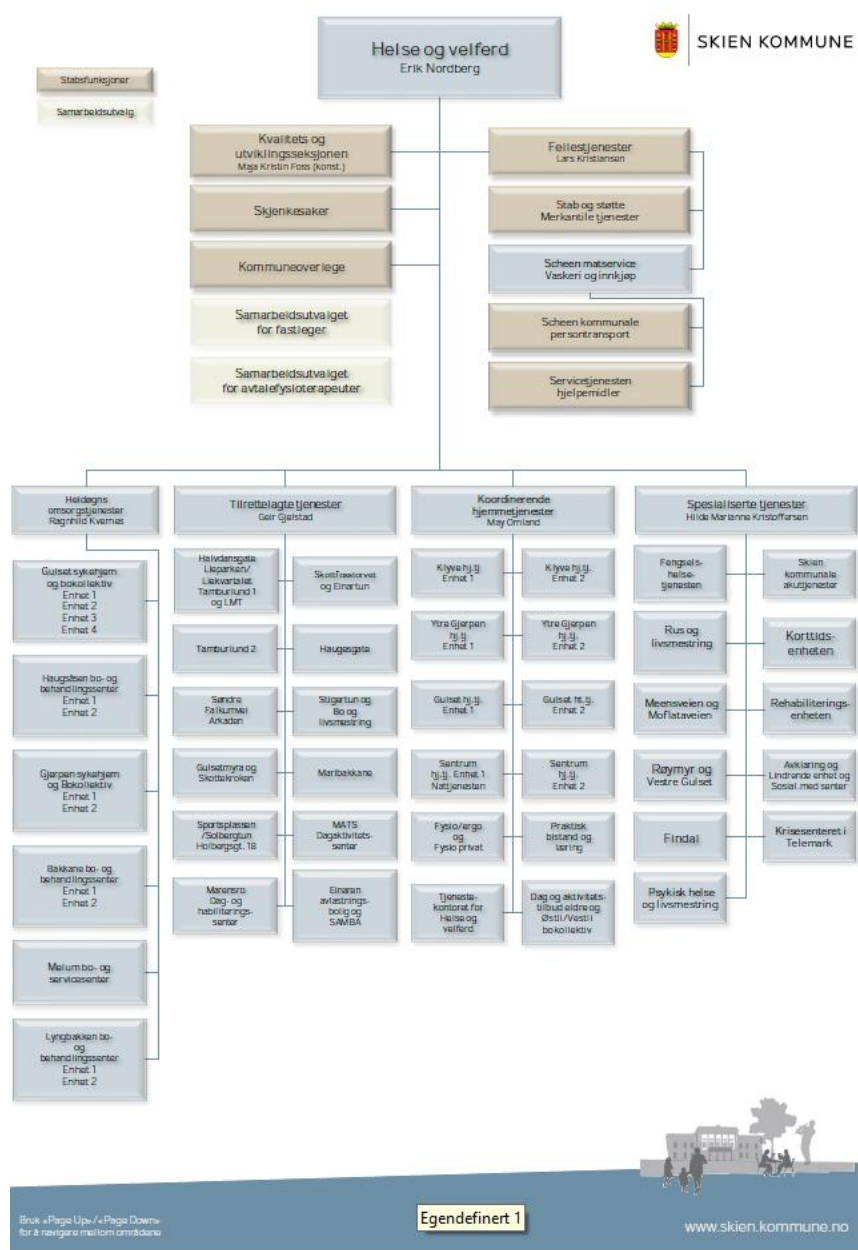
Årsmeldingen for 2019 viser at kommunalombudet har gitt stabilt gode tjenester for våre brukere, gode arbeidsmiljø, men en økonomisk situasjon hvor driftsnivået er høyere enn de økonomiske rammene. Regnskapet for 2019 viser et merforbruk som knytter seg til overliggere, ressurskrevende tjenester og tjenestemottakere i behov av stadig mer komplekse lidelser, men også en vekst i personalkostnader. Regnskapet viser en ubalanse mellom driftsnivået for tjenestetilbudet og tildelte økonomiske rammer. Regnskapet tilsier at nivå og omfang på tjenestene må reduseres eller endres på flere områder for å oppnå balanse med tildelte rammer. Årsmeldingen for 2019 viser videre at kommunalombudet må ytterligere dreie sitt tjenestetilbud for å kunne ivareta fremtidige utfordringer med flere eldre i behov

av tjenester, samt øke kapasiteten til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten. Samtidig Kommunalsjefen vil benytte denne anledningen til særlig å takke alle ansatte og ledere, men også tillitsvalgte, verneombud og samarbeidspartnere som har bidratt til et godt tjenestetilbud til våre innbyggere.

13.2 ORGANISASJON OG ØKONOMI

Helse og velferd er et kommunalområde i Skien kommune med tilsammen ca. 1464 årsverk fordelt på ca. 2200 ansatte. Området er delt inn i fire fagområder som hver ledes av en fagsjef. I tillegg er seksjon for fellestjenester og seksjon for kvalitet og informasjonsstyring direkte under kommunalsjefen. Helse og velferd sin overordnede ledergruppe består av kommunalsjef, 4 fagsjefer, 2 seksjonsledere og kommuneoverlege. I tillegg er det 50 enhetsledere som er med å utgjøre den samlede ledelsen i helse og velferd.

Organisasjonskart

Kilde: Skien kommunes nettside

Årsverk

	2016	2017	2018	2019
Antall årsverk i avdelingen	1365	1426	1436	1464
Herav administrative årsverk def. KOSTRA	10	7	8	9
Fagressurser tjeneste def. KOSTRA	1355	1419	1428	1455

Kilde: Enhetsledere i HV/årsverk budsjett pr 1.1.

Årsverkene er lagt inn med tall pr 1.1 i stedet for 31.12. Det er endret tilbake i tid.

Endringen i årsverk fra 2018 til 2019 skyldes i hovedsak etablering av bo og livsmestring med 18 årsverk, ansettelse av avlastere i faste stillinger med 7,38 årsverk og styrking av enhet for psykisk helse og livsmestring med 4 årsverk.

Sykefravær i %

	2016	2017	2018	2019
Egenmelding	1,2	1,0	1,1	1,1
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	1,3	1,2	1,2	1,0
Trygdebetalt (17.d – 1 år)	6,9	7,8	7,4	7,6
Totalt fravær	9,4	10,0	9,7	9,7

Kilde. Hr- avdeling

Gjennomsnittlig sykefravær for helse og velferd var i 2019 på 9,7% samme som i 2018. Dette er ikke høyt sammenliknet med andre kommuner av tilsvarende størrelse. Det er gjennomført et pilotprosjekt innen sykefravær på 9 enheter, som implementeres i hele helse og velferd fra 2020. Prosjektet har så langt gitt oss god oversikt på fraværet i de respektive enheter. Målet er at fraværet på sikt skal reduseres.

Lederne har i enhetene arbeidet med oppfølging av resultater etter medarbeiderundersøkelsen 10-faktor i 2019.

Økonomi

Tall i hele tusen	Regnskap 17	Regnskap 18	Regnskap 19	Budsjett 20
Brutto utgifter - avskrivninger	1 354 170	1 430 270	1 516 767	1 480 351
Brutto inntekter avskrivninger	-229 166	-230 927	-232 902	-208 431
Netto driftsutgifter	1 125 004	1 199 343	1 283 865	1 271 920
Mer / mindreforbruk (-)	3 306	2 595	11 945	

Helse og velferd har et registrert merforbruk på 11,9 mill. kroner i 2019. Dette er inkludert tilførsel av en engangsendring på 18 mill. kroner, jfr. bystyresak 177/18 og fondsavsetning/bruk på netto 2 mill kroner.

Årsaken til merforbruket er knyttet til ressurskrevende brukere, der vi merker økende behov hos yngre brukere, overliggere, variabel lønn og manglende årsvirkning av iverksatte innsparingstiltak for 2019. Skien kommune har 3510 overliggerdøgn i 2019, herunder 2497 for somatiske pasienter og 1013 for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern. Det må bemerkes at de endelige tallene for 2019 kan bli noe lavere, da 313 døgn er uavklart pr 16.03.2020.

13.3 MÅLOPPNÅELSE

13.3.1 Fellestjenester

Fellestjenester er et bredt område som er med å gi tjenestetilbudet til innbyggerne i Skien kommune en helhet.

Målet for fellestjenester, spesielt stab og støtte og merkantile, er å avhjelpe enhetsledere slik at de får mer tid til ledelse og fagutvikling. Standardisering av arbeidsprosesser og forenkling av administrative rutiner er tiltak som er iverksatt og utvikles kontinuerlig.

Stab og støtte inkludert merkantile tjenester har i hovedsak gitt økonomi og HR støtte til 50 enhetsleder og 4 fagsjefer gjennom hele året. Seksjonsleder og rådgivere bidratt i en rekke tiltak som er initiert fra HR og økonomi sentralt. I tillegg ligger en del kommuneovergripende oppgaver til området når det gjelder å skaffe penger til kommunen. Konsulenter og rådgivere i stab og støtte regner på og fikk inn følgende beløp for 2019:

- Ressurskrevende tjenester 116 mill.
- Rammetilskudd psykisk utviklingshemmede ca. 127 mill.
- Integreringstilskudd for flykninger ca. 77 mill.
- Tilskudd til enslige mindreårige flykninger 26 mill.
- Særskilt tilskudd funksjonshemmede flykninger ca. 20 mill. ved bruk av helsepersonell.

Området administrerer lærlinger, lærlingestrutører, mottak av studenter og praksisplasser. Allservice helse, som er et samarbeidsprosjekt mellom Skien kommune og NAV jobber med å få ungdom i alderen 18 til 25 år ut i arbeid eller studier. I 2019 har AllService hatt 41 plasseringer av ungdom i ulike roller innen helse og velferd og oppvekst. Videre har vi hatt ca. 45 lærlinger i helsefagarbeidet og 80 lærlingestrutører og mottak 215 studenter.

Scheen Matservice produksjonskjøkken produserer mat til institusjoner og hjemmeboende i Skien, Porsgrunn og Siljan. I tillegg leveres middag til noen barnehager. Det produseres ca. 6000 middager pr uke. Enheten administrerer mottakskjøkken kjøkken på institusjoner og leverer kolonialvarer til hjemmeboende og boliger fra egen butikk.

Vaskeriet ivaretar vask av beboertøy, personaltøy, sengetøy, frottè og øvrige tekstiler til institusjoner, hjemmetjenester og boliger innen helse- og velferd. Det vaskes ca. 350 tonn tøy hver år.

Innkjøp institusjoner tar ansvaret for innkjøp og lagerføring av medisinsk forbruksmateriell til alle institusjoner og sentrum hjemmetjeneste til sammen administreres 69 lager.

Scheen kommunale persontransport utfører transportoppdrag av eldre og funksjonshemmede til og fra dagavdelinger og dagsentra med egne busser og samordner øvrig kjøring til og fra dagavdelinger med Taxi. Vi har 4 busser som går i rute.

Servicetjenesten hjelpemidler håndterer alle hjelpemidler til innbyggere i Skien kommune.

Korttidshjelpemidler eies og administreres av kommunen, og gjelder alle hjelpemidler som tildeles av Nav hjelpemiddelsentral. Utplassering, montering, tilpassing og innhenting.

Videre har avdelingen teknisk ansvar for all digital velferdsteknologi. Avdelingen har mellom 15000 og 17000 oppdrag per år.

Rekruttering og kompetanse

Skien kommune står overfor flere utfordringer når det gjelder rekruttering til helse- og omsorgssektoren. Innen enkelte virksomheter er gjennomsnittsalderen høy, noe som vil medføre at mange vil gå av med pensjon samtidig. I tillegg er det behov for rekruttering til nye tiltak. I årene fremover mot 2028 vil behovet for stillinger innen helse og velferd øke med ca. 26%. KOSTRA tall viser at Skien har lavere andel med fagutdanning og høyskoleutdanning enn landsgjennomsnittet. Kompetansen skal utvikles med tanke på best mulig måloppnåelse i henhold til mål om 45% høyskole, 45% fagarbeidere og 10% uten formell utdanning og strategier for tjenestene jamfør blant annet kommunedelplan for helse og omsorg 2016-2025.

Helse og velferd jobber kontinuerlig med kompetanseheving. Vi har to ordninger for utdanningsstøtte som administreres sentralt i sektoren. Den ene hvor vi søker fylkesmannen om midler etter gitte kriterier som deles ut til enkeltpersoner og grupper etter søknad.

I 2019 var det 45 ansatte som fikk utdanningsstøtte til formell kompetanseheving fra disse midlene. I tillegg ble det gitt støtte til å delta på ulike kurs og fagdager. Det er 15 ansatte som har tatt/holder på med Velferdsteknologiens ABC. Det er også gjennomført opplæring av 40 personer innenfor Mitt livs ABC i Tilrettelagte tjenester, samt 4 fagdager for alle ansatte innenfor tema «Modig og tilfreds» og vergemål, samtykkekompetanse og taushetsplikt.

Helsehuset har avholdt 4 fagdager for alle ansatte innen smerter og smertelindring, samt kognitiv funksjoner. I tillegg har Helsehuset hatt 2 ansatte på kurs i smittevern/reisevaksinasjon. Det er satt i gang videreutdanning av 10 saksbehandlere ved Tjenestekontoret.

Legevakta har i 2019 innført «Manchester Triage system», og i den forbindelse har 3 sykepleiere gjennomført grunnopplæring og instruktørkurs. Alle ansatte på legevakta har i tillegg fått en dag med teoretisk opplæring i systemet.

Innenfor Psykisk helse og livsmestring har det blitt tatt i bruk og gitt opplæring innenfor bruk av feedback verktøy i tjenesten (FIT). Rus og psykisk helse har gjennomført MI kurs, kurs i gruppeterapi og kurs i boligsosialt arbeid om tiltak ved manglende boevne.

Skien kommune har siden 2011 hatt 53 minoritetsspråklige lærlinger. Mange av disse har hatt store utfordringer med norsk – både skriftlig og muntlig. Med bakgrunn i dette startet vi høsten 2018 et prosjekt; «Helsenorsk i arbeid» (HIA) hvor vi fikk økonomisk tilskudd fra Fylkesmannen. 10 lærlinger deltok og fikk norskopplæring og helsefaglig undervisning to dager pr. uke. Målet med HIA er at deltakerne skal bestå fagprøven og ha gode norskerferdigheter, både skriftlig og muntlig.

I 2019 fikk vi ikke tilskudd, men har likevel fortsatt med undervisning én dag i uka. Vi opplever stort engasjement og en positiv utvikling. 4 av deltakerne er ferdig med læretida og har bestått fagprøven. Resten skal opp til fagprøve våren 2020.

13.3.2 Kvalitetsseksjonen

For Kvalitetsseksjonen har 2019 vært et år med endringer av kompetanseprofilen i personalgruppen. Seksjonen har nå bred kompetanse og er godt rustet for å imøtekomme Helse og velferds behov for hjelp i ulike endringsprosjekter, kvalitetsforbedringer og strategier. Det er kontinuerlig fokus på å innhente og tolke ulike styringsdata, samt å forbedre kvaliteten på dataene.

Et av seksjonens fokusområder er å bidra til lederstøtte i organisasjonen. Kvalitetsseksjonen har nå en koordinerende rolle ved eksterne tilsyn og aktuelle høringsuttalelser. Videre er arbeid rundt risikovurdering og forbedring av tjenestekvalitet lagt til seksjonen.

I 2019 har det vært gjennomført jevnlig kurs i bruken av kvalitetssystemet TQM, herunder hendelsesbehandling, dokumentstyring og risikovurderinger. Vi ser en stadig bedret kultur i Helse og velferd for å melde avvik og forbedringsmeldinger. Det jobbes med oppdatering av styringsdokumenter og å lage felles overordnede prosedyrer, bl.a. er dette gjort for legemiddelhåndtering.

Gjennom året har fagsystemet Cosdoc blitt klargjort for å ivareta flere funksjoner, bl.a skanning og fakturering. Videre er det gjennomført et større arbeid rundt roller og tilgangsstyringen med tanke på å ivareta krav til GDPR.

13.3.3 Koordinerende hjemmetjenester

Hjemmetjenesten

Praktisk bistand og flere arbeidslag i hjemmesykepleien har innført kvalitets og ressursstyringssystemet Spider Solution. Dette gir en god oversikt og er et godt verktøy for brukerbehov, kompetanse hos ansatte og daglig ressursfordeling. Dette gir sikre og gode verktøy for ansatte i hverdagen, sammen med mobile løsninger for journal.

Hjemmesykepleien arrangerer i samarbeid med fastlegene ved praksiskonsulentene et årlig kurs med relevant tema for sykepleierne i hjemmetjenesten. Kursene utvikles i felleskap, og har høy deltakelse. Kurset ble streamet for de som ikke kunne være tilstede.

Brukersaker der tjenesten utfordres både teknisk, medisinskfaglig og sikkerhetsmessig er svakt økende. Disse sakene tar stor kapasitet og fokus både fra fagfolkene og lederne. Samarbeidet med spesialistene i ambulerende team er viktig for realisering av riktig innretting og nivå på tjenesten, både knyttet til utfordrende brukersaker og brukere der hverdagsmestring og reduksjon i hjelp er riktig.

Ambulerende team

Ambulerende team med høy grad av spesialisering bidrar til tjenester med høy kvalitet. Ambulerende rehabiliteringsteam er nært knyttet opp mot hjemmetjenesten for å øke mestringsstrategier i tjenesten. Temaet er tverrfaglig sammensatt og har faste møtepunkter med hjemmetjenesten. Demensteam, krefteam og oppsøkende hjemmebesøk har viktige funksjoner for å bidra til at bruker bor lengre hjemme, gi spesialisert bistand og samarbeid med øvrig tjeneste.

Velferdsteknologi

Skien kommune er prosjekteier for et fellesprosjekt for Vestfold og Telemarkskommunene i regi av det nasjonale velferdsteknologiprogrammet. Prosjektet implementerer trygghetsteknologi for hjemmeboende. I 2019 ble alle analoge trygghetsalarmer byttet ut til digitale som kan bygges på for mange løsninger i hjemmet. Skien har her implementert mobil trygghetsalarm, ulike sensorer og digitalt tilsyn. Elektroniske medisinerings støtte er innført i hjemmetjenesten og gir god støtte for bruker i hverdagen.

Tilrettelagte tjenester for funksjonshemmede har startet innføringsløpet på velferdsteknologi på bolig, og den første boligen er tilrettelagt for hver enkelt bruker.

Alarmsentralen Telemark jobber med videre utvikling og transformasjonen til et faglig innrettet og innovativt responscenter for helse og omsorgsteknologi. Her utvikles Skien kommunes behov for integrasjon og samhandlingsløsninger som kan realisere tjenesteutvikling og mulighetsbilde for hjemmeboende. Sikker kommunikasjonsløsning mellom Alarmsentralen og hjemmetjenesten er utviklet for helhetlig informasjon og responsflyt, og testmiljø er på plass.

Gulset sykehjem og bokollektiv og Haugsåsen bokollektiv har fått implementert velferdsteknologi på hele bygget. Her er det tatt i bruk løsninger for lokalisering av bruker, trygg teknologi ute, aktivitetstavler og varslingsmuligheter.

Knyttet til Kverndalen bo og dagsenter, utvikler kommunen nye muligheter ved konseptet «det fulldigitale sykehjem». Her inngår smarte samhandlingsløsninger for informasjonsflyt, medisinautomat som gir sikker og effektiv medisineradministrering for brukere og medarbeidere.

13.3.4 Heldøgns omsorg

Institusjonsområdet har de seinere årene endret karakter i forhold til at vi ser en økning i brukere med omfattende og sammensatte behov. Det er stort trykk på våre tjenester fra våre omgivelser, og kapasiteten er noe lav i forhold til behovet. Prosjektering og planlegging av nytt sykehjem i Kverndalen er godt i gang, og endelig godkjenning foreligger. Det skal stå ferdig våren 2023. Det jobbes kontinuerlig med utvikling av tjenestene, og riktig rekruttering av fagpersonell har høyt fokus. Denne satsningen ser vi nå gir resultater som viser at vi er på god vei med en endring av kompetanseprofilen innen fagområdet. Dette sikrer gode brukerne et godt faglig tilbud, og gir tjenestene den statusen de fortjener.

Alle sykehjem og bokollektiv har fagsykepleiere som ivaretar oppfølging av systemer og rutiner, internundervisning og bidrar til å sikre et likt tilbud ved våre institusjoner. Denne ordningen bidrar også til en helhetlig oppfølging av tilsyn og kvalitetssikring på tvers av enhetene.

I 2019 har det vært en totalgjennomgang av driften på alle enhetene. Dette har resultert i en harmonisering av driftspostene på budsjettet samt en utjevning av pleiefaktor og årsverk. Flere sykehjem må redusere antall årsverk pga økning som følge av krav til økt stilling jmf 1 og 3 års regel.

13.3.5 Tilrettelagte tjenester

Innen avlastningstilbudet til barn og unge ble det startet en omfattende ombygging som skal gi et enda bedre tilpasset avlastningstilbud. Det ble etablert et ekstra rom, eget besøksrom, vinterhage og et skyllerom som ivaretar et økt behov for bl.a. smittehåndtering.

Det har gjennom 2019 vært et fortsatt fokus på rett nivå og innretning på tjenestene. Satsingen på de unge voksne fra 18 år med nedsatt funksjonsevne er videreført selv om avdelingen måtte redusere aktiviteten som et resultat av budsjett kutt. Målet med dette avlastningstilbudet er økt selvstendighet og opplæring i å klare seg mest mulig selvstendig, noe som vil forebygge høyere omsorgsnivå. Flere av de etablerte botilbudene fikk også redusert sine rammer, med påfølgende redusert tjenestenivå. Innen dagtilbudene ser man et fortsatt økende behov og det er en økning i personer over 18 år som bor hjemme hos sine foreldre og som er i behov av et dagtilbud. Det har vært fokus på å prioritere denne gruppen. Videre opplevde tjenesteområdet også i 2019 flere nye brukere med behov for ressurskrevende helse -og omsorgstjenester som stiller store krav til organisering, kompetanse og ressurser. Særlig var det en økning innen barn.

13.3.6 Spesialiserte tjenester

Spesialiserte tjenester har i 2019 hatt fokus på kompetanseutvikling og samhandling internt og eksternt med STHF. Fagområdet har fortsatt hatt fokus på tjenesteområdene rus- og psykisk helsearbeid, videreutvikling av drift ved Skien Helsehus og utvikling av de kommunale akutte tjenester.

Innen rus- og psykisk helsearbeid har oppstart av ny enhet for psykisk helse og livsmestring vært viktig for å videreutvikle, tydeliggjøre og samle tjenesten. I løpet av året har psykisk helsearbeid, forebyggende team, migrasjonshelse, kriseteam og aktivitetshus blitt samlet. I tillegg ble stillingene som jobber med psykisk helse overført fra hjemmetjenesten ved årsskiftet. Enheten som jobber med rus har fått spisset og samlet sitt tilbud. Det har blitt Mottak, Motivasjon og Oppfølgings senter for rus. De har videreutviklet sitt tilbud i tråd med opptrappingsplanen.

Samarbeidet Skien kommune har med politi og spesialisthelsetjeneste om pasienter som faller «Mellom Alle Stoler» (MAS) fungerer bra. Dette er en arbeidsmetode som er viktig da det øker med antall brukere i dette samarbeidet. Avtalen med Skien Diakonale Senter er videreført og dette styrker tilbudet til flere mennesker med ruslidelser som strever med å bo.

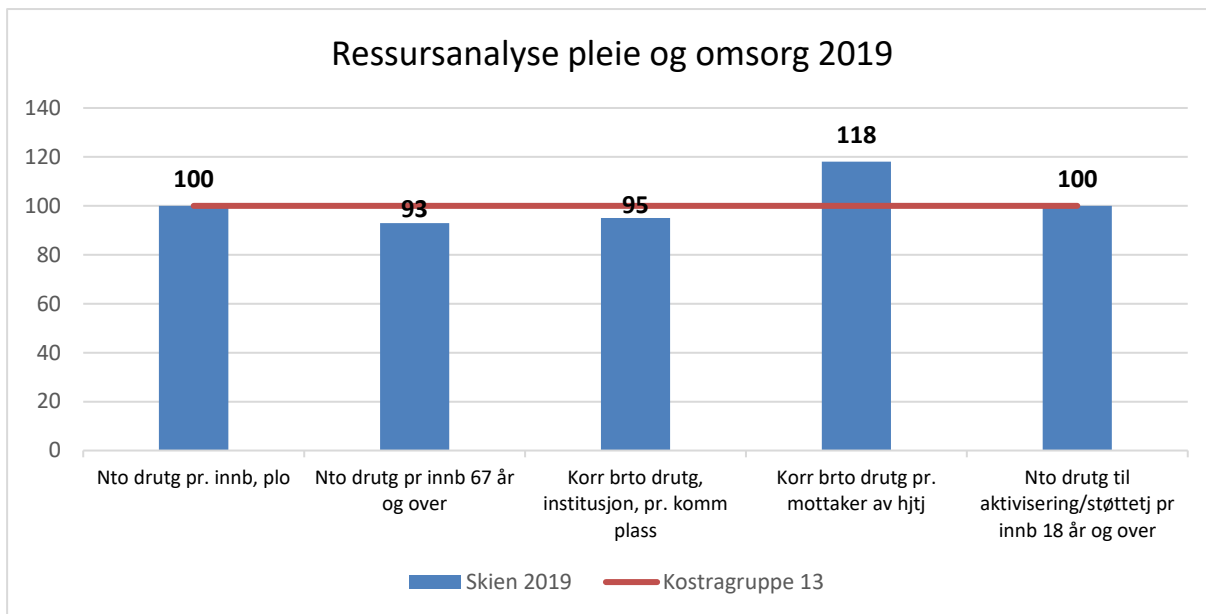
Skien Helsehus har fokus på behandling, utredning, avklaring, pleie og rehabilitering. Man vil unngå unødvendige innleggelse i sykehus, og i større grad kunne ta hånd om pasientene i primærhelsetjenesten i kommunen. Det har vært satset på pasientflyt, intern samhandling, håndtering av utskrivningsklare pasienter fra STHF og å minimere antall overliggerdøgn. Dette arbeidet har vært krevende, da det har vært en del pasienter som venter på langtids plass på helsehuset, men det er iverksatt tiltak ift dette. Sosialmedisinsk senter opphørte da flyktningshelsetjenesten ble innlemmet i ny enhet for psykisk helse og livsmestring. Vaksinasjon og smittevern er blitt et team organisert inn under legevakten. Arbeidet med å videreutvikle de kommunale akutte tjenestene har fortsatt og det har blitt innført «triagering» av pasientene på legevakten. Samtidig er planarbeidet ferdig og byggingen av ny interkommunal legevakt klar til oppstart i januar 2020 og bygges som en ny fløy ved Skien helsehus.

Fagområdet leverer stabilt gode tjenester og videreutvikler disse innenfor vedtatte rammer. Det har blitt jobbet med kompetanseplan for å sikre at en har rett kompetanse til å utføre oppgavene på de ulike enhetene på en faglig god måte. Fagområdet har også hatt et høyt fokus på brukermidvirkning, og det jobbes kontinuerlig for å bli enda bedre.

13.4 KOSTRA – ANALYSE

Skien kommune har valgt å sammenligne nøkkeltall med gjennomsnitt av KOSTRA kommunegruppe 13 (omtalt som kommunegruppe 13). Dette er ca. 40 kommuner (store kommuner utenom de fire største byene) definert av Statistisk sentralbyrå som er sammenlignbare med Skien etter gitte kriterier. Tallene baserer seg på statistisk materiale med den usikkerhet det innebærer, men tallene gir indikasjoner på områder det kan være aktuelt å analysere nærmere. Kostra er organisasjonsuavhengig og en av utfordringene i kommunen er at tallene som viser ressursinnsats er for Skien totalt og berører ofte flere kommunalområder.

Kilde Framsikt. NB! Korr br drutg mottakere av hjtj er 2018 tall.

Sammenlignet med kommunegruppe 13 innen utvalgte pleie og omsorgstjenester ligger Skien både over og under gjennomsnitt.

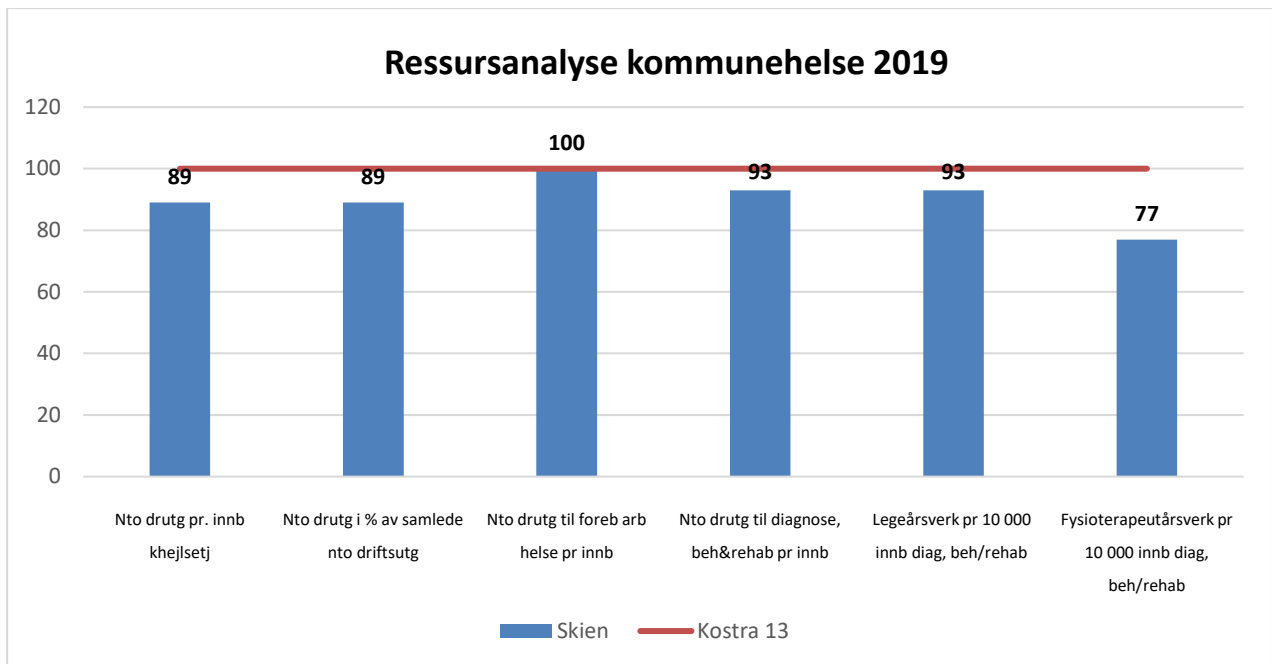
Netto driftsutgifter pr. innbygger pleie og omsorgstjenester viser at kommunen ligger på samme nivå som kommuner i kommunegruppe 13. Det er en økning fra 97% i 2018 til 100% i 2019

Netto driftsutgifter pr innbygger over 67 år er redusert fra 94% i 2018 til 93% i 2019 av kommunegruppe 13. Det betyr at vi bruker mindre på aldersgruppen 67+ enn gjennomsnittet av kostragruppe 13.

Når det gjelder utgifter til *kommunale institusjonsplasser* er den uendret fra 2018 og utgjør 95% av gjennomsnittet av kommunegruppe 13. Institusjonsplasser i denne sammenheng er; ordinære sykehjemsplassene, korttidsplasser, rehabilitering, avlastningsplasser for barn og unge, skjermet enhet og lindrende enhet.

Data på *korrigerte driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenesten* er foreløpig ikke tilgjengelig i KOSTRA. Statistikken blir mest trolig oppdatert til 15. juni når endelige KOSTRA-tall for 2019 foreligger. Merk at det her legges til grunn 2018 tall. Hjemmetjenester omfatter alle som får tjenester hjemme, herunder; beboere i bokollektiv, hjemmesykepleie, praktisk bistand, tjenester til funksjonshemmede og personer rus/psykiatri problematisk som bor i bolig. I 2017 lå vi 14% over gjennomsnitt av kommunegruppe 13, mens 2018 tall viser at vi ligger 18% over gjennomsnittet av kommunegruppe 13.

Netto driftsutgifter til aktivisering og støttetjenester til innbyggere 18 år og over er økt fra 97 % til å være på likt nivå med kommunegruppe 13. På dette området er det flere kommunalområder som bidrar til endringer i resultatet og netto driftsutgifter i denne sammenheng omfatter dagsenter/dagaktivitet, fritidskontakter, frivillighet, kulturtilbud mv.

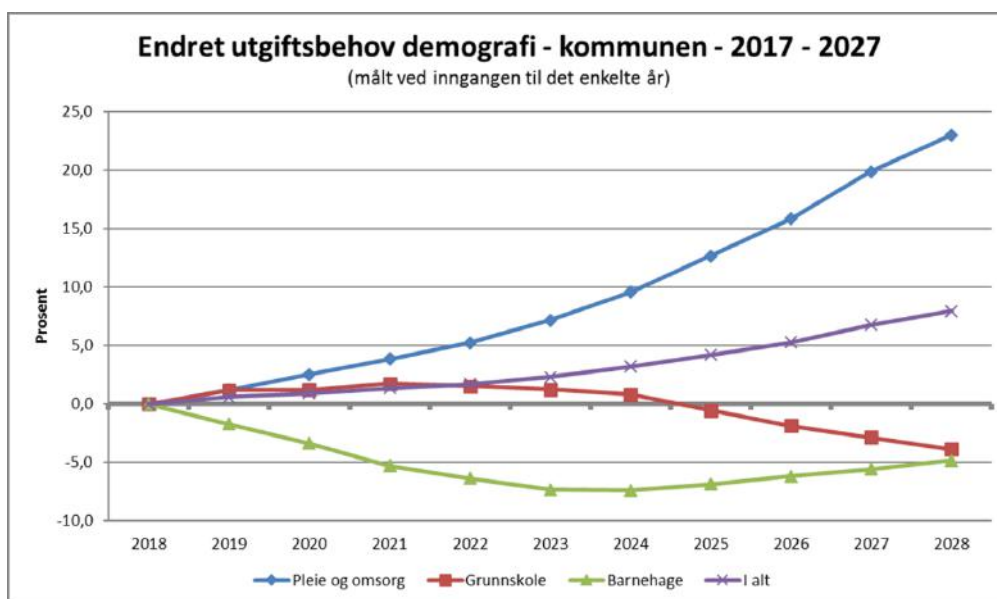

Kilde Framsikt

Netto driftsutgifter pr innbygger kommunehelse, viser at Skien kommune prioriterer kommunehelse 11% lavere kommunegruppe 13. Det viser også størrelsen på netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter som er redusert fra 9% til 11 % under gjennomsnittet av kommunegruppe 13. Tallene for netto driftsutgifter til forebyggende arbeid ligger likt med gjennomsnittet av kom.gr 13. Netto driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering pr innbygger ligger 7 % lavere enn kommunegruppe 13, mens i 2018 lå det på 1% under gjennomsnittet. Ser vi på legeårsverk pr 10 000 innbygger er det gått opp fra 6% i 2018 til 1% i 2019 under kommunegruppe 13. Når det gjelder årsverk fysioterapi pr. 10.000 innbygger er disse redusert fra 21% til 23% under kommunegruppe 13.

13.5 UTGIFTSBEHOV

Grafen over viser en stor vekst i den eldre befolkningen, noe som øker vårt utgiftsbehov. Grafen under viser forventede endringer i kommunens utgiftsnivå innen de ulike områder frem til 2028.

Kilde: SSB

13.6 Framtidsutsikter

I likhet med foregående år, viser prognosene at tiden fremover vil kjennetegnes av økt kapasitet, økt kompleksitet og høyere krav til kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette er en følge av endringer i samfunnsoppdraget. Det kan medføre større ansvar for behandling og oppfølging av pasienter, men også at stadig flere pasienter i spesialisthelsetjenesten skal gis tjenester i sine hjem, på dagtid og/eller i poliklinikk.

Denne utviklingen setter store krav til helhetlig og enhetlig tilnærming i kommunehelsetjenesten, samt et godt samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste. Særlig gjelder dette tjenestemottakere som har sammensatte helsetilstander og langvarige pasientforløp. I løpet av 2019 har kommunalområdet erfart at dette i noen saker er utfordrende med bakgrunn i at tjenestemottakerne, pårørende og/eller lokalmiljø har forventninger til tjenestetilbudene som det er krevende å innfri. Samtidig har både innbyggerundersøkelsen og brukerundersøkelsen vist at innbyggerne, tjenestemottakerne og deres pårørende er godt fornøyd med de tjenestetilbudene som gis, noe som også understøttes av et lite antall klagesaker.

Kommunalområdet har også gjennom 2019 hatt betydelige utfordringer med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten gjennom året. Kapasiteten til å løse denne delen av samfunnsoppdraget må derfor økes og prioriteres ytterligere. Dette vil være viktig i den resterende delen av planperioden frem mot 2025, sammen med kvalitetsarbeid, kunnskapsbasert faglig utvikling av tjenestene, de forebyggende tilbudene og botilbudet. Brukermedvirkning og pårørendeinvolvering vil være en forutsetning for dette utviklingsarbeidet.

Innen velferdsteknologi har vi i 2019 implementert og driftsatt flere teknologiske løsninger som vil påvirke tjenestemottakernes og pårørendes mulighet til å leve et autonomt liv i tråd med egne ønsker, samtidig som det gir ytterligere muligheter for utforming av tjenestene og effektiv ressursutnyttelse. Innenfor personalområdet har også 2019 bekreftet den fremtidig forventede utfordringen knyttet til rekruttering og bemanning av riktig kompetanse. Dette vil være et viktig satsningsområde fremover for å sikre forsvarlig bemanning av tjenestene og god ivaretagelse av ansatte.

Medarbeiderundersøkelsen viser gode resultater og det er et godt samarbeid med tillitsvalgte og verneombud. Det er påpekt behov for økt styring og ledelse i sektoren fra nasjonale myndigheter, og det vurderes at lederstøtte og tilstrekkelig administrative ressurser er avgjørende og en forutsetning for effektivitet i de kommunale helse og omsorgstjenestene.

Oppsummert som viser årsmeldingen at kommunalområdet gir gode og verdssatte tjenester med høy kvalitet, og at våre medarbeidere ivaretas på en god måte. Dette er viktige bevaringsområder. Det viktigste forbedringsområdet er driftsnivået, ettersom dette er høyere enn de økonomiske rammene tillater. Behovene for, og forventningene til helse og omsorgstjenester er høye, med økende behov i årene fremover.

Samtidig viser regnskap og Kostra-tall at det er en grad av ubalanse i innrettingen av tjenestetilbudene og i forhold til det økte antall eldre i årene fremover. Ubalansen mellom økonomiske rammer, fremtidige estimerte behov og driftsnivået på tjenestetilbudet, utgjør den mest sentrale fremtidige utfordringen, sammen med behovet for personell med riktig kompetanse til å utføre tjenestene.

13.7 VEDLEGG

Lærlingeordningen- antall lærlinger og studenter

Antall lærlinger på registreringstidspunktet:

	2015	2016	2017	2018	2019
Vår	46	43	42	41	51
Høst	51	47	49	50	42

Kilde: Lærlingekordinator helse- og velferd

Praksisstudier for bachelorstudenter – antall studenter

Tabellen under viser hvor mange sykepleie- og vernepleierstudenter som har vært utplassert i vår organisasjon.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vår	101	106	107	100	91	110
Høst	77	92	83	100	90	115

Kilde: Lærlingekordinator helse- og velferd

Antall brukere

Tjenesteområde/År	2015	2016	2017	2018	2019
Hjemmetjenesten	1404	1717	1795	1741	1772
Beboere bokollektiv demens	85	85	85	85	85
Heldøgns plass i institusjon.	377	373	375	383	383
Beboere i bemannede boliger	188	193	195	195	186
Brukere dagplass institusjon	251	320	315	318	264
Dagplass i institusjon	75	75	83	83	83
Brukere trygghetsalarm***	1072	1082	1073	1063	1154
Utløste alarmer	17846	23499	13901	10966	23535
Brukere med omfattende tjenestebehov	114	101	101	93	102
Antall brukere som har individuell plan	228	213	201	201	205
Antall brukere med Brukerstyrt Personlig Assistent	27	36	29	34	34
Antall brukere dagtilbud funksjonshemmede (Mats-Marensro)	67	85	73	85	86
Antall brukere med avlastning	153	132	112	108	125
Antall med vedtak om fritidskontakt	273	328	256	233	247
Antall med vedtak om fritidskontakt på venteliste	22	22	28	35	30
Antall med omsorgslønn Totalt (kun barn)	169	321	262	236	160
Antall med legemiddelassistert rehabilitering	70-80	65	59	65	55
Antall flyktninger bosatt	110	151	141	58	48**
Antall brukere som har fått bistand fra boveilederteamet	136	203	188	159	123
		+ 49			

Kilde: 2019 Cosdoc

* Godkjente brukere som utløser refusjon fra staten etter ny finansieringsordning

** 1 tillegg er 3 bosatt v/fam.gjenforening

*** (fei i tallene fra 2017 og 2018)

Bemannede boliger – antall plasser og eierform

BOLIG / KATEGORI	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Eierform
Ytre Gjerpen *	1	0	0	0	0	0	Egen bolig
Tamburlund Borettslag *	1	1	1	2	2	2	Egen bolig
Holbergsgt. 1 etg.	4	4	4	4	4	4	Kommunal
Holbergsgt. 2 etg.	3	4	4	4	4	4	Kommunal
Lieparken/Liekv**	9	9	9	9	9	6	Borettslag

Tamburlund I	12	12	12	12	12	13	Borettslag
Stigertun	14	17	17	17	17	14	Kommunal
Halvdansgtgate	5	5	5	5	5	5	Borettslag
Skottekroken	6	6	6	6	6	6	Kommunal
Maribakkane	5	5	5	5	5	5	Borettslag
Maribakkane 2	6	6	6	6	6	6	Borettslag
Maribakkane 3	6	6	6	6	6	6	Borettslag
Tamburlund II	11	11	11	11	11	10	Borettslag/kommunal
Søndre Falkumv 5.	4	4	4	4	4	4	Kommunal
Søndre Falkumv. 7	4	4	4	4	4	4	Kommunal
Sportsplassen	6	6	6	6	6	6	Borettslag
Skotfosstorvet **	6	6	6	6	6	6	Eierseksjon
Arkaden (Privat)	4	4	4	4	4	4	Borettslag
Arkaden	6	6	6	6	6	6	Kommunal
Solbergtun	8	8	8	8	8	6	Borettslag
Gulsetmyra	6	6	6	6	6	6	Kommunal
Einartun	6	6	6	6	6	6	Kommunal
Haugesgate	11	12	12	12	12	12	Kommunal
Røymyr	12	12	12	12	12	11	Kommunal
Gulset (vestre Gulset)	1	1	1	3	3	1	Kommunal
Meensveien	8	8	8	8	8	8	Kommunal
Moflataveien 1	9	9	9	9	9	9	Kommunal
Flyplassveien/Findal	12	12	14	14	14	12	Kommunal
Sum	188	191	193	195	195	182	

*Hjemmeboende

**Eierseksjon er nesten som borettslag bortsett fra at du har eget gårds/bruksnummer og seksjonsnummer - du eier din ideelle andel av bygget. I btl eier du en andel knyttet til en leierett og borettslaget eier bygget.

Antall plasser/boenheter og fordeling av disse i institusjon og bokollektiv

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
2019															
	Fordelt på type plasser														
	Bokollektiv		Inst	Sykehjem/helsehus									Avlastning		
Sted	Dem	Som	Inst	Dem	Som	Trygg	Kort	Avlast	Krise	Rehab	Lindr	Avklaring	Avlastning barn	Ø-hjelp	
Gulset sykehjem og bokollektiv	21		100	69	31										
Gjerpen sykehjem og bokollektiv	12		51		51										
Melum bo og servicesenter			35	11	17			7							
Bakkane- bo og behandlingssenter			64	32	32										
Lyngbakken enhet 1			32	24	8										
Lyngbakken enhet 2			32	24	8										
Haugsåsen	29	13	0												
Østli og Vestli, Klyve	10		0												
Rehabiliteringsenheten			21							21					
Høyblokka korttid			32				32								
Lindrende enhet			7								7				
Avklaring			9									9			
Høyblokka Ø-hjelp (9 plasser)			9											9	
Samba			6										6		
Einaren			10										10		
Sum	72	13	408	160	147	0	32	7	0	21	7	9	16	9	
Sum bokollektiv, institusjon, øhjelp og avlastning	85		408	383									16	9	
	493														

Forklaring:

- Dem: demens, Som: somatikk, Kort; korttidsplasser, Trygg, trygghetsplasser,
- Avlast: avlastningsplasser
- Ø.hjelp: øyeblikkelig hjelp sengepost, antall 9, interkommunalt samarbeid. Siljan og Nome kommune telles for seg.
- Det er 85 plasser i bokollektiv, 399 institusjonsplasser (inkludert avlastning for barn) og 9 ø-hjelps plasser.

Helse og omsorgstjenesteloven kapittel 9 – Bruk av tvang og makt

Kap 9. Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning

Nøkkeltall – bruk av tvang	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Melding om bruk av tvang og makt i nødssituasjoner	7	39	108	102	30	33
Antall B- vedtak om bruk av tvang og makt	3	3	5	5	5	6
Antall c- vedtak om bruk av tvang og makt	6	6	6	5	5	7

Kilde: Enhetsleder Trond Persen (OFA)

Det er noen vedtak som inneholder flere tiltak. Det er 8 personer som har vedtak om bruk av tvang etter kap 9:

- Person 1 har et vedtak med 7 tiltak i kategori B og et tiltak i kategori C
- Person 2 har et vedtak med 2 tiltak i kategori B og 2 tiltak i kategori C
- Person 3 har et vedtak med 1 tiltak i kategori B og 1 tiltak i kategori C
- Person 4 har et vedtak med 2 tiltak i kategori B
- Person 5 har et vedtak med 1 tiltak i kategori B
- Person 6 har et vedtak med 1 tiltak i kategori C
- Person 7 har et vedtak med 1 tiltak i kategori C
- Person 8 har et vedtak med 1 tiltak i kategori C

B-vedtak: vedtak om bruk av tvang og makt. Tiltakene er fattet for å forhindre vesentlig skade person eller andre. Personene som det blir fattet B-vedtak på, har hyppig utfordrende atferd som det er nødvendig å systematisk stoppe.

C-vedtak: Vedtak om bruk av tvang og makt. Tiltakene er fattet for å forhindre vesentlig skade på personen eller andre. Tiltakene er som regel for å begrense tilgang til enkelte av personen sine egne eiendeler eller mat.

Pasient- og brukerrettighetslovens kap. 4A – Bruk av tvang og makt

Bruk av tvang og makt der bruker motsetter seg helsehjelpen og ikke har samtykkekompetanse.

Institusjon

Bruk av tvang etter kap.4	2015	2016	2017	2018	2019
Antall vedtak på institusjon	12	19	17	9	13

*Pluss forlengelse av noen

Kilde: Enhetsledere ved heldøgns institusjoner

Vedtakene på tvang er i hovedsak bevegelseshindrende tiltak og vedtak fattet på tvang i stellesituasjoner og medisinerer, og det er lagt til rette for tilbakeholdelse i institusjon. Vedtakene er fattet i samarbeid med tilsynslegene på institusjonene.

Hjemmetjenesten og boligvirksomheten

Hjemmetjenesten og boligvirksomheten har så langt ingen vedtak på tvang etter Pasientrettighetsloven kap. 4A., eller enkeltmeldinger i situasjoner der tvang er brukt. Hjemmetjenesten erfarer at det er noen krevende saker der tvang er vurdert i samarbeid med fastlege og/eller lege på sykehuset Telemark..

14 NAV Skien

14.1 INNLEDNING

Utenforskap har fått mye fokus fra myndighetene i 2019. Regjeringens inkluderingsdugnad har vært høyt prioritert av NAV. En av NAV Skien sine hovedprioriteringer har vært å ha søkelys på arbeidsgivere for å få flere i arbeid. Det jobbes kontinuerlig med å forsterke, utvikle og opprettholde gode relasjoner til arbeidsgivere og næringslivet i Skien.

NAV sine tjenester til arbeidsgivere

NAV leverer tjenester til arbeidsgivere innenfor:

1. Rekruttering
2. Inkludering
3. Rekruttering fra Europa (NAV EURES)

Vi ser at de tre tjenestene utfyller hverandre og blir benyttet av arbeidsgivere som har behov for arbeidskraft. I de tilfellene hvor lokal rekruttering og inkludering ikke er mulig benyttes EURES. NAV er avhengige av at bedriftene får dekt sitt behov i forhold til kompetanse slik at de kan fortsette å rekruttere lokalt og inkludere lokal arbeidskraft. Eksempelvis har Skien kommunes prosjekt MOVETOSKIEN rekruttert nederlendere. Jacob & Gabriel, Strøm Mat & Bar og Burglar har rekruttert kokker fra Italia gjennom EURES tjenesten. NAV Skien og NAV EURES samarbeider også med Agility på Røra i forbindelse med rekruttering av TIG-sveisere. Med bakgrunn i arbeidsgiveres etterspørsel har NAV satt i gang sveisekurs for å kvalifisere opp kandidater som kan inkluderes inn i arbeidet her. Sykehuset Telemark samarbeider med NAV Eures i forhold til rekruttering av legespesialister og spesialsykepleiere.

Arbeidsmarkedet

Det har ikke vært noen store permitteringer i Skien i løpet av 2019. EFD ble rammet av nedgang i internasjonal økonomi (bilbransjen) og måtte redusere med seks ansatte på tampen av året, men regner med en positiv utvikling i 2020. Den største enkeltkonkursen i Skien var Eik Entreprenør. Andre konkurser er alle selskapene i Skagerak Group, H18- gruppen og Scheen Invest. Det har som kjent også vært nedleggelse innenfor varehandel og det er flere kjente kjeder som har gått konkurs, i tillegg til noen konkurser innenfor restaurantbransjen.

Til tross for diverse nedleggelse opplever NAV Skien en generell positivitet i markedet. ABB dannet nytt aksjeselskap i 2019, Electrification Norway AS og hovedkontoret blir i Skien. ABB Electrification Norway AS vil sammen med EFD være det største private selskapet som er registrert i Skien kommune.

At Google har kjøpt tomt i Skien har fått stor oppmerksomhet og en eventuell etablering av en grønn datasenternæring, vil gi store ringvirkninger. Vi har et godt etablert IKT – miljø i Skien, blant annet på Klosterøya. I tillegg til Snowball, Chrystallize as, Assetto og Origami Paperworks som ansetter mange utenlandske kandidater, både fra EU/EØS og fra 3. land (resten av verden).

NAV Skien opplever også en positivitet blant gründere, og har i 2019 hatt 17 saker på egenetablering. En av våre kandidater på egenetablering startet i 2018 vegansk restaurant og utvidet med åtte ansatte i løpet av 2019. Fjoråret var også et veldig spennende år for MSG og vi har hatt dialog med bedriften siden oppstart. MSG og den lokale gründeren Svein Gunnar Mæland opplever optimisme og har signert millionkontrakt i Saudi- Arabia. Vekstselskaper som dette trenger Skien for å få lokale arbeidsplasser i fremtiden. NAV gjennomfører også et ideutviklingskurs for å bistå arbeidssøkere med å etablere nye arbeidsplasser i Telemark.

Ved utgangen av 2019 var ledigheten for landet på 2,2%, for Telemark var den 2,4 % og for Skien var ledigheten 2,9 %. Skien har hatt en nedgang fra 3,1% fra utgangen av 2018.

Ledighetstallene gjenspeiler helt ledige ordinære arbeidssøkere. Personer med nedsatt arbeidsevne, brukere som er i tiltak og personer som er delvis ledige kommer i tillegg. Totalt var 676 arbeidssøkere i Telemark på tiltak i utgangen av desember. Dette tilsvarer 0,8 % av arbeidsstyrken. Sammenlignet med desember 2018 er dette en økning på 43 %. Antall arbeidssøkere på kvalifiserende tiltak er positivt høyt i Telemark, andelen er høyere enn landsgjennomsnittet. NAV ønsker å prioritere tiltak som kan gi formell utdanning og øke ytterligere sannsynligheten for å komme inn i, eller tilbake til varig arbeid.

Utfordringer i arbeidsmarkedet

Til tross for at NAV Skien i 2019 har opplevd en høy etterspørsel etter arbeidskraft har vi utfordringer knyttet til ungdomsledighet, stor mismatch på arbeidsmarkedet og et arbeidsmarked i endring. Endringer som kan nevnes er digitalisering, mange jobbsøkere som ikke har eget nettverk i næringslivet og mangel på høyt kvalifiserte spesialister innen ulike bransjer.

Vi ser et økende misforhold på arbeidsmarkedet der arbeidsgivere etterspør høy kompetanse som ikke alltid samsvarer med profilene til jobbsøkerne. I tillegg har flere arbeidssøkere utfordringer knyttet til helse og språk. Videre er det mange flyktninger og nyutdannede unge kandidater med høy formell kompetanse som har problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet. Aldersgruppen på 55+ har vanskelig for å komme inn igjen i arbeidslivet dersom de har blitt arbeidsledige.

Arbeidskraftbehovet er fortsatt generelt størst innen helsesektoren, samt at det er en økt etterspørsel etter faglært arbeidskraft innen hotell/restaurant, transport, IT bransjen, industri, bygg og anlegg. En grundig kartlegging av behovet for arbeidskraft i Skien og omegn viser at vi har utfordringer med å finne kvalifiserte kandidater innen følgende yrkesgrupper:

- Hotel/restaurant: kokker, servitører, bartendere og sommeliers
- Helse: legespesialister og spesialsykepleiere innen alle disipliner
- IT- bransjen: utviklere og programmerere
- Fagarbeidere: malere, flisleggere, elektrikere, rørleggere og betongarbeidere
- Transport: Sjøfører kll. CE, bilmekanikere, billakkerere og tungbilmekanikere
- Industri: TIG-sveisere, industrirørleggere, CNC- operatører, kranførere
- Ingeniører (Vann og avløp) + flere ulike disipliner

Mange av disse yrkesgruppene har det vært etterspørsel etter i mer enn 15 år og mange av disse er også vanskelig å finne i Europa. Det vi kan tilby arbeidsgivere i Skien er å være i dialog med grunnskolene for å få flere til å velge yrkesfag, finne løsninger ved bruk av våre tiltak og virkemidler for lokale kandidater. For eksempel ved å gi kvalifisering og opplæring i ulike yrker i samarbeid med arbeidsgiverne.

Et eksempel på NAV Skiens tiltak for inkludering

Et av NAV Skiens tiltak for å inkludere unge arbeidssøkere er "salgsløftet". Salgsløftet er definert ut fra arbeidsgiver sitt behov. I dette tilfelle Arkaden kjøpesenter. Her er det søkelys på personlighet og motivasjon hos kandidatene, og ikke hva de har av erfaring eller utdanning. Kandidatene har gjennomført både teori og praksis. Vi har gjennomført 2 runder i 2019, og planlegger en utvidet runde i 2020. NAV Skien har i løpet av året gjennomført flere planlagte aktiviteter for å styrke arbeidet knyttet til rekruttering. Vi har gjennomført rekrutteringsdager i forbindelse med åpning av nye restauranter for Burglar og Max Hamburger. Eierne av Burglar har også brukt oss til rekruttering på dere nye restauranter i Larvik: Sjøslag og Naust. I tillegg gjennomførte vi rekrutteringsdager for McDonald, Dominos og for XXL her i Skien. Det er også gjennomført samarbeid mellom NAV, Adecco og Learn i forhold til rekruttering av lastebilsjåførere.

Sosialfaglig

I 2019 startet arbeidet med en gjennomgang av sosialhjelp i NAV Skien. Arbeidet ledes av Sosialfaglig kompetansetjeneste (SOFAK). Kartleggingen skal ende ut i en rapport og gi svar på hva som er årsakene til NAV Skien sine høye utbetalingen av sosialhjelp. Videre vil SOFAK også bistå kontoret med hvilke tiltak som bør igangsettes for endring og bistand til gjennomføring av disse. Arbeidet vil fortsette ut i 2020.

Enhet for kvalifisering og integrering for flyktninger

Som følge av at Skien kommune oppretter en egen enhet for kvalifisering og integrering for flyktninger ble det i 2019 besluttet at flyktning avdelingen i NAV Skien skal avvikles. Opprettelse av ny enhet skal etter planen starte opp 01.08.2020, enheten skal organiseres under assisterende rådmann. Dette vil innebære endringer for personale som i dag arbeider i avdeling for flyktning samt for samhandlingen mellom den kommende Kvalifisering – og integreringsenheten og NAV Skien fremover i 2020.

Nye lokaler for NAV Skien

2019 har også bestått i arbeid og planlegging i forbindelse med flytting fra Torggata 18 til nye lokaler i Rådhusgata 2, Eek – gården. Vi har jobbet med forberedelser til ny arbeidsform etter ABW – modellen (aktivitetsbaserte arbeids plasser), en fysisk løsning som deler inne bygget i ulike soner, tilpasset ulike arbeidsoppgaver og som skal støtte opp om mer delings – og læringskultur. Det har vært et omfattende og krevende arbeid som har involvert alle de ansatte ved NAV Skien.

14.2 ORGANISASJON OG ØKONOMI

14.2.1 Organisasjon

I 2019 har NAV Skien vært gjennom en omorganisering. Kontoret har gått fra å være delt inn i to enheter; Arbeid og aktivitet og Velferd og service, til å bli en felles enhet, i tillegg til Talenhuset for ungdom.

I dag består NAV Skien av to tverrfaglige avdelinger, i tillegg til en markedsavdeling, avdeling for flyktning, samt en avdeling for service, økonomi og merkantile tjenester. Avdeling for flyktning ble ikke omorganisert inn i de tverrfaglige avdelingene med bakgrunn i Skien kommunes beslutning om en egen enhet for integrering og kvalifisering av flyktninger. Den ikke skal organisering inn under

NAV. Avdeling marked har foreløpig beholdt sin organisering. Først og fremst for å ivareta arbeidsgiveres ønske om faste kontaktpersoner i forhold til både sykefraværsoppfølging og markedskontakter.

Hver avdeling har avdelingsledere med resultat- og personalansvar. Omorganisering til tverrfaglige avdelinger er gjort med bakgrunn i å oppnå bedre flyt og effektivitet i de oppgavene NAV Skien står ovenfor, samt bedre brukeropplevelser. Målet er en mer helhetlig brukeropfølging som skal føre til at flere som står utenfor arbeidslivet kommer i jobb.

I de ulike avdelingene arbeider det statlig og kommunalt ansatte. Strukturen skiller i liten grad på statlige og kommunale oppgaver. I 2019 har fordelingen av ansatte vært på hhv. 44,5 % statlige ansatte og 55,5 % kommunalt ansatte. Arbeidet med en ferdigstillelse av en mest mulig best mulig organisering/organiseringsskart fortsetter utover i 2020.

Årsverk	2019	2018	2017	2016
Kommunale årsverk	66,5	67	67	67

Sykefravær i %	2019	2018	2017	2016
Totalt fravær NAV Skien kommune	6,9	8,0	6,9	5,8
Totalt fravær NAV Skien stat	6,4	5,8	6,7	6,8
Gjennomsnittlig sykefravær NAV Skien	6,7	6,9	6,8	6,3

Det kommunale sykefraværet hadde et oppsving i 2018, men har i 2019 redusert seg til likt nivå som i 2017. Det totale sykefraværet i NAV Skien har hatt en liten nedgang fra 2018 til 2019. Det settes søkelys på nærværarbeid, og det er veletablerte rutiner for oppfølging av sykemeldte.

14.2.2 Økonomi

Økonomiske resultater for kommunal del av NAV Skien og KOSTRA nøkkeltall.

Tall i hele tusen	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Netto driftsutgifter	203 017	198 456	193 927	179 183	166 629
Merforbruk	0	-4 561	1 874	6 152	4 772

Tall i hele tusen	2019	2018	2017	2016	2015
Økonomisk sosialhjelp totalt (regnskapstall – funksjon 2810)	113 915	108 969	97 193	90 906	86 153
Kvalifiseringsprogrammet					
Stønad til deltakerne	12 832	11 850	9 663	8 200	10 039
Introduksjonsprogrammet					
Stønad til deltakerne	22 164	28 945	27 124	23 685	23 053
Totalt utbetalt i kommunale ytelser	148 911	149 764	133 980	122 791	119 245

KOSTRA nøkkeltall ureviderte per 15. mars 2020	Andel av totale utgifter (%)					Beløp per innbygger (KR)			
	2019	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
281 Ytelse til livsopphold									
Netto driftsutgifter Skien Kommune	3,5	3,6	3,3	3,3	3,3	2 001	1 779	1 672	1 597
Netto driftsutgifter KOSTRA gruppe 13	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	1 306	1 239	1 174	1 110

14.3 MÅLOPPNÅELSE

NAV Skien sin innsats i 2019 har gitt gode resultater for overgang til arbeid for arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne. Videre viser målingene at NAV Skien har god oppnåelse for overgangen til arbeid for ungdom under 30 år. Dersom de sistnevnte resultatene igjen deles mellom ordinære arbeidssøkere under 30 og søkere med nedsatt arbeidsevne under 30 år viser det at NAV Skien har dårligere resultater for sistnevnte gruppe. Vi må arbeide mer målrettet både for økt aktivitet og jobb for ungdom. Ungdom er en av våre prioriterte grupper som det skal arbeides tett med i det kommende året. Videre vises det en god utvikling i NAV Skiens markedsarbeid. Kontoret har levert jevne tall for antall formidlinger gjennom hele året og samlet har NAV Skien økt dette måltallet fra 2018. Det foreligger likevel et potensiale for økt samarbeid med arbeidsgivere og næringsliv for inkludering av de gruppene som står utenfor arbeid. Særlig gjelder dette ungdom med helsemessige utfordringer og arbeidssøkere med flyktningbakgrunn. Det er mange som lever på offentlig bistand i vår kommune, noe som blant annet gir utslag på sosialbudsjettet.

14.3.1 Mottakere av sosialhjelp

NAV Skien holder forventet responstid på henvendelser fra brukere og håndterer saksbehandling av livsoppholdsytelser innenfor frist. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på ytelser etter Lov om sosiale tjenester i NAV var i 2019 på 15 dager, dette er samme antall dager som i 2018.

I snitt mottok 968 personer sosialstønad hver måned i 2019. Dette var økning på 3 % sammenlignet med 2018. Siste halvdel av 2019 hadde vi en nedadgående kurve når det gjelder antall brukere per måned.

Andel ungdom under 30 år med sosialhjelp var i 2019 på 22 % av samlet antall mottakere, det er en økning på 1 % fra 2018.

Begrepet ungdom omfatter alle under 30 år (ekskl. flyktninger).

Økonomisk sosialhjelp	2019	2018	2017	2016
Samlet antall mottakere av sosialhjelp, månedlig gj.snitt	968	937	862	819
Antall mottakere av sosialhjelp under 30 år, månedlig gj.snitt	209	199	177	154
Andel mottakere av sosialhjelp under 30 år	22 %	21%	21%	19 %
Antall mottakere med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt, månedlig gj.snitt	734	685	636	634
Antall mottakere under 30 år med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt, månedlig gj.snitt	172	159	141	123
Andel mottakere under 30 år med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt, månedlig gj.snitt	18 %	17%	16%	15 %
Antall helt nye mottakere av sosialhjelp, månedlig gj.snitt	44	44	45	51
Antall helt nye mottakere av sosialhjelp under 30 år, månedlig gj.snitt (alle u.30)	26	25	24	27

Sosialhjelpsmottakere, utbetalt beløp og stønadstid , etter statistikkvariabel, år og region					
	2015	2016	2017	2018	2019
	0806 Skien	0806 Skien	0806 Skien	0806 Skien	0806 Skien
Sosialhjelpsmottakere (antall)	1 740	1 747	1 767	1 858	1 910
Samlet antall stønadsmåneder med sosialhjelp (antall)	9 637	9 901	10 366	11 223	11 583
Sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	412	380	369	393	401
Gjennomsnittlig stønadstid 18-24 år (antall)	4,2	4,1	4,3	4,8	4,9
Sosialhjelpsmottakere 25-66 år (antall)	1 321	1 339	1 366	1 431	1 471
Gjennomsnittlig stønadstid 25-66 år (antall)	6,0	6,1	6,2	6,4	6,4
Samlet stønadssum (bidrag + lån) (kr)	87 306 131	91 142 424	97 515 361	111 735 113	117 774 385
Gjennomsnittlig utbetaling per stønadsmåned (kr)	9 059	9 205	9 407	9 956	10 168
Sosialhjelpsmottakere som forsørger barn under 18 år (antall)	473	483	507	540	565
Folkemengde i alt (antall)	53 952	54 316	54 510	54 645	54 942
Befolkning 18-24 år (antall)	4 921	4 787	4 600	4 582	4 518
Sosialhjelpsmottakere med individuell plan (antall)	:	:	0	10	:
Sosialhjelpsmottakere med økonomisk rådgivning (antall)	:	:	0	:	..
Sosialhjelpsmottakere 20-66 år (antall)	:	:	:	:	0

14.3.2 Tiltak for reduksjon av sosialhjelpsutgiftene/Aktivitetsplikt

Helseavklaring – avklaring av langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp mot andre rettigheter/ ordninger

NAV Skien fortsetter sitt arbeid med helseavklaring av sosialhjelpsmottakere. Tiltaket retter seg inn mot sosialhjelpsmottakere med langvarige og sammensatte utfordringer knyttet til evner, psykisk helse og rusmisbruk. Tiltaket har som mål å identifisere brukere fra denne gruppen som kan ha rettigheter på de statlige ytelsene arbeidsavklaringspenger (AAP) og/ eller uføretrygd.

Ved utgangen av 2019 hadde 63 deltakere fått innvilget varig uføretrygd. 15 av disse fikk innvilget uføretrygd i løpet av 2019. To personer fikk uføretrygd i forbindelse med jobb, og en person ble avklart til 100 % jobb med lønnstilskudd fra NAV.

Kom i gang

Fram til 31.08.19 har «Kom i gang» vært et av NAV Skien sine tiltak for å møte aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere. Tiltaket har vært et gruppeopplegg med kapasitet til 30 deltakere.

Hovedmålet for deltakelsen på «Kom i gang» var ordinært lønnet arbeid eller overgang til utdanning. Tiltaket har vært drevet av NAV-veiledere. Deltakerne har fått bistand i jobbsøkerprosessen. Jobbklaare kandidater har blitt formidlet til ledige stillinger som har vært meldt direkte til NAV. Gjennom deltakelse på «Kom i gang» har også andre behov for bistand og oppfølging blitt avklart.

Resultater fra «Kom i gang» i 2019:

Antall deltakere	201
Jobb	25
Utdanning	27
Avbrutt/ ikke møtt	69
Videre oppfølging hos veileder/andre oppfølgingsbehov	18
Andre tiltak (F.eks. arbeidstrening, Ung i gang, Jobbspesialist)	62

Gjennom deler av sommeren 2019 har vi arrangert Sommeraktiv. Dette har vært en daglig jobbsøkeraktivitet for ungdommer som kommer fra skole, søker sosialhjelp bare for sommeren og skal tilbake til utdanning til høsten. Sommeraktiv har blitt gjennomført sammen med «Kom i gang». For NAV Skien har det å ha Sommeraktiv betydd at noen ungdommer velger å la være å søke sosialhjelp i sommermånedene når det stilles vilkår om aktivitet.

Forsterket oppfølging av sosialhjelpsmottakere

Etter etableringen av Talenhuset fikk NAV Skien et behov for å endre den oppfølgingen vi gir til unge og voksne sosialhjelpsmottakere. Vi opplevde at både unge og voksne deltakere på gruppa «Kom i gang» hadde individuelle behov og sammensatte utfordringer som gjorde at de ville få bedre tilpasset oppfølging individuelt enn som gruppe. Fra september 2019 valgte NAV Skien å sette fire veiledere til å jobbe tett med inntil 30 sosialhjelpsmottakere hver. To av veilederne fikk arbeidssted på Talenhuset og jobber bare med unge under 30 år, mens de to andre veilederne jobbet med tett oppfølging av sosialhjelpsmottakere over 30 år.

Målet for denne forsterkede oppfølgingen er at brukerne skal komme i arbeid og bli selvforsørget. Veilederne kan bruke arbeidstrening, kortvarige kurs og lønnstilskudd som virkemidler.

Forsterket oppfølging har hatt en gradvis oppstart, og vi er i gang med å evaluere hva som vi gi de beste resultatene. Vi ser at det er en økning på overgang til arbeid, noe som også fører til besparelse på økonomisk sosialhjelp. Dette er langsiktig arbeid, noe som også betyr at resultatene vil vises etter hvert.

Allservice Helse og Velferd/ Oppvekst

NAV Skien har en samarbeidsavtale med kommunalområdene Helse og Velferd og Oppvekst hvor det er et mål at deltakere i arbeidstrening som anses aktuelle og kvalifisert, blir vurdert for ledige stillinger i enhetene. Deltakeren er i utgangspunktet 3 måneder i prosjektet, hvor de har en individuell plan og målsetning som følges tett opp av mentor. Mentor samarbeider med enhetslederne. Målgruppen er primært unge arbeidssøkere under 30 år, men også voksne arbeidssøkere deltar i tiltaket.

Resultater fra Allservice Helse og Velferd/ Oppvekst i 2019:

Deltakere	1.kvartal	2.kvartal	3.kvartal	4.kvartal	Totalt
Totalt	18	4	9	10	41
Helse og velferd	11	3	7	9	30
Oppvekst	7	1	2	1	11
Jobb etter praksis	9	2	2	0	13

I 2019 var 28 av deltakerne under 30 år og 13 over 30 år. Antallet deltakere gjennom året har vært likt som i 2018.

I 2018 hadde tiltaket en overgang til jobb og utdanning på hele 77 prosent. I 2019 har vi sett en gradvis nedgang i antall som får jobb etter sin praksisperiode. Dette kan også ha sammenheng med økte krav til kompetanse i Oppvekst og Helse og Velferd. Gjennom 2019 fikk 32 prosent av deltakerne jobb etter endt praksis.

Statlige tiltak

Det statlige tiltaket «Ung - i gang» har til enhver tid plass til 25 deltakere under 30 år. Hovedmålet er alltid ordinært, lønnet arbeid. Tiltaket har varighet tilpasset den enkelte deltakers behov. Kurset ble i 2019 holdt i lokaler ved Talenthuset. Nærheten mellom Talenthuset og Ung – i gang gjør det lettere for ungdomsveilederne å trygge ungdommer som skal starte opp i tiltaket, og følge opp de som allerede deltar. I siste kvartal 2019 ble antallet plasser økt til 37, ettersom det var rom for det i tiltaksbudsjettet til NAV Skien. Dette gjorde at flere unge sosialhjelpsmottakere i perioden gikk over på tiltakspenger i siste kvartal.

Resultatene for 2019 var omtrent de samme som i 2018 ved at 83 prosent av deltakerne gikk over i arbeid og utdanning i 2019 mot 85 prosent i 2018.

Resultater fra Ung - i gang i 2019:

Totalt antall deltakere avsluttet i 2019	Antall formidlet til jobb – 50% eller mer	Antall formidlet til jobb – under 50%/vikarjobb/ringevikar	Antall formidlet til egenfinansiert utdanning	Antall formidlet til andre aktive tiltak	Annet
71	42	10	7	7	5

De som ble avsluttet til «Annet» har enten hatt høyt fravær og uteblitt eller har blitt avsluttet på grunn av helse.

14.3.3 Bosetting av flyktninger og introduksjonsprogram

I 2019 ble det bosatt 45 flyktninger (ekskl. enslige mindreårige). 3 personer ble bosatt på bakgrunn av familiegjenforening.

Bosetting i 2019 gikk som planlagt, og alle avtalene vedr. bosetting ble gjennomført innenfor fristene. Mye på bakgrunn av det gode samarbeidet med Bygg- og eiendomsavdelingen i kommunen. Vi holder et felles fokus på å bosette i hele Skien kommune.

Antall som har sluttet/avviklet programmet	83
Jobb	21
Utdanning	18
Andre tiltak (F.eks. grunnskole, kombinasjonsklassen, AAP/Ufør, KVP, arbeidstrening)	44

NAV Skien har også i 2019 et godt samarbeid med frivilligheten. Det ble inngått samarbeidsavtaler med KIA og Røde Kors også i 2019.

14.3.4 Kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Kvalifiseringsprogrammet er en del av fattigdomssatsningen hvor målgruppen er personer med nedsatt arbeidsevne som er, eller står i fare for å bli langtidsmottakere av sosialhjelp. NAV Skien tilstreber å tilby KVP til de brukerne som fyller vilkårene og er i stand til å nyttiggjøre seg programmet. Det forventes en økning i antall deltakere i 2020, bl.a. som en konsekvens av innstramminger i regelverk om arbeidsavklaringspenger f.o.m. 2018 og endringer knyttet til kvalifiseringsprogrammet f.o.m. juli-19. Disse endringene omhandler inngangsvilkår, varighet og innhold i kvalifiseringsprogrammet og gir større fleksibilitet.

Resultatene for 2019 viser at 57 % av de som avsluttet kvalifiseringsprogrammet gikk til arbeid/utdanning. Deltagerne som ble avsluttet til arbeid innbefattet både fulltidsarbeid, deltidsarbeid og tilkallingsvikar, noen til vikariater og andre til faste stillinger. Flere av deltagerne hadde lite formell kompetanse og arbeidstilknytning i tillegg til språkutfordringer og det vanskeliggjorde fast arbeidstilknytning. 14 % av deltagerne ble avsluttet til arbeidsavklaringspenger/ uføretrygd grunnet helsemessige utfordringer som i stor grad påvirket deltagerens funksjon/ arbeidsevne. 17 % av deltagerne ble avsluttet til sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Status etter avsluttet Kvalifiseringsprogram	2019	2018	2017	2016
Antall deltager ved utgangen av året	68	75	65	50
Antall søknader	54	68	54	103
Antall vedtak om innvilgelse	46	54	51	37
Antall vedtak om avslag	3	10	29	37
Antall som har sluttet/ avviklet program	30	37	33	29
Avsluttet til arbeid	16	17	6	6
Til utdanning	2	2	0	0
Til arbeidsrettede tiltak	4	2	23	4
Til arbeidsavklaringspenger/ uføretrygd	4	6	2	1
Til sosialhjelp som hovedinntektskilde	4	4	2	5
Andel til arbeid/ utdanning	57 %	51 %	18 %	21

14.3.5 Gjeldsrådgivning, bostøtte og startlån

Gjeldsrådgivning

I 2019 mottok NAV Skien 225 forespørsler om gjeldsrådgivning. Rådgivningen varierer fra enkel rådgivning, kontakt med kreditorer, stopp av utleggstrekk, refinansiering ved bruk av Startlån og informasjon til brukere om deres plikter og rettigheter. NAV Skien har som mål at det skal være enkelt å kontakte oss for gjeldsrådgivning og det kan søkes skriftlig, via telefon eller på «Drop - in» ved å møte opp på NAV hver onsdag mellom kl. 12-15. I 2019 var det 77 henvendelser /personer som henvendte seg via dette tilbudet.

I 2019 var det 24 saker som ble oversendt Namsmannen med søknad om gjeldsordning.

Husbankens bostøtteordning

I 2019 mottok 1.292 husholdninger i Skien bostøtte fra Husbanken. Til sammen mottok disse husstandene

kr. 36.8 mill. NAV Skien ønsker at alle sosialhjelpsmottakerne som har rett på bostøtte nyttiggjør seg denne rettigheten. Våre veiledere har fokus på å gi brukere råd og veiledning i forbindelse med søknadsprosessen.

Husbankens startlån

Startlån er inngangsmuligheten til boligmarkedet for personer med langvarige problemer med å finansiere et boligkjøp. Startlånet skal gi vanskeligstilte muligheten til å finansiere egen bolig og bidra til stabile og trygge oppvekst-vilkår. Prioriterte målgrupper er barnefamilier, flyktninger og leietakere i kommunale boliger.

Skien kommune lånte 90 millioner kroner fra Husbanken til videre utlån og fikk tildelt 4,1 millioner kroner i tilskudd til etablering. NAV Skien har behandlet 420 søknader om startlån. 73 husstander har fått Startlån og tilskudd til etablering og kjøpt egen eid bolig. I 2019 var det 24 leietakere i kommunale boliger som fikk innvilget Startlån til kjøp av den boligen de leier av kommunen, eller flyttet fra en kommunal leid bolig.

14.3.6 Prosjekter knyttet til arbeid og aktivitet

Opp & Jobb; arbeidsrettet for- og ettervern for brukere med rusutfordringer

«Opp & Jobb» er et arbeidsrettet for- og ettervernstiltak for personer med rusutfordringer. Det stilles ikke krav til rusfrihet ved oppstart, men målet for deltakelse er rusfrihet, for på sikt å komme ut i arbeid eller tilbake på skole.

Tiltaket er todelt, og i arbeidsrettet forvern «OPP» er det krav om oppmøte 5 dager pr uke fra 08.00-14.00, med «klasseromsundervisning», gruppesamtaler, praktisk arbeid og fysiske aktiviteter. I «OPP» gruppen jobbes det med rusfrihet, rutiner og stabilitet. I den forbindelse benyttes mye fysisk aktivitet

som metode for økt fysisk- og psykiskhelse, samt som sosialtrening- og mestringsarena. Alle deltakere leverer urinprøver to ganger pr uke, deltar på gruppesamtaler innen rusmestring og temaer som b.la kost og ernæring, økonomi, «jobb kompetanse» og selvhjelpsgrupper. Deltakerne har mulighet til «telefonvekking» og å bli hentet hjemme om morgenen i en startfase.

Kandidater som har vært deltakere i forvern videreføres til arbeidsrettet ettervern så snart de er klare. Det legges opp til at kandidatene har mer arbeidsrettet opplæring i siste periode av forvern der de individuelt eller i gruppe har eget opplegg i forhold til CV, søknadsskriving og intervjutrening. Kandidaten deltar i aktiviteter sammen med gruppen i forvern inntil de er utplassert i bedrift eller på skole.

I «Jobb» gruppen er deltakerne enten på skole, i arbeidstrening eller ute i lønnet jobb. Det tilbys oppfølging av deltaker og arbeidsgiver inntil 6 måneder etter ansettelse, med mulighet for forlengelse av oppfølgingen ved behov.

Totalt har 38 personer fått oppfølging i tiltaket i løpet av 2019, av disse var 29 personer registrert som nye deltakere. Det var avtalt 64 inntakssamtaler og gjennomført 37 samtaler. Differansen mellom planlagte og gjennomførte samtaler er et resultat av at bruker ikke har møtt til samtale og nytt møte avtales.

Forvern «OPP»

33 personer som har fått aktiv oppfølging i forverns-gruppen i 2019, 2 av disse startet oppfølgingen i 2018. Av de 33 som har fått oppfølging, er

- 10 fremdeles under oppfølging i forvern ved utgangen av 2019
  - 4 er i løpet av året overført til etterverns-gruppen
  - 1 person har startet i annet tiltak
  - 5 er innlagt på behandlingsinstitusjon (1 har kommet tilbake etter fullført behandling)
  - 1 har startet på høyskole
  - 12 personer har avsluttet oppfølgingen på grunn av rus og/eller fordi de ikke har fulgt opp tiltaket

Gjennomsnittstiden før overføring fra forvern til ettervern var 7 måneder, med store interne variasjoner.

Ettervern «Jobb»

10 personer har fått oppfølging i ettervern «Jobb» i 2019.

- 6 av disse er avsluttet i løpet av året
  - 4 til jobb
  - 2 til videregående skole

3 personer er fremdeles under oppfølging i ettervern.

- 1 i 100% lønnet jobb
- 2 i arbeidstrening

1 person var i 100% lønnet jobb, fikk et tilbakefall og er tilbake i forvernsgruppen.

Gjennomsnittlig oppfølgingstid for de som er avsluttet i ettervern har vært ca 15 måneder.

14.3.7 Talenhuset i Skien

Talenhuset i Skien ble opprettet på bakgrunn av Riksrevisjonens rapport som viste til for dårlig tverrsektoriell samhandling. Resultatet ble et sameieprosjekt med samlokalisering av Telemark fylkeskommune ved Oppfølgingstjenesten og Kompetansesenteret, og ungdomsarbeidet i NAV Skien. En felles leder er ansatt. Senteret betjener ungdom i alderen 16-29 år. Ressurser skal benyttes på tvers i senteret, og tilbudet skal tilpasses behovet til den enkelte ungdom. Hovedmålet er å få ungdommen over i utdanning og arbeid. Det er et ønske om å ta et felles ansvar for ungdommen sammen tross sektorer. Ungdomsveiledere fra NAV Skien sitter fysisk på Talenhuset som en «satellitt» til NAV Skien. Talenhuset ble offisielt åpnet 07.02.19.

I løpet av 2019 er det satt i gang flere tiltak på Talenhuset. I september 2019 ble det ansatt en erfaringskonsulent som har brukererfaring fra NAV, og som kan være en positiv rollemodell som viser at det er mulig å komme seg videre selv om en har hatt utfordringer psykisk og/eller fysisk. Erfaringskonsulenten jobber tett med NAV veilederne, er synlig i miljøet på Talenhuset og deltar på aktiviteter og grupper sammen med ungdommen.

Det er startet med workshop en dag i uka for alle nyregistrerte arbeidssøkere, uavhengig av stønad og behov. Ungdommen skal innkalles til informasjonsmøte og workshop innen 14 dager fra de registrerer seg som arbeidssøkere. Det er satt opp påfølgende workshop uka etter den første, og de får noen oppgaver mellom øktene. Ungdommen får også tilbud om korte individuelle samtaler ved hver workshop. Etter hver workshop har det blitt foretatt evaluering for at innholdet og formen skal treffe ungdommen på best mulig måte. Tidlige møter med de unge arbeidssøkerne gjør at veilederne raskt får avklart hva arbeidssøkerne trenger for å komme i arbeid. Formålet med workshop er i tillegg at deltakerne skal få på plass CV og aktivitetsplan fra starten av, få tilgang til aktuelle stillinger og lære mer om jobbsøking.

Talenhuset har ansatt to faginstruktører i real- og språkfag. Det er to 50% stillinger som benyttes til å gi undervisning til ungdommer tilknyttet både NAV og fylkeskommunen.

I september ble det startet opp en nettverksgruppe for inntil 10 ungdommer med psykiske vansker som ikke er klare for tiltak, men som trenger nytt nettverk, et sted å møtes, struktur og døgnrytme. Talenhuset har samarbeid med ARK (arbeidsrådgivningskontoret NAV Vestfold og Telemark), hvor en familierapeut er inne i gruppa en dag i uka. Hun er med å utvikle innholdet i gruppa, samt at hun veileder NAV veilederne og erfaringskonsulenten. Nettverksgruppa blir holdt 3 dager i uka.

For mer utfyllende informasjon om Talenhuset foreligger det en egen årsrapport for 2019.

14.4 UTSIKTER FOR FREMTIDEN

NAV Vestfold og Telemark har følgende satsningsområder for 2020;

Vi har laget en virksomhetsplan hvor vi skal ha særlig fokus på «Tett på» sykefraværsoppfølging, lønnstilskudd og avklaring.

Talenthuset vil i 2020 jobbe for å realisere intensjonene med at flere ungdom skal klare å gjennomføre skolegang eller få en kvalifisering for å komme i arbeid.

I månedsskiftet januar/februar flyttet NAV Skien inn i nye lokaler i Eeks gård. Gården er totalrenovert og er blitt veldig fin. Vi har tatt i bruk ABW-modellen (aktivitetsbaserte arbeidsplasser.) Det er en annen måte å arbeide på som vi er kommet godt i gang med.

Sosialtjenesteloven inngår i NAV og kommunens samlede velferdsansvar, og setter rammer for de kommunale tjenestene NAV-kontoret skal utføre og medvirke i. Det er et mål at tjenestene bidrar til å forebygge og redusere fattigdom, fremmer sosial inkludering og bidrar til å bygge et sterkere sosialt sikkerhetsnett.

Følgende hovedprioriteringer vil ligge til grunn for dette arbeidet:

- Økt innsats for å inkludere utsatte grupper på arbeidsmarkedet
- Økt innsats for at flere arbeidsgivere får dekket sine behov for tjenester gjennom kvalifisering og inkludering av mennesker som står utenfor arbeidslivet

I løpet av våren 2020 kommer Sosialfaglig kompetansetjeneste (SOFAK) med en rapport med forslag på tiltak for å begrense bl.a langtidsmottakere på sosialhjelp. Som følge av situasjonen Norge er i nå, så ser vi det vanskelig å gripe an denne rapporten som planlagt. Vi håper å kunne starte opp med dette etter sommeren. Dette vil bli et prosjekt som kommer til å vare i 2020 og 2021.

Kvalifisering- og integreringsenheten (KIE) skal etter planen starte opp 1.8.20. Flyktning avdelingen skal ut av NAV Skien. Det betyr at vi må se på hvordan vi skal ivareta arbeidet med flyktninger, i de øvrige avdelingene, ved NAV Skien. Dette skal det lages en plan for.

NAV Skien hadde et nytt organisasjonskart fra 1.9.19. Vi skal evaluere og vurdere hva som er naturlig neste steg for vår videre utvikling i 2020.

Situasjonen på arbeidsmarkedet i Skien endret seg over natten i forbindelse med tiltakene som kom 12.03.20 for å forebygge smitte av Covid-19.

Oversikten og kunnskapen vi har hatt om arbeidsmarkedet i Skien og Grenland, bransjer og hvem som har behov for arbeidskraft- gjelder på mange måter ikke lenger. Vi vet heller ikke varighet eller omfang og det er derfor stor usikkerhet knyttet til dette.

Vi er i planleggingsfasen på hvordan vi kan digitalisere hverdagen, både i samarbeid med bedrifter og kandidater. Vi følger situasjonen og markedet i Skien og Norge nøye, og synes det foreløpig er litt tidlig å si mer konkret hva vi gjør. Foreløpig er permittering og service på dette hovedfokus, samtidig som vi fremdeles jobber med rekruttering til de bransjene som har behov for folk. Vi må være tilgjengelige og løsningsdyktige både for arbeidsgiverne og for arbeidstakerne som blir berørt. Det vil også være et stort fokus på arbeidskrafts mobilisering innenfor flere kritiske yrker.

NAV Skien kommer til å lage en endret markedsplan når vi vet mer om de sentrale føringene.

Vi har og kommer fortsatt til å ha sterkt fokus på vårt viktige arbeid med relasjonsbygging med arbeidsgivere for fremtidig samarbeid.

Det er vanskelig å forutsi hvordan 2020 vil bli. NAV Skien skal gjøre alt vi kan for å ivareta våre tjenester overfor innbyggerne i Skien kommune.

15 BYUTVIKLING, DRIFT OG KULTUR

15.1 INNLEDNING

Virksomhetene i kommunalområdet er viktige bidragsytere til de tre satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Her inngår ansvar for og bidrag til kommunalt og regionalt utviklingsarbeid og miljøriktig infrastruktur, planlegging for et bærekraftig lokalmiljø, god forvaltning og saksbehandling og direkte tiltak inkludert døgnbasert tjenesteyting til innbyggerne.

I tillegg til å forvalte og drifte kjerneoppgavene på en god og hensiktsmessig måte, har BDK fokus på kontinuerlig forbedring, digitalisering samt kommunikasjon og klart språk. Disse områdene er forsterket med ekstra ressurser.

Året 2019 har vært et svært travelt år for kommunalområdet med mange store og spennende prosjekter for kommunen under planlegging og gjennomføring. Dette har medført stort press på vår utredning og gjennomføringskapasitet på en del områder. Samtidig merker vi tydelig at det er generelt stor aktivitet i kommunen og regionen noe som gjør rekruttering av enkelte yrkesgrupper utfordrende. Vi forventer at dette vil gjelde også i 2020 med de utfordringene det kan bety for vår kapasitet og leveranser. Vi opplever at det er stor optimisme i kommunen og stor investeringslyst. Innenfor næring ser vi at vi leverer gode resultater i forhold til landsgjennomsnittet. Det å kontinuerlig få nye områder å inneha driftsansvaret for er en utfordring når de økonomiske rammebetingelsene ikke endres. På dette området og generelt for BDK er det fokus på utvikling og forbedringsarbeid for å møte fremtidige forventninger og utfordringer. Med ansvaret for samfunnsutvikling følger også et ansvar for et bredt og godt informasjons og kommunikasjonsarbeid. Det å utvikle oss på dette området er også et fokusområde for BDK.

15.2 ORGANISASJON OG ØKONOMI

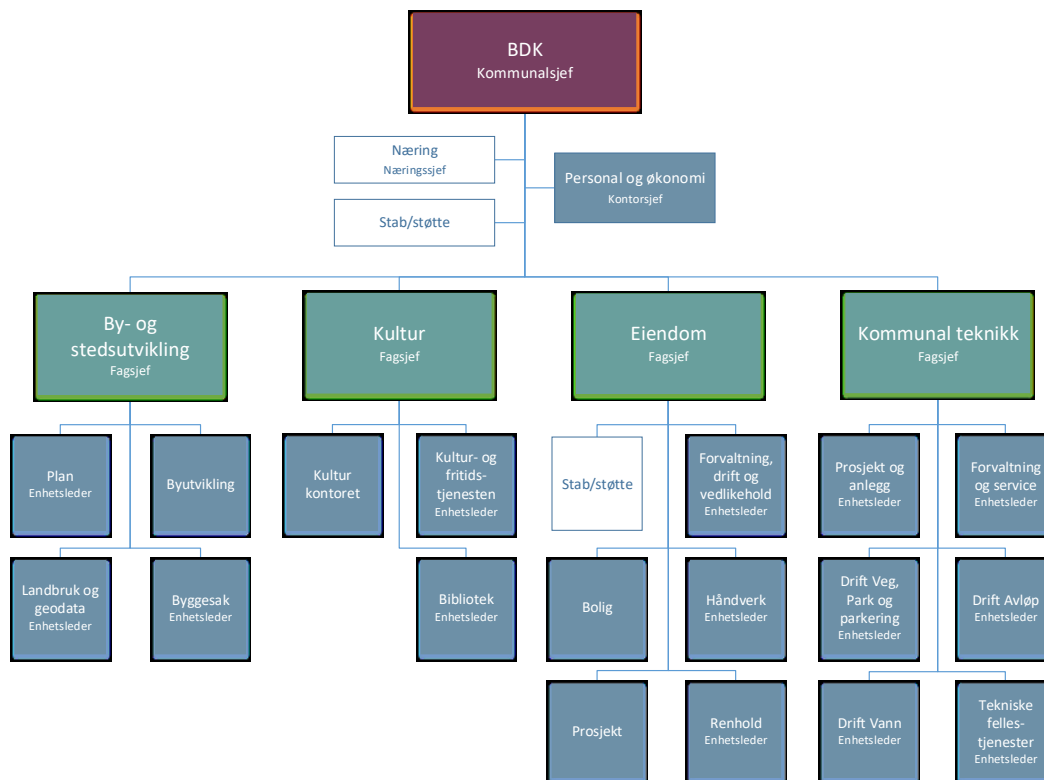
15.2.1 Organisasjon

BDK består av 4 fagsjefområder, samt Næring og stab. I arbeidet med kontinuerlig forbedring har BDK hatt en organisasjonsgjennomgang som resulterte i følgende (se figur 1. under):

- samling av enhetene i Kultur under en fagsjef
- samling av enhetene i By- og stedsutvikling under en fagsjef

Det ble i 2019 vedtatt at Dokumentsenteret (Arkiv) flyttes til Assisterende rådmann, samt at Brann flyttes til BDK fra 1.1.2020.

Administrasjonsavdelingen ivaretar ansvar for HR og økonomi.

Organisasjonskart - per 1. juli 2019.

Årsverk og sykefravær

Tab Årsverk og sykefravær i BDK 2016 - 2019

Kategori	2016	2017	2018	2019
Årsverk	401	401	406	408
Totalt fravær	6,1 %	5,5 %	6,1 %	5,9 %

Merknad:

Fravær: Mål 2019: totalt sykefravær i BDK under seks prosent. Målet i IA-avtalen for offentlig sektor 6,7 prosent.

Resultat 2019: totalt sykefravær 5,9 prosent. God måloppnåelse. Et aktivt og målrettet arbeid med tilstedeværelse videreføres i 2020.

15.3 ØKONOMI

15.3.1 Drift

Tab Regnskap 2017, -18 og -19 og revidert budsjett 2019. Tall i 1000.

Kategori	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Rev budsjett 2019
Driftsutgifter uten avskrivning	389 499	725 275	743 302	720 702
Driftsinntekter uten avskrivning	-421 659	-302 072	-295 733	-275 195
Netto driftsutgifter	267 840	423 203	447 569	445 507
Mer-/mindreforbruk	-1 029	-2 816	2 063	

Merknad:

Endring i rammene fra 2017 til 2018 skyldes: utgiftsrammene for Vann og Avløp ble flyttet fra VAR området og lagt til BDK rammen, og gebyrinntektene ble samtidig flyttet fra BDK til Sentraladministrasjon.

I 2018 ble driftsrammen til BDK økt med en engangsbevilgning på 12 mill kroner, fordelt på økte utgifter til vintervedlikehold (7 mill) og økte strømpriser (5 mill). Siden dette kun var engangsbevilget hadde vi ikke disse

rammene inne for år 2019.

For regnskapsåret 2019 endte BDK med et merforbruk i overkant av kr 2 mill, sammenlignet med årene 2017 og 2018 som viste mindreforbruk på henholdsvis kr 1 mill og kr 2,8 mill. Årsaken til merforbruket i 2019 skyldes i hovedsak økte strømkostnader, og utfordrende situasjon på Veg og Park ved økte driftskostnader på uteområdene, herunder vintervedlikeholdet.

15.3.2 Investering

Løpende rapportering gjennom året, blant annet ved rapportering per tertial, viser god kostnadskontroll på det enkelte prosjekt. Totalt har kommunen pågående investeringsprosjekter med en ramme (som går over flere år), på cirka 1,5 milliarder kr. Dette er inkludert ett årsbudsjettet for Vann og Avløp på cirka 164 mill. kr. Det er stor aktivitet og mange prosjekter under planlegging og realisering. Av større prosjekter kan vi trekke fram, Kverndalen bo- og dagsenter, Duestien barnehage, Landmannstorget og Ibsenbibliotek. I tillegg mange små og store Bypakke- og belønningsmiddelprosjekter.

15.4 MÅL OG MÅLOPPNÅELSE 2019

15.4.1 By- og stedsutvikling

Felles del

By- og stedsutvikling kom på plass etter en omorganisering i 2019. Fagområdet består av de fire enhetene byutvikling, plan, byggesak og eiendomsskatt og landbruk og geodata.

Fagområdet skal:

- Utvikle mål og strategier for regionen og kommunen
- Utarbeide arealplaner på regionalt og kommunalnivå
- Planlegge utviklingsprosjekter
- Forvalte og utvikle landbruksområder og friluftsliv

15.4.2 Byutvikling

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Det skal være 0 vekst i biltrafikk	I arbeidet med Bypakke Grenland er det planlagt og gjennomført prosjekter for å bedre fremkommeligheten for næringstrafikken, kollektiv, gående og syklende. Viktige prosjekter i Skien er bygging av Mælagata, åpning av ny riksveg 36 mellom Skyggestein og Skjelbredstrand, utbedring av rundkjøring ved Menstadbrua videre planlegging av trafikkløsning på Moflata, detaljplanlegging av brua over Bryggevannet og kollektivknutepunkt på Landmannstorget. Målet om 0 vekst i personbiltrafikk er nådd.
Tilrettelegge tilstrekkelig med bolig- og næringstomter	Kommuneplanens arealdel har boligreserver i alle deler av kommunen. I bysentrum er det et stort fortettpotensiale for både boliger og kontor/tjenesteyting. Det er lite arealer for små og mellomstore bedrifter. Behovet for dette har blitt forsterket etter Googles kjøp av tomt på Gromstul.
I 2020 er det 2000 nye beboere i sentrum	Aktiviteten i sentrum er høy og det er stor investeringslyst. Det gode samarbeidet mellom kommunen og partene i

sentrum har fortsatt. Antall beboere i sentrum øker og veksten er omtrent ti ganger så høy i sentrum som i resten av kommunen. Fra 2011 til 2020 er folketallet i sentrum økt med 549 personer. Målet om 2000 nye beboere i sentrum innen 2020 er ikke innen rekkevidde, men i januar 2020 tippet innbyggertallet i sentrum 2000 personer.

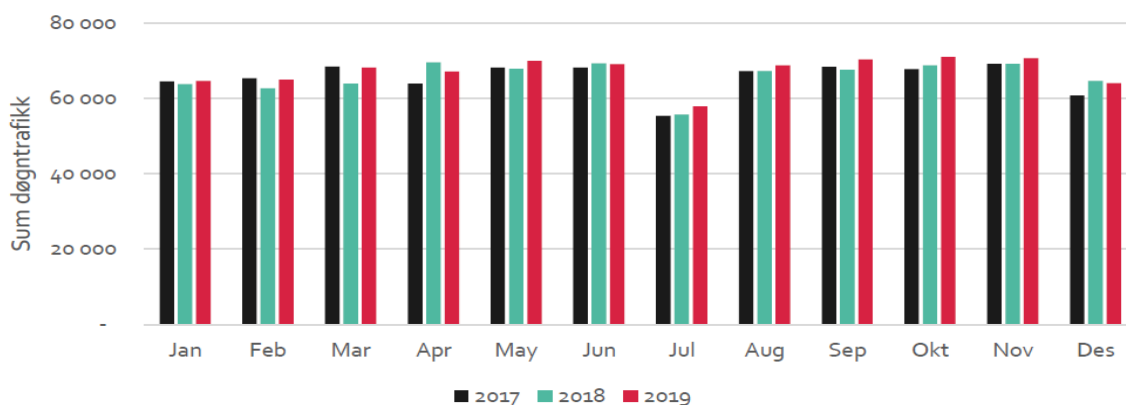
Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Medvirkning i prosjekter	Ulike måter å jobbe med medvirkning er testet ut i enkeltprosjekter. Arbeidet videreføres i 2020.
Klart språk	Har jobbet systematisk med klart språk på nettsider og informasjonsmateriell.
Bedre overlevering av prosjekter til andre enheter	Har jobbet med dette knyttet til virksomhetsplanleggingen og i arbeidet med prosjektplaner.
Raskere og mer effektive anskaffelser	I arbeidet med en rammeavtale for prosjekteringstjenester ble det klart at oppdragene på byutvikling varierer mye mht til kompetanse, slik at det vil være mer hensiktsmessig ikke å binde seg til en rammeavtale, men fortsette med å lyse ut hvert enkelt oppdrag.

Nullvekstmålet/utviklingen i personbiltrafikken

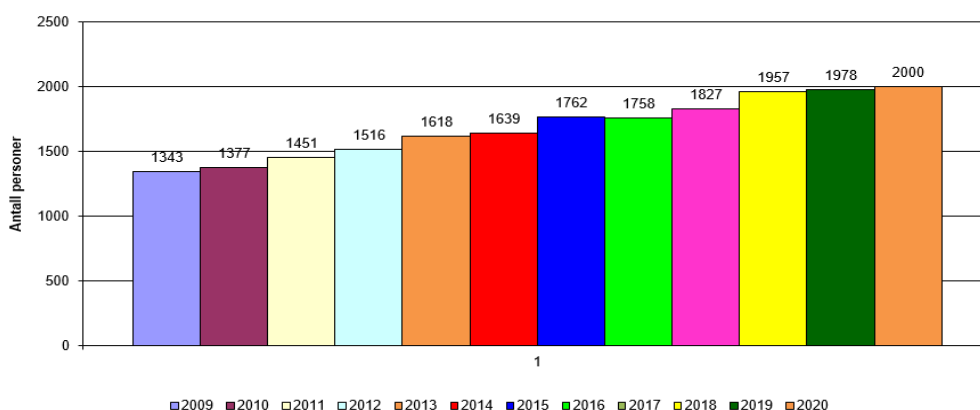
Etter en nedgang fra 2016, økte biltrafikken i 2019. Fortsatt ligger trafikkmengden 3,5 prosent lavere enn da bommene kom i 2016.

Utvikling biltrafikk i Grenland

Etter en nedgang fra 2016, økte biltrafikken i 2019. Fortsatt ligger trafikkmengden 3,5 prosent lavere enn da bommene kom i 2016.

Nøkkeltall for sentrum – antall beboere

Befolkningsveksten i sentrum fra jan. 2009 til jan. 2020. Med unntak av 2016, har det vært en kontinuerlig vekst. I januar 2020 passerte innbyggertallet i sentrum 2000 personer.

Utsikter for fremtiden

Skien er regionhovedstad i det nye fylket Vestfold og Telemark. Denne posisjonen kan gi muligheter for utvikling og vekst i kommunen. Utviklingen av sentrum blir påvirket av om regionen velger å inngå en byvekstavtale med staten, om man får styrket infrastrukturen med investeringsmidler til riksvei 36 og med togstopp i sentrum. Etablering av et datasenter på Gromstul, vil ha stor betydning for vekst i antall innbyggere og etablering av nye arbeidsplasser.

15.4.3 Plan

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Høy kundetilfredshet med saksbehandlingen	Det er i 2019 utarbeidet en ny form for brukerundersøkelse som skal sendes ut i etterkant av oppstartsmøter og når plansaken er ferdigbehandlet. Det er foreløpig sendt ut for få undersøkelser av denne typen til å gi et godt bilde på brukertilfredshet
Kortere gjennomsnittlig saksbehandlingstid enn det loven pålegger	Saksbehandlingstiden er generelt godt innenfor lovens krav.
Effektive bidrag til framdriften i prosjekter i regi av Bypakka	Planenheten prioriterer prosjektene i regi av Bypakka og har i hovedtrekk klart å holde forventet framdrift.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Forbedre samhandlingen innenfor enheten	Det er bedre samarbeid på tvers. Byggesak følger i større grad plansakene. Byggesak tar kvalitetssjekk av bestemmelser før politisk behandling.
Klart Språk	Har jobbet systematisk med klart språk i maler, politiske saker og på nettsider.
Øke fagkompetansen	Det er avholdt flere web-kurs (streaming) i ulike faglige tema. Seminar om flom og overvann arrangert og avholdt for flere enheter i oktober.

Status:

Det har vært en betydelig saksmengde på plan. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2019 er høyere enn 12 uker som er satt etter loven. Dette skyldes at én av 9 reguleringsplaner tok vesentlig lenger tid enn normalt. De øvrige 8 plansakene er behandlet innenfor frist. Planenheten anses derfor å ligge godt an når det gjelder saksbehandlingstid.

Nøkkeltall:

Kilde: SSB, KOSTRA – Konsern, årsrapport Skien kommune

Nøkkeltall fra Kostra/SSB	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Prioritet				
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger	168	144	142	267
Produktivitet				
Private reg. planer – fra innsendt planmateriale til offentlig ettersyn – Uker (maks. 12 uker)	8,3	7,8	19,2	-
Saksbehandlingsmengde				
Private reguleringsplaner – antall utlagt til offentlig ettersyn	6	10	9	-
Private reguleringsplaner – antall vedtatt i bystyret	5	9	9	-

Utsikter for fremtiden

Leder for enheten sluttet i stillingen sin i slutten av 2019, og konsekvensene av dette for bemanningssituasjonen vil komme i 2020. Prosjektene i Bypakke Grenland vil kreve en rekke reguleringsavklaringer. Plan skal bidra til planavklaring for å kunne holde planlagt framdrift i prosjektene. Enheten har ansvar for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Arbeidet starter opp i år.

15.4.4 Byggesak

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Gjennomført alminnelig taksering av alle eiendommer i Skien kommune – behandlet alle klager	En håndfull klager er igjen å behandle – vesentlig pga. Manglende underlag. Dette er ferdig 1. tertial 2020.
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknadspliktige tiltak - § 20-3 – under 12 uker	Saksbehandlingstiden for byggesakene er holdt godt innenfor fristene som er angitt i loven. Ligger på 3,6 uker i snitt.
Høy kundetilfredshet med saksbehandlingen	Undersøkelser viser generelt en høy grad av kundetilfredshet.
Sikre at kvaliteten i ferdige byggverk tilfredsstillende offentlige krav	Det har vært en økt innsats av tilsyn og vi har oppnådd en generell aksept for en tydeligere linje når det gjelder krav til ansvarlig søker, prosjektering og gjennomføring.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Organiseringen av tilsynet	Avklart mandatet til det felles tilsynskontoret i grenlandsamarbeidet

Nøkkeltall

Saksbehandlingmengde	2016	2017	2018	2019
Antall søknadspliktige tiltak - § 20-3	336	359	329	396
Enkle tiltak u/ansvarsrett- § 20-4	208	173	175	207

Tabell – Kilde: SSB, KOSTRA – Konsern, årsrapport Skien kommune.

Nøkkeltall fra Kostra/SSB	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Produktivitet				
Søknadspliktige tiltak - § 20-3 – Uker (maks. 12 uker)	3,4	3,6	3,7	-
Enkle tiltak u/ansvarsrett - §20-4 – Uker (maks. 3 uker)			2,0	-
Saksbehandlingmengde				
Antall søknadspliktige tiltak - §20-3	359	329	396	-
Enkle tiltak u/ansvarsrett - §20-4	173	175	207	-
Antall dispensasjoner	76	54	73	-

Resultater i 2019

Det ble gitt tillatelse til bl.a. følgende byggeprosjekter

- 47 nye leiligheter ved Lietorget
- 81 nye leiligheter i Bugten
- Nytt leilighetsbygg i Snipetorggata
- Nytt skolebygg på Kjørbeekkhøgda barneskole
- Utbygging av Tuftebygget
- Ny idretthall Lunde barneskole

Flere store prosjekter er blitt ferdigstilt, andre er pågående. Arbeidet med tilsyn av byggetiltak og aktører er videreført, flere uregelmessigheter er funnet og har resultert i tilbaketrekking av ansvarsrett for enkelte firma. Ca. 65 tilsyn er utført. Innsatsen ble økt for å avdekke og behandle ulovligheter. Ca. 30 saker avsluttet. Flere ulovligheter er avdekket gjennom arbeidet med re taksering. 26 klagesaker ble behandlet og oversendt til Fylkesmannen. Ny taksering av grunnlaget for eiendomsskatt ble gjennomført i 2017. I 2018 og 2019 ble dette fulgt opp, bl.a. gjennom klagebehandling, løpende taksering og registrering av mulige ulovligheter.

Utsikter for fremtiden

Det arbeides kontinuerlig med å forbedre saksbehandling og publikumsservice. Dette måles gjennom systematisk bruk av brukerundersøkelser etter at tiltaket er fått et vedtak. Saksbehandlingen skal være rasjonell og effektiv, samtidig som den skal ivareta kravene til demokratiske prosesser slik loven krever, samt at tekniske krav til bygg og anlegg blir ivare tatt.

Det arbeides med to prosjekter, e-Byggesak og e-Arkiv. E-Byggesak skal gi en mer effektiv og kvalitetssikker saksbehandling, mens e-Arkiv vil gi digitalisering av det historiske arkivet og også linke dette opp imot e-Byggesak

15.4.5 Landbruk og geodata

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Dyrka mark drives, holdes i hevd og vernes	0-visjon for omdisponering av dyrka mark er i fokus, og det er ikke omdisponert dyrka mark utenom noen små arealer knytta til reguleringsplaner.
Biologisk mangfold, miljøverdier, friluftsliv	Målene oppnådd i 2019.
Gode oppmålingstjenester og nøyaktig datalagring	Det er lagt vekt på å holde saksbehandlingsfrister, og å levere gode tjenester. Målene er nådd i 2019.
Mer brukervennlige kartløsninger, GIS-analyser av god kvalitet	Vi har utvidet kapasiteten på vedlikehold av kart, og på GIS-analyser ved nyrekruttering. Det er syv nye funksjoner i GeoInnsyn, og gjennomført opplæring for 13 ulike brukergrupper.

Nøkkeltall

Nøkkeltall fra Kostra/SSB	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Prioritering				
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger	92	108	99	96
Netto dr. utg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling. Tall i 1000 kroner.	4 189	3 771	4 179	-
Produktivitet				
Brutto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger	174	196	180	198

Merknader:

Tabell – omdisponering av jord til andre formål enn landbruk. Enhet dekar. Det relativt store arealet omdisponert jord gjelder områder som er omregulert, eller har ligget i kommuneplanens arealdel til annet formål enn landbruk.

Nøkkeltall fra Kostra/SSB	2016	2017	2018	2019
I alt	34	15,6	17,9	111,5
Dyrket jord	20	3,4	1,9	81,1
Dyrkbar jord	14	12,2	16	30,4

Utsikter for fremtiden

Jordvern vi stå sentralt framover ved at landbruksplanen fastslår en 0-visjon for omdisponering. Etter valget 2019 ble det opprettet et «Utvalg for landbruk» som har landbrukssaker sitt ansvar, og som bl.a. ser til at jordvernet ivaretas. Det arbeides også mye med miljøverdier, biologisk mangfold, klimatiltak og fremmede arter. Landbrukskontoret har også viktige oppgaver knyttet til statlige ordninger for tilskudd og forvaltning.

Karttjenestene skal forbedres ved at det satses på GeoInnsyn som vår løsning, og ved å videreutvikle den i samarbeid med de andre kommunene i Grenland. Skien deltar nasjonalt i

testing av arealdataverktøy (ADV), og det jobbes med et 3D-system. Vi gjennomfører et prosjekt som tar i bruk droneteknologi til bl.a. ortofoto, som skal gi muligheter for ferske og detaljerte kartdata ved behov.

15.4.6 Kultur

Felles del

Kulturfeltet ble i 2019 samlet under en avdeling bestående av kulturkontoret, kultur- og fritid og bibliotek. Avdelingen har lagt fram en revidert kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv som fortsatt er til politisk behandling.

Målsettinger og strategier er:

Skien er en åpen, raus og ledende kultur- og idrettshovedstad i den nye regionen Vestfold og Telemark.

Våre prioriterte satsingsområder vil være:

- Å skape et “vi” gjennom å sikre et relevant, engasjerende og mangfoldig kulturliv for alle.
- Videreutvikle Skiens Ibsen-satsing fram mot det nasjonale jubileet i 2028.
- Gi idrettsfeltet i Skien gode rammevilkår
- Skien skal ha gode møteplasser for kultur, idrett og friluftsliv i bydelene, spesielt for barn og unge

15.4.7 Kulturkontoret

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål:	Måloppnåelse:
Skien skal være en tydelig kulturhovedstad i den nye regionen	Revidert kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv er lagt fram til politisk behandling. Arbeidet med et nytt Ibsenbibliotek er et viktig bidrag for å nå målet. Tett dialog og samarbeid med byens kulturinstitusjoner det samme. Gjennom Kunstnerbyen har vi delt ut kunstnerstipend, arbeidsstipend, gjennomført en rekke utstillinger og konserter på Spriten kunsthall/Nylyd, administrert 20 atelierer til profesjonelle kunstnere. Gjennomført prosjekt Løveid slusepark som ledd i å løfte Telemarkskanalen som attraksjon.
Videreutvikle samarbeidet med den kulturelle frivilligheten	Bistått lokalhistoriske organisasjoner med å etablere et nytt fellesråd. Behandlet over 150 søknader om tilskudd til kulturarrangementer, festivaler og faste arrangører, kulturprosjekter, idrett, barne- og ungdomsorganisasjoner, integrering (imdi), tiltak grendehus m.m. Gjennomført kurs i tilskuddsportalen.no. Hatt dialogmøter, deltatt på rådsmøter.
Flere skal få gode kulturopplevelser i sentrum	Kulturkontoret har bistått med både rådgivning og gjennomføring av en rekke arrangementer. I 2019 fikk økte vi også støtten til byarrangementer. Planlagt Kulturturnatt i samarbeid med kulturfeltet ble utsatt pga. manglende ressurser. Flere kunst i uterom-prosjekter er under arbeid: Landmannstorget, Kverndalen bo- og dagsenter og Lunde fleridrettshall.
Økt aktivitet knyttet til Henrik Ibsen	Gjennomført en rekke arrangementer og tiltak knyttet til Henrik Ibsen; Ibsenuka 2019, utdeling av Den nasjonale Ibsenprisen, sommerprogrammet <i>Skienshistorier og Ibsenopplevelser</i> ,

	Appelsinia litteraturfestival, konseptutvikling Ibsenbiblioteket, utdeling av prosjektmidler til utvikling av Ibsenprodukter i samarbeid med Tfk.
Skien scorer høyt på SSBs kulturbarometer	SSBs kulturbarometer legges fram hvert fjerde år, sist i 2016. Kulturbruken i Skien er relativ lik bruken i resten av Norge. Vi scorer høyt på konsertbruk, idrettsarrangement og museum. Nye tall i 2020 vil vise utvikling siste 4 år.
Skien skal ivareta miljøhensyn knyttet til idrettsanlegg (inklusive kunstgress) – tiltak er tettere oppfølging og rådgiving	Befart alle banene i Skien i overgangen vinter/vår. Fulgt opp klubb ifm rehabilitering/bygging av bane for å påse at tiltak er ivaretatt med tanke på granulatsvinn. Kunstgress i egne ballbinger fylt med sand i stedet for granulat. Alle klubbene som bytter kunstgress i Skien er pålagt å sende dette til godkjent mottak. Sommeren 2019 ble det satt inn granulatfilter i kummer rundt kommunale baner.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Forbedret kommunikasjon med kulturfeltet	Se mål over: <i>Videreutvikle samarbeidet med den kulturelle frivilligheten</i>
Økt kompetanse	Gjennomført Klart språk-kurs. Implementert prosjektstyringsverktøy for arrangementer og større prosjekter.

Kunstner Janicke Schønning i utstillingen "River Drawings", Greenlightdistrict 2019, Spriten Kunsthall. Foto: Dag Jenssen

Nøkkeltall

Tab Kilde: SSB, Kostra – Konsern/Framsikt

Nøkkeltall for	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Nto dr.utg kultur- og idrettssektoren i prosent av kommunens totale utgifter 1)	4,3	4,5	4,6	4,1
Nto driftsutgifter - Kultursektoren per innbygger i kroner, konsern	2 364	2 536	2 709	2 399
Hvorav - Kommunale idrettsbygg per innbygger 2)	650	623	730	591
Hvorav - Idrett per innbygger	65	127	114	248
Hvorav - Kultursektoren uten idrett per innbygger	1 649	1 786	1 865	1 560

Aktivitet/tiltak	Delaktivitet/-tiltak	2016	2017	2018	2019
Besøk Spriten kunsthall	Totalt	3 532	2 862	2 621	3 158
Gulset svømmehall	Besøk - antall	9 260	8 986	7 549	6 843
Statlige spillemidler til idrettsanlegg	Antall søknader	34	40	24	30
	Total sum – i 1000 kroner	23 587	35 491	27 065	36 621
	Tildelt – i 1000 kroner	9 600	11 240	9 773	13 669
Arrangements-utvikling	Besøk egne arrangementer	17 734	19 667	24 791	-
	Besøk faste arr. og festivaler med tilskudd fra Skien kommune	81 317	79 560	79 630	-
Telemarkskanalen	Besøk Løveid sluser	12 551	15 298	17 174	19 711

Utsikter for framtiden

Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv er fortsatt under behandling.

Regionsammenslåingen vil ha betydning for kulturfeltet. Vi har som ambisjon å løfte Skiens merkevarer - Ibsen, Telemarkskanalen og Kunstnerbyen fram regionalt og nasjonalt. Det blir en viktig jobb å få til bedre koblinger opp mot reiseliv og kulturturisme og finne gode måter å organisere dette arbeidet på i kommunen.

15.4.8 Kultur- og fritidstjenesten

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Økt tilbud til ungdom	Etablert 6 nye ukentlige tilbud til ungdom: Cosplay, Graffiti, Gaming, rockekjellern, møteplasser 2 dager per uke på Gimsøy ungdomsskole.
Vi har i samarbeid med Grenland friluftsråd, arrangert turer/aktiviteter rettet mot minoritetsbefolkningen	112 deltagere på 5 aktiviteter / turer
Etablert ferietilbud for personer med nedsatt funksjonsevne	Gjennomført flere sommerturer blant annet tur til allsang på grensen
Kontingentskassa 2019	Vi behandlet 478 søknader om støtte. Tildelt 840 000 i støtte.
Økt fokus på tiltak og aktiviteter som fremmer likestilling, integrering og mangfold	Gjennomført 8 foredrag/ kulturkvelder med 1613 deltagere.
Familiesøndag på Menstad, et lavterskel søndagstilbud der lag og foreninger presenterer sine aktiviteter	28 søndager i 2019 med 1515 besøkende

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Kultur og fritidstjenesten sitt informasjonsmaterieell er revidert og tilpasset dagens flerkulturelle Skien samfunn.	Arbeidet fortsetter i 2020
Bedre informasjonsflyt til publikum / deltagere	Fått på plass ny sms tjeneste.

Nøkkeltall

Kultur og fritidsenheten	2016	2017	2018	2019
Antall besøk på bydelshusene	Ikke registrert	158 785	124 718	152 000
Antall frivillige medarbeidere	260	160	158	181
Antall personer på arbeids-/språktrening	23	34	34	28
Antall timer frivillig arbeid	13 262	9 310	9 289	10 885
Ant. avtaler/gjenytelsesavtale med org./andre	16	15	22	21
Antall NYE kultur & fritidsvenner / familie	0	32	35	31
Tilrettelagt tjeneste				
Brukere med vedtak; barn, unge og voksne	266	256	233	247
Effektuerte individuelle vedtak; barn, unge og voksne	189	163	139	169
Deltagere i aktivitetsgrupper	52	58	53	124*
FMB- inkludere i ordinære lag og foreninger	2	7	6	4
Barn og unge				
Antall turer og arrangementer for ungdom	54	76	78	76
Antall klubber/ møteplasser/ fritidstilbud per uke	15	15	19	29

*Tilbudet Onsdagsklubben er fra 2019 inkludert i tallene

Tabell – Aktivitetstilbud barn og unge. Kilde: Kostra.

Nøkkeltall for	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger i kr.	162	190	237	197
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år i kr.	1 048	1 230	1 542	1 224

Utekino 2019 Menstad bydelshus. Foto: Jørn Steen

Utsikter for framtiden

Fokusområde 2020 er økt kultur og fritidstilbud til barn og unge. Mål om å øke kultur og fritidstilbudene for ungdom til å gjelde hele året. Økt tilbud til barn og unge på bydelshusene og bydelene Klyve og Gulset. Innføre ordningen med opplevelseskortet. Styrke brukermedvirkning på ungdomstilbudene ved å etablere klubbstyrer på alle tilbud. Utfordringer 2020, imøtekomme etterspørsel, spesielt etter ferieaktiviteter og FMB, klare å imøtekomme alle forventninger og mål, med lavere budsjetter og færre ansatte. Balanse mellom kommersiell kafedrift og ivaretagelse av utsatte grupper er fortsatt en utfordring.

15.4.9 Skien bibliotek

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Forbedret tilbud til barnefamilier med nye rom, faste aktiviteter og bedre fasiliteter er lansert	Besøket fra barn og barnefamilier økte i 2019. Barneavdelingen i utlånet ble utvidet med mer areal til de yngste barna. Et eget rom for formidling ble etablert i Brunosten til bruk for klasser, barnehager og lørdagstilbud.
Nytt tilbud innenfor musikk	Tilbudet etablert, inkl. utlån av noter og instrumenter
Fornytt tjenestetilbud til grupper med spesielle behov er lansert.	Ulike tilbud ble etablert, deriblant Shared reading som passer særlig godt for beboere i institusjon.
Søndagsåpent bibliotek høst 2018/vår 2019 er evaluert.	Ordningen ble evaluert internt og prioritert videreført innenfor egen budsjetttramme i 2020.
Arrangementer på søndager er innført på hovedbiblioteket	Ble startet høsten 2019 og er godt besøkt av særlig barnefamilier.
Åpent annenhver lørdager på Gulset bibliotek er innført.	Særlig godt besøkt av barnefamilier og yngre besøkende.
Meråpent bibliotek på Gulset og Klyve filial er i drift.	Anbudsprosessen ble fullført før jul 2019 og implementering og drift er satt til 1.kvartal 2020.
Det nasjonale bokåret 2019 gjennomført.	Titopp-prosjektet som løftet frem litteratur og forfattere fra Telemark fikk stor tilslutning fra publikum.
Gjennomført prøveordning Kultur-SFO i samarbeid med Skien kulturskole.	Prosjektet ble gjennomført med flere sentrumsskoler, men enhetene har ikke økonomi til å utvikle et fast tilbud etter prosjektperioden.
Oppstart prosjekt Hedvigs hybel – tilbud til ungdom. I samarbeid med enhet for Kultur og fritid og Røde Kors. Flerårig prosjekt.	Tilbudet ble etablert høsten 2019. Hovedsamarbeidspartnere om faste åpningstider er Kultur og Fritid og Røde Kors, mens biblioteket samarbeider om arrangementer og aktiviteter.
Gjennomført kodekurs for barn og Girl-tech fest.	Prosjektene ble gjennomført som planlagt og fortsetter videre i et samarbeid med flere Grenlandskommuner samt Vestfold og Telemark fylkeskommune.
Deltema: Ibsenbiblioteket	
Rapport tjenestedesign og teknologikonsept	Det ble gjennomført en rekke workshops med innbyggere og ansatte våren 2019 og på bakgrunn av dette ble rapporten tjenester og typologier produsert.
Rom- og funksjonsprogram	Grunnlaget for arkitektkonkurransen ble utarbeidet våren 2019.

Gjennomføre arkitektkonkurranse på to tomter	Juryen for arkitektkonkurransen gjennomførte sine møter i november og desember 2019.
Rapport på drift og forretningsmodell	Politisk behandling av utarbeidede prinsipper for drift er planlagt til 1.kvartal 2020.
Finansiering. Politisk og administrativ dialog med Kulturdepartementet, Norsk kulturråd, Nasjonalbiblioteket	Det har gjennom hele året vært gjennomført møter med aktuelle samarbeids- og finansieringsinstitusjoner. Blant dem flere møter med Telemark fylkeskommune, Vestfold fylkeskommune, Nasjonalbiblioteket, Norsk kulturråd, Kulturdepartementet Et eget møte for å presentere prosjektet for kulturminister Trine Skei Grande ble gjennomført i mai 2019.

Nøkkeltall

Tabell – Kilde SSB, KOSTRA – Konsern.

Nøkkeltall for	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Prioritering				
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger i kr.	258	289	318	283

Fra Skien bibliotek. Foto: Morten Bjerk

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Øke andelen brukere av digitale tjenester	Bruk av to sentrale funksjoner i bibliotekets app har økt fra 26 000 registreringer (aktive handlinger) i 2018 til 34 000 i 2019. Og dette er representativ utvikling for alle selvbetjeningsfunksjoner som tilbys gjennom webløsninger på pc eller app på mobil.
Bedre språkbruk i all kommunikasjon med publikum	All direkte kommunikasjon med publikum i form av standardiserte epostbeskjeder, sms-meldinger og trykt informasjon til publikum er gjennomgått og forbedret med utgangspunkt i klarspråk-metodikk.

Utsikter for framtiden

Skien bibliotek har en positiv økning i antall besøkende og antall arrangementer og aktiviteter. Også trafikk på nettsiden og engasjement i sosiale medier samt pressedeckning i regionale medier har økt i 2019. Den økte bruken og det økte engasjementet gir også økte forventninger og krever tydelige prioriteringer av interne midler og ressurser. Det må arbeides kontinuerlig med forbedring og effektivisering for at biblioteket skal klare å levere alle sine daglige tjenester og også kunne sette av nok ressurser til arbeidet med planlegging av Ibsenbiblioteket.

15.4.10 Eiendom

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Investering formålsbygg – krav til politisk sak før bruk	Saken ble behandlet i HOTS og det var vinduer til Moflata skole som ble utført i 2019
Redusert antall avvik i formålsbygg og lukket avvik innenfor frist med 10%	Det var i 2019 fokus på dette med avvik og vi oppnådde målet i første kvartal.
Økt andel fornøyde brukere	Vi gjennomførte ikke brukerundersøkelse men vi hadde fokus på samarbeid med brukerne i Helse og Velferd og Oppvekst. Eiendom stilte opp på fellesmøter med de ulike kommunalområdene samt egne møter med enhetsledere ute.
Skienmodellen – etablert rapporteringsordning	Det er etablert rapporteringsordning og rutiner for gjennomføring av Skienmodellen. Det ble utført 19 kontroller 2. halvår i 2019
Redusert tomgangsleie på bolig med 10%	Fokus var tomgangsleie på bolig og vi oppnådde ikke 10% og årsaken er at vi har boliger som vi ikke kan leie ut da dette er innleie fra privat
Bosatt 55 flyktninger	Vi bosatte 45 flyktninger da det ble vedtatt i Bystyret 2019.
Gjennomført 10 leie til eie	Det ble gjennomført 10 leie til eie etter planen.
Tilbud til bolig til flyktninger innen 2 måneder etter bestilling	Eiendom har hatt stor fokus på bosetting og vi har gjennomført dette etter planen.
Godkjent nytt EPC prosjekt for gjennomføring i 2020	Investeringen for EPC ble godkjent i Bystyret i desember 2019. Videre gjennomføring i 2020.
Nedgang i energiforbruk	Strømforbruk Eiendom 2018 var 133,56 kWh/m ² /år Strømforbruk Eiendom 2019 var 132,53 kWh/m ² /år Det betyr at vi har redusert på dette for 2019. Vi fortsetter med å investere i LED plater.
Redusert eiendomsporteføljen med 4000 m ²	Solgt Snekkerverkstedet (600 m ²), revet Lunde U skole (8000 m ²), NAV ble redusert (3000 m ²)
Vurdert modell for internleie	Det er laget en oversikt over internleie (kostnader pr bygg) både leide og eide. Det legges frem en sak i 2020.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Klart språk prosjekt igangsatt i BDK	Klart språk kurs er gjennomført for eiendom.
Opprettholdt god brukerkontakt	Gjennomført møter med enhetsledere i kommunalområdene samt at eiendom har vært med på felles møter.

Prosjekter

Eiendom har i 2019 ferdigstilt Moflata skole og småhus (hardbolig) i Kjørbekkevegen og Ole Cudrios gt.

Moflata barneskole

Det er også ferdigstilt utskiftning av vinduer på Rådhuset og Torggt. Kverndalen Bo og Dagsenter sitt forprosjekt ble avsluttet i 2019 og da startet detaljprosjekteringen som ferdigstilles 1 halvår 2020. Eiendom har bidratt i arbeidet med arkitektkonkurranse for nytt Bibliotek.

Nye vinduer på rådhuset

Nøkkeltall

Tab kilde: SSB, KOSTRA-konsern

Nøkkeltall for	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Prioritet				
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger	4 797	4 989	4 951	5 179
Dekningsgrad				
Areal på formålsbygg per innbygger (m2).	4,94	4,43	4,72	4,45
Samlet areal formålsbygg i kvadratmeter kommunen leier per innbygger	0,5	0,3	0,4	0,3
Produktivitet				
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter.	45	41	31	52
Energikostnad per kvm	111	140	134	131
Utgifter til renholdsaktivitet i kommunens eiendomsforvaltning. Per kvadratmeter.	147	163	154	169
Andre indikatorer / utdypende tjenesteindikatorer				
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere. Enhet boliger.	23	23	22	18
Kommunalt eide boliger som andel av totalt antall kommunalt disponerte boliger. Prosent.	76 %	78 %	78 %	70 %

Merknader: areal på formålsbygg per innbygger har gått noe opp, som skyldes at Klosterskogen videregående skole er lagt inn i porteføljen.

Utsikter for fremtiden

Eiendom jobber med å implementere et nytt FDV system som vil gjøre arbeidsdagen til både brukere og ansatte enklere. Dette vil også resultere i en effektiv drift og forbedring av tjenestene. Eiendom har stor fokus på Heltidskultur og spesielt innenfor renhold. Det jobbes aktivt med å øke stillingsprosentene. Sykefravær for eiendom har gått noe ned i 2019 men vi jobber spesielt med fokus på oppfølging og nærledelse. Det jobbes i hele eiendom med kompetanseutvikling for å møte nye utfordring og krav i fremtiden. For forvaltning av eiendommer skal vi ha fokus på arealeffektivisering og standarder. Dette vil være en stor oppgave for eiendom i 2020.

KOMMUNALTEKNIKK

15.4.11 Drift veg, park og parkering

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Parkeringsforbud i Øvregate	
Evaluert parkeringsforbud i Øvregate - sak lagt fram for HOTS	Ordningen har fungert bra og stor betydning for resultatet av vinterdriften.
Kartlagt eiendommer langs Øvregate som ikke har parkering på egen tomt - sak lagt fram for HOTS .	Svært få som ikke har parkering på egen tomt. Alle husstander har funnet løsninger.
Budsjett 2019 - tiltak	
Redusert andel grusveg (2 mill.) - sak til HOTS før oppstart ift prioriteringer.	Andelen grusveier er redusert. Holtanvegen (del 1 av 2)
Asfaltering (7 mill) - sak til HOTS før oppstart ift prioriteringer.	Programmet ble lagt fram og gjennomført.

Gatelys i distriktene (0,4 mill) - sak til HOTS før oppstart ift prioriteringer.	Gjennomført ihht plan.
Vintervedlikehold	
Utarbeidet utvidet saltrute - utvides til å ta med seg noen av busstraseene i tillegg til dagens rute.	Ble iverksatt i januar 2019
Tidligere utrykning, iverksettes ved 5 cm (mot dagens 8 cm) i boligater.	Ble iverksatt i januar 2019
Etablert: Løsning for strøsand under tak på Geiteryggen før vintersesong 2019/2020.	Avventer avklaring av arealdisponering Geiteryggen.
Strøsand for beboere	Det er etablert strøsand-deponi på Kollmyr og Bergsland.
Sommervedlikehold	
Bysentrum prioriteres; vedlikeholdet av parker, fontener, beplantning, ryddighet og renhold.	Fulgt opp fortløpende gjennom hele året
Biologisk mangfold skal ivaretas gjennom å spare vegetasjon i utvalgte områder.	Utvalgte områder satt av. (bl.a. skråninger i Lundedalen.)
Skiløyper	
Bygget om deler av traséen ved Jønnevald golfbane, og inngått driftsavtale som gjelder for 10 år.	Traseen er bygget om og avtale er inngått.
Skiløyper prioritert oppkjørt: Fritidsparken, Gulset, Jarseng, Gjerpenløypa og Solvika – Venstøptjern.	Prioriteringer fulgt når det har vært nok snø.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Kartlegging av lekeplasser	Fortsatt en stor oppgave på prioritering av lekeplasser og som vil bli en politisk sak.
Gatelys	Utskiftning av armaturer til LED.
GPS-flåtestyring	Arbeide videre med bruk av funksjonene (både veg og park).

Nøkkeltall

Nøkkeltall for	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Prioritet				
Netto driftsutgifter til samferdsel totalt – kr per innbygger.	1 051	1 348	1 434	941
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater – kr per innbygger.	1 095	1 295	1 354	1 041
Produktivitet				
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater – kr per kilometer.	142 451	168 498	177 140	193 895
Brutto driftsutgifter til kommunale veier og gater – kr per kilometer.	154 823	182 045	190 160	222 302
Kvalitet				
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke – i % av totalt km ved vei.	21	19	16,7	12,8

Utsikter for fremtiden

I 2020 vil vi starte arbeidet med en egen hovedplan for veg. Digitaliseringen av drift videreføres.

Park jobber videre med plan for robotklippere som er viktig for effektivisering av driften.

15.4.12 Drift vann

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Redusere vannlekkasjer i vannledningsnettet	Det er rapportert 31% lekkasjer av total vannmengde i 2019, redusert 8-9% fra 2018. Gjennomsnitt 2019 ca. 20.000 m ³ /døgn Gjennomsnitt 2020 ca. 18.300 m ³ /døgn
Etablere reserveforsyning fra Porsgrunn, og legge ned Ulvsvann reserve vannverk	Anlegg startet 2019, reservevannledning ferdig sommeren 2020. Gjensidig forsyning 8.500 m ³ /døgn. Reserveforsyningen dekker Skien sentrum og de nedre områdene på begge sider av Skienselva
Etablere høytrykksledning fra Rødmyr til Bøle	Anlegg startet 2019, ferdig høsten 2020. Bygging av pumpestasjon og fordelingshus for hovedledninger på Bøle startes høsten 2019.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Informasjon om vannavstengning Programvare må tilpasses til nettbrett I løpet av 2020	Bedre informasjon til abonnenter ved ikke planlagte vannavstengninger. Informere om årsak og hvor lenge vannet vil bli borte
Bedre sikring av vannhøydebassengene. Forlenge høyder på gjerder.	Etablere dobbelsikring ved inngang til vannhøydebassengene er startet i 2019. Inngjerding av bassenger som mangler dette startes i 2020. Sikring av Meierkollen HB, Gulset er påbegynt
Installere frekvensomformere på 4stk. høytrykkspumper (utløspumper) ved Steinsvika vannbehandlingsanlegg	Det er installert 2 stk. frekvensomformere for utløspumper i 2019, samt etablert kjølevifteanlegg for frekvensomformerene i el.hovedtavle. Dette gir en mer stabil drift av vannforsyningen til Skien, også ved strømutfall og strømaggregat drift.

Utsikter for framtiden

Ny vannledning fra Tangeråsen hovedvannbasseng til Hakastein/Vadrette skal bygges ila 2021/2022. Den vil erstatte (kritisk) vannledning fra Brekka over Varphaugen til Bakkane og reduserer trykktap på vannledningsnettet betraktelig.

Fullføre ny høytrykksvannledning fra Rødmyr til Håvundvegen. Ila 2023 (snart ferdig Rødmyr - Bøle) Dette vil stabilisere vanntrykket for hele Skien øst/nord ved høyt vannforbruk (eks.hagevanning, brannvann/sprinkler). Dette vil også etablere dobbelsidig vannforsyning til Skien øst/nord slik av Ørnstjern reservevannkilde ikke trenger å brukes ved vannlekkasjer på eksisterende vannledning fra Gulset til Gjerpen.

Ny pumpetrykkledning fra Steinsvika vannbehandlingsanlegg til Brekka ila 2023/2024. Gml. vannledning ligger under villaområder i Åfoss (kritisk ved vannlekkasjer). Dette gir oss også en nødvendig bypass-ledning rundt Tangeråsen HB. Dobbelsidig vannforsyning fra hovedvannverket vil sikre vannforsyningen til Skien kommune for fremtiden.

15.4.13 Drift avløp

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Separere/ reparere ledningsnett for å redusere tilførsel av overvann til pumpestasjoner, renseanleggene og ledningsnett overløp	Enhet for Prosjekt og anlegg arbeider fortløpende hele året for å separere avløpsnett i Skien kommune. Se måloppnåelse for Prosjekt og anlegg.
Øke tilknytningen av boliger med utslipp til vassdrag	Enhet for Prosjekt og anlegg arbeidet i 2019 for å tilknytte boliger med direkteutslipp i Skien kommune. Se måloppnåelse for Prosjekt og anlegg.
Kontrollere vannkvalitet ved prøvetaking, gjøre tiltak ved avvik (unntak under, og like etter, kraftige regnbyger)	Vannkvalitet ved prøvetaking detekterte ett brudd i 2019 som ble reparert omgående. Ellers bra vannprøveresultater.
Overholde rensegrad på Elstrøm renseanlegg	Elstrøm RA renses i snitt 91,7 % fosfor i 2019. Kravet er 90 %
Sikre kontinuerlig oppetid på kommunens avløpspumpestasjoner for å hindre at de går i overløp	I 2019 hadde enheten 15 pumpestasjoner stasjoner men kort nedetid pga reparasjoner, mot 26 stopp i 2018.
Gjennomføre planlagt, korrektiv spyling av ledningsnett	Gjennomført
Separere/ reparere ledningsnett med nedslagsfeltet til Gjerpensdalen	Enhet for Prosjekt og anlegg arbeidet i 2019 for å separere avløpsnett med nedslagsfeltet til Gjerpensdalen. Se måloppnåelse for Prosjekt og anlegg.
Tømme samtlige private avløpsanlegg i henhold til forurensingsloven; hvert annet år	Alle private avløpsanlegg ble tømt etter tømmeplan
Pålegge huseier utkobling av private avløpsanlegg hvor det er mulig	Enhet for Forvaltning og service har ansvar for å pålegge huseier utkobling av private avløpsanlegg hvor det er mulig. Se måloppnåelse for Forvaltning og service.
Produsere avløpsslam i kvalitetsklasse 1 og 2	Alt slam produsert på Elstrøm RA var i henhold til krav.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Optimalisere kjemikaliebruk	Prosjektet startet høsten 2019 og fortsetter i 2020.
Optimalisere overløpsterskel	Gjennomført
Ta i bruk TQM (kvalitetssystem) hos alle ansatte	Gjennomført
Revidere avdelingens HMS- prosedyrer	Gjennomført
Fagsamling for å bedre arbeidsmiljø	Gjennomført

Utsikter for fremtiden

Vi skal jobbe for å optimalisere kjemikalieforbruket på Elstrøm, da vi tror vi har mye å spare her. Vi tenker også at driften av ledningsnett (overløp) og renseanlegg får store driftsfordeler ved at ledningsnett separeres.

Slambehandlingen vil også bli vurdert. Det kan bli aktuelt å sende slammet til ekstern behandling for gassproduksjon. Vurderinger rundt dette er igangsatt.

15.4.14 Prosjekt og anlegg

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Byst 241/16 – Vurder muligheten for en enda raskere utskifting av gamle ledninger. Dette vil være et bidrag i arbeidet for en sikker vannforsyning.	Utskiftingstakten ligger over målet om 1 % i 2019.
Byst 241/16 – Hovedutvalget finner gode tiltaksplaner innenfor vannforvaltning og friluftsliv. Vannforsyning og vannkvalitet samt tilgang til gode råvannskilder er viktige. Vi har de seneste årene hatt flere små og større flomsituasjoner i Skien. Vi ber om at beredskapen holdes på minst dagens nivå, og at <u>kompetanse</u> til å møte effektene av et endret klima til enhver tid beholdes.	Beredskap og kompetanse er opprettholdt i 2019.
HOTS 101/18 – Aksjon skoleveg 2019 – trafikksikkerhetstiltak skal gjennomføres i Hulkavegen med opphøyd gangfelt og fortau langs vestsiden.	Tiltaket er utført i 2019.
Vann og avløp	
Mål om en fornyelsestakt på 1 % i Hovedplan for vannforsyning. Delmål 2019: 1,1 % innenfor vann og 1,5 % innenfor avløp.	Faktisk fornyelsestakt 2019: - Vann 1,44 % - Avløp 1,23 %
Vann	
Styrket kapasiteten i reservevannforsyningen	Prosjektet Bjørntvedtvegen – Porsgrunnsvegen ble igangsatt i 2019, og fullføres våren 2020. Prosjektet reservevannforsyning til Porsgrunn (sjøledning Bøle – Porsgrunn grense) ble igangsatt i 2019, og fullføres våren 2020. Prosjektene Porsgrunnsvegen – Bøle og Tangeråsen – Farbukta er noe forskjøvet i tid, og igangsettes rundt årsskiftet 2020/21.
Tilrettelegge for reduksjon av lekkasjetap.	Bygging av sonevannmålere er igangsatt (flerårig prosjekt).
Forvalte dammer i henhold til NVE sine krav.	Forberedelser/planlegging av tiltak for utbedring/forsterkning av dammer pågår. Investerings tiltak planlegges utført for Ørnstjern i 2021 og Ulvsvann i 2022.
Avløp	
Utarbeidet beslutningsgrunnlag: prioritering av ledningsfornyelse avløp.	Arbeide med utvikling av en sanerings/tiltaksplan for transportsystem avløp ble igangsatt i 2019, og fullføres i 2020.
Sanering av utslipp til Børsesjø/Leirkup-vassdraget.	Prosjektene Løbergvegen – sidegater og Snelvedt, del 3 er igangsatt, og fullføres sommeren 2020. Prosjektet Grini – begge sider av Siljanvegen igangsettes våren 2020, og fullføres i 2021.
Tilkoplet spredte avløp til offentlig avløpsnett	Prosjektet Renna – Grøtsund er noe forsinket. Forventet oppstart høsten 2020.

Forebygge overvannsskader i tettbygde områder	Kjørbekk industriområde (bygge ny bekk og overvannssystem for å takle flom og dambrudd ved Hvitsteinstjern) – Videre utredning/prosjektering avventes i påvente av reguleringsplanbehandling.
Andre anlegg	
Beredskap for å gjennomføre ikke planlagte anlegg som følge av hendelser, feil og mangler som oppstår.	Beredskapen er ivaretatt i 2019.
Beredskap til å gjennomføre anlegg i samhandling med Bypakke Grenland, vegprosjekter og annen utbygging i regi av BDK	Beredskap og samhandling med annen utbygging i regi av BDK har fungert godt i 2019.
Rassikring Bøle Nord – samarbeidsprosjekt NVE	Oppstart av prosjektet er forsinket pga. behov for omprosjektering, og oppstått usikkerhet knyttet til finansiering fra NVE sin side. Tidligst mulige oppstart ser nå ut til å være 2021. Nærmere informasjon vedr. saken vil komme.
Trafikksikkerhetstiltak Hulkavegen.	Prosjektet ble ferdigstilt i 2019

Tabell - Nøkkeltall fra Kostra:

Nøkkeltall for	Skien 2017	Skien 2018	Skien 2019	Kgr 13 2019
Dekningsgrad				
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning	96,8 %	96,3 %	96,3 %	-
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal avløpstjeneste	90,3 %	90,5 %	90,3 %	91,8 %
Produktivitet				
Årsgebyr vann	1 995	2 095	2 266	2 608
Årsgebyr avløp	2 772	2 980	3 219	3 874

Merknader: andel av befolkningen tilknyttet kommunal ledningsnett økte i 2019. Oppdatering av registeret for private avløpsanlegg i 2019 resulterte i andelen tilknyttet kommunal ledningsnett gikk ned.

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Utarbeidet maler for informasjonsskriv til husstander. Færre unødvendige henvendelser fra kommunens innbyggere.	Malene ble vesentlig forbedret i 2019. Fortsatt behov for noe videreutvikling (2020).

Utsikter for fremtiden

Prosjekt og anlegg har tilfredsstillende økonomiske rammer og en forsvarlig personellsituasjon for å bidra til måloppnåelse i tråd med politiske styringsdokumenter. Av fokusområder som det jobbes med nå og fremover nevnes styrking av beslutningsgrunnlaget for prioritering av investeringsprosjekter innenfor vann og avløp, effektivisering (dvs. å få best mulig nytte av investerte midler), og videreutvikling av virkemidler for reduksjon av klimagassutslipp og andre miljølemper knyttet til anleggssektoren innenfor områder Prosjekt og anlegg har ansvaret for.

15.4.15 Forvaltning og service

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Etablere KGrav - koordinert behandling gravetillatelser med kabeletater og andre aktører	Digitalt planverktøy KGrav ble tatt i bruk i 2019 og i full drift. Sørger for et godt plansamarbeid mellom kabeletater og ledningseier for vann og avløp.
Etablere digitalt søknadsprosedyre for entreprenører og rørleggere	Det har blitt jobbet med etablering i samarbeid med Leverandør/ ITG og arkiv i 2019. Det er ikke igangsatt. Oppstart blir i første halvår av 2020. Dette gjøres samtidig med Porsgrunn kommune.
Informasjon og oppfølging av oljetanker i tråd med forbud fra 2020	Informasjonsmøte for innbygger med oljetank ble avholdt i 2019. Mange henvendelser om fjerning av oljetank etter møte.
Pålegg om utkobling av private avløpsanlegg gitt ved nye VA anlegg.	Bedret våre rutiner på gjennomføring av pålegg av utkobling ved utførelse av nye VA anlegg

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Styrket forvaltningskompetanse og tilsynsfunksjon	Gjennomført kurs for tilsyn av spredt avløp i 2019. Fortsetter med kurs i 2020
Klargjøre arbeidsfordeling i forhold til øvrige enheter i kommunalteknikk	Arbeidsfordeling med hva som skal overføres til Forvaltning og service har bedret seg. Vi fortsetter rolleklarheten i 2020

Utsikter for fremtiden

- Fortsette å utarbeide Retningslinjer for hvordan private VA-anlegg skal tilknyttes offentlig ledningsnett. Samarbeide mellom enhetene i kommunalteknikk som skal føre frem til politisk saksfremlegg. Det gir hjemmel for å gjennomføre tilsyn på spredt avløp.
- Utarbeide en Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus og hytter.
- Utarbeide å gjennomføre gravegebyr for graving i kommunal grunn.

15.4.16 Tekniske fellestjenester

Mål og måloppnåelse

Politiske føringer og virksomhetsplan

Mål	Måloppnåelse
Lager	
Sluttført flytting av lagerfunksjoner fra Geiteryggen til Rødmyrlia 40	Utført
Lagerhold og drift med enkelt ajourhold og direkte koblinger til kommunens regnskap	Ikke ferdig pga noe tekniske utfordringer
Utleie av arrangementsutstyr	Pågår gjennom hele året
Verksted	
Levert konkurransedyktige verkstedtjenester i Rødmyrlia 40	Verkstedet er drevet iht budsjett og med konkurransedyktige priser.
Maskinforvaltning	

Kommunal bil og maskinpark skiftet ut med EL-biler eller kjøretøy som ikke bruker fossilt brensel	Anskaffet 14 el-biler og 6 biogassbiler, samt 1 lastebil på biogass (kjøp og leasing) i 2019
Drifte og tilpasse maskinforvaltningen til brukernes behov - konkurransedyktige tjenester og priser	
Montere alkolåser i biler og maskiner - Utarbeide rutiner	Rutiner er utarbeidet og godkjent i LAMU 28.10.19

Forbedringsmål

Mål	Måloppnåelse
Innkjøp i E-handel på lager	Øke andelen av innkjøp til lageret i E-handel

Utsikter for fremtiden

Lager:

Vi har en økt pågang på bruk av lageret vårt etter vi flyttet alt til Rødmyr.

Verksted:

Fortsette å utvikle samarbeidet om drift av verksted med Porsgrunn kommune.

Maskinforvaltning:

Prioritere å få montert alkolåser i alle kjøretøy over 7,5 tonn.

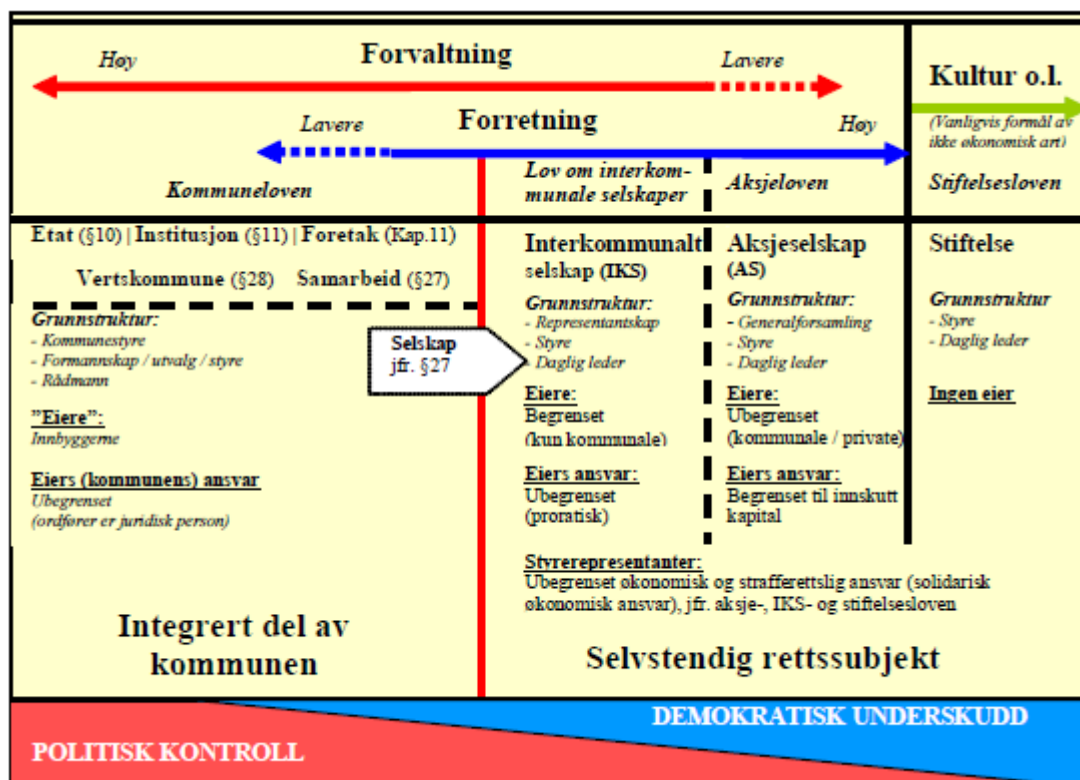
Fortsette å bytte ut gamle fossile biler med EL-/biogass biler der det lar seg gjøre.

System for ukes rapportering av biler inn i TQM.

16 SKIEN KOMMUNE EIERSKAP

(rød tekst ikke oppdatert for 2019)

Det er ulike selskapsformer som kan benyttes for organisering av kommunale oppgaver ved selskapsorganisering. Formålet med en kommunal virksomhet har mye å si for hvilken selskapsform kommunen velger.

Ulike organiseringsformer for kommunal virksomhet. Kilde KS konsulent

16.1 INTERKOMMUNALE SAMARBEID

Flere kommuner kan inngå avtale om å løse oppgaver i fellesskap uten at det dannes et interkommunalt selskap.

Kommuneloven angir det formelle grunnlag for etablering, drift og evt. avvikling av interkommunale samarbeid. Følgende paragrafer i kommuneloven omhandler samarbeid:

- § 27 - styre
- §28b – administrativt vertskommunesamarbeid (trådte i kraft i 2007)
- §28c – vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd (trådte i kraft i 2007)

Kommunelovens §27; Styre:

Kommunelovens § 27 angir rammene for slikt samarbeid. To eller flere kommuner kan opprette eget styre til løsning av felles oppgaver. Bystyret gir styret myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. Vedtektene for det interkommunale styre skal inneholde blant annet bestemmelser om området for styrets virksomhet.

Kommuneloven §28-1 b; Administrativt vertskommunesamarbeid:

Kommunelovens § 28b angir rammene for slikt samarbeid. Administrativt verstkommunesamarbeid betyr at en kommune påtar seg det fulle ansvar for å levere tjeneste på et utvalgt område til andre. Den aktuelle enhet vil fortsatt levere tjenester til egen kommune som før. Vertskommunetjenestene kommer i tillegg og finansieres av mottakerkommunene.

Kommuneloven §28-1 c; Vertskommunesamarbeid m/felles folkevalgt nemnd:

Kommunelovens § 28c angir rammene for slikt samarbeid. Verstkommunesamarbeid etter denne bestemmelsen betyr at en kommune påtar seg det fulle ansvar for å levere tjeneste på et utvalgt område til andre, og at en felles folkevalgt nemnd leder dette arbeidet. Den aktuelle enhet vil fortsatt levere tjenester til egen kommune som før. Vertskommunetjenestene kommer i tillegg og finansieres av mottakerkommunene. Valg av vertskommune skjer ofte ut fra et hensiktsmessighetssynspunkt, ved at man for eksempel har de beste forutsetningene.

16.2 Interkommunalt samarbeid - kontorkommune Skien.

Dette er ordinære organisasjonsenheter i Skien kommune, som i tillegg til å betjene sin egen kommune også har påtatt seg å levere tjenester til andre kommuner.

Denne oversikten er kun ment som en kort oppstilling, og det henvises til de enkelte samarbeids årsmelding for utfyllende opplysninger.

I kommunens regnskapsdokument er det **egen note** med regnskapsopplysninger.

Alarmsentralen			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 13	Skien, Siljan, Bamble, Kragerø, Tokke
Kommuneloven:	§ 27, med vedtekt, styre og årsmøte.		
Etablert:	01.01.2019.		
Internettside:	www.alarmsentralentelemark.no		
Formål:	Responscenter for trygghetsalarmer, velferdsteknologi, brannalarmer og andre tekniske alarmer. Overført til Helse og velferd fra 1.1.2020		
Brannberedskap, brannforebyggende virksomhet , feie- og tilsynstjenester			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Til sammen: ca. 54	Skien
Kommuneloven:	§ 28 b, hvor forvaltningsmyndigheten er lagt til kontorkommunen.		Siljan
Historikk:	Beredskap: mer enn 35 år siden Feiing og tilsyn med fyringsanlegg: 20.06.2000		
Etablert:	01.01.2012.		
Formål:	Skien brann- og feiervesen yter følgende tjenester i Siljan kommune i henhold til brannvernlovens §9: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beredskap overfor brann og andre ulykker ▪ Brannforebyggende virksomhet ▪ Feiing og tilsyn med fyringsanlegg ▪ Tilsyn og forvaltning av tilsynsobjekter etter Brannlovens §13		
Brannforebyggende virksomhet			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Til sammen: ca. 9	Skien
Kommuneloven	§ 28 b, hvor forvaltningsmyndigheten er lagt til kontorkommunen.		Drangedal
Etablert:	01.01.2014.		
Formål:	Skien brann- og feiervesen yter følgende tjenester i Drangedal kommune i henhold til brannvernlovens §9: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brannforebyggende virksomhet ▪ Tilsyn og forvaltning av tilsynsobjekter etter Brannlovens §13 Denne er avviklet fra 1.1.2020 i forbindelse med etablering av Grenland brann- og redningsvesen.		
Skogbrannberedskap i Telemark			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Ingen ansatte, men Skien kommune har administrativ drift av samarbeidet ca 0,15% stilling	Alle i Telemark
Lov om brannvern	§ 15, forskriftenes § 4-12, hvor administrasjonen er tillagt kontorkommunen.		
Etablert:	03.03.2016.		
Formål:	Skien brann- og feiervesen yter følgende tjenester i ordningen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Administrerer skogbranntroppene i Telemark ▪ Antall skogbranntropper i 2017: 4 stk. ▪ Ansvaret for «Skogbrannberedskapsplanen for Telemark»		

ITG (IT-samarbeidet i Grenland)			Deltakerkommuner:	
Vertskommune:	Skien	Antall årsverk: 32	Skien , Bamble, Siljan	
Etablert:	Bamble fra 01.07.06 Siljan fra 1.03.09		Leverer tjenester til: Skien Fritidspark Skien kirkelige fellesråd	
Formål:	Revidert avtale gjort gjeldene fra 1/1-17 Felles IT-tjenester for deltakerkommunene. Samarbeid om IT-drift og videreutvikling skal legge grunnlaget for felles digitale tjenester hos deltagerkommunene. Felles digitale tjenester vil gi besparelser ved anskaffelse, innføring, videreutvikling og drift. Stordriftsfordeler skal gi kommunene gode og kostnadseffektive IT-løsninger.		Skien kommunale pensjonskasse, RIG-renovasjon i Grenland arbeidstakerorganisasjoner, GEODATA – Skien, Bamble, Porsgrunn og Siljan	
Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI)			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 7	Skien	44 %
Etablert:	03.09.2007		Bamble	12 %
Internettside:			Drangedal	4 %
Formål:	Oppnå stordriftsfordeler og effektivisering av innkjøpsfunksjonene i deltakerkommunene.		Kragerø	9 %
			Porsgrunn	29 %
			Siljan	2 %
Grenlandssamarbeidet			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 1	Bamble	
Etablert:	2003, ny organisering fra juni 2006.		Drangedal	
Formål:	Hovedmålet er at samarbeidet mellom kommuner i Grenland skal bidra til en økt økonomisk - og befolkningsmessig vekst i området som helhet og i de enkelte kommuner. Vekstfilosofien må ha miljøaspektet som bærende ide.		Kragerø Porsgrunn Siljan Skien	
Barnevernsvakten i Grenland			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 4,2	Alle i Telemark	
Etablert:	01.10.2000			
Formål:	Barnevernsvakten er en krise- og akuttberedskap for barnevernstjenesten. Felles barnevernsvaktjeneste på kveldstid, i helger og høytider.		Skien andel: etter innbyggertall, 32%	
Grenland landbrukskontor			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 5,6	Skien	65%
Etablert:	1995: Felles landbrukskontor for Skien og Porsgrunn 2005: Utvidet med Siljan Ny avtale fra 2013, §28b		Porsgrunn	25%
Formål:	Grenland landbrukskontor har ansvaret for de kommunale tjenester og arbeidsområder i tilknytning til landbruket i deltagerkommunene.		Siljan	10%
Skien interkommunale legevakt			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 21 Årsverk: 14,45	Skien	86,04 %
Etablert:	Reforhandlet i 2009.		Nome	10,29 %
Formål:	Skien interkommunale legevakt påtar seg ansvar for fullt legevaktsamarbeid for Nome og Siljan kommuners befolkning hele døgnet i hele året.		Siljan	3,67 %

Øyeblikkelig hjelp sengepost			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 18	Skien
Etablert:	2013	Årsverk: 13,8	Nome
Formål:	Øyeblikkelig hjelp sengepost påtar seg ansvar for samarbeid med Nome og Siljan kommuners befolkning hele døgnet hele året.		Siljan

Overgrepsmottaket i Telemark			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 2 Årsverk 0,4	STHF som har avtale med alle kommunene i fylket
Etablert:	Reforhandlet i 2016.		
Formål:	STHF har avtale med alle kommunen i fylket og STHF har avtale med Skien kommune om å drifte overgrepsmottaket. Mottaket skal bidra til at personer som har vært utsatt for seksuelle overgrep, får nødvendig fysisk og psykisk helsehjelp. I tillegg til 0,4 årsverk deltar 9 personer i vaktordning.		

Krisesenteret i Telemark			Deltakerkommuner
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 9,96 Antall ansatte: 11	Alle i Telemark minus Notodden
Brutto driftsbudsjett:	Kr 11 946 000,- fordeles på deltagende kommuner etter innbyggertall.		
Formål:	Etter Lov om kommunale krisesentertilbud som trådte i kraft 1. januar 2010, ble krisesenter en pålagt kommunal oppgave. Krisesenteret i Telemark skal sørge for at kvinner, menn og barn utsatt for vold eller trusler om vold, skal ha et egnet, godt og faglig krisesentertilbud. Krisesenteret ble lagt inn under Skien kommune etter Vertskommune-modellen den 1. januar 2011.		

SAMBA			Deltakerkommuner:
Vertskommune:	Skien	Antall ansatte: 25 Årsverk: 15,74	Skien 60 % Porsgrunn 40 %
Etablert:	2009 (oppstart drift 02.11.09)		
Internettside:	www.skien.kommune.no		
Formål:	Skien kommune, Porsgrunn kommune og Sykehuset Telemark HF har inngått forpliktende samarbeidsavtale om å drifte en heldøgns institusjon for barn med store og sammensatte funksjonshemminger, som trenger omfattende bistand og habilitering/rehabilitering.		Salg av plasser til andre kommuner etter avtale

Grenland Friluftsråd			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 2	Skien
Etablert:	18. desember 2013, § 27		
Formål:	Friluftsrådets oppgave er i samarbeid med deltakerkommunene, offentlige etater på ulike nivå, frivillige interesseorganisasjoner og grunneiere eller deres organisasjoner å være en pådriver for arbeid med friluftsliv i regionen		Drangedal Bamble Siljan Porsgrunn

Kemneren i Grenland			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 13,5	Skien Porsgrunn Siljan (f.o.m. 1/3-16)
Etablert:	1. januar 2014, § 28 1-b		
Formål:	Kemneren i Grenland har ansvar for innfordring av skatt, føring av skatteregnskap samt innfordring av kommunale krav		

16.3 Interkommunalt samarbeid – med kontorkommune i andre kommuner.

Dette er ordinære organisasjonsenheter i kontorkommunen, som i tillegg til å betjene sin egen kommune også har påtatt seg å levere tjenester til bla. Skien kommune.

Knardalsstrand Renseanlegg			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall ansatte: 5	Skien 60 % Porsgrunn 40 %
Etablert:	1990 Kommuneloven § 27		
Internettside:	Kontakt Porsgrunn kommune		
Formål:	Rense kommunalt avløpsvann		
Tilskudd fra Skien kommune	kr. 9.151.159,- i 2019 Andel investering kr 2.893.661,-		

Miljørettet helsevern i Grenland			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 3,45	Skien 44 % Bamble 12 % Drammen 4 % Kragere 9 % Porsgrunn 29 % Siljan 2 %
Etablert:	01.06.2006		
Formål:	Fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold. Føre tilsyn og foreta godkjenninger. Dette var et 2-årig prosjekt, som fra og med 01.01.08 er videreført som permanent ordning. Miljørettet helsevern drives etter vertskommune-modellen, med Porsgrunn kommune som vert. Samarbeidet er regulert av en samarbeidsavtale fra 2012. MHV i Grenland er delegert vedtaksmyndighet etter Folkehelseoven §12		
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 1.220.384,- i 2019.		

Lokal luftkvalitet i Grenland			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 1,3 5 målestasjoner	Skien Bamble Ca. 1/3 Porsgrunn Statens Ca. 1/3 vegvesen Industrien i Ca. 1/3 Grenland
Etablert:	01.01.2005		
Formål:	Formålet er å fremme menneskers helse og trivsel og beskytte vegetasjon og økosystemer ved å sette minstekrav og målsetningsverdier til luftkvalitet og sikre at disse blir overholdt. Lokal luftkvalitet i Grenland drifter 5 målestasjoner; en vegnær, en bynær, en med fokus på industrien, en som måler bakgrunnsverdier og en ambulerende stasjon. Tjenesten er hjemlet i Forurensningsforskriften kap. 7 ”Lokal luftkvalitet”. Tjenesten drives etter en samarbeidsavtale mellom Statens vegvesen, industrien i Grenland og de 3 Grenlandskommunene Skien, Bamble og Porsgrunn. Porsgrunn er vertskommune for tjenesten. Kommunenes 1/3 fordeles i forhold til folketall.		
Årlig tilskudd fra Skien kommune	Kr. 294.750,- i 2019		

Tolketjenesten i Grenland			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 8,25	Skien
Kommuneloven:	§ 28b		Porsgrunn
Etablert:	1989		Drangedal
Formål:	Levere tolketjeneste til deltakerkommunene. Ved ledig kapasitet selges tolketjenester til andre kommuner og selskaper		Bamble Siljan Kragerø

Tilsynskontoret for byggesaker i Grenland			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall ansatte: 1	Skien 44 %
Etablert:	01.01.2006.		Bamble 12 %
Formål:	Tilsynskontoret skal arbeide for bedre kvalitet i byggeprosjekter og være en ressurs og rådgiver innen byggekontroll. Det har vært et midlertidig prosjekt fram til 1.1.2011. Fra 1.1.2011 er ordningen gjort permanent.		Drangedal 4 % Kragerø 9 % Porsgrunn 29 % Siljan 2 %
Tilskudd fra Skien kommune	kr. 353.220,- i 2019		

Arbeidsgiverkontrollen i Grenland (AIG)			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall ansatte: 7	Skien 45,42 %
Etablert:	01.07.2004, §27		Bamble 9,85 %
Formål:	Bedre kommunens mulighet til å oppfylle krav om arbeidsgiverkontroll. Etablere et solid fagmiljø som kan bistå med råd og veiledning overfor næringslivet.		Kragerø 9,36 % Porsgrunn 31,26 % Siljan 1,18 % Drangedal 2,94%
Tilskudd fra Skien kommune	Fordeling kostnader kommunene imellom vektet ut fra antall innbyggere, arbeidsgivere og ansatte Kr 2.824.380,- i 2019		

Telemark interkommunale Næringsfond (TIN)		Deltakerkommuner	%
Avviklet			

Telemarkskanalen regionalpark			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Nome kommune	Antall ansatte: 2	Skien 14,8%
Egenkapital:	2.326.363,- pr 31.12.19		Kviteseid 7,4% Notodden 11,1% Nome 11,1% Sauherad 7,4%
Etablert:	2012, etter kommunelovens §27		Tokke 7,4%
Formål:	Å øke områdets attraktivitet som reisemål og boplass, og få til vekst og utvikling gjennom å foredle de særpregede ressursene knyttet til Telemarkskanalen og kanallandskapet.		Telemark fylkeskommune 33,3% Telemarkskanalen FKF 7,4%
Styrerepresentant	Signy Gjørum		
Tilskudd fra Skien Kommune:	Kr 476.938,- i 2019		

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA-Telemark)			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Bamble	Antall ansatte: 0,5	Alle i Telemark
Kommuneloven:	§ 27, med vedtekt, styre og årsmøte.		
Historikk:	Videreføring av lovpålagt ordning fra tidlig '80-tall. Havnedirektøren var ansvarlig inntil 31.12.2012		
Etablert:	01.01.2013		
Formål:	Ivareta Telemarks-kommunenes beredskapsansvar på interkommunalt nivå i henhold til Forurensningsloven, overfor all type akutt forurensning. Budsjettet behandles av styret og vedtas av årsmøtet hvert år.		
Styrerepresentant:	Ove Stokkeland		
Tilskudd fra Skien kommune:	110.000,-i 2019		

16.4 EIERANDELER I AKSJESELSKAPER (AS)

Aksjeselskap (AS) er regulert i lov av 13. juni 1997 om aksjeselskaper. Et aksjeselskap er et eget rettssubjekt og har egen formue og egne inntekter, og det svarer selv for sine forpliktelser. Et aksjeselskap kan ha en eller flere aksjeeiere. Kommunens innflytelse og styring av aksjeselskaper varierer ut fra eierandel. Eierskap utøves gjennom generalforsamlingen som er aksjeselskapets øverste myndighet. Det er generalforsamlingen som velger selskapets styre.

Skien kommune har eierandeler i ulike aksjeselskap. Historikk og bakgrunn for eierskapet varierer fra selskap til selskap. Denne oversikten er kun ment som en kort oppstilling, og det henvises til de enkelte selskaperens årsmelding for utfyllende opplysninger.

Telemark og Vestfold Regionteater AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Gj sn fast ansatte: 18	Skien	33,3 %
Etablert:	1975			
Aksjekapital:	Kr. 105.000.-		Telemark FK	33,3 %
Egenkapital:	Kr. 8.342.225,- pr 31.12.2019		Vestfold FK	33,3 %
Internettadresse:	www.teateribsen.no			
Formål:	Telemark og Vestfold Regionteater AS. til daglig kalt Teater Ibsen, har fast scene i Skien og driver turnevirksomhet i Telemark og Vestfold. Teateret skal gi befolkningen i fylkene et profesjonelt og allsidig teatertilbud.			
Styremedlem:	Erik Næs og vara Åse Gro Bakke Erik Gulbrandsen?			
Årlig tilskudd fra Skien kommune	Kr. 4.030.000,- i 2019			
Ibsenhuset AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 15,93	Skien	100 %
Etablert:	1973			
Aksjekapital:	Kr.42.786.300,-			
Egenkapital:	Kr.25.012.021 pr. 31.12.2018			
Internettadresse:	www.ibsenhuset.no			
Formål:	Ibsenhusets visjon lyder slik:” Ibsenhuset skal være den fremste kulturarena i Telemark og Skien hvor de store kulturarrangementene finner sted. Det skal være et programtilbud innenfor de fleste sjangre og mot alle målgrupper.”			
Styre:	Roger Hegland, leder Heidi Hamadi, Ingjerd B. Martinsen, Felix Volpe, Halvor Berg Hansen, Jørn Inge Næss, Joakim Rabe, Marek Szumski (ans.repr)			
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 9.659.000.- i 2019, i tillegg engangstilskudd 231.359,- til å dekke renter på midlertidig lån			
GREP Grenland AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 210	Skien	49 %
Etablert:	01.01..2008 (Konsern omdannet til ett selskap)		Bamble	15 %
Aksjekapital:	Kr. 1.546.000.-		Porsgrunn	34 %
Egenkapital:	Kr. 86.092.245,- pr 31.12.2019		Siljan	2 %
Internettadresse:	www.grepgrenland.no			
Formål:	Å være en bro til arbeidslivet og bidra til økt sysselsetting gjennom avklaring, arbeidstrening, kvalifisering, formidling eller andre tiltak/aktiviteter.			
Styrerepresentant:	Sidsel Devik Kathrine Sætre Evensen			
Tilskudd fra Skien kommune	Kr 8.414.688,- i 2019, for 103 VTA plasser, i tillegg 2.999.000,- midler fra tidligere Marensro-prosjektet			

Skien Næringsfond AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien 100 %
Etablert:	1982		
Aksjekapital:	Kr. 10.000.000.-		
Egenkapital:	Kr. 8.370.335,- pr. 31.12.2019.		
Formål:	Skien Næringsfond AS skal fremme utvikling av næringslivet i Skien kommune med sikte på å få etablert flere arbeidsplasser.		
Styre:	Arne Morten Knutsen, Åse Gro Bakke, Tor Killie, Emilie Schäffer, Trond Ballestad		

Skien Tomteselskap AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien kommune 100%
Etablert:	1964, reetablert i 1995		
Aksjekapital:	Kr. 100 000,-		
Egenkapital:	Kr. 34.905 pr. 31.12.201*		
Formål:	Å erverve områder i Skien til passende tomter, gjøre disse byggeklare og overdra disse til tomtesøkere, samt å påta seg saneringsoppgaver innen kommunen. NB: Selskapet har i mange år vært inaktivt.		
Styre:	Anita Ballestad, styreleder, Ken Lien, styremedlem		

Skagerak Energi AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 599,5	Skien 15,21 %
Etablert:	2001 (nåværende form)		Bamble 3,34 %
Aksjekapital:	Kr. 1.695.539,-		Porsgrunn 14,83 %
Egenkapital:	Kr. 7.946.237,- pr. 31.12.2019		Statkraft 66,62 %
Internettadresse:	www.skagerakenergi.no		
Visjon:	Skagerak Energi skal være en framtidsrettet leverandør av ren energi for velferd, vekst og utvikling.		
Styrerepresentant:	Rolf Erling Andersen, nestleder		
Utbytte:	Kr. 34.377.642,66 utbetalt i 2019.		

Kontorbygg AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 6,2	Skien 100 %
Etablert:	27.01.1972		
Aksjekapital:	Kr. 60.000.000,-		
Egenkapital:	Kr. 107.711.664,- pr. 31.12.2019		
Internettadresse:	www.kontorbygg.no		
Formål:	Selskapets formål er erverv, oppføring og drift av fast eiendom av enhver art, og å delta som aksjeeier eller på annen måte iliknende foretagender, samt finansiering av slik virksomhet.		
Styrerepresentant:	Rolf Erling Andersen, leder, Nils-Olav Skilbred, nestleder, Åse Gro Bakke, Karina M Pedersen, Helene Røsholt, Ole-Geir Hoppestad, Lars Solbakken, Ann Kjersti Grinilia, Ole Einar Amlie		
Utbytte:	Kr. 3.000.000.- for 2019		

Filmparken AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Bærum	Årsverk: 9	Skien kommune 0,17%
Etablert:	1932		Staten 78%
Aksjekapital:	Kr. 16.653.000,-		Oslo kommune 12%
	Kr. 26.463.097,- pr. 31.12.2019		Andre ca 80 kom 10%
Internettadresse:	www.filmparken.no		
Formål:	Selskapet eier og forvalter eiendommen "Filmparken" på Jar.		

Skien Dalen Skipsselskap AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 3	Skien kommune	10%
Etablert:	1992		Skien	
Aksjekapital:	Kr. 3.703.050,-		Næringsfond AS	11,3%
Egenkapital:	Kr. 451.669,- pr. 31.12.2018		Telemark fk	26,9%
Internettadresse:	www.kanalbaatene.no		Tokke kommune	12,0%
Formål:	Selskapets formål er å drive turisttrafikk i Telemarksvassdraget.		Nome	8,2%
Styremedlem:	Signy Gjærum		Kviteseid	8,2%
			Vinje	1,2%
			Tlm bilruiter AS	12,8%
Årlig tilskudd:	Kr. 200.000.- for 2019		Quality Strand	1,9 %
			Øvrige	7,5%

Bygarasjen AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien kommune	100%
Etablert:	2006			
Aksjekapital:	Kr. 96.500.000,-			
Egenkapital:	Kr. 83.230.668,- pr. 31.12.2019			
Formål:	Drive parkeringshus i Skien kommune			
Styre:	Trond Ballestad, leder, Eva E. Ulvin, Saynab Guleed			
Daglig leder:	Erik Kvam			

Greve Biogass AS (Grenland og Vestfold Biogass):			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Tønsberg	Antall ansatte: 0	Skien	10 %
Etablert:	Oktober 2013		Horten	7 %
Aksjekapital:	Kr. 5.000.000,-		Holmestrand	3 %
Egenkapital:	Kr. 18.573.755,- pr 31.12.2018			
Internettadresse:	grevebiogass.no		Sandefjord	1 %
Formål:	Behandling av våtorganisk avfall (matavfall og slam) fra eierne gjennom produksjon av biogass, biogjødsel og andre beslektede produkter.		Porsgrunn	6 %
			Kragerø	5 %
			Siljan	1 %
			Bamble	4 %
Styrerep.:	Anne Berit Steinseth fra Renovasjon i Grenland sitter i styret til Greve Biogass		Vestfold avfall	41 %
			Tønsberg rens. anlegg IKS	22 %

Mersmak i Skien AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 1,6	Skien kommune	71,84%
Etablert:	2011		Telemark landbruksselsk	9,71%
Aksjekapital:	Kr. 103.000,-		Skien by	4,85%
Egenkapital:	Kr. 295.360,- pr 31.12.2018		Andre	13,60%
Internettadresse:	www.mersmakiskien.no			
Formål:	Fremme interessen for mat ved gjennomføring av arrangement, herunder festival samt aktiviteter som fremmer formålet.			
Styrets leder:	Knut Wille			
Styrerepresentant:	Arne Morten Knutsen			
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 1.200.000,- i 2019			

Bjorstaddalen avfallsanlegg AS:			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien	100 %
Etablert:	6.10.2014			
Aksjekapital:	Kr. 10.000.000,-			
Egenkapital konsern:	Kr. 77.691.139,- pr 31.12.18			
Formål:	Å fungere som et holdingselskap for selskap som driver miljøvennlig avfallsdeponi, mottak og håndtering av avfall fra husholdningene og næringsvirksomhet i Grenland, samt det som naturlig står i			

forbindelse med dette. To datterselskap Bjorstaddalen Næring As og Bjorstaddalen Husholdning As
 Styrets leder: Trude Tvedt , Daglig leder: Sindre Hauen
 Utbytte: 6.500.000,- utbetalt i 2019

E 134 Haukelivegen As

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Vinje	Antall ansatte: 0	Skien 2,2%
Etablert:	2001. Skien inn i 2014		44 aksjonærer
Aksjekapital:	Kr. 460.000,-		
Egenkapital:	Kr. 3.571.663,- pr. 31.12.2019.		
Internettadresse:	www.haukelivegen.net		
Formål:	Å arbeide for utbygging og standardheving av E134 Haukelivegen og RV23.		
Tilskudd	37.000,- i 2019		

Visit Telemark As

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 8	Skien 1,781%
Etablert:	Jan 2014 (tidl Telemarksreiser AL). Kjøpt opp Visit Grenland		Total 107 aksjonærer
Aksjekapital:	Kr. 872.000,-		
Egenkapital:	Kr. 3.428.513,- pr. 31.12.2019.		
Internettadresse:	www.visittelemark.no		
Formål:	Visit Telemark As er reiselivets eget selskap for markedsføring av Telemark.		
Styreleder:	Christer L. Sørensen, Thon Hotel Høyers		

Rehabiliteringssenteret AIR AS

		Eierandeler:	
Etablert	1986 (tidligere Attførings- senteret i Rauland)	Antall årsverk: 67	Skien 0,3 % Vinje 16,1%
Aksjekapital	981.000,-		Norsk Hydro 15,3%
Egenkapital:	81.594.785,- pr 31.12.2019		Andre 68,3%
Internettadresse	www.rehabilitering.no		
Formål:	Virksomheten arbeider i spesialisthelsetjenesten innen fagfeltet arbeidsrettet rehabilitering. Air er et non-profit aksjeselskap.		

Klosterøyafondet AS

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 0	Skien Næringsf. 100%
Etablert:	2015		
Aksjekapital:	Kr. 30.000,-		
Egenkapital:	Kr. 1.843.942,- pr. 31.12.2018.		
Formål:	Legge til rette for etablering og nyskaping av næringsaktiviteter og andre tilliggende formål som bidrar til økt sysselsetting og aktivitet på Klosterøya i Skien og Grenlandsregionen forøvrig.		
Styrerep:	Styreled., Geir Arild Tønnessen, Kari Lise Holmberg		

Skien Datasenter Utvikling AS

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Ansatt: 1	Skien kommune 34%
Etablert:	3. juli 2017		Tlmk utv.fond 15%
Aksjekapital:	Kr. 30.000,-		Løvenskiold-Fossum Skog 51%
Egenkapital	Kr 48.274,- pr. 31.12.2018		ANS
Formål:	Selskapet virksomhet er å drive med mål om etablering av et datasenter i Skien kommune.		
Styret:	Kjetil Ditlefsen, styreleder, og styremedlemmer Karin G. Finnerud og Thor- Erik Vartdal		
Tilskudd fra Skien:	Kr 1.388.000 i 2018		

16.5 INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS)

Samarbeid mellom flere kommuner og/eller fylkeskommuner kan organiseres som interkommunale selskap (IKS) etter lov av 29. januar 1999 om interkommunale selskaper. Deltakere i IKS kan være kommuner, fylkeskommuner og andre IKS. Interkommunale selskaper er egne rettssubjekter som rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene. Selskapets øverste myndighet er representantskapet. Representantskapet er eiernes organ, og deltakerkommunenes eiermyndighet utøves av representantskapet.

Grenland Havn IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 18	Skien	33,3%
Etablert:	1992		Porsgrunn	33,3%
Egenkapital:	Kr. 396.893.000,- pr. 31.12.2019		Bamble	33,3%
Internettside:	www.grenland-havn.no			
Formål:	Selskapet skal sikre regionen en konkurransedyktig, fremtidsrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport			
	□ Selskapet skal gjøre havnen til et effektivt trafikkknutepunkt gjennom ulike transportformer			
	□ Selskapet skal utøve den myndighet og ivareta de forvaltningsoppgaver som er tillagt kommunene etter havne- og farvannsloven			
	□ Selskapet skal delta på eiersiden i og samarbeide med andre virksomheter når dette ligger innenfor selskapets formål			
Grenland Havnestyre:	Geir Arild Tønnessen, styremedlem			
Telemark kommunerevisjon IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien og Bø	Antall årsverk: 21,4	Skien	18,86 %
Etablert:	2003		Bamble	5,35 %
Egenkapital:	kr. 10.940.296,- pr. 31.12.2019		Bø	1,95 %
Internettside:	www.tekomrev.no		Drangedal	1,58 %
Formål:	Utføre lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne. I tillegg utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne. Kan utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskap. Selskapet har ikke erverv til formål.			
Representantskap:	Ingjerd Martinsen			
Årlig tilskudd fra Skien kommune:	Kr. 2.692.000,- i 2019			
			Fyresdal	0,50%
			Hjartdal	0,62%
			Kragerø	4,00%
			Kviteseid	1,01%
			Nissedal	0,54%
			Nome	2,51%
			Notodden	4,66%
			Porsgrunn	12,51%
			Sauherad	1,64 %
			Seljord	1,11%
			Siljan	0,88%
			Tinn	2,45%
			Tokke	0,94%
			Vinje	1,46%
			Tlm Fylkesk	20,87%
			Larvik	16,56%
Gea Norvegica Geopark IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 4,0	Skien	9,63 %
Etablert:	8.12.2004		Bamble	2,75 %
Egenkapital:	2.124.133,- pr. 31.12.2019		Kragerø	2,29 %
Internettside:	www.geoparken.no		Nome	1,38 %
Formål:	Geoparken skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og sammenhengene mellom geologiske prosesser og vår eksistens.			
	Gea Norvegica Geopark ble i 2006 godkjent som en Europeisk UNESCO Geopark.			
Representantskap:	Hedda Foss Five			
Styremedlem:	Vara Signy Gjærum			
Tilskudd fra Skien k:	Kr 418.874,- i 2019			
			Porsgrunn	6,42 %
			Siljan	0,46 %
			TelemarkFK	34,40 %
			Larvik	8,26 %
			Vestfold FK	34,40%

Renovasjon i Grenland IKS (RiG)

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 13	Skien 50,31 %
Etablert:	20.03.2014		Porsgrunn 33,85 %
Egenkapital:	-8.235.891,- pr 31.12.2019		Bamble 13,51 %
Internettside:	www.rig.no		Siljan 2,33 %
Formål:	Ivareta bestiller—og forvalterfunksjoner knyttet til de tjenester kommunene tilbyr sine innbyggere for innsamling av husholdningsavfall.		
Representantskap:	Knut Einar Aas		
Styremedlem:	Marco Gozzi		
Eierbidrag fra Skien kommune:	husholdning 51.511.684,- husholdning og 6.623.929,- næring i 2019		

Vekst i Grenland IKS

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 9,2	Skien 44%
Etablert:	Stiftet 05.11.2013 (tidl. 16.12.1999)		Bamble 12 %
Eierkapital:	Kr. 19.000.000,-		Porsgrunn 30 %
Egenkapital:	Kr. 21.549.814,- pr. 31.12.2019		Siljan 2 %
Internettadresse:	www.vig.no		Kragerø 9 %
Formål:	Å være pådriver- og bistandsapparat for å opprettholde og utvikle bestående og nye arbeidsplasser i regionen.		
Representantskap:	Hedda Foss Five, Erik Næs, Jan Terje Olsen		
Styrerepresentant:	Vara Ingjerd Martinsen		
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 4.268.500 i 2019		

Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Kongsberg	Antall årsverk: 39,7	Skien 7,08 %
Etablert:	1992, Skien med fra 2016		Til sammen 40 kommuner og 2 fylkeskommuner
Egenkapital:	34.935.634,- pr 31.12.18		
Internettside:	www.ikakongsberg.no		
Formål:	Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal kunne fungere som arkivdepot for eierne samt selge kompetanse og arkivtjenester til andre.		
Representantskap:	Erik Næs		
Eiertilskudd:	Kr 1.882.141,- i 2019		

Sør Øst 110 IKS

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Tønsberg	Antall ansatte: 31	Skien 7,7%
Etablert:	2018		
Egenkapital:	11.349.422,- pr 31.12.2019		
Internettside:			
Formål:	Dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver i forbindelse med «forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen» 4-5. 4-6, 4-7 og 6-3.		
Driftstilskudd fra Skien:	Kr 2.834.520,-		

16.6 KOMMUNALE FORETAK

Kommunale foretak (KF) er regulert i kommunelovens kapittel 11. Reglene om kommunale foretak er utformet med sikte på å være et tilbud om organisering av kommunens forretningsmessige virksomhet, men hvor det likevel er ønskelig å knytte virksomheten tett opp til de sentrale kommunale organene.

Foretaket er ikke en egen juridisk person, men del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen er part i alle avtaler og hefter for foretakets forpliktelser. Foretaket ledes av et styre, som er utpekt direkte av kommunestyret. Daglig leder står i linje under styret, som igjen er underlagt kommunestyret. Foretakene er på denne måten direkte underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. Rådmannen har ikke instruksjons- eller omgjøringmyndighet overfor foretakets daglige leder.

Skien kommune har valgt å organisere deler av sin tjenesteproduksjon som egne kommunale foretak. Nedenfor følger en oversikt over alle kommunale foretak. Vi gir ikke noen omfattende omtale av det enkelte foretak, men henviser til foretakets egen årsmelding.

Skien Fritidspark

Etablert:	01.01.2007	Antall årsverk: 61
Internettside:	www.skienfritidspark.no	
Formål:	Foretakets formål er å ivareta og videreutvikle et fremtidsrettet fritids- og idrettsanlegg som skal gi befolkningen i alle aldersgrupper, i og utenfor kommunen, gode muligheter til et aktivt og helsefremmende liv. Samtidig skal foretaket aktivt arbeide for at anlegget stimulerer til økt tilreisning fra turister, idrettslag, organisasjoner og mennesker under utdanning. Foretaket er et nonprofitforetak, men skal så langt som mulig drives etter forretningsmessige prinsipper.	
Styret:	Torunn Hauen Aks, leder Helga Lilleland, nestleder Lars Solbakken, styremedlem Mariann Gravli Ruud, styremedlem Joakim Rabe, styremedlem Jannicke Siverstsen, styremedlem ansatt Lilleba Aasen, styremedlem ansatt	
Tilskudd fra Skien kommune	Kr 18.638.820,- for 2019 (inkl tilleggsbevilging på 3.896.820,- mill til dekning av underskudd 2018 på grunn av tapte midler iftb ekstraord. vedlikehold, jfr regnskapssak for Skien Fritidspark i Skien Bystyre)	

16.7 STIFTELSE

Organisasjonsformene er regulert i egen lov, Stiftelsesloven.

Kommuner og fylkeskommuner står fritt til å etablere stiftelser. Oppretterne står fritt til å fastsette formålet, og stiftelsen er et selvstendig rettssubjekt. Stiftelser har ingen eiere. Verken oppretteren eller andre kan med grunnlag i eiendomsretten utøve styring over stiftelsenes virksomhet eller gjøre krav på andel i stiftelsens overskudd. Stiftelser ledes av et eget styre.

Stiftelsen Sauherad Samtun			Stiftere:
Kontorkommune:	Sauherad		Telemark fk
Stiftet:	1984 (Samtun As stiftet 19.12.03)		Alle kom. i
Stiftelseskapital:	Kr. 100.000,-		Telemark
Egenkapital:	Kr 10.983.481,- pr 31.12.18		
Internettside:	www.samtun.no		
Formål:	Stiftelsen Sauherad Samtun leier ut sine eiendommer til Samtun AS som driver med behandling/dyktiggjøring av rusmiddelavhengige		
Styret:	Styremedlem Stein Olav Aasland		
Skien kommunale pensjonskasse			Opprettet av:
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 6	Skien kommune
Etablert:	30.05.1938		
Selskapskapital:	181.000.000 pr. 31.12.2019		
Formål:	Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og andre pensjonsberettigede.		
Styret:	Tor Ragnar Sollid, Kai Tore Kvålo, Jan Terje Olsen Vibeke Hein Bæra, Bente Østby, Kristin Ingeberg Observatører: Einfrid Halvorsen, Dag Sagafos		
Telemark museum			Stiftere:
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk 41,54	
Internettside:	www.telemarkmuseum.no		
Visjon	Telemark Museum skal være et bærekraftig, aktuelt og utviklingsorientert museum.. Telemark Museum har driftsansvar for 110 bygninger, 112 000 gjenstander, 2,4 millioner foto og nær 1600 hm privatarkiver.		
Tilskudd:	Kr 2.476.000,- i driftstilskudd 2019 I tillegg bidrar Skien kommune årlig med drift og vedlikehold av parkområdene i Brekkeparken og på Ibsen Venstøp (ca 600.000,-)		
Styremedlem:	Roger Hegland		

17 OVERSIKT OVER ÅRSVERK

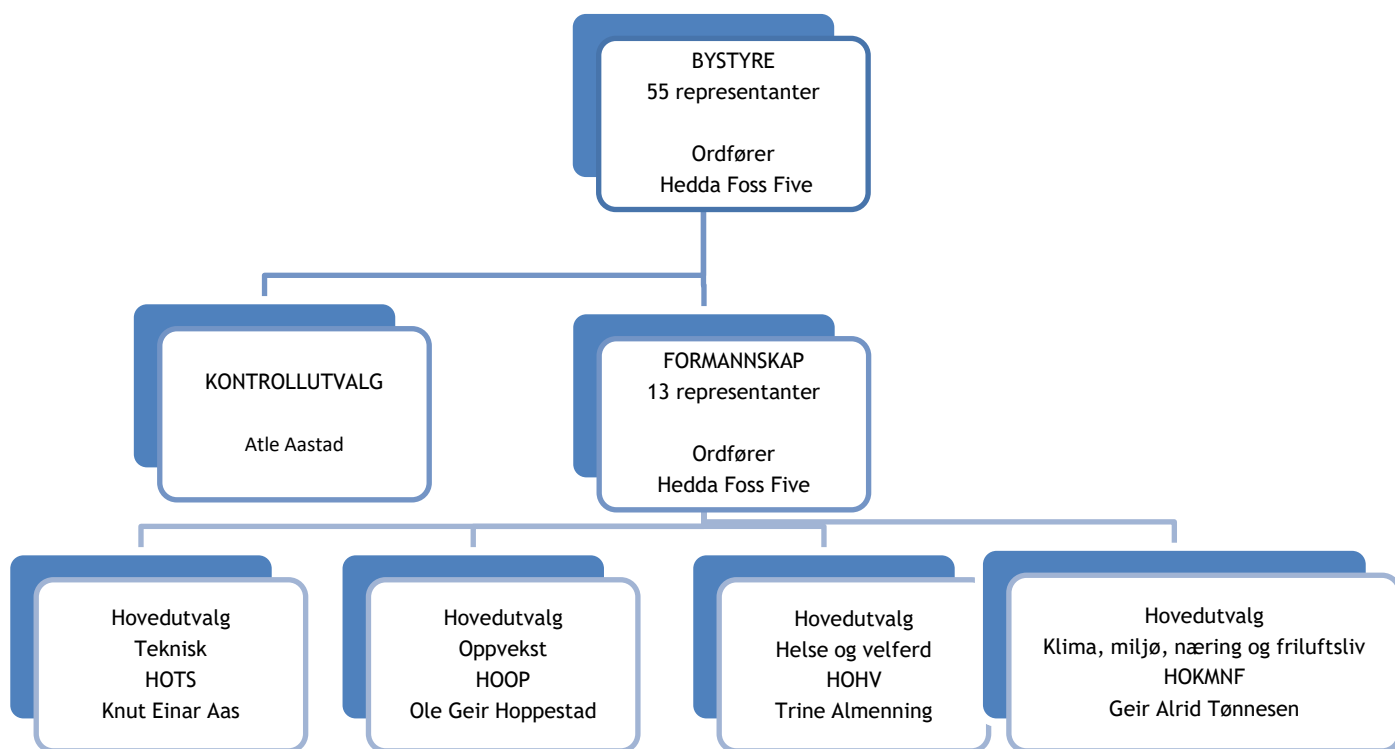
Pr kommunalområde	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Assisterende rådmann	71	129	130	134	135	139	142	144
HR	35	34	34	34	34	23	23	23
Rådmann inkl. NAV	73	71	67	68	77	91	91	92
Helse og velferd	1 321	1 304	1 368	1 377	1 419	1 432	1 480	1 464
Oppvekst	1 335	1 307	1 201	1 219	1 300	1 319	1 320	1 324
Bydrift/BDK fra 13	516	446	449	424	401	401	406	408
	3 351	3 291	3 250	3 256	3 366	3 405	3 462	3 455

- Brann er flyttet fra BDK til assisterende rådmann sitt ansvar fra 2012-13
- Samba, Heikleivegen og Einaren er flyttet fra oppvekst til helse- og velferd 2013-2014.
- Tabellen er uten lærlinger, og årsverk i omstilling
- Servicesenteret er flyttet fra HR til rådmannen fom 2017
- helse- og velferd har endret tellemåte, årsverk 2019 for helse og velferd er pr 1/1-2019

18 POLITISK LEDELSE 2019

Foto: Ole Bjørn Ulsnæs

Bystyret er kommunens øverste organ og velges hvert 4. år.
2019 har det følgende sammensetning:

Arbeiderpartiet (19)

*Hedda Foss Five
*Rolf Erling Andersen
Ole Geir Hoppestad
*Trude Tvedt
Knut Einar Aas
Roger Hegland
Rasmus Omland
Trine Almenning
Ingjerd Marthinsen
Jorunn Schmitz
Harald Haraldsen
Tor Ragnar Sollid
Felix Volpe
Harald Christiansen
Anders Skorve
Saynab Guleed
Frode Bakken
Odin Adelsten Bohmann
Torunn Hauen Aks

Bypartiet (6)

*Tomas Bakken
Andre Prestvik
Jan Terje Meen
Jørgen Thorkildsen
Joakim Rabe

Silje Torvund

Fremskrittspartiet (6)

*Jørn Inge Næss
*Karianne Hansen
Knut Morten Johansen
Jan Ove Lia
Nils Olav Skilbred
Thor Arild Bolstad

Høyre (9)

*Jan Terje Olsen
*Emilie C. Schäffer
Erik Gudbrandsen
Atle Aastad
Helene Røsholt
Halvor Berg-Hanssen
Marjan Farahmand
Fred Inge Skjærum
Stein Erik Amlie

Kristelig Folkeparti (4)

Hans Edvard Askjer
Ann Kjersti Grinilia
*Erik Næs
Per Morten Norborg

Miljøpartiet De Grønne (2)

*Mona Nicolaysen
Marco Gozzi

Rødt (1)

Anne Kongsteien

Senterpartiet (2)

*Trond Ballestad
Terje Riis-Johansen

Sosialistisk Venstreparti (2)

*Åse Gro Bakke
Helga Lilleland

Venstre (2)

*Geir Arild Tønnessen
Signy Gjærum

Eva Kise (uavhengig)

Tommy Ballestad (uavhengig)

*) er medlem av
Formannskapet

Foto omslagssider: Per-Åge Eriksen

SKIEN KOMMUNE

– den gode og inkluderende møteplass

